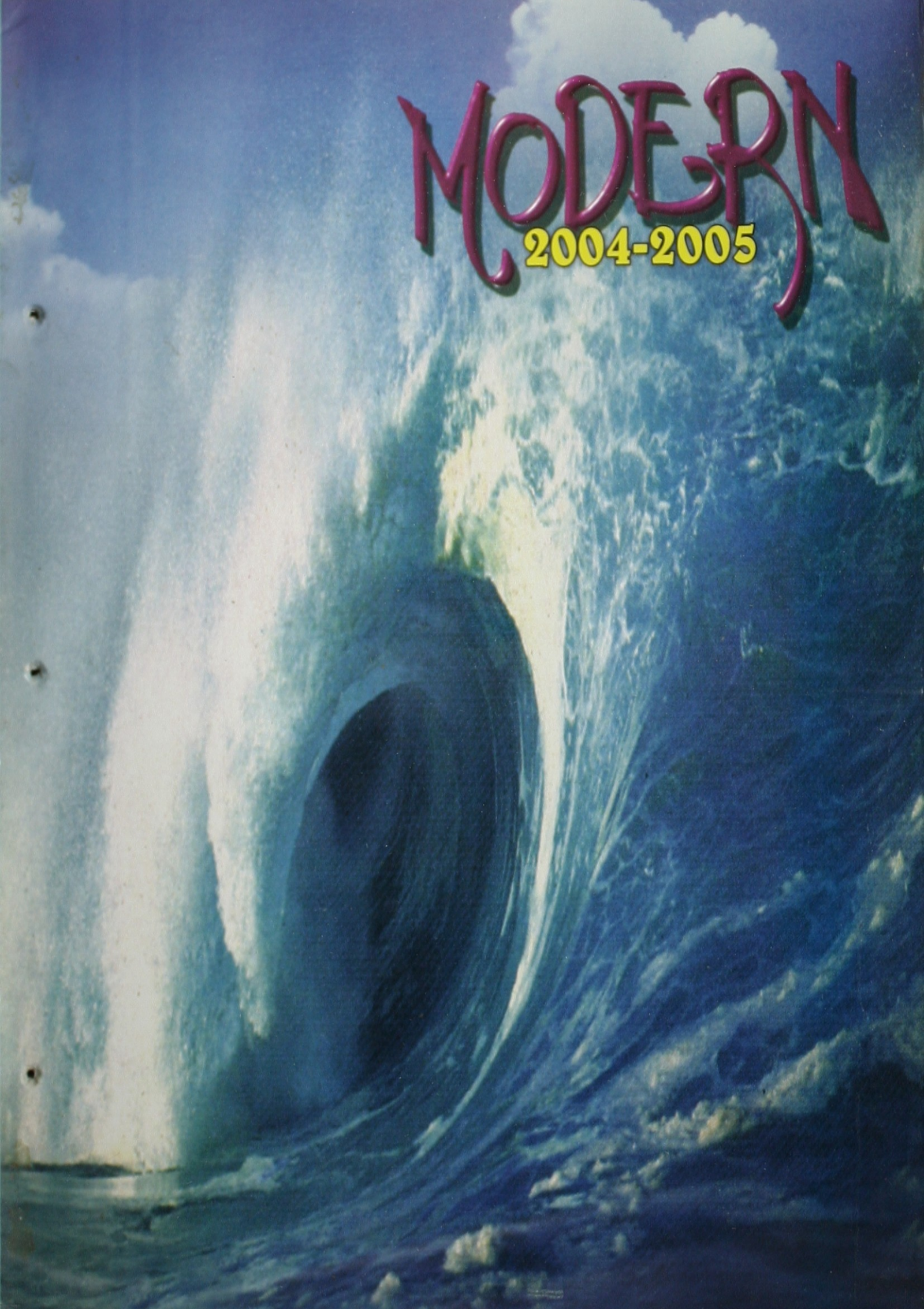

MODERN

2004-2005

Art Circle Annual Prize Distribution Felicitation of President Award winner child actor Ashwin Chitale by Chief Guest Prof. Arun Nulkar in Presence of Prin. A. G. Gosavi, Vice Prin. R. G. Limaye & Prof. Amruta Satbhai

Sahitya Academy Prize winner Dr. Murnalinee Gadkari with Principal A. G. Gosavi. Left Prof. Vaikaree Vaidya, Nisha Bhandari, Dr. Snehal Tawre, Head Dept. of Marathi & Dr. Madura Korane.

॥ ज्ञानमयो भव ॥

**Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce**
Shivajinagar, Pune- 411005.

**‘Modern’ 2004-2005
Annual Magazine**

Prin. A. G. Gosavi	- Principal
Prin. Ramchandra Limay	- Vice Principal
Dr. Yeshwant Waghmare	- Vice Principal
Dr. Sulbha Deuskar	- Vice Principal
Prin. Jagdish Chinchore	- Vice Principal
Dr. Snehal Tawre - Editor	
Mohan Khot	- I.C.S.R.
Priyanka Paraswar	- I.C.S.R.
Shinde Sachin	- U.R.

Editorial Committee

Chairman

Prin. A. G. Gosavi

Editor

Dr. Snehal Tawre

Prof. Surekha Parab

Prof. Suneeta Purohit

Prof. Sanjivani Rahane

Dr. K. S. Kale

Prof. R. V. Kulkarni

Dr. Swati Karve

Prof. Asha Parulekar

Dr. Madura Koranne

Mr. V. S. Khole

Form IV

Statement about ownership and other particulars about

‘MODERN’ COLLEGE MAGAZINE

1. Place of Publication : Pune
2. Periodicity of its Publication : Annual
3. Publisher's Name : Prin. A. G. Gosavi Modern College of Arts, Science and Commerce, Pune- 411005. (India)
4. Editor's Name : Prin. A. G. Gosavi Modern College of Arts, Science and Commerce, Pune-411005. (India)
5. Printer's Name : Kalyani Corporation 1464, Sadashiv Peth, Pune - 411009.
6. Name and address of individuals, who won the paper and partners or shareholders holding more than one percent of the total capital. Not applicable I, A. G. Gosavi, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Prin. A. G. Gosavi
Signature of Publisher

From the Principal

The academic year 2004-2005 has been hectic. The college witnessed, spectacular achievements in academics, sports and cultural activities. We have always endeavoured and created opportunities for the all-round development of the college. The college has grown in wider usefulness by starting the Microbiology and Biotechnology courses with updated laboratories. A new MCA. lab. has been set up, inaugurated at the hands of Dr. G. R. Ekbote, Chairman – P.E. Society. Our plans have been sanctioned to start the BCA. and the BBA. courses. We have launched on an ambitious building of a 'Student Centre' with a Table-Tennis Room, Boys Room and a Canteen. We have added a centralised computing center and a well – equipped Gymnasium to the Gymkhana. An extensive programme of repairs and renovations has taken place in which the department of Psychology and Geography take their share. Outstanding among these is the beautification of the college gardens and the entrance.

Our activities encompass several achievements by staff and students. The dept. of Statistics celebrated its Silver Jubilee on 15th August 2004 and Prof. P. G. Dixit, the Head, was appointed on the Board of Studies of the University of Solapur. Dr. Sulbha Deuskar, Vice Principal of the P.G. Wing, Head, Dept. of Electronic Science was appointed on the Board of Studies for professional courses, conducted by the University of Pune. Dr. Hemant Ghate, Head, Dept. of Zoology (Senior Wing) and Mrs. Jayashree Kulkarni teacher in Chemistry (Junior Wing) were the recipients of the 'Best Teacher Award' presented by the P. E. Society. Prof. Jayant Jorvekar received the 'National Integration Fellowship Award' from 'All Maharashtra Journalist Association.' Dr. Abhay Shende from Dept. of Economics obtained the Ph.D. degree.

A Seminar on 'Services rendered by a College library in Modern Times' was organized in joint venture by our College and Modern College of Engineering.

A 20-hour academic course on 'Communication Skills' for the enrichment of B.S.C. students was conducted by the Dept. of Chemistry. Ms. Rakhee Chowgule efficiently handled the entire course.

This year was the 10th successful year of 'Inter-Collegiate Duet Song Competition' organized by the Art Circle of our College. Renowned pianist Inoc Daniel and reputed stage actress and singer Kirti Shiledar were special guests for the Prize Distribution ceremony. Our college was the first to felicitate the National Prize winning child actor Ashwini Chitale (Film Shwas)

Lt. V. B. Yenage (Army) and Sub. Lt. A. V. Kamble (Navy) from the NCC. successfully completed a three months training in Nagpur and Kochin respectively.

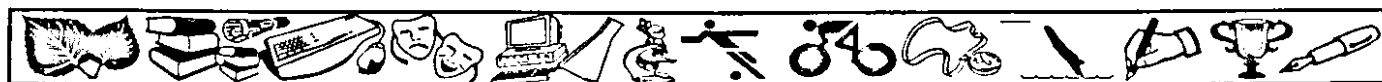
The achievements of our students in sports and fine arts are laudable. Kshitij Gambhir (NCC-Navy) got the opportunity to voyage between Belgium and Amsterdam. Ms. Pragati Paraswar (XII Com.) won 4 Gold and 1 Silver medal in National Rolar Speed Skating Competition. An enlightening discussion on 'How to choose a life- partner' was held by the 'Vidyarthini Manch' of the college.

We did equally well in Studies, Elocution, Debates and all College functions.

I wish to record my gratitude to and appreciations of the students, teaching and non-teaching members of the staff.

With Best Wishes.

A. G. Gosavi
Principal,
Modern College

संपादकीय

काही घटना अशा घडतात की त्याचा परिणाम सर्वांवर होतो. ‘विश्वचि माझे घर’ अशी मानवी मूलभूत प्रवृत्ती असल्यामुळे जगाच्या पाठीवर घडलेल्या गोष्टींची दखल आपणा सर्वांनाच घ्यावी लागते. २६ डिसेंबर २००४ रोजी ‘सुनामी’ लाटांचा जबरदस्त तडाखा सागरी किनाऱ्याला बसला आणि क्षणार्धात हजारोंचे बळी गेले, लाखो लोकांचे संसार, आशा-आकांशा जलमय झाल्या. निसर्गापुढे मनुष्य हतबल आहे हे पुन्हा एकदा निसर्गाने दाखवून दिले. ‘सुनामी’ च्या संकटातून वाचलेल्यांचे पुनर्वसन करण्यासाठी जगातील कानाकोपरा सिद्ध झाला. भारतातील आपल्याच बांधवांसाठी संकटकाळी मदत करणे हे आपले कर्तव्यच आहे, या जाणिवेतून प्रेरित होऊन अनेकांनी आपापल्या ऐपतीप्रमाणे मदत केली. कोणी खाऊचे, वाढदिवसाचे, सहलीचे पैसे वाचवून मदत केली तर कोणी एक दिवसाचा पगार दिला. वेगवेगळ्या संस्थांनी युद्धपातळीवर या सामाजिक कार्याला हातभार लावला. ‘सुनामी’ हा शब्द जगाच्या कानाकोपऱ्यात पोहोचला.

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीनेही ‘सुनामी’ ग्रस्तांना मदत करण्याचा निश्चय केला आणि संस्था प्रमुख डॉ. गजानन एकबोटे यांच्या आवाहनाला मॉडर्न महाविद्यालयाने भरघोस प्रतिसाद दिला. सर्व संस्थांची मदत ‘सकाळ’ सुनामी फंडाला देण्यात आली. यावरून सामाजिक बांधीलकीची जाणीव संस्थाप्रमुख डॉ. गजानन एकबोटे आणि प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या सर्व सहकाऱ्यांमध्ये आहे, हे दिसून येते.

‘वॉट’ मुळेही हे वर्ष गाजलेले दिसून आले. अनेक स्तरावर या नवीन कर प्रणालीचा कसा आणि कोणता परिणाम झाला याबद्दल प्रसार माध्यमांतून चांगली चर्चा झाली. किंबहुना या नवीन कर मांडणीची जाणीव सामान्य माणसाला सुद्धा झालेली दिसून येते आणि सर्वच स्तरांमधून या विषयावरील चर्चा होत राहणार आहे.

जागतिकीकरणाचा परिणाम शिक्षण क्षेत्रामध्ये झालेला दिसून येऊ लागला. वेगवेगळ्या विदेशी संस्थांनी भारतात शिक्षणसंस्था काढल्या. काही परदेशी संस्थांनी स्थानिक शिक्षण संस्थांच्या सहकार्याने अभ्यासक्रम सुरू केले. शिक्षण संस्थांनी ‘स्वायत्त’ व्हायचे की नाही, हा प्राध्यापकांच्या दृष्टीने महत्वाचा मुद्दा होऊ लागला आहे. या पार्श्वभूमीवर मॉडर्न महाविद्यालयात प्राध्यापकांच्या ‘स्वायत्तता’ या विषयावरील झालेला परिसंवाद चांगलाच रंगला. एकूण शैक्षणिक जगतामधील प्राध्यापक ‘स्वायत्तता’ आणि

‘क्लबिंग’च्या कात्रीत सापडलेला आहे.

माहिती आणि तंत्रज्ञानाच्या या युगात महाराष्ट्रापुरते बोलायचे म्हटले तर सर्वच स्तरावरून मराठी भाषेची गळचेपी सुरू झालेली दिसून येते. कै. यशवंतराव चव्हाण यांनी ‘मातृभाषेतून शिक्षणा’ची कास धरली होती तर काळाच्या ओघात ‘पहिलीपासून इंग्रजी’ चा नवीन उपक्रम तत्कालीन शिक्षणमंत्री रामकृष्ण मोरे यांनी राबविला. पण त्यांच्या अकाली निधनामुळे ही योजना काहीशी थंडावलेली दिसत असली तरी ग्रामीण भागात मात्र या योजनेचे स्वागत करण्यात आलेले होते तर शहरी भागात याबद्दल नाराजीचा सूर होता.

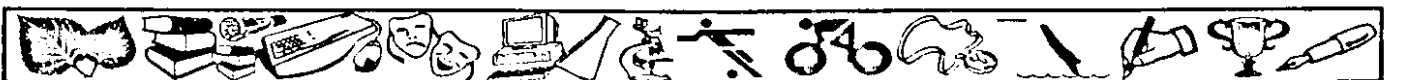
वाढत्या वीज टंचाईमुळे महाराष्ट्र वीज मंडळाने महाराष्ट्राला पुन्हा एकदा अंधारयुगात नेले आहे. सरकारी यंत्रणेची निष्क्रियता, वाढता भ्रष्टाचार, वीज चोरी यांमुळे वीज महामंडळ टीकेचा विषय होऊ लागला आहे. एकूणच या क्षेत्रात सुधारणा झाली नाही तर महाराष्ट्राच्या प्रगतीला खीळ बसेल.

मॉडर्न महाविद्यालयातील माजी प्राचार्य पी.डी. आपटेसर, इंग्रजी विभाग प्रमुख प्रा. नातू, इतिहास विभाग प्रमुख प्रा. एम.ए. कुलकर्णी, भूगोल विभाग प्रमुख प्रा. अहिरराव, पदार्थ विज्ञान विभागातील प्रा. दातरंगे, श्री. बोधनी आणि महाविद्यालयातील एक हुषार विद्यार्थी म्हणून ओळखला जाणारा कल्पक दीक्षित या सर्वांच्या दुःखद निधनामुळे महाविद्यालयाची अपरिमित हानी झालेली आहे. या सर्वांच्या कुटुंबीयांच्या दुःखात मॉडर्न महाविद्यालय परिवाराचे आम्ही सर्वजण सहभागी आहोत. ईश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती देवो.

हे नियतकालिक प्रकाशित करताना अनेकांची मदत झालेली आहे. नियतकालिक समितीच्या सर्व सदस्यांनी आणि प्रा. अलका कांबळे, प्रा. हेमंत शिरसाट आणि प्रा. दीपाली ठाकूर यांनी वेळोवेळी सहकार्य केले. प्राचार्यांनी वेळात वेळ काढून नियतकालिकाच्या कामाचा सातत्याने पाठपुरावा केला. त्यांचे मार्गदर्शन, सल्ला अतिशय मोलाचा लाभला. उपप्राचार्य डॉ. यशवंत वाघमारे आणि उपप्राचार्य डॉ. सुलभा देऊस्कर यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल या सर्वांचे कृतज्ञतापूर्वक मी आभार मानते.

नियतकालिकाचे कामकाज अतिशय घाई गडबडीत झालेले आहे. त्यामुळे काही त्रुटी राहिल्या असल्यास संपादकांकडे उदार दृष्टिकोणाने पाहून सर्वजण अंकाचे स्वागत करतील अशी आशा बाळगते.

डॉ. स्नेहल तावरे ...

अनुक्रमणिका

From the Principal.....	- A. G. Gosavi	3
संपादकीय....	- डॉ. स्नेहल तावरे	4
१) यशस्वी जीवनाचे कानमंत्र-	- गोपाळ कुलकर्णी	- द्वितीय वर्ष विज्ञान ११
२) महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनो..उठ..जागृत व्हा.!!	- गजानन अरविंद नेरकर	- तृतीय वर्ष वाणिज्य १५
३) महिला सक्षमीकरण : कथा, कल्पना की वास्तव !	- शीतल शिवाजी मोरे	- तृतीय वर्ष कला १७
४) तराळ अंतराळ	- आश्लेषा जाधव	- बारावी कला २०
५) सुखद संध्याकाळ	- सौ. विनोदिनी शिंगवी	- एम.ए. (मराठी) २३
६) विद्यार्थी व शिक्षक... एक अतूट नाते	- शहा मोना अजयकुमार	- अकरावी २६
७) अनमोल मैत्री	- शीतल शिवाजी मोरे	- तृतीय वर्ष कला २८
८) रीन	- मोनाली शाह	- द्वितीय वर्ष कला २९
९) पुनवडीपासून पुण्यापर्यंतचा प्रवास	- पूनम मोहन यादव	- द्वितीय वर्ष कला ३०
१०) ॥ श्री ॥	- पूनम मोहन यादव	- द्वितीय वर्ष कला ३१
११) ॥ श्रीराम जय राम जय जय राम ॥	- योगेश वि. सरपोतदार	- तृतीय वर्ष वाणिज्य ३२
१२) बोर्डरूम	- अंगद अजय पैलगाकर	- अकरावी विज्ञान ३४
१३) दूरदर्शन! कसले दर्शन?...कसले प्रदर्शन?	- धनश्री सतीश राजणे	- अकरावी वाणिज्य ३६
१४) अखेरच्या वळणावर	- रामदास चांगदेव बहिरट	- तृतीय वर्ष कला ३८
१५) मृत्युंजय : तुमच्या-माझ्यातला कर्ण	- नांदेडकर ईश्वरी श्री.	- तृतीय वर्ष कला ४०
१६) संग मैत्रीचे	- अमोल अविनाश बेल्ले	- प्रथम वर्ष विज्ञान ४२
१७) माझी वाटचाल	- शशिकला देसाई	- एम.ए. (मराठी) ४४
१८) पालक-पाल्य संबंध	- सपना शरद खांडरे	- एम.सी.ए. ४७
१९) खरे कर्मयोगी	- अमोल अविनाश बेल्ले	- प्रथम वर्ष विज्ञान ५०
२०) महाविद्यालयात 'डेज' साजरे व्हायला हवेतच का?	- रुपाली रामदास जवळकर	- प्रथम वर्ष कला ५१
२१) विद्यार्थ्यांनो, लेक्चर्सना बसा !	- किरण जमदग्री	- प्रथम वर्ष कला ५३
२२) अनिकेतांचे निकेतन	- गायकवाड संदीप बाळासाहेब	- द्वितीय वर्ष कला ५४
२३) 'सात'च्या आत घरात	- अरुंधती अनिल भोसले	- द्वितीय वर्ष कला ५६
२४) मैत्री	- भाग्यश्री भंडारी	- अकरावी कला ५८
२५) विनाशाचे थैमान	- मनिषा प्रविणकुमार गांधी	- द्वितीय वर्ष कला ५९
२६) 'रिमिक्स' बदल थोडंसं !	- शलाका अरुण पाठक	- प्रथम वर्ष कला ६१
२७) आनंदी जीवनाचे सूत्र	- माधुरी प्र. बोधले	- द्वितीय वर्ष कला ६२

२८) एकतर्फी प्रेम	- कपिला विनायक देशमुख	- द्वितीय वर्ष एम.सी.ए.	६३
३९) थंडीचा हा काळ मजेचा !	- कांचन भालेराव	- द्वितीय वर्ष कला	६५
३०) चक्रीवादळ - एक अनुभव	- मिहीर राजुरकर	- मेलबर्न, फ्लोरिडा	६६
३१) निसर्गाचा उद्रेक आणि सैतानी मानवी वृत्ती	- भास्कर खेमनर	- द्वितीय वर्ष कला	६८

कविता

१) नातं (भाग १)	- सुरेंद्र बाळासो उपरे	- एम.ए. इंग्रजी	१६
२) मैत्री	- तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे	- प्रथम वर्ष कला	१६
३) तुझ्यासाठी	- भक्ती भालचंद्र भालेराव	- द्वितीय वर्ष कला	१९
४) स्त्री मन	- सायली गिरीश वाडेकर	- प्रथम वर्ष वाणिज्य	२२
५) कुणीतरी असावं	- संगीता पुंडलीक पाघन	- द्वितीय वर्ष कला	२२
६) कॉलेज	- सुशील केशवराव मोरे	- तृतीय वर्ष वाणिज्य	२५
७) मैत्री	- भास्कर खेमनर	- द्वितीय वर्ष कला	२५
८) शब्द कवीचे प्रभू	- साईराम सदाशिव मोहिते	- एम. कॉम	२७
९) मायबोली	- गोपाळ रा. गरूड	- द्वितीय वर्ष	२८
१०) लोकशाही	- भास्कर खेमनर	- द्वितीय वर्ष कला	२९
११) नातं	- गणेश मदन नाईक	- तृतीय वर्ष शास्त्र	३३
१२) काय हरकत आहे?	- स्नेहा गोपीचंद कांबळे	- तृतीय वर्ष शास्त्र	३७
१३) मॉडर्न म्हणी	- तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे	- प्रथम वर्ष कला	३७
१४) भन्नाट जाहिराती	- तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे	- प्रथम वर्ष कला	४१
१५) आयुष्याचं गणित	- स्नेहल वागस्कर	- प्रथम वर्ष कला	४१
१६) आडवळणी व्याख्या	- तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे	- प्रथम वर्ष कला	४३
१७) अपयश	- भावना रवींद्र वाघचौरे	- प्रथम वर्ष कला	४३
१८) मन वेडं फुलपाखरू	- अमोल चंद्रकांत भरणुडे	- द्वितीय वर्ष कला	४६
१९) असं वाटतं	- प्रियांका सिन्नरकर	- द्वितीय वर्ष वाणिज्य	४९
२०) प्राजक्त	- राजन गाटे	- द्वितीय वर्ष वाणिज्य	४९
२१) चारोळी	- तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे	- प्रथम वर्ष कला	४९
२२) आधुनिक व्याख्या	- नीलेश नारायण लोंढे	- द्वितीय वर्ष कला	५०
२३) चारोळ्या	- संगीता पुंडलीक पाघन	- द्वितीय वर्ष कला	५२
२४) सागर	- प्रसाद रायकर	- तृतीय वर्ष कला	५७
२५) चारोळ्या	- संगीता पुंडलीक पाघन	- द्वितीय वर्ष कला	५८
२६) आवडतं मला	- ईश्वरी श्रीकांत नांदेडकर	- तृतीय वर्ष कला	६०
२७) सायकल	- भूपेंद्र र. दोशी	- अधीक्षक, कार्यालय	६०
२८) कविता	- गायकवाड अमोल रत्नाकर	- अकरावी	६२
२९) कलियुगातील भविष्याचे सूत्र	- ज्योती व्यं. तरकसे	- द्वितीय वर्ष कला	६२

३०) नातं (भाग २)	- सुरेंद्र बाळसो उपरे	- एम. ए. (इंग्रजी)	७०
३१) कधी तरी वाटतं	- जयू एकनाथ मोरे	- द्वितीय वर्ष वाणिज्य	७०

हिंदी

३३) मेरी मनपसंद कहानी	- आशा जाधव	- द्वितीय वर्ष कला	७१
३४) जीवन की सार्थकता	- शिल्पा परख	- प्रथम वर्ष कला	७३
१) अपने आपसे	- सायली आठल्ये	- द्वितीय वर्ष वाणिज्य	७२
२) एहसास	- अलाट प्रणव	- तृतीय वर्ष शास्त्र	७२
३) कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया	- अहमद एस. बेग	- तृतीय वर्ष वाणिज्य	७४
४) वो वक्त	- प्रविण के. कुंभार	- तृतीय वर्ष कला	७५
५) उर्दू शेरेशायरी	- योगेश वि. सरपोतदार	- तृतीय वर्ष वाणिज्य	७५
६) माँ	- कविता अशोक शिंदे	- प्रथम वर्ष कला	७६
७) बेटी	- नेहा अग्रवाल	- प्रथम वर्ष वाणिज्य	७६

ENGLISH

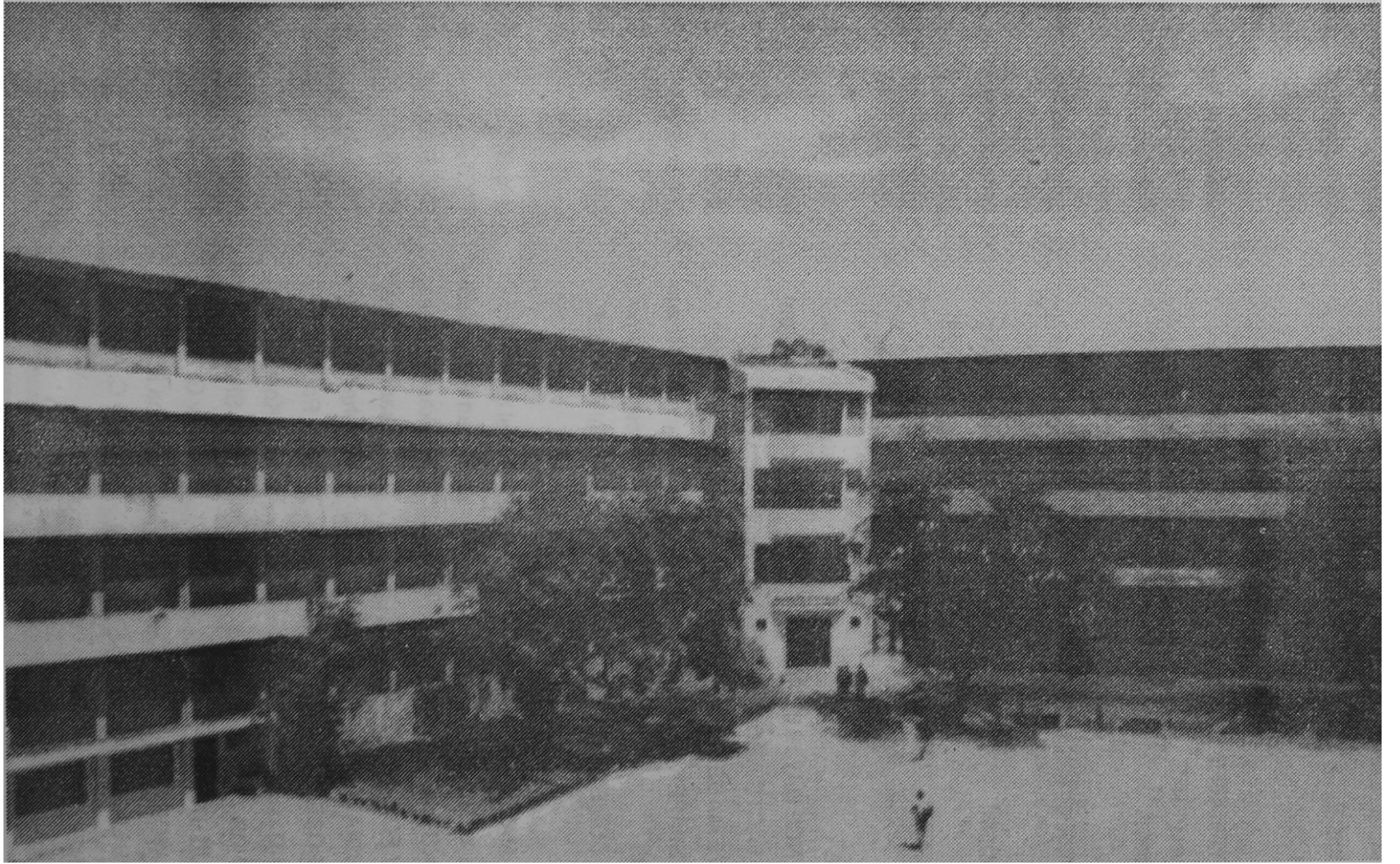
1) LOVE	- Sayali Athalye	- S.Y. B.Com.	77
2) SCIENCE DAY IN INDIA	- Priya S. Pradhan	- XI. Sc.	78
3) FEW FACTS ABOUT MEN & WOMEN	- Zia S. Shaikh	- S.Y. B.Sc.	79
4) I HAVE MADE IT	- Ameya Parab	- S.Y. B.Com.	80
5) NEWSPAPER A BASIC NEED	- Gajanan A. Nerker	- T.Y. B.Com.	82
6) BIRDS	- Yogesh V. Sarpotdar	- T. Y. B.Com.	83
7) AWE SOME DEFINITIONS	- Gopal R. Garud	- S.Y.B.A.	84

POEM

1) FEW MATHEMATICAL VIEWS OF LIFE	- Gopal Kulkarni	- S.Y. B.Sc.	81
2) ONLY YOU	- Ishwari S. Nandedkar	- T.Y.B.A.	84
3) FRIEND	- Bhaskar Khemanar	- S.Y. B.A.	85
4) ONLY FOR YOU	- Bhaskar Khemanar	- S.Y. B.A.	85
5) MY INDIA	- Pratibha B. Pawar	- T.Y. B.A.	85
6) THE ROSE	- Topsy Paul	- S.Y.B.Com.	86
7) FRIEND	- Kiran Kondhalkar	- S.Y. B.Sc.	86
8) FRIENDS	- Zia S. Shaikh	- S.Y. B.Sc.	87
9) THOUGHTS	- Pranav G. Alat	- T.Y.B.Sc.	87
10) WHY WORRY	- Pratibha B. Pawar	- T.Y. B.A.	88
11) LIFE'S LIKE THAT	- Pranav C. Alat	- T.Y.B.Sc.	88

ANNUAL REPORTS

89

‘ विस्तारल्या ज्ञानकक्षा ’

JUO Ameya Parab- S.Y.B.Com.
Student representing 36,
MAH BN NCC Pune, with
Indian Flag at Wagha Border
in 2004

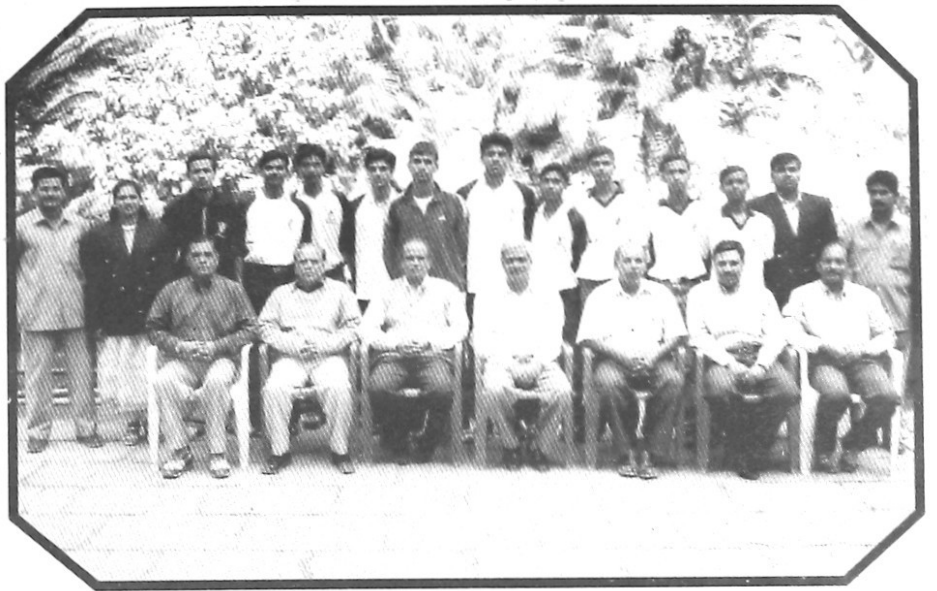

Sr. College Hockey
Runner-up Team

Sr. College Volleyball
Winner Team

Volley-ball Runner-up team
Junior College.

Shri Datta Mahadam Sports Officer,
University of Pune., Chief Guest at
the Annual Sports Prize Distribution
Function.

'Nrutya Zankar'
Modern College Dance
Competition Inauguration
and Natraj Pooja at the
hands of
Ms. Sharvari Jamenis.
Mrs. Satbhai (left)
Mrs. Purohit (right)
Judges (centre)

A Study tour to the
Vidhan Bhawan,
Mumbai by Dept. of Politics.
Deputy Chief Minister of
Maharashtra Shri. R. R. Patil,
Prof. Khole, Prof. Chavan and
Students of Political Science

Mr. B. T. Badhan, Joint Director
of Sugar, Govt. of Maharashtra
for felicitation programme

At the
"RSS- Blood Donation Camp"
Principal A. G. Gosavi,
Vice-Principal Dr. Waghmare,
Registrar Khopkar,
Programme Officer
Prof. Vilas Kamble,
Prof. Mrs. Swati Ahlawale

Commerce - Association
Inauguration of
MOD-COM-SALE

Arts Circle
Mehandi Competition
'Winners' Display

Inauguration of
Science Association -2004-5
on 24th Aug., 2004 at the hands
of Dr. (Mrs.) N. Jayanthi
Dy. Director General
India Meteorological Dept., Pune
Prin. Gosavi, Vice Prin. Limaye &
Chairperson Dr. (Mrs.) Joag
are also seen.

Best Student
Harshali Damale
(Jr. Wing)

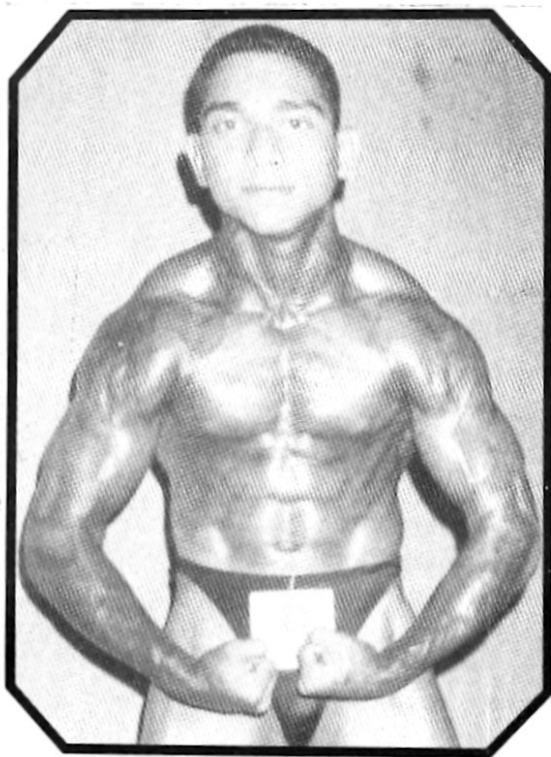

Prize Distribution of
Science Association - 2004-05
on 2nd Feb., 2005
at the hands of
Dr. (Mrs.) Sulabha Kulkarni
UGC scientist, Univ. of Pune

Best Student
Deepti Dole
(Sr. wing)

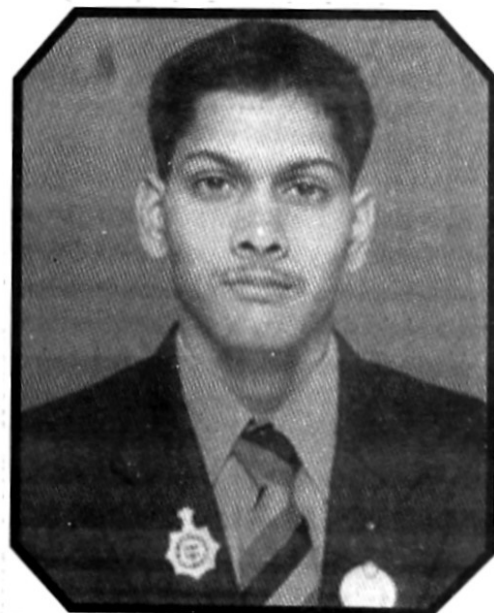
14th Sept., 2004
 Valedictory Function of HINDI-DAY
 Chief Guest & Speaker-
 Dr. Vidula Gupte, Prof. Vaikhari Vaidya
 Prof. Bharati Dole,
 Dr. Y. P. Waghmare (Vice Principal),
 Prof. Sunita Purohit
 Incharge Hindi Section

Vishal V. Salunke
 'Modern Shree'
 2004-05

The student from 12th science **Mr. Kshitij Gambhir** is a NCC cadet of 3 Mah. Naval unit Modern college division. He has been selected from Naval NCC as one of the cadets under 'Foreign crew' scheme. Under this scheme Kshitij will be sailing through an Indian Naval ship named "Tarangini". This journey will be from Belgium to Amsterdam.

He is one of the four cadets from all over India. The Journey will begin in August 2005.

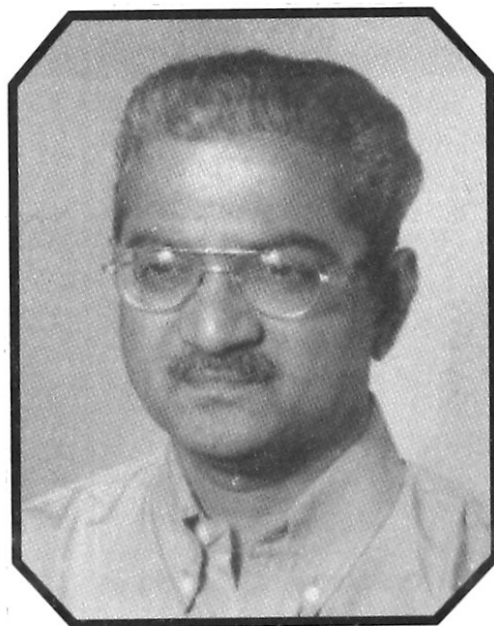

Professor Achievement

Mrs. Sanjeevani Kuvalekar, teacher in German, was invited in July 2004 by Goethe Institute of Germany for the seminar of German teachers. Thirty teachers from all over the world were invited for this seminar which was conducted in Munich and Dresden. Mrs. Kuvalekar participated in this seminar actively.

Mr. Jayant Jorwekar
Received 'National Integration'
fellowship 2005 from
Infotech Features

Student Achievement

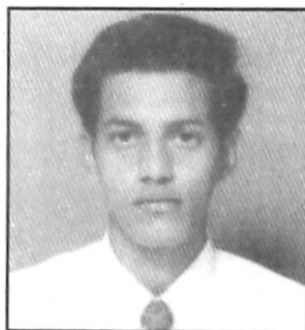
Shailesh Narayan Mane
400 m. Hurdles Race
Silver Medal

Shrikant Chavan
400 m. Hurdles Race
Bronze Medal

Datta Pawar
Weightlifting - Gold Medal
Power lifting - Bronze Medal

Shrikant Sawant
University Volleyball Player

Sachin Shinde
University Captain (U.R.)
& Volleyball University Player

Mohankumar Khote
I.C.S.R. & Volleyball
University Player

Smita Kariwadekar
Sr. NTIS (west zone)
All India Inter University

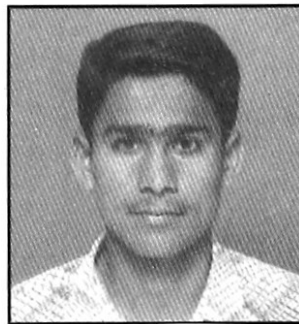

Kalyani Gajmal
Stood First at T.Y.BSc
Examination of University
of Pune in May 2004

Our National Players

Vivek Yadgade
(Hockey) National 2005

Rahul Zhore
Selected for Maharashtra
Hockey Team

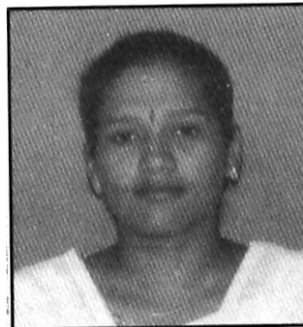
Priyanka Thorat
Kick Boxing
National Player

Prajкта D. Harpale
Kick Boxing
National Player

Pragati Pradeep Paraswar
Roller Speed Skating

Priyanka Paraswar
I.C.S.R.,
Skating National Player

Student Achievement

Aarti Pramod Naik
Telefilms, Rhythm Jovers Orchestra
Singing Competition 3rd Prize.

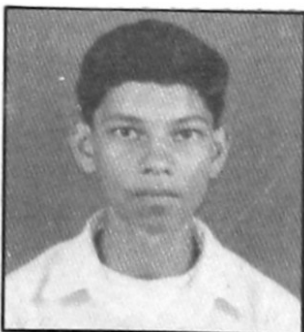
Ramakant Gaikawad
Singer

Sachin Bhondve
Hockey National 2005.

Deepti Dole
T.Y. B.Com 'C' (Senior Wing)
Best Student

Amit Deepak Jadhav
2nd rank in district level competition
of 5000 & 1500 mtrs. Cross Country,
selected for divisional computation

Harshali Damle
Junior Wing
Best Student

PRIDE OF OUR COLLEGE

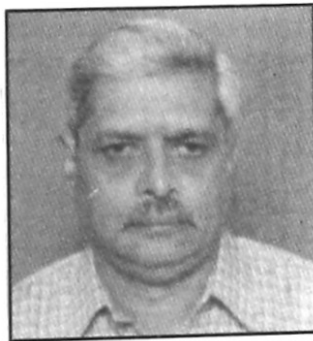
Lt. B. B. Yenage

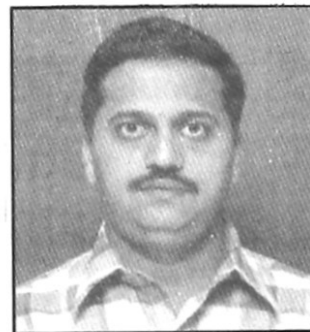
Prof. Ashok Kamble

Associate NCC Officer (Army Wing)
Successfully completed Pre-Commission
Training at Kamptee, Nagpur.

L.M.C. MEMBERS (2005-2010)

Dr. Yashawant Waghmare
Teacher's Representatives

Mr. S. S. Deshmukh
Teacher's Representatives

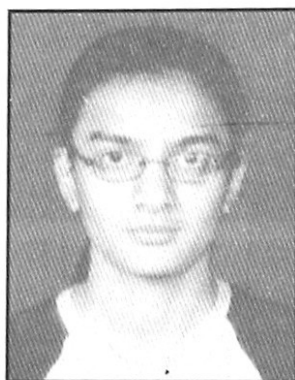

Mrs. M. S. Datre
Teacher's Representatives

Mr. Ashok Sanas
Non-Teaching Staff

Student Achievement

Jyotsna Vinod Chitroda

INTERNATIONAL YOGA FEDERATION FEDERACION INTERNACIONAL DE YOGA

La Federación Internacional de Yoga otorga a D./Dña.

Jyotsna Chitroda (India) [Yoga en Rope]
por Mallakhamb

1er PUESTO

En reconocimiento a su participación en la Competición de Yoga Atlético en el Campeonato Mundial de Yoga Asanas 2004, celebrado en los días 15, 16 y 17 de Octubre de 2004 en Alcobendas (Madrid), España

Alcobendas, 17 de Octubre de 2004

Std. IX - Div. : E
Sport - Rope Mallakhamb.
Started playing Rope Mallakhamb
From 1993 in Academy of Physical Education.

National level Championships :

Year	Venue	Individual	Team
1997	Mumbai	Fourth	First.
1999	Satara	Third	First
2000	Sangli	First	First
2001	Jhansi	First	First
2002	Bhusaval	First	First
2003	Satara	First	First
2004	Rajasthan	Second	First

State level Championships :

Year	Venue	Individual	Team
95-96	Pune	--	Second
96-97	Mumbai	Second	Second
97-98	Mumbai	Second	Second
98-99	Amravati	Fourth	First
99-2000	Sangli	First	First
2000-01	Pune	First	First
01-02	Sangli	Second	First
02-03	Thane	First	Second
03-04	Chiplun	First	Second

District level Championships :

95-96	Second
96-97	Second
97-98	First
98-99	First
99-2000	First
2000-01	First
01-02	First
02-03	First
03-04	First
04-05	First (Best Mallakhambist)

In district Championships 'Thrice honoured as 'Best Mallakhambist'

Inter Schools

1998	First	Place
1999	First	Place
2000	First	Place
2001	First	Place
2002	First	Place
2003	First	Place

Z.P. Districts

1998-99	Fourth
2000-2001	First
20001-02	First
02-03	First
03-04	First
04-05	First

Zonals

1998-99	Fourth
2000-01	First
01-02	First
02-03	First
03-04	First

Z. P. States

		Ind.	Team
98-99	Gadchiroli	Second	Second
01-02	Satara	Second	Second
02-03	Sangli	First	First
03-04	Satara	First	First

Invitational states competition organised by pawanputra
Vyayam Mandir 2001-02

FIRST PLACE

In State level Championships (Pune 2000-01)
Received "FIRODIA CHASHAK"

Ganesh Vyayam Mandir (Chinchwad) ● Individual - First place

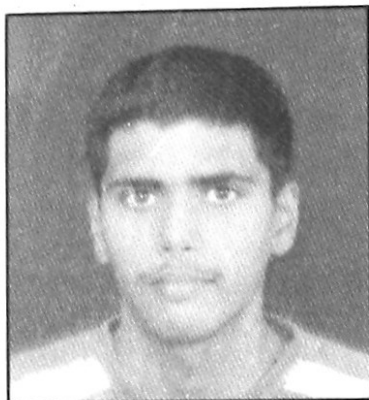
* International Yoga Federation had organised XIIIth Yoga world Cup in Madrid (Spain) on 16th -18th October 04 First Participated in the Event - Yoga on Rope- Secured place.

INDIAN TEAM Won the World Cup

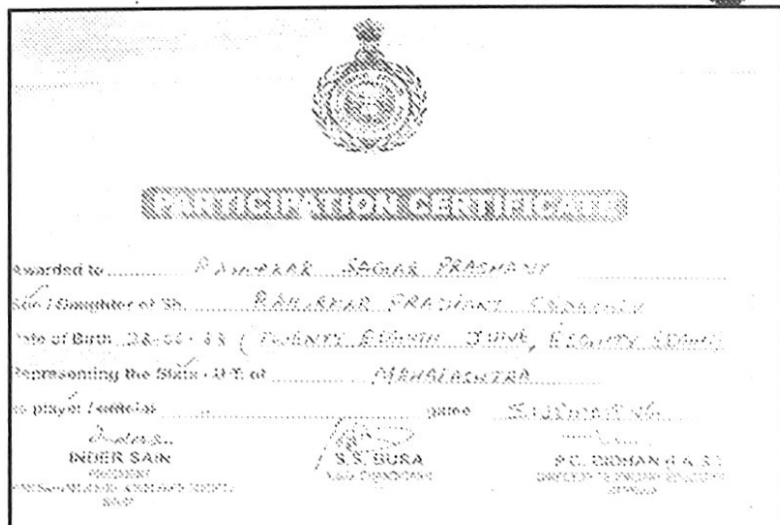
● SSC Examination (March 2004) ● Scored - 612 Marks out of 750
percentage of Marks - 81.60%

Awarded with 'Best Girl of the School' title in January 2004 by Modern High School (English Medium.)

Student Achievement

Sagar Prashant Rahurkar

12th -J. R. No. : 23634
 Sports Activity - Swimming
 Training at - Tilak Tank, Deccan Gymkhana.
 Performance in the year 2004.

1) Champion Arctic Club organised 2nd state level Swimming Tournament held at Nande Tank, Shivajinagar, Pune

Got 3 Gold Medals in

100 Mtr. Butter Fly, B.U. 16 & Gents Open

200 Mtr. Free style, B.U. 16.

3 Silver Medals in

100 Mtr. Back Stroke

100 Mtr. Breast Strokes &

100 Mtr. Freestyle.

2 Bronze Medals in

200 & 400 Mtr. Individual Medley. All Medals in B.U. 16.

2) Sunk - Rock to Gateway of India, State level sea swimming Tournament held at Mumbai. Obtained 1st place in the B.U. H. Group.

3) P.D.A.A.A. organised State Selection Tournament held at Tilak Tank. Pune.
 won 3 Silver Medals in

100 & 200 Mtr. ButterFly & 400 Mtr. individual Medals.

2 Bronze Medals in,

800 Mtr. Freestyle & 200 Mtr. Back Stroke

4) 58th Sub - Junior & Junior State Championship held at Kolhapur
 won 1 Gold Medal in,

4 x 100 Mtr. Medles Relay

Obtained 4th place in 200 Mtr. Butter Fly.

5) 66th senior state championships held at Balewadi Pune

wons 1 sliver Medals in

4x 200 mtr. freestyle Relay

1 Bronze medal in

400 Mtr. Individual Medley.

6) St. Plnn's School Organised 14th State level Swimming Tournament at Balewadi, Pune

wons 2 silver Medals in,

100 Mtr. Butter Fly & 100 Mtr. Back Stroke.

7) Z. P. Pune organised District Championship at Balewadi, Pune

wons 2 Gold Medals in,

200 Mtr. Butter Fly, & 400 Mtr. Individual Medley

1 Sliver Medal in

100 Mtr. Butter Fly.

8) Divisional Tournament held at Solapur

wons 3 Gold Meals in

100 & 200 Mtr. Butterfly & 400 Mtr. Individual Medley.

9) Maharashtra State Interschool & Junior College Championship held at Balewadi, Pune

wons 2 Gold Medals in

100 Mtr. Butter Fly & 400 Mtr Individucal Medley

1 Sliver Medal in

200 Mtr. Butter Fly.

10) 50th School National Games held sirsa, Hariyana

wons 1 Bronze Medal in,

4 x 100 Mtr. Medley Relay.

obtained 4th Place in,

100 & 200 Mtr. Butter Fly.

Overall 29 Medals in the year in various State & National Championships.
as under :

12	Gold Medals
11	Silver Medals
06	Bronze Medals
29	Total Medals

Student Achievement

Pragati Pradeep Paraswar

Std. : XII Com. Div. : H.

Roll No. : 23212

Roller Speed Skating Competitions

On May 4 & 5 (Koregaon Park)

Rink 1 Gold

Rink2 Silver

Road 1 Silver

Road 2 Silver

Overall - 2nd

On November 4th and 5th

Age Group - above 16

Open National

16 States has participated.

In Balewadi (छत्रपती शिवाजी संकुल)

Rink 1 Gold

Rink2 Gold

Road 1 Gold

Elimination Bronze

Overall - 1st

Over all championship trophy.

Total Medals

Gold Medals - 4

Silver Medals - 3

Bronze Medals - 1

Total Medals - 8

यशस्वी जीवनाचे कानमंत्र

गोपाळ कुलकर्णी - द्वितीय वर्ष विज्ञान

‘Nothing succeeds like success’ यशासारखं यशस्वी ठरणारं यश सोडून अन्य काहीही नाही. म्हणजेच प्रत्येकाचा यशस्वी होण्याचा मार्ग हा वेगळाच असतो. प्रत्येकाचे यशस्वी होण्यामागे काहीतरी कानमंत्र असतात. कानमंत्र म्हणजे एकप्रकारचे धोरण. धोरण हे यशाशी बांधलेले असते. धोरण म्हणजे काय ? विचारपूर्वक घेतलेला निर्णय म्हणजे धोरण. अथवा एखाद्या विषयाचा अभ्यास करून यश मिळविण्यासाठी आखलेली एक योजना.

धोरणांनुसार यशाचा पाठपुरावा करणाऱ्या व्यक्ती ठाम असतात. त्या व्यक्ती ध्येय समोर ठेवून न डगमगता पुढे जातात. या धोरणांचा वापर कसा करायचा, कोणाला कसे गाठायचे, तसेच शत्रू पक्षावर मात कशी करायची आणि स्वतःला पुढे नेण्यासाठी मनाशी कोणते विचार ठाम ठेवायचे, बदलची ही धोरणं. या धोरणांबद्दल कवडसा अशाप्रकारे होय.

नो गॉडफादर ! ‘माझ्या जीवनाचा मीच सूत्रधार!’ यशाची लढाई एकट्यानंच लढायची असते, नो गॉडफादर !’ हे यशस्वी जीवनाचे पहिले धोरण यशस्वी होण्याची लढाई ही एकट्यानेच लढायची असते. त्या यशाकरिता फक्त आपण जबाबदार असतो. त्यामुळे यशापयशाची संपूर्ण जबाबदारी आपलीच असते.

प्रत्येकाला वाटते, आपणास मार्गदर्शन करणारे कोणीतरी असावे. त्याने आपणास सांगावे, तू या पद्धतीने जा म्हणजे तुला हमखास यश मिळेल.

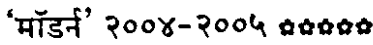
हा मार्ग आपणास माहीत असतो, परंतु त्या मार्गाने जाण्याचा धीटपणा आपल्यात नसतो. गॉडफादर मिळाल्यास आपणास त्याचा फायदा होतोच परंतु एखाद्या वळणावर अचूक असे मार्गदर्शन न मिळाल्यास जबरदस्त धक्का बसतो. आणि तेव्हा आपण आपला मार्ग एकट्यानेच क्रमित करायचा असतो. तेव्हा गॉडफादर शोधण्याची धडपड करू नका. म्हणूनच ‘नो गॉडफादर !’

नवे आत्मभान म्हणजे शहाणपण.

आपणा सर्वास जंगले माहीतच आहेत. काही जंगले दाट तर काही विरळ. तरीसुद्धा मोठ्या वृक्षांच्या आधाराने मोठमोठ्या वेली वाढतातच ना. त्यांना कोणी मदतही करत नाही. कारण त्यांना त्याचे आत्मभान असते. त्यांच्याकडे अनुभवसिद्ध शहाणपण असते. न पेरता उगवणाऱ्या झाडांमध्ये निसर्गाने एक धोरण कोरून ठेवलेले असते. तुला जगायचं असेल तर प्रकाशाची वाट शोध, पाण्याचा स्रोत शोध. इथे-तिथे प्रयत्न कर. शोधा म्हणजे सापडेल. तो शोधण्याचा आनंद काही निराळाच आहे. त्याचा अनुभव घेण्याइतका तू जबाबदार आहेस. त्या अनुभवातून आत्मभान येते.

आपले अनुभव आपण निर्माण करतो. जगात अनेक चांगल्या वाईट घटना घडत असतात. त्या तशा नसतात. त्यातून येणारा व घ्यायचा अनुभव आपण सिद्ध करायचा असतो. अनुभवांवरून कडवटपणा शिकायचा, पराभूतता स्वीकारायची की परिपक्व व्हायचे, स्वावलंबी व्हायचे हे तुम्हाला कोणीही सांगणार नाही. आपण

पुढची लढाई जिंकता येते.

मी कसे वागावे, हे मीच ठरवतो !

यशस्वी माणसं प्रेमळ असतात. दुसऱ्यांचा मनापासून आदर करतात आणि त्यांच्या आदराची कदर करतात. परंतु जगाकडून त्यांना वेगळीच वागणूक मिळते. तरीपण यशस्वी माणसं म्हणतात, ‘मला कसं वागवायचं ते लोक नव्हे, माझं मी ठरवतो’. अपयशी माणसे नेहमी ‘मला अमूक-तमुकनी असं वागवलं’ अशी तक्रार करत असतात. कारण स्वतःला वाईट वागवण्याची मुभा त्यांनी इतरांना दिलेली असते. आपण सुखी की दुःखी राहणार, याचं नियंत्रण ते दुसऱ्याकडे ठेवतात.

यशस्वी माणसाचे वागणे शांत, प्रेमळ आणि आदर दाखवणारे असते. पण त्या शांतपणात संयतपणा असतो. प्रेमळपणात जीवनाविषयी वाटणारी ओढ प्रकट होते. त्यांनी दाखवलेल्या आदराच्या भावनेत, दुसऱ्या व्यक्तीमधील मनुष्यत्वाची जाणीव असते आणि सर्वात महत्वाचे म्हणजे यशस्वी व्यक्ती ठाम असतात. निश्चयी असतात. ते हळवा त्रागा करीत नाहीत. ते संवेदनशीलतेने आपले मत मांडतात. शांतपणे टीका सहन करतात. आपल्याला लोकांनी जसे वागवायला हवे, तसे ते लोकांना वागवतात.

दुसऱ्याला क्षमा म्हणजे आपल्या मनाची मुक्ती

यशस्वी माणसाची नजर सदैव सुंदर स्वप्नांवर असते आणि हात नेहमी वर्तमान काळातील काम करण्यात गुंतलेले असतात. स्वप्न पाहणं म्हणजे आपलं भविष्य आपणच घडवित असतो. क्षणोक्षणी त्याला आकार देत असतो.

त्यावर विश्वास ठेवणं आणि ते घडविण्याचं काम भविष्यकाळ आला की करू असं नसून या क्षणी जे काम करतो आहे, ती सुवर्णमय भवितव्याकडे होणारी वाटचाल आहे, यावर या व्यक्तींचा अढळ विश्वास असतो. ती वाटचाल म्हणजेच यश, यावर त्यांची मनोमन श्रद्धा असते.

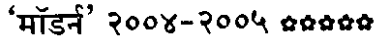
यशस्वी माणसे भूतकाळात वावरत नसतात. परंतु याउलट अयशस्वी व्यक्तींचे असते. म्हणूनच या व्यक्ती जास्त विचार करतात आणि इतरांना दोष देतात. त्यापेक्षा भूतकाळ विसरून त्रास दिलेल्या व्यक्तींना माफ केले तर तुमचं मन मुक्त होईल.

संधी म्हणजे पर्याय शोधणं...

असं म्हणतात प्रत्येकजण आपापल्या जागी योग्य असतो. कारण एकासारखा दुसरा असू शकत नाही आणि संधी पुन्हा पुन्हा चालून येत नाही. मनाला निराश करणारी ही वास्तव परिस्थिती आहे आणि अशा एखाद्या प्रकारामुळे मन खडू होतं. हाता तोंडाशी आलेला घास हिरावल्यासारखा वाटतो. हा अपयशी होण्याचा एखादा मार्ग ठरतो. पण यशस्वी माणसाचं त्या परिस्थितीकडे पाहण्याचं धोरण आगळंवेगळं असतं.

त्याच्या दृष्टीने ही परिस्थिती नक्कीच त्रासदायक व गैरसोयीची असते. जरी ही गैरसोयीची असली. तरी त्यातून बाहेर पडण्याचा पर्याय त्यांना सापडतो. जर तो तोडीस तोड देणारा नसेल तर तडजोडसुद्धा करावी लागते. नव्याने सापडलेला मार्ग आधीच्या पर्यायापेक्षा वरचढ असू शकतो. यशस्वी माणसं प्रश्नाचं उत्तर शोधतात. परंतु अयशस्वी माणसे नुसतं हातावर हात ठेवून बसतात म्हणूनच पर्याय शोधणं म्हणजे संधी होय.

क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे...

गंभीर व भयाण समस्या असो की, ‘मी उद्या सकाळी लवकर उठून अभ्यास करीन हं,’ असं आईला वचन देणारा चिरंजीव असो, अशा या सर्व मंडळींना ‘क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे’ हा नियम लागू पडतो. अयशस्वी माणसांना या सर्वांचा विसर पडतो. परंतु यशस्वी माणसाचं या बाबतीत ‘आधी केले मग सांगितले’ असं असतं.

प्रत्यक्ष कृती करण्याला यशस्वी माणूस धजावतो याचे कारण, त्याला यशस्वी व्हायची जबरदस्त इच्छा असते. अपयश स्वीकारण्याची, त्या अनुभवातून शिकण्याची व जीवनात प्रयोग करीत राहण्याची त्यांची मनोमन तयारी असते. त्यामुळे बडबड करण्यापेक्षा प्रत्यक्ष हाती शस्त्र घेऊन जीवनाचा लढा लढण्यास त्यांच्या मनातला अर्जुन सज्ज असतो. परंतु अपयशी माणसे विचारणाऱ्यांची तोंडे बंद ठेवण्यासाठी मोठमोठ्या बढाया मारतात. 'केल्याने होत आहे' हे यशस्वी व्यक्तींना माहीत असते. ऐकणे आणि पाहणे हे ज्ञान मिळविण्याचे सर्वमान्य मार्ग असले तरी कृती मधूनच खरेखुरे ज्ञान मिळते, असा त्यांचा प्रत्यक्ष अनुभव असतो.

ही सर्व धोरणं जीवनात यशस्वी होण्यासाठी उपयोगी ठरतात आणि यांचा वापर वेळेनुसार संधीचा उपयोग करून करायचा असतो. कारण असे म्हणतात, 'Time & tide waits for none', also 'Success & failure are two sides of a coin'.

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनो... उठा.... जागृत व्हा.....!!

गजानन अरविंद नेरकर - तृतीय वर्ष वाणिज्य

‘मरण येणार म्हणून कोणी जगायचं थांबतं का? जीव जडून प्रेम कोणी करायचं थांबतं कां?’ होय. खरंच, मंगेश पाडगावकरांच्या या काव्यपंक्तीमध्ये आयुष्याचा सारांश लपला आहे. प्रत्येक व्यक्तीचा प्रवास त्याच्या जन्मापासून सुरू होतो व मरणाला संपतो.

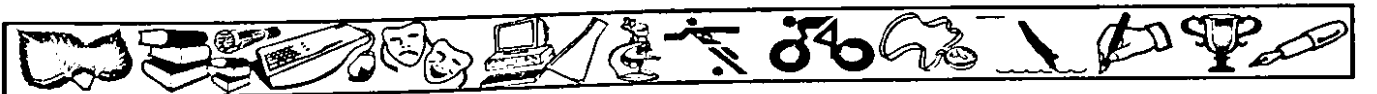
ज्ञान व संस्कारांनी संपन्न होण्याचा काळ म्हणजे विद्यार्थी अवस्था. प्रत्येक विद्यार्थी शाळेमध्ये गेल्यावर सुसंस्कृत व शिस्तप्रिय बनतो. महाविद्यालयात प्रवेश केल्यावर आयुष्याला व विचारांना नवी दिशा मिळते. काहीना शाळेतून महाविद्यालयात आल्यावर आता आपण ‘स्वतंत्र’ झालो असे वाटते. तर काहीना या प्रगतिपथावर शिक्षणाची नवी स्फूर्ती मिळते.

अकरावीत असताना प्रत्येकाची शालेय मनःस्थिती जागृत असते. बारावीत अनेक विद्यार्थ्यांची शिक्षणाबद्दल निष्ठा वाढते (परीक्षेच्या काही महिने आधी) आणि ते सुयश प्राप्त करतात. मात्र वरिष्ठ महाविद्यालयात पोहोचल्यावर त्यांतील अनेकांना स्वातंत्र्याची जाणीव (?) होते व वर्गातून विद्यार्थ्यांची उपस्थिती हळूहळू कमी होऊ लागते. प्रात्यक्षिक असलेल्या विषयांच्या तासांना विद्यार्थ्यांचा पूर येतो. मात्र इतर विषयांच्या तासांना दुष्काळ पडतो. ही नकारात्मक प्रवृत्ती वाढतच जाते. अनेकजण इच्छेच्याविरुद्ध या प्रवाहात येतात.

दहा मित्रांचा एखादा ‘ग्रुप’ असेल आणि त्यातील दोघांना वर्गात बसण्याची इच्छा असली

तरी इतर आठ मित्र त्यांना ‘कट्ट्यावर’ घेऊन जातात. या नकारात्मकतेचा मी चिकित्सक बुद्धीने अभ्यास केला तेव्हा मला त्यामागची अनेक कारणे सापडली. त्यामध्ये प्रमुख कारण आहे, काही प्राध्यापकांची शिकविण्याची पद्धत. वर्गात आपण काय बोलत आहोत व ते विद्यार्थ्यांना कळते की नाही याची चिंता करणारे फार कमी प्राध्यापक आहेत. ‘विषयांतर करून रटाळ गप्पा मारणे हा उपक्रम असेल तर आम्ही वर्गात का बसायचं?’ माझा एक मित्र विचारतो.

त्याच प्रकारे आपल्याला अभ्यासक्रमातील सर्व विषयांचं परिपूर्ण ज्ञान आहे असाही यातील काही जणांचा (गैर) समज असतो. काहीना महाविद्यालय म्हणजे केवळ रंगी-बेरंगी कपडे घालून, व्यसनाधीन होऊन ‘पार्किंगच्या कट्ट्यावर’ बसून व्यर्थ गप्पा मारण्याचे ठिकाण वाटते. अशा विद्यार्थ्यांना (?) ‘कपाळ करंटे’ व ‘कर्म दरिद्री’ या पेक्षा दुसरा शब्दच मला सूचित नाही. तारुण्य आणि उमेदीचा काळ ज्याने व्यर्थ घालविला त्याचे भविष्य अंधकारमय आहे. एकदा मी सुद्धा ‘त्या’ कट्ट्यावर जाऊन बसलो. पण पाच मिनिटांतच मला अस्वस्थ वाटू लागलं. अशा ठिकाणी अनेक दिवस, अनेक तास व्यतीत करणाऱ्यांना कोणता अनुभव व आनंद मिळतो हा सर्वात मोठा प्रश्न आहे. त्याचे समर्थन करणाऱ्या कर्मदरिद्री मुलांची ही विचारक्षमता आहे की विचारहीनता हेच मला कळत नाही. ज्याची सदसद्विवेकबुद्धी जागृत असते तो या प्रलोभनांना आकर्षित होत नाही. काहीजण

(एकतर्फी) प्रेमाच्या चक्रव्यूहात अडकून स्वतःचाच सर्वनाश करतात. संस्कृतीपेक्षा विकृतीचाच येथे जन्म होतो.

मात्र काहींची आर्थिक परिस्थिती अस्थिर असल्याने त्यांना नोकरी करून शिक्षण घ्यावे लागते. अनेकांना शिक्षणाची संधी सुद्धा मिळत नाही हे दुर्दैव. माझ्या दृष्टीने महाविद्यालय हे एक पवित्र ज्ञानमंदिर, शिक्षण हा धर्म आहे व आमचे आदरणीय प्राध्यापक हे परमेश्वराचे रूप आहेत.

एक आदर्श महाविद्यालयीन विद्यार्थी कसा असावा? आपल्या कल्पकतेनुसार प्रत्येक वक्तृत्व, निबंध, संगीत, नाट्य-नृत्य, गायन, खेळ इ. स्पर्धांमध्ये जिद्दीने सहभागी होऊन यशस्वी होणारा. प्रत्येक प्राध्यापकाचा एक व्यक्ती म्हणून नाही तर ज्ञानोपासक म्हणून सन्मान करणारा. प्रत्येक तासाला निष्ठेने उपस्थित असणारा. प्रात्यक्षिक असो किंवा इतर कोणतीही परीक्षा त्याचा कष्टमय व नियोजनबद्ध अभ्यास करणारा. आई-वडलांच्या अपेक्षांना सार्थक ठरविणारा. श्रद्धेचा जन्म ज्ञानातून होतो हे सिद्ध करणारा.

महाविद्यालय हा एक कल्पवृक्ष आहे जो आपल्या सदिच्छांना पूर्ण करतो. महाविद्यालय म्हणजे आयुष्यातला प्रेरणादायी आविष्कार, संस्कारांचे अधिष्ठान. आयुष्याला भक्कम पार्श्वभूमी निर्माण करून व्यक्तिमत्त्व घडवायचे की बिघडवायचे? आचार, विचार, उच्चार शुद्ध करायचे की लाचार आयुष्य जगायचे? निसर्गरम्य वातावरणात जायचे की मृगजळामागे धावायचे?

माझ्या विचारांशी प्रत्येकजण सहमत असेल असे मला वाटत नाही. पण आयुष्यात प्रत्येकाने आपला ध्येयवाद व राष्ट्रीयत्व एकदा तरी सिद्ध करावे. महाविद्यालयाच्या बाहेर वास्तवतेचं व प्रगतीचं क्षितिज तुम्हाला खुणावतंय. त्याची पूर्वतयारी आत्ताच करा.

एक राष्ट्र, महान संस्कृती, विशाल कर्तृत्व तुमच्या पाठीशी आहे. राष्ट्राला व पर्यायाने स्वतःला सार्थ करा.

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनो, उठा... जागृत व्हा... !!!

नातं (भाग १)

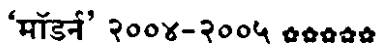
सुरेंद्र बाळासो उपरे - एम.ए. इंग्रजी
कधी कधी ती चित्रकाढायची अन्
ते चित्र फुलवित असतांना जणू त्या
चित्राशी संवाद साधू लागायची तेव्हा
वाटायचं आपणचं ते चित्र असलो असतो
तर किती बरं झालं असतं प्रत्यक्ष नाही तरी निदान
अप्रत्यक्ष तरी तिच्याशी संवाद साधायचं
सुख तरी लाभलं असतं.....

मैत्री

वृषी मुरमुरे, रूपाली टिंगरे - प्रथम वर्ष कला
शिंपल्यात घालून समुद्र,
कधी दाखवता येत नाही
हाताने काढलेल्या फुलाचा
सुगंध कधी येत नाही
निळ्याभोर गगनाचा अंत कधी लागत नाही
सुटलेल्या शब्दाचा बाण पुन्हा घेता येत नाही
'खऱ्या' मैत्रीचा 'शब्दात' येत नाही.

स्त्री/पुरुषास शासनात पद प्राप्त करता येईल. अशा अनेक तरतुदींच्या आधारे केंद्र आणि राज्यसरकारने महिलांसाठी आर्थिक, राजकीय व सामाजिक क्षेत्रांत काही कायदे करून महिलांना आरक्षण बहाल केले.

१९९३ साली झालेल्या ७३ व्या व ७४ व्या घटना दुरुस्तीने महिलांना स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये राखीव जागा ठेवण्यात आल्या. ही घटना दुरुस्ती म्हणजे स्थानिक पातळीवर महिलांचा धोरण निश्चितीमध्ये सहभागाच्या दृष्टीने पायाच आहे. त्यामुळे ग्रामीण भागातील महिलांचा राजकारणातला सहभाग मोठ्या प्रमाणावर वाढला. १९९४ मध्ये महिलांच्या सर्वांगीण प्रगतीच्या दृष्टीने राष्ट्रीय महिला आयोगाची स्थापना करण्यात आली.

२००१ साली भारत सरकारने महिला सक्षमीकरण हे धोरण मांडले. या धोरणात लैंगिक समतेचा विचार तर आहेच पण या धोरणाने महिलांची क्षमता वाढविण्यासाठी व अधिकृतपणे सत्ता देण्यासाठी उद्दिष्टे ठरवली आहेत. महिलांची पात्रता, कौशल्य वाढविण्यासाठी सकारात्मक, राजकीय, सामाजिक, आर्थिक वातावरण कायद्याने तयार केले जाईल. कायद्यातील पळवाटांमुळे महिलांना न्याय मिळत नाही. त्यामुळे कायद्याने न्याय मिळावा यासाठी न्याय व्यवस्था कार्यक्षम केली जाईल. लोककार्यात महिलांना समान संधी दिली जाईल. स्त्री-पुरुष असा भेदभाव करणारे कायदेच रद्द केले जातील. कामाच्या ठिकाणी होणारी मानसिक व शारीरिक छळवणूक थांबवणे, संघटित व असंघटित क्षेत्रातील महिला कामगारांना संरक्षण देणे यासाठी स्वयंसेवी संघटनांकडून प्रयत्न होणे गरजेचे आहे.

वरील सर्व बाबींचा बारकाईने विचार केल्यास, एवढे सगळे शासकीय प्रयत्न होऊनही सक्षमीकरणातील महिलांचा सहभाग म्हणावा तितका नाही. विकास प्रक्रियेतील महिलांचा सहभाग हा केवळ शाब्दिक आवाहने करून किंवा कागदोपत्री तरतूद करून होणार नाही तर त्यासाठी सक्षमीकरण ही संकल्पना पूर्णपणे रुजणे आवश्यक आहे. स्त्रियांना राजकीय अधिकार प्राप्त झाले असले तरी राजकीय पक्षांत एकूण स्त्रियांची संख्या फक्त २०% च आहे. गेल्या पन्नास वर्षांतील लोकसभेतले स्त्रियांचे प्रमाण हे ६.७% इतकेच आहे. राज्यसरकार आणि स्थानिक स्वराज्य संस्था यांमध्ये अनुक्रमे १६% व २८% आहे. बहुसंख्य स्त्रिया निवडून आल्या तरी त्यांना स्वतंत्रपणे काम करू दिले जात नाही. अनेक ठिकाणी त्यांचा वापर केवळ रबर स्टॅम्प म्हणूनच केला जातो. लोकशाहीच्या मार्गाने सत्ता हस्तगत करूनही सत्तेचा वापर करण्याची संधी फारच कमी मिळते. प्रत्यक्षात वडील, नवरा, भाऊ किंवा इतर नातेवाईक पडद्यामागून सूत्रे हलवीत असतात. भारतात प्रशासकीय सेवेत अनेक स्त्रिया आपल्या कर्तृत्वाचा ठसा उमटवताना दिसतात. फातिमाबीबी, विजयालक्ष्मी पंडित, किरण बेदी इ. भारतातील राजकीय, प्रशासकीय क्षेत्रांत सहभागी होऊन कार्यरत असलेल्या स्त्रियांची ही काही उदाहरणे आहेत. अशाप्रकारे अनेक क्षेत्रांत स्त्रिया मुक्तपणे संचार करीत असल्या तरी या महिला काही संपूर्ण भारतीय समाजाचं प्रतिनिधित्व करत नाहीत. ही बदललेली सुधारलेली परिस्थिती आहे शहरात राहणाऱ्या उच्च मध्यमवर्गीय महिलांची. पण नुकतेच निधी पांडे या महिला आय.पी.एस. अधिकाऱ्या-

बाबतीत जे घडले त्यावरून स्त्रियांच्या जीवनात झालेले हे बदल नुसतेच वरवरचे आहेत. अजूनही एक स्वतंत्र व्यक्ती म्हणून तिला तिचे अस्तित्व कुटुंबातही नाही व समाजातही नाही. एका आय.पी.एस. अधिकारी असलेल्या महिलेचा हुंड्यासाठी तिच्या नवऱ्याकडून शारीरिक व मानसिक छळ होतो, तिथे सर्वसामान्य स्त्रीची काय कथा?

जागतिकीकरण आणि मुक्त अर्थव्यवस्थेमुळे चंगळवाद वाढला. प्रसारमाध्यमांवरून होणारे स्त्रीचे विकृत चित्रण, चित्रपटांद्वारे दाखविली जाणारी स्त्री म्हणजे केवळ पुरुषांच्या दृष्टिसुखाचे, बाजारी मालाचा खप वाढविण्याचे साधन ठरत आहे. महिलांनी पुरुषांच्या सुखाचे साधन न बनता राज्यघटनेने दिलेल्या अधिकारांचा वापर करून आपापली उन्नती साधली पाहिजे. कायद्याने, विधेयकाने दिलेले अधिकार कागदोपत्री न राहता निर्णय निश्चिती सत्तेमध्ये आपला सहभाग वाढवला पाहिजे. महिलांनी त्यांना आर्थिक दृष्ट्या स्वावलंबी बनवेल असे तांत्रिक शिक्षण घेतले पाहिजे. संघटित झाले पाहिजे व या दृष्टीने मला भारतातील स्त्रीमुक्ती

चळवळ व महिला सक्षमीकरण एकमेकींना पूरक वाटतात. भारतीय स्त्रियांनी स्वतःच्या स्वातंत्र्याबाबत सजग राहिले पाहिजे पण स्वातंत्र्य म्हणजे स्वैराचार नव्हे हे देखील लक्षात घेतले पाहिजे.

प्रा. अमर्त्य सेन यांनी एका व्याख्यानात म्हटले की, स्त्रियांच्या अंगभूत सामर्थ्याला, विकासाला मोकळी वाट करून दिली तर केवळ स्त्रियांचाच नाही तर एकूण मनुष्यजातीचाच विकास होतो.

मुळात स्त्रीनंच स्वतःला अबला समजणं हे चुकीचं आहे. समाजाच्या मानसिकतेत बदल व्हायला वेळ लागेल पण त्या अगोदर मी पूर्ण सक्षम आहे. माझे निर्णय मला घेता येऊ शकतात. मला माझ्या हक्कांची, अधिकारांची पूर्ण जाणीव आहे. त्याचबरोबर माझे माझ्या कुटुंबासंदर्भात देशासंदर्भात, समाजासंदर्भात काय कर्तव्य आहे याची जाणीव या सक्षमीकरणातून होईल अशी मला आशा आहे.

तुझ्यासाठी

भक्ती भालचंद्र भालेराव - द्वितीय वर्ष कला

या गावाच्या दिसल्या वेशी

गाव कधी पण दिसले नाही

रांगोळी रेखाटन दिसले

हात कधी दिसले नाही

दीप दिवाळी प्रकाश दिसले

कोण लाविते कळले नाही

किंचित हलला पडदा तो पण

डोके कधीच दिसले नाही.

वर्षे सरली, नाव बदलले

गाव तरी बदललेच नाही

रांगोळी रेखाटन पुसले

स्मरण मात्र ते पुसले नाही

तराळ अंतराळ (वक्तृत्व स्पर्धा-उल्लेखनीय भाषण)

आश्लेषा जाधव - १२वी ‘कला’ शाखा

जन्मा येणे दैवा हाती
करणी जग हासवी

आज मी अशाच एका उपेक्षित समाजात, दारिद्र्यात जन्माला येऊन आपल्या कर्तृत्वाने यशाच्या उंच शिखरावर विराजमान झालेल्या साहित्यकाराबद्दल इथे बोलणार आहे. मी नुकतीच त्यांची तराळ-अंतराळ ही आत्मचरित्र असणारी कादंबरी वाचली. आपल्या लिखाणात स्वतःही सोसलेल्या वेदना अगदी कोणताही त्राग न करता आणि कुणा विशिष्ट जाती-धर्माला आपल्या कथेचे लक्ष ठेवून लिखाण न करता आपले आत्मचरित्र समाजापुढे मांडण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. कुणाही उपेक्षिताला ते मार्गदर्शक ठरल्याविना राहणार नाही.

माझ्या या थोर साहित्यकाराचे नाव आहे ‘शंकरराव खरात’. त्यांचा जन्म सांगली जिल्ह्यात एका छोट्याशा खेड्यात दलित कुटुंबात झाला. दलित आणि दारिद्र्य यांच्याबद्दल वेगळे काही सांगण्यास काय अर्थ? गरीबी तर अगदी लेखकांच्या पाचविलाच पुजली होती. त्या वेळची समाजव्यवस्था दलितांना माणूस म्हणून वागवण्यास तयार नव्हती. लेखकांच्या घरची परिस्थिती याहून काय वेगळी असणार? त्यांच्या लिखाणाहून ते ज्या परिस्थितीला तोंड देत असतील, त्याची कल्पना आल्याशिवाय राहात नाही. आहे त्या समाजाला माणूस म्हणून घ्यायला सवर्ण तयार नव्हते. अगदी कुत्र्या-मांजरा इतकीही ज्यांची कवडीचीही किंमत नव्हती. लेखकांचा हा समाज गावकुसाबाहेर, अंधाराच्या साम्राज्यात, हजारो वर्षे धडपडत,

हेलपाटत दारिद्र्याचं, अज्ञानाचं ओझं सतत आपल्या पाठीवर घेऊन वावरत होता. प्रकाशाच्या शोधात कितीतरी वर्षे हे यात्री आपल्या जीवनाचा, दारिद्र्याने ओतप्रोत भरलेल्या लुतभरल्या जिण्याचा आणि कपाळावर ‘महार’ या नावाचा शिक्का घेऊन जगत होता. जगत होता म्हणण्यापेक्षा आजचा तरुण म्हणेल हा समाज रोज-रोज मरत होता. जाती-धर्माच्या या गलिच्छ रूढी-परंपरांना बदलवण्याचं धारिष्ट्य त्यांच्यात कोठून असणार? जीवनाच्या या रहाटगाड्यात काहीतरी आणि कोठेतरी चुकते आहे. याची जाण या गरीबांना कोठून असणार? ज्या व्यवस्थेने त्यांच्यावर हे गुलामगिरीचं ओझं लादलं, त्यांना तर आपण परमेश्वराच्या घरचे दलाल आहोत, असेच वाटत असावे. धर्माच्या नावाखाली त्यांनी या शोषितांचा हवा तसा बळी द्यावा. तो त्यांचा अधिकारच होता. ज्ञानमंदिराची द्वारे तर या समाजासाठी उघडणे म्हणजे महापापच होते. आहे, निसर्गाच्या पाण्यावरसुद्धा जिथे या गरीबांचा कवडीचाही हक्क नव्हता, तिथे त्यांना ज्ञानाच्या भांडारापर्यंत कोण जाऊ देणार? लेखकांनी आपल्या अज्ञानी समाजाचा इतर कसा फायदा घेत होते त्याचे एक छोटेसे उदाहरण त्यात दिले आहे. त्यांच्या वडलांच्या बहिणीच्या निधनाचे वृत्त त्यांना एका पत्राद्वारे कळविण्यात आले होते. लेखक व त्यांचे वडील ते पत्र वाचून दाखविण्याऐवजी लेखकांच्या वडलांकडून भरपूर लाकडे फोडून घेतली. लेखकांचे वडील लाकडे फोडतच होते आणि मास्तरीणबाई आणखीनं लाकडांचा ढीग त्यांच्यापुढे आणून टाकतच होत्या. आपली स्नान-

संध्या उरकल्यावर आणि सर्व लाकडे फोडून झाल्यावर त्यांनी ते चार ओळींचे पत्र लेखकांच्या वडलांना वाचून दाखविले.

बहिणीच्या निधनाचे वृत्त समजताच लेखकांच्या वडलांना खूप दुःख झाले. घरातील मंडळीही अगदी प्राण डोळ्यात आणून त्यांची वाट पाहात होती. या छोट्याशा घटनेने लेखकांच्या वडलांनी आपल्या मुलाला शिकविण्याचा मनाशी निश्चय केला. लेखकांच्या मनावरही त्यावेळचा हा प्रसंग चांगलाच कोरला गेला. व भविष्यात आपण शिकून मोठे होण्याचा त्यांनी मनोमन निश्चय केला. मित्रांनो, या पुस्तकात असे अनेक प्रसंग आहेत की, जे वाचून वाचकाचे मन गलबलून जाते. शिक्षणासाठी लेखकांना खूप दूरवर जावे लागते. इतका लांबचा प्रवास ते एका ओळखीच्या इसमाबरोबर करीत असतात. परंतु तो इसम हा प्रवास उंटणीवर बसून प्रवास करतो तर छोटासा हा मुलगा (लेखक) फेस येईस्तोवर त्या प्रवाशाच्या बरोबरीने जाण्याचा प्रयत्न करत होता. खूप वेळा त्या बालमनाला आपणही त्या माणसाजवळ उंटणीवर बसावेसे वाटे. परंतु जातीभेदाची भली मोठी भिंत उभी होतीच. मी वाचलेल्या या पुस्तकात असे अनेक काळजाला भेदून जाणारे प्रसंग आहेत. अज्ञानामुळे खूप लहानपणीच लेखकांच्या बहिणीचे लग्न होते. व हे अज्ञानच तिचा त्या बालपणातच बळी घेऊन मोकळे होते. या सर्व घटनांचा आपल्या मनावर खोलवर परिणाम झाल्याशिवाय राहत नाही.

माझ्या मित्रांनो, तशी मी अनेक पुस्तके वाचलीत. श्रीमंती लेखकांचं, श्रीमंती थाटाचं लेखन वाचताना त्यांच्या लिखाणाच इतकं काही अप्रुप

मला वाटलं नाही. कारण ज्ञानाची सर्व द्वारे त्यांच्यासाठी सतत खुलीच होती. परंतु याउलट या लेखकांनी अगदी प्राप्त परिस्थितीत शिक्षण घेऊन, आपला स्वतःचा आणि त्याचबरोबर आपल्या समाजाचा जो उद्धार केला. ते मला अधिक प्रेरणादायी वाटते. या तराळ-अंतराळ या पुस्तकाने माझ्या विचारांना एक वेगळीच दिशा मिळाली आहे. त्यातील प्रत्येक प्रसंग हा जीवनाची लढाई वाटतो. एवढ्या कठीण प्रसंगातून लेखकांनी आपले वकिलीचे शिक्षण पूर्ण केले पुण्यात सोमवार पेठेत बिऱ्हाड करून त्यांनी आपल्या वकिलीचा उपयोग गरीब बांधवांसाठीच केला. त्यांनी आपल्या अशिलांकडून कसलीही फी न घेता त्यांना जातियतेचे चटके सोसावे लागलेच. प्रिय मित्रांनो, कदाचित विषयाला सोडून माझे बोलणे झाले असल्यास क्षमा असावी. पण हे पुस्तक वाचल्यानंतर, आपला मेंदू पोखरल्याशिवाय राहत नाही. हे पुस्तक मला सतत प्रेरणादायी वाटत राहील. परिस्थितीशी सतत झुंजत लेखकांना मराठवाड्यातील बाबासाहेब आंबेडकर विद्यापीठाचे कुलगुरू होण्याचा बहुमान मिळाला. पुस्तकातील प्रत्येक प्रसंग हा वाचकास प्रेरणादायी ठरणारा असाच आहे. अगदी बालवयातच त्यांनी आई-वडलांना नवसासाठी बोकड कापण्यास कडाडून विरोध केला होता. यावरून लेखकांच्या स्वभावाच्या वेगवेगळ्या पैलूंचे दर्शन इथे होते.

तराळ-अंतराळ वाचल्यानंतर आपल्या मनावरील निराशेची जळमट झटकण्यात निश्चितच यश आल्याशिवाय राहत नाही. कोणतीही गोष्ट ही सहज मिळत नसते तर ती मिळवावी लागते. त्यासाठी आळस, अज्ञान यांना तिलांजली देऊनच

आपल्याला पुढे जाता येईल. तसेच आपण स्वतःच प्रकाशाचा शोध घ्यायला हवा.

मित्रांनो, तर या ‘तराळ-अंतराळ’ या लेखाच्या आत्मकथनाने मला नवी दिशा मिळाली आहे. माझ्यातला आत्मविश्वास बळावला आहे. एकूणच हे पुस्तक मला प्रेरणादायी वाटते. भविष्यात

आपणही लेखकासारखे प्राप्त परिस्थितीत ज्ञान मिळवून त्याचा समाजासाठी, दीन-दलितांच्या जीवनातला तिमिर घालविण्यासाठी उपयोग करावा. असे मला वाटते. मित्रांनो तर हे असे पुस्तक ‘तराळ-अंतराळ’ अनेक वाचकांपर्यंत पोहोचेल अशी मी आशा बाळगते.

स्त्री मन

सायली गिरीश वाडेकर - प्रथम वर्ष वाणिज्य

स्त्री मन अबोध असतं

दुःख हृदयात लपवून

चेहऱ्यावर हसू आणतं

स्त्री मन असंच असतं ॥१॥

स्त्री मन हे काचेसमान असतं

पारदर्शकते बरोबर

ठिसूळपणाही दाखवतं

स्त्री मन हे असंच असतं ॥२॥

स्त्री मन हे लाजाळूचं पान असतं

स्पर्शगंधी चूर चूर होतं

नि नव्याने परत मोहरतं

स्त्री मन हे असंच असतं ॥३॥

स्त्री मन हे शिंपल्यासारखं असतं

स्वाती नक्षत्राच्या पर्जन्याला

मोत्याचं रूप देतं

स्त्री मन हे असंच असतं ॥४॥

स्त्री मन तर वंशद्रुम असतं

फांद्यावर फूल फुलवून

एक दिवस स्वतःच मिटतं

स्त्री मन हे असंच असतं ॥५॥

कुणीतरी असावं

संगीता पुंडलीक पायन - द्वितीय वर्ष कला

कुणीतरी असावं

गालातल्या गालात हसणारं

भरलेचं कधी डोळे तर

ओल्या आसवांना पुसणारं

कुणीतरी असावं !

पैलतीरी साद घालणारं

शब्दांना कानात साठवून

गोड प्रतिसाद देणारं

कुणीतरी असावं !

चांदण्याबरोबर न्हाणारं

अंधारल्या वाटेनं कधी

सोबतीला येणारं

कुणीतरी असावं !

फुलासम फुलणारं

फुलता फुलता मधुरूप

भ्रमराला वाटणारं

कुणीतरी असावं !

सुखद संध्याकाळ

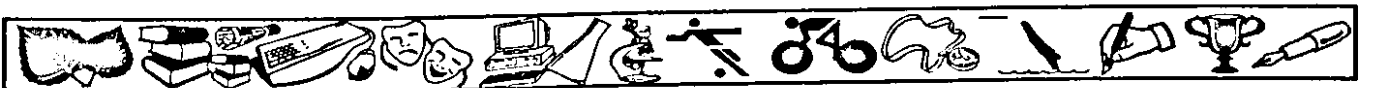
सौ. विनोदिनी शिंगवी - एम.ए. प्रथम वर्ष, मराठी

संध्याकाळ ! मनाला उगीचच हुरहुर लावणारी, कातर बनवणारी ही वेळ ! दिवसाचा राजा सूर्य आपले नित्य कर्तव्य पार पाडून अस्ताला जात असतो आणि त्याची जागा हळूहळू अंधार घ्यायला लागतो. अशा या दिवस आणि रात्र यांच्या सीमारेषेवरची ही वेळ. हातातून काही तरी निसटते आहे याची नकळत चाहूल मनाला लागत असते. त्यातून मनुष्य जीवनाची संध्याकाळ तर फारच भिबणारी, अस्वस्थ करणारी असते. शरीराची ताकद दिवसागणिक कमी कमी करणारी, मनाला विकल बनवत असलेली ही संध्याकाळ असते. आपण उपेक्षित बनत चाललो आहोत की काय ही भावना मूळ धरू लागते. जोडीदाराची साथ-सोबत असेल तर निदान काही प्रमाणात गोडी राहते, नाही तर एरवी एकटेपणाची जाणीव खूपच गडद होऊ लागते. अशी ही उदास, निराश करणारी अवस्था म्हणजे जीवनाची संध्याकाळ !

परंतु ही उदास करणारी संध्याकाळ देखील इतकी सुखद होऊ शकते? अशा स्थितीतूनही इतका सुंदर मनभावण सूर निघू शकतो? अगदी नक्की निघू शकतो. नाही ना विश्वास बसत? एरवी माझाही बसला नसता, ती एक कविकल्पनाच वाटली असती. पण नाही हे सत्य आहे. मी हे सगळं प्रत्यक्ष पाहतो आहे, आणि म्हणूनच मी ही लेखणी हातात धरली, तिच्या रूपाने मी हे गीत, हो गीतच गाणार आहे, तुम्हाला ऐकविण्यासाठी, तुमची मती गुंग करण्यासाठी. त्यासाठी मला त्यांच्या जीवनाचा पटच उलगडून दाखवायला हवा.

एक वयोवृद्ध परंतु मनाने तरुण जोडपे ! आजोबांचे वय ८१ तर आजीचे ७४ फक्त ! जीवनात सगळी सुखे सेवेला हात जोडून उभी आहेत. दोन उच्चविद्याविभूषित मुले, तितकेच तोलामोलाचे सून आणि जावई इतकेच नाही तर नातीही त्याच दिशेने वाटचाल करत असलेल्या. हे चित्र आहे वर्तमानकाळाचे, परंतु भूतकाळ कसा होता! हे सगळं साकार करण्यासाठी त्यांनी डोळसपणे, जाणीवपूर्वक कष्ट घेतले आहेत.

१९५१ साल, तो काळ डोळ्यासमोर आणला तर लक्षात येते की एकूणच समाज फार प्रगत नव्हता. जुन्या चालीरीती, रूढीपरंपरा यांना चिकटून असणारा तो काळ होता. तशा काळात या दोघांनी घरातल्या वडीलधाऱ्यांची परवानगी घेऊन प्रेमविवाह केला. या प्रेमविवाहातही एक गोष्ट अधिक वाखाणण्याजोगी आहे ती अशी की त्यावेळी आजी होत्या ग्रॅज्युएट तर आजोबा होते मॅट्रिक, त्यामुळे घरातून विरोध होणे स्वाभाविक होते. पण आजी ठाम होत्या. त्या वयात ही प्रेम आंधळ असतं किंवा ‘प्रेमात सगळं माफ असतं’ अशा भावनेत वाहून जाऊन त्याकडे पाहिले नव्हते तर तेथेही त्यांचा डोळसपणा होता. आजोबांच्या ठायी असणारा सु-संस्कृतपणा त्यांना अधिक भावला होता. “शिक्षणापेक्षाही मनाचे सौंदर्य मी अधिक मानते. मला त्या रूपात ते योग्य वाटले आणि माझ्या दृष्टीने तो मुद्दा गौण होता.” असे आजही त्या विश्वासाने सांगतात. आजवरच्या ५३ वर्षांच्या दीर्घ सहवासानंतरही आजोबांच्या प्रेमळ

समंजस स्वभावापेक्षा वेगळा अनुभव त्यांना आला नाही इतकेच नाही तर आर्जीच्या धडपड्या स्वभावालाही त्यांनी उत्तम साथ दिली.

आर्जी लग्नाआधीच बी.ए. होत्या. पाठोपाठ नोकरी ही लागली. घर, नोकरी, मुले अशी तिहेरी कसरत त्यांनी कायमच सांभाळली. यावरच मात्र त्या तृप्त नव्हत्या नेहमी नवीन काही तरी करत राहण्याचा त्यांचा बाणा आहे. त्यानुसार त्या मुले लहान असतानाच बी.एड. झाल्या. मुलांची शिक्षणे सुरू झाली. त्यांच्यावर डोळसपणे लक्ष ठेवून त्यांना उच्चशिक्षणाची संधी दिली. जीवन, मुलांच्या या यशाबरोबर आनंद देत होतं. त्याच बरोबर निवृत्तीकडे झुकवत होतं. आजोबांची वृत्ती मुळातच सेवाभावी, निवृत्तीनंतरची वाट त्यांनी आधीच ठरवून टाकली होती, त्याप्रमाणे ते निरपेक्षभावनेने समाजसेवेत रमून गेले. आणि आर्जी? त्याही यथावकाश निवृत्त झाल्या पुन्हा नवीन शिकणे. शिकविणे सुरू झाले. वयाच्या ६० व्या वर्षी त्या गाडी चालवायला शिकल्या आणि अनेकदा चालविली देखील. भजनाचा वर्ग, आजूबाजूला राहणाऱ्या झोपडपट्टीतील मुलांसाठी संस्कार वर्ग तो ही ‘विनामूल्य’ सुरू केला. दोन्ही मुले आपापल्या जीवनात व्यग्र होतीच, त्यांची प्रगतीही सुखावणारी अशीच चालू होती. निवृत्तीचे जीवन असे कार्यरतपूर्ण चालू होते. मनाचा हिरवेपणा मात्र कमी होत नव्हता त्यांच्या उत्साहाचे आश्चर्य वाटावे असे आणखी एक तोंडात बोट घालायला लावणारे पाऊल त्यांनी वयाच्या ७१व्या वर्षी उचलले. एम.ए.इंग्रजी. साठी प्रवेश घेतला. यशस्वीरित्या दोन्ही वर्षी त्या उत्तीर्ण झाल्या. मुळात असलेल्या उत्साह आणखीच दुणावला, आणि त्यानंतर

लगेचच वयाच्या ७३ व्या वर्षी एम.ए. मराठीसाठी आपल्या कॉलेजात प्रवेश घेतला. प्रथम वर्ष प्रथम श्रेणीत पास होऊन आता त्या द्वितीय वर्षात शिकत आहेत. नियमित कॉलेजला उपस्थित राहून सगळंच चकित करणारं !

हे सगळं कमीच होतं जणू काही म्हणून त्यांनी आणखी एक धाडसी पाऊल उचलले. भौतिक जीवनात कशाची ही कमतरता नसताना, मुलांचे प्रेम भरपूर मिळत असतानाही त्यांनी १ डिसेंबर २००४ या दिवशी ‘शतायु भवन’ या वृद्धांसाठी असलेल्या संस्थेत राहायला जायचे असा निर्णय घेतला. अगदी तृप्त मनाने, कोणताही राग नाही, कसलाही त्रागा नाही. नकळत आधुनिक ‘वानप्रस्थाश्रम’ च त्यांनी स्वीकारला. जीवनातील उणीवेपोटी, दुःखापोटी, जीवनाकडे पाठ फिरवून जगणारी माणसे आपण अनेक पाहतो. अगदी नाईलाजाने ते त्या वाटेवर चालतात. परंतु सगळी सुखे जोडून उभी असताना जीवनात कसलीच उणीव नसताना आर्जींनी हे न तोडता येणारे पाश तोडून एक वेगळेच जीवन स्वीकारले. तो निर्णय होता आर्जींचा, एका स्त्रीचा की जिचा सारा जीव त्या संसारात अडकलेला असतो. काडी काडी करून जमवलेला संसार आपल्याच स्वहाताने, स्वइच्छेने दूर सारायला फार मोठे धैर्य, विरक्ती, तितकीच तृप्ती लागते. जी सहसा साधत नाही. ती आर्जींनी आजोबांना बरोबर घेऊन साधली.

खरोखर अंतर्मुख करायला लावणारे त्यांचे हे स्थित्यंतर आहे. इतके दिवस त्या या वयात शिक्षण घेताहेत याचेच आश्चर्य वाटत होते. पण त्यांची आत्ताची ही कृती खरोखर कौतुकास्पद आहे. ते दोघे ही इतके समाधानी आहेत की, आजोबा तर

म्हणतात. “आता प्रत्यक्ष देवाने येऊन जरी आम्हाला विचाले की तुम्हाला काय देऊ? तरी आम्ही म्हणू काही नको, सगळं भर-भरून तू आम्हाला आधीच दिलेलं आहे.” ऐकून गद्गद व्हायला होतं. सहजासहजी ही अवस्था प्राप्त होत नाही. किती दुर्मिळ उदाहरण, नकळत खूप काही शिकवणारे! काळाची गरज असणारे !

नुकताच होता नव्हता तो सारा संसार एका समाजसेवेला वाहिलेल्या संस्थेसाठी दान करून ते

खऱ्या अर्थाने मुक्त झाले. आपल्या समवयीन वृद्धांबरोबर इतक्या आनंदाने जीवनाची ही संध्याकाळ ती दोघे अशा तऱ्हेने घालवायला तयार झाले, आणि म्हणूनच आधी उल्लेख केल्याप्रमाणे अशी तृप्त, सुखद संध्याकाळही असू शकते. एकमेकांना आधार देत आणि नकळत इतरांना प्रेरणा देत ते एक नवे जीवन जगताहेत. ज्यांना प्रत्यक्ष देवाकडूनच काही नकोय त्यांच्यासाठी आपण कसली प्रार्थना करणार?

कॉलेज

सुशील केशवराव मोरे - तृतीय वर्ष वाणिज्य

हेच ते पार्किंग, हेच ते कॉलेज
जेथे घेऊन यायचो गावाहून लगेज
हाच तो कट्टा, हाच तो फुटपाथ

जेथे मारायच्या गप्पा आणि पाहायची वाट
हेच ते कॅन्टीन, हीच ती आण्णाची टपरी
जी आता वाटू लागली आहे एकदम उपरी

हेच ते मित्र, ह्याच त्या मैत्रिणी
प्रॅक्टिकलसाठी नेहमीच मदत केली ज्यांनी
हेच ते बेंचेस, हेच ते हॉल

जेथे बसून दिले रोल कॉल आणि प्रॉक्झी
कॉल, ह्याच त्या मॅडम, हेच ते सर
ज्यांचा आम्ही नेहमीच ठेवला आदर

एकदम मनात दाटुनी, आल्या कडू-गोड
आठवणी आता वाटतं,
कॉलेजचे ते दिवस केव्हा येतील परतुनी

मैत्री

भास्कर खेमनर - द्वितीय वर्ष कला

अजूनही जपतोय मैत्री तुझी।
नजरेत भावणारी मनात स्मरणारी
हवी हवीशी वाटणारी पापण्यात दाहणारी
अजूनही जपतोय मैत्री तुझी।

अबोल सारखी अबोल सागराहून खोल
ज्योती सारखी प्रकाशणारी वादळ
वान्यात तेवणारी.....

अजूनही जपतोय मैत्री तुझी।

झऱ्याच्या पाण्यासारखी,
निर्मळ-नितळ
हिरव्या चाफ्यासारखी,
सुवासिक सुंदर.....
अजूनही जपतोय मैत्री तुझी।

कधीही न सुटणारी कधीही न तुटणारी
दूर असून सुद्धा जवळ भासणारी

विद्यार्थी व शिक्षक... एक अतूट नाते

शहा मोना अजयकुमार - ११वी

प्रख्यात भारतीय गणितज्ञ रामानुजन यांचे चरित्र योगायोगाने माझ्या वाचण्यात आले. केंब्रिज येथे ते गेले असताना प्रा. हार्डो हे त्यांना गुरू लाभले आणि मग या गुरू शिष्यांनी केलेली गणित विषयातील अलौकिक कामगिरी साऱ्या जगाला थक् करणारी ठरली. प्रा. हार्डो यांनी रामानुजन यांचे गणितातील श्रेष्ठत्व केव्हाच मान्य केले होते.

अशाप्रकारे खरा गुरू हा आपल्या शिष्याकडून झालेला पराभव स्वीकारतो. शिष्य आपल्याहून वरचढ होईल अशी भीती त्याच्या मनाला कधीच स्पर्श करत नाही. त्यामुळे आपल्याजवळील ज्ञानापैकी काहीही राखून न ठेवता तो शिष्याला तयार करतो. गुरू द्रोणाचार्य आणि त्यांचा शिष्य अर्जुन हे याचेच एक आदर्श उदाहरण आहे. आदर्श गुरू हा आपल्या शिष्याला आपल्याहून अधिक ज्ञान मिळविण्यास अटकाव करत नाही. कितीही कीर्ती वा यश लाभले तरी खरा आदर्श शिष्य आपली गुरूबाबतची नम्रता कधीही ढळू देत नाही. निवृत्तिनाथ व ज्ञानदेव हे आदर्श गुरूशिष्याचे नाते होते.

खिशाकडे हात जाताच, हसत हसत उठला
‘पैसे नको सर’ जरा एकटेपणा वाटला
मोडून पडला संसार तरी मोडला नाही
कणा, पाठीवरती हात ठेवून
नुसते ‘लढ’ म्हणा.....

ह्या ओळी कुसुमाग्रजांच्या ‘कणा’ या कवितेतील. शालेय शिक्षणात अभ्यासाचा एक भाग ही कविता. ज्यावेळी शिष्यावर संकट येते त्यावेळी

त्याला आपल्या गुरूकडे जावेसे वाटले व आपल्या गुरूकडून लढण्याची प्रेरणा घेऊ इच्छितो. एकलव्याला आपल्या गुरूबद्दल वाटणारा आनंद आदर काही वेगळाच होता. एकलव्याने गुरूची प्रतिमा तयार केली व तिला रोज नमस्कार करून धर्नुविद्या शिकला. एकलव्य हा आदर्श शिष्य होता.

आपल्या गुरूबद्दल आदर व्यक्त करण्यासाठी वर्षातून दोन दिवस असतात ते म्हणजे शिक्षकदिन व गुरुपौर्णिमा, त्यातून आपणाला गुरूबद्दल आदर व्यक्त करता येतो. शिष्य हाच पुढे कोणाचा तरी आदर्श गुरू होतो. गुरूकृण फेडण्याचा हाच मार्ग आपल्या संस्कृतीने सांगितला आहे. शाळेमुळे प्रत्येक विद्यार्थी घडत असतो. शाळा हा प्रत्येक विद्यार्थ्याचा मूळ पाया असतो. आपण नेहमी म्हणतो आई हा पहिला गुरू असतो तर शिक्षक हा दुसरा गुरू असतो. तो आपल्या आचार-विचारातून आपल्या शिष्यावर नकळत संस्कार करत असतो.

आज विज्ञानातील सर्व क्षेत्रे सतत विकसित होत आहेत. अशा वेळी तरुण शिष्य आपण निवडलेल्या क्षेत्रात आपल्या गुरूपेक्षा अधिक ज्ञान सहजतेने संपादन करू शकतो. त्या क्षेत्रात अधिक नावलौकिक मिळवू शकतो. त्याच्या या यशाने त्याच्या गुरूला जीवन कृतार्थ झाल्यासारखे वाटते. गुरू आपल्या विद्यार्थ्यांसाठी सारखे झटत असतात आयुष्याच्या शेवटच्या क्षणापर्यंत प्रत्येक व्यक्तीला गुरू हा असतो. पदोपदी त्याला आपल्या गुरूची आवश्यकता भासते.

गुरूचे शिस्तबद्ध वागणे, गुरूची ज्ञानलालसा

गुरूची अनासक्त बुद्धी सर्व शिष्यांना गुरूकडून मिळणारी समान वागणूक ह्या आणि अशा अनेक गोष्टी शिष्याच्या जीवनाला नकळत आकार देत असतात. भारतीय संस्कृतीत गुरूचा महिमा अनन्य-साधारण आहे. गुरूशिवाय ज्ञान नाही असे आपली संस्कृती सांगते म्हणून प्रत्यक्ष परमेश्वरही

जेव्हा इहलोकात अवतार घेऊन आला त्यानेही गरुमहिमा गायली आहे. गुरू हा शिष्याचे व्यक्तिमत्त्व घडवतो. गुरू व शिष्य हे कधीही न तुटणारे एक अतूट नाते आहे.

जो जो जयाचा घेतला मी गुण ।
तो तो मी केला गुरू जाण ॥

शब्द कवीचे प्रभू

साईराम सदाशिव मोहिते - एम.कॉम भाग एक

शब्दांशी खेळतो आम्ही काव्यनिर्मितीचा खेळ
शब्दांशी घालतो सप्तसुरांचा मेळ
शब्दांच्या साथीत सरते प्रत्येक वेळ
शब्दांच्या उदरात उगवते नवी काव्यवेल

शब्द हेच आमचे सखेसोबती
खुलते हे गीत शब्दसुरांभोवती
साहित्य सागरातील शब्द हे मोती
काव्याच्या हृदयात तेवते शब्दांची ज्योती

शब्दांशी हितगूज करतो हरएक क्षण
शब्दांशी प्रेम वेडावते हे मन
निष्कांचन या कवीचे शब्द हेच धन
शब्दांच्या बहरात बहरते हे जीवन

स्फुरते आम्हा शब्दसुरांचे गाणे
साहित्य व्यवहारातील शब्द हेच नाणे
काव्यवेडे आम्ही शब्दांचे प्रेमदिवाणे
ओठांवर आमच्या शब्दांचे सूरतराणे
शब्दांनी तोडू अनिष्ट प्रथांचे बंध

शब्द हेच आमच्या काव्यातील सुगंध
साहित्य सागरात उठवू शब्दांचे तरंग
शब्द हेच आमच्या भाषेतील सप्तरंग

शब्द हे काव्यरसांचे विधाते
शब्द सगेसोयरे कवीचे शब्दांशीच नाते
लेखकाच्या लेखणीचे शब्द तीक्ष्ण पाते
शब्दांचे सूर होऊन संगीत गीत गाते

भाषेच्या राज्यातील शब्द हे गाव
साहित्य सागरात विहाराची शब्द ही नाव
गोड शब्द देती वात्सल्याचा भाव
बोचरे शब्द घालती काळजावर घाव

नाटकी शब्द आणती मोठेपणाचा आव
या शब्दांच्या खोलीचा नलगे कधीही ठाव
छाया अन् माया कवीला शब्दांच्याच ठाई
नतमस्तक होतो कवी शब्दांच्या पायी

शब्द कवीचे प्रभू अन् भाषा मराठी आई
कोणत्या शब्दांनी व्हावे कवीने या शब्दांचे उतराई

अनमोल मैत्री

शीतल शिवाजी मोरे - तृतीय वर्ष कला

“मैत्री ही सहवासातून दोन मनांच्या प्रीतीच्या जुळणीतून निर्माण होते.” अशाच मैत्री या अतूट नात्याविषयी काही शब्द.....

मैत्रीच्या नात्यात असतं तरी काय ?
एकमेकावरचा विश्वास,
आनंदाच्या क्षणातला सहभाग,
अन् दुःखाच्या वाटेवरची साथ !

मैत्रीचा अर्थ एवढाच मर्यादित नाही. तो शब्दांत सांगणे किंवा मांडणे अवघडचं !

मैत्री या नात्यात ‘अतूट विश्वास’, ‘प्रेम’ आणि ‘निरपेक्ष भावना’ या गोष्टी खूप महत्वाच्या असतात. मैत्रीमध्ये एकमेकांचे स्वरूप, त्यांचे स्वभाव पूर्णतः समजलेले असतात. मैत्री ही अनुभवायची असते. आपल्याला आपले यश व कीर्ती मिळवण्यामध्ये आणि चुकांच्या दारांतून मागे आणणारी व्यक्ती ‘मैत्रीण’ असते. थोडक्यात,

नातं निर्माण होण्यासाठी
‘विश्वास’ हवा असतो
विश्वासातच सखोल
‘प्रेम’ दडलेलं असतं
यातूनच ‘मैत्रीचं’ फूल
फुलत असतं...

अतूट मैत्री आपल्या जीवनाचा आधार असते वास्तविक जीवनात प्रवास करताना कोणत्या ना कोणत्यातरी वळणावर आपल्याला ‘मैत्री’ ही

येऊन भेटते. फरक एवढाच की काहींना ती लवकर भेटते तर काहींना उशिरा....

पण ‘मैत्री’ आपल्याला येऊन भेटेल यासाठी वाट कशाला बघा? आपण नेहमीच या आशेत असतो की मला एक बेस्ट फ्रेंड असावी. आणि ती अमुक अशीच असावी वगैरे वगैरे, पण मैत्री या संकल्पनेत बसणारे गुण आपल्यात निर्माण करून आणि त्या गुणांचं स्वतः पालन करून दुसऱ्यांसाठी आपणच बेस्ट फ्रेंड व्हावं. समारेच्या व्यक्तीला भर-भरून प्रेम देऊन त्यांच्या आनंदाला आपण निमित्त बनलं पाहिजे. त्यासाठी आपण प्रयत्न केले पाहिजेत. तेव्हाच कोठे या मैत्रीचा अर्थ पूर्ण होतो.

फूल कळीतून उमलते
मैत्री मनातून जुळते
म्हणून तर म्हणतात
मैत्री फार अनमोल असते.

मायबोली

गोपाळ रा. गरूड - द्वितीय वर्ष

“ मायबोली बोलता बोलता मायबोलीच विसरून गेलो विसरायचं काही और होत विसरून काही औरच गेलो,
तारकांच्या पुंजक्यात तारकांची भाषा शिकलो,
माझ्या मायबोलीसाठी मी मात्र चुकलो.”

रीन

मोनाली शाह - द्वितीय वर्ष, कला

प्रिय रीन हिला,

सप्रेम नमस्कार वि.वि.

पत्र लिहिण्यास कारण की, बरेच दिवस झाले तुझे पत्र नाही. इकडे लाईफबॉय लंडनहून आला आहे. त्याने स्वतःचे नाव बदलून लाईफबॉय प्लस केल्यामुळे सनलाईट व त्याचे भांडण झाले. भांडण सोडविण्याकरिता गंगा व लिरिल मध्ये पडल्यामुळे त्यांना खूप लागले आहे. त्यांना लगेच डॉ. संतूरकडे नेण्यात आले.

आनंदाची बातमी म्हणजे लक्सचा लग्न करण्याचा विचार आहे. तिला पिअर्सचे पाहुणे पाहून गेले. लग्नाची सर्व तयारी हमाम व गोदरेजकडे देण्यात आली. दुसरी बातमी, रेक्सोना वहिनीला जुळ्या मुली झाल्यात.

एकीचे नाव कॅमे क्लासिक व दुसरीचे कॅमे नॅल. बराचसा खर्च डेटॉल काकांनी केला.

पामोलिव्ह मामांची तब्येत मध्यंतरी बरी नव्हती. तसेच मोतीकाकांच्या मुलीचे लग्न

शिकेकाईशी झाले आहे. लग्नात सर्व साबण परिवार उपस्थित होता. व्हिलबाईनी कपड्यांची व्यवस्था केली. मेडिमिक्सने सगळ्यांना जेवण वाढले तर विमबारने सगळी भांडी धुवून घेतली. दुःखाची बातमी म्हणजे पाँडस् आजोबांना मधुमेह झाला आहे. आपल्या मार्गोताईचा कडू स्वभाव अजूनपर्यंत गेलेला नाही. मी व प्रॅक्टिस तुझे स्नेह संमेलन पाहायला येणार आहे. जयचा अभ्यास काय म्हणतोय? नंबर-१ हिचा शाळेत पहिला नंबर आला आणि सर्वांना सुवासित करून सोडले आणि डव्हचा शाळेचा दाखला घेतला की नाही? तू कशी आहेस? ते पत्राने कळव. सर्व साबण मंडळींना सा.न.वि.वि.

तुझा सिंथॉल.

पत्ता :

रीन साबणराव फेसकर

पार्क अँव्हेन्यू,

मु.पो. स्वच्छतारोड, पाणीनगर

लोकशाही

भास्कर खेमनर - द्वितीय वर्ष कला

आहे म्हणतात लोकशाही,
मग का वाढते भांडवलशाही?
जात पात नाही म्हणतात,

मग जातीचे प्रमाणपत्र का मागतात?
स्त्री-पुरुष समानता आहे म्हणतात,
मग हुंडाबळी का जातात?

दारूबंदी आहे म्हणतात,
मग लायसन्स का देतात?
सर्व धर्म समभाव आहे म्हणतात,

मग दंगली का होतात?
देश गरीब आहे म्हणतात,
मग निवडणुकांवर अफाट खर्च का करतात?

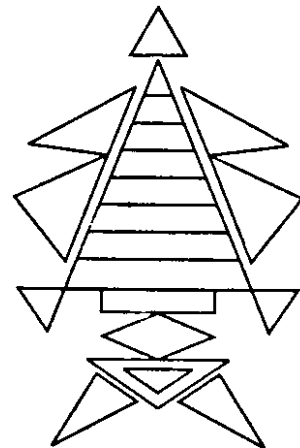

पुनवडीपासून पुण्यापर्यंतचा प्रवास

पूनम मोहन यादव - द्वितीय वर्ष, कला

- १) इ.स. १७६१ मध्ये नानासाहेब पेशव्यांनी तुळशीबाग वसवली.
 - २) इ.स. १७७५ ते १७६९ या काळात नाना फडणीस यांनी सारसबागेचे बांधकाम केले व बाजूला प्राणी संग्रहालय बांधले, बेलबाग वसवली.
 - ३) १७६१ साली नानासाहेब पेशव्यांच्या काळात कोंढवा व आंबेगाव येथे असलेल्या ओढ्यातून जमिनी खालून पाणी आणले जात असे.
 - ४) १८०३ साली जनरल वेलस्ली पुण्याच्या पूर्वेकडे राहायला आला. या जागेचे रूपांतर पुढे कॅंटोन्मेंट मध्ये झाले.
 - ५) १८६० साली पुणे शहर मुंबईला लोहमार्गाने जोडले गेले.
 - ६) पुण्यात सैन्याला धान्य पुरवण्यासाठी पूर्वेला ४१ एकर जागेत शेती केली जात असे. पुढे येथे एम्प्रेस गार्डन स्थापन करण्यात आले.
 - ७) १८७९ साली खडकवासला धरण बांधून पूर्ण झाले. मुठा डावा कालव्याच्या काठाने मळे, शेती, बागा होत्या. पुणे शहर आणि कॅंटोन्मेंट भागाला उजव्या कालव्यातून पाणीपुरवठा होत असे.
 - ८) पुण्याच्या पूर्व, उत्तर, वायव्य दिशांना मोठ्या बागा, शेती होती. त्यामुळे पुणे हिरवेगार होते. पश्चिमेकडे टेकड्या, दक्षिणेकडे कात्रजचा तलाव, त्याभोवतीचे अरण्य, मळे यामुळे पुण्याचे तापमान आल्हाददायक होते. पुणे-सोलापूर, पुणे-नगर या रस्त्यांचा प्रदेश मात्र उजाडच होता.
 - ९) १९३२ साली पुण्यात पहिल्यांदा भुयारी गटारांचे बांधकाम सुरू झाले.
 - १०) १९४०-४२ पर्यंत शहरातील सर्व रस्त्यांचे डांबरीकरण करण्यात आले.
 - ११) १९६३ साली पानशेत धरण फुटल्यामुळे शहराचे रूप पूर्ण पालटून गेले.

॥ श्री ॥

पूनम मोहन यादव - द्वितीय वर्ष, कला

सर्वोपनिषदो गावो दोग्धा गोपालनंदनः ।

पार्थो वत्स : सुधीर्भोक्ता दुग्धं गीतामृतं महा ॥

सर्व उपनिषदांचे सार असलेली गीता ही एका गायीप्रमाणे आहे. गोपाल असलेले भगवान श्रीकृष्ण तिचे दूध काढत आहेत. अर्जुन हा वासराप्रमाणे आहे तर भक्त हे गीतेचे अमृततुल्य दूध प्राशन करणारे आहेत. भगवान श्रीकृष्णांनी अर्जुनालाच का बरे जगातील सर्वात महान तत्त्वज्ञान सांगितले? एवढा मोठा विश्वास त्यांनी अर्जुनावरच का दाखवला? युधिष्ठिर, भीष्म, द्रोणाचार्य यांसारख्या महान व्यक्तीही रणांगणावर होत्या. मग अर्जुनच का? कारण अर्जुन हा युवा होता. तरुण हेच फक्त असे असतात की जे विचार करू शकतात, आव्हाने स्वीकारू शकतात व स्वीकारलेले आव्हान पूर्णत्वाला नेतात. अर्जुन हा भगवान श्रीकृष्णांचा परम प्रिय भक्त होता. अर्जुनाने जीवनाचा प्रत्येक श्वास भगवंताच्या चरणी अर्पण केला होता. मी भगवंताचा आहे व भगवंत माझा आहे या भावनेने कृती करणे म्हणजे श्वास अर्पण करणे होय.

भगवान श्रीकृष्ण म्हणतात, ‘ममैवांशो जीवलोके । जीवभूतः सनातन’ म्हणजे प्रत्येक प्राणिमात्रांत माझा अंश आहे.

सेनयोरुभयोमध्ये रथं स्थापय मेच्युत ।

यावदेता ननिरीक्षेहं योद्धुकामानवस्थितान ।

युद्धासाठी अर्जुन जेव्हा रणांगणात आला तेव्हा त्याने श्रीकृष्णाला आपला रथ मध्यभागी नेण्यास सांगितले. आपल्याला ज्यांच्याविरुद्ध लढायचे आहे ते तर आपले वाडवडील, आज्ञे, गुरू, भाऊ, चुलते, मामा असे सगळे नातलग, हितचिंतक आहेत. हे पाहून अर्जुन गोंधळून गेला, गांडीव धनुष्य त्याच्या

हातून गळून पडले. अर्जुन श्रीकृष्णाला म्हणाला, “न च श्रेयोनुपश्यामि हत्वा स्वजनमाहवे । न कांक्षे विजयं कृष्ण न च राज्यं सुखाणि च॥”

म्हणजे या युद्धात माझ्या स्वतःच्या नातलगांना ठार मारून त्यातून कोणाचे कल्याण होणार आहे? त्यापासून प्राप्त होणारे विजयाचे सुख, राज्य याची मला अजिबात इच्छा नाही.

यावर भगवान श्रीकृष्ण म्हणाले, “अर्जुना हे युद्ध धर्म आणि अधर्म यांच्यातील आहे. तुला अधर्माविरुद्ध लढायचे आहे. विजय हा नेहमी सत्याचा, धर्माचाच होत असतो. म्हणून प्रत्येक माणसाने आयुष्यात सत्यानेच वागले पाहिजे. असत्याचा मार्ग हा एकदम सोपा असतो पण शेवटी मात्र त्यातून मिळणारे फळ हे दुःखदायकच असते. उलट सत्याचा मार्ग अवघड असला तरी अशक्य नसतो. त्याचा शेवट हा शाश्वत सुखात असतो.”

अर्जुन भगवान श्रीकृष्णांचा सखा असल्यामुळे तो अज्ञानाच्या पलीकडे होता. परंतु कुरुक्षेत्राच्या युद्धभूमीवर त्याला जाणूनबुजून अज्ञानात टाकले गेले. त्यामुळे जीवनाच्या समस्यांबद्दल भगवान श्रीकृष्णांना प्रश्न विचारू शकेल आणि मनुष्याच्या भावी पिढ्यांच्या कल्याणार्थ या समस्यांचे समाधान करून जीवनाची घडी नीट बसवून देऊ शकतील,

भगवान श्रीकृष्णांनी मानवाच्या कल्याणासाठी भगवद्गीता सांगितली. या गीता माउलीच्या आधारेने आपणच आपला उद्धार केला पाहिजे.

भगवद्गीता हा नुसता ग्रंथ नाही तर तो जीवनग्रंथ आहे. इतर ग्रंथांप्रमाणे त्याची नुसती पूजा करायची नाही तर त्यातील तत्त्वे अमलात आणायची आहेत.

॥ श्रीराम जय राम जय जय राम ॥

योगेश वि. सरपोतदार - तृतीय वर्ष वाणिज्य

श्री ब्रह्मचैतन्य गोंदवलेकर महाराज यांनी सांगितलेले नामस्मरणाचे महत्त्व.

“नुसता प्रपंच (संसार) चांगला करणे हे काही मनुष्यजन्माचे ध्येय नाही. जनावरे देखील आपापला प्रपंच करतात. मनुष्याने भगवंताची उपासना करून त्याची प्राप्ती करून घेतली पाहिजे, तरच प्रपंचातील कष्टांचे सार्थक होते. सध्याच्या परिस्थितीत उपासना करण्यास नामासारखा सोपा उपाय नाही, म्हणून प्रत्येकाने नामाचीच कास धरावी,” हेच गोंदवलेकर महाराजांच्या शिकवणीचे सूत्र होते. हे तत्त्व स्वतः पूर्णतः आचरणात आणून मगच त्यांची आपल्या ‘प्रवचनांतून’ प्रपंचात (संसारात) राहून लोकांना नामस्मरण कसे करता येईल हे सोप्या भाषेत समजावून सांगितले आहे. ते आपण त्यांच्याच शब्दात पाहू.

नाम म्हणजे भगवंताचे नाव. नाम म्हणजे आपली कृती आणि भगवंत यांना जोडणारी साखळीच आहे. जसे आपले आपलेपण आपल्या नावात आहे, तसे देवाचे देवपण त्याच्या नामात आहे. म्हणून नामस्मरणासाठी त्यांनी ‘श्रीराम जय राम जय जय राम’ या त्रयोदशाक्षरी (१३ अक्षरी) मंत्राचा जप करून श्रीरामाची उपासना करण्यास सांगितली आहे.

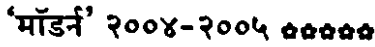
नाम कुठवर घ्यावे? आपला श्वासोच्छ्वास चालू आहे, किंवा स्वतःची स्मृती आहे, तिथपर्यंत नाम घ्यावे. नाम कसे घ्यावे? पेढा कोणत्याही बाजूने खाल्ला तरी गोडच लागतो, तसे नाम कसेही घेतले तरी ते आपले काम करतेच करते. नाम कसेही घेतले

तरी घेणाऱ्याची ते योग्य दिशेने प्रगती करून त्याला योग्य मार्गावर आणून सोडील म्हणून कसेही करून नाम घ्यावे व उगीच वरवर नामस्मरण न करता शक्यतो ते अट्टाहासाने आणि अंतःकरणपूर्वक घ्यावे. तसेच नाम घेताना इतर कशाकडेही लक्ष देऊ नये. नाम किती मनापासून येते हे नाम घेणाऱ्याच्या हातात नसेल, तरी नाम घेणे हे नक्कीच त्याच्या हातात असते, तेवढे त्याने करावे. कोणताही खाण्याचा किंवा पिण्याचा पदार्थ भगवंताचे नाम घेतल्याशिवाय खायचा नाही, असा नेम ठेवला, तर नाम आपोआप येते. ‘कोणत्याही परिस्थितीत नामस्मरण शक्य आहे’ असे भगवंताने भगवद्गीतेत सांगितले आहे. आत्मपरीक्षा करून स्वतःमधील अवगुणांच्या बीजाचे उच्चाटन करणे हे एक मोठे साधन आहे, आणि हे साधण्यास नामस्मरणासारखे दुसरे साधन नाही.

चित्त एकाग्र होण्याकरिताच नामस्मरणाची गरज आहे. चित्ताची- एकाग्रता ही फार पुढची पायरी आहे. चित्त चंचल आहे. त्याला कोठेतरी स्थिर करून ठेवल्याशिवाय भागत नाही, म्हणून ते नामात गुंतवून ठेवावे. नामस्मरण करीत असताना ते नाम आपल्या कानांनी ऐकावे, म्हणजे एकाग्रता व्हायला मदत होईल. तसेच नामस्मरण वयावर अवलंबून नाही व त्याला काळवेळही नाही. भगवंताच्या नामाची गरज दोन तऱ्हेने आहे.

- १) प्रपंचाचे स्वरूप कळण्यासाठी आणि
- २) भगवंताच्या प्राप्तीसाठी. पोटभर खायला- प्यायला, बायकामुले, घरदार वगैरे सर्व गोष्टी

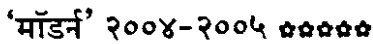

परमेश्वरच आपल्या जीवनाचा आधार आहे, त्याशिवाय आपण जगूच शकत नाही, अशी वृत्ती बाणल्यावर होणारे नामस्मरण तेच खरे नामस्मरण. पाणी हे जसे शरीराचे 'जीवन' आहे, तसे 'नाम' हे मनाचे जीवन बनले पाहिजे. नाम इतके खोल गेले पाहिजे की प्राणाबरोबरच ते बाहेर पडावे. अंतकाळी अगदी शेवटी सुटणारी वस्तू म्हणजे भगवंताचे नाम पाहिजे. नामातच शेवटचा श्वास गेला पाहिजे.

◆◆◆

अहो असंच तर प्रेमाचं नातं बनत असतं ॥४॥

अंगद अजय पैठणकर - अकरावी विज्ञान

आधी जरा पोटाचा विचार करावा नाही का?
म्हणून जगाला फास्टफूडची देणगी (?) देणाऱ्या
एका उद्योगाबद्दल चर्चा करूया. येस! मॅकडोनाल्ड
हे त्याचं नाव. हे नाव माहीत नाही असे कॉलेज

‘मोटार’ आपल्याला आकर्षून घेणारी गोष्ट. एकदातरी त्यातून सैर करावी अशी प्रत्येकाचीच सुप्त इच्छा. ‘फोर्ड’ ही अशीच एक महाबलाढ्य मोटार कंपनी. तिची स्थापना करणारा ‘हेन्री फोर्ड’ हा झाडू मारत होता. एक सेकंद हँड गाडी घेऊन ती वारंवार उघडून बघणारा हेन्री ‘फोर्ड’ कंपनीचा निर्माता ठरला. हेन्री फोर्ड दुसरा याने ही धुरा सांभाळायचा प्रयत्न केला. मोटार आणि ‘ली आयकोका’ यांचे अतूट नाते आहे. त्याने आपले नाव सुवर्णाक्षरांनी या मोटारींच्या इतिहासात कोरले आहे. या लीचा पगार होता ३,४७,००० डॉलर वर्षाकाठी. याच्या केबिनचा भाग पाहणाऱ्या एकाने तर अचंबाच व्यक्त केला. या माणसाच्या बाथरूम एवढ्या जागेत चार कुटुंब राहतील हे त्याचे उद्गार. अशा लीला मात्र फोर्डमधून हाकलून लावलं गेलं. त्याला निरनिराळी आकर्षण असताना केवळ

बदल्याच्या भावनेपोटी तो क्रिसलर मध्ये गेला. ज्या कंपनीची गाडी म्हणजे गळणारा पत्र्याचा डबा होता. त्या कंपनीला त्याने फोर्डच्या बरोबरीला आणून ठेवले. मास्टंग हे त्याचे गाजलेले मॉडेल. या मॉडेलच्या काही गाड्यांचा तर चक्क लिलाव झाला. अशा लीला मात्र सत्तेचा मेवा चाखायच्या हव्यासामुळे क्राईसलरही सोडावी लागली. विटेविटेनी ज्या वास्तू त्याने उभारल्या त्यातूनच तो अपमानित होऊन बाहेर पडला. केवढा हा दैवदुर्विलास.

थंडा मतलब कोका कोला ही जाहिरात आपण टी.व्ही. वर पाहतोच. अब्जावधी रुपयांची उलाढाल करणारी ही कंपनी. कोकचा जन्म घरगुती प्रयोगातून कोकचा वापर करून झाला. त्यावेळी त्यात चक्क कोकेनचाही वापर केलेला होता. पुढे कोका कोला वाढली. तिच्याबरोबर कोका कोला, कोला कोला, पेप्सी कोला यांसारख्या कंपन्याही होत्या. पण कोका कोलानी यांची कंबरडीच मोडली. अपवाद फक्त पेप्सीचा. याच कंपनीने पुढे कोका कोलाला गोत्यात आणले. ८३व्या मजल्यावर मंद उजेडात पहाटे दोन वाजता एक चमत्कार घडून आला ‘डाएट कोकच’ लॉंचिंग झालं. कोका कोलानं पुन्हा एकदा मुसंडी मारली. या डाएट कोकची जाहिरात मात्र डाएट कोक म्हणजे तारुण्याचं लक्षण, मर्दपणा अशी होती. तिने बरीच लोकप्रियता मिळवली.

हर्शेज चॉकलेट म्हणजे या सर्व कहाण्यांवर कडीच ठरावी. सतत गोळ्या बनवण्याच्या कामामुळे हर्शेला प्रचंड अंगमेहनतीची सवय झाली होती. हा माणूस वैवाहिक जीवनात मात्र अपयशी ठरला. त्याला मूलबाळ नव्हते. पत्नी कीटीचे कॅन्सरमुळे अकाली निधन झाले. यानेच हर्शेला धक्का बसला.

याच माणसांनी कामगारांसाठी वसाहती बसवल्या. हर्शेचे गाजलेले चॉकलेट म्हणजे किसेस होय. मोदकाच्या आकाराचे चांदीच्या कागदाच्या वेष्टणातले हे चॉकलेट आजही लोकप्रिय आहे. याचे नाव ते तयार होऊन यंत्रातून बाहेर पडताना होणाऱ्या विशिष्ट आवाजावरून ठेवले गेले.

मायक्रोसॉफ्ट ही बलाढ्य कंपनी उभी करणारा बिल गेटस् असो, आय.बी.एम. ची वाटचाल असो, बोईंगची गगनभरारी असो, व्हीडीओकॉन असो, सोनी असो सर्वांच्याच जिद्दीची, प्रयत्नांच्या या पराकाष्ठांची, संघर्षांची कहाणी मन थक्क करणारी आहे. पिटर ड्रुकर या मॅनेजमेंटच्या आधुनिक ‘आर्य चाणक्याला’ यथोचित शब्दात या पुस्तकात उल्लेखलेले आहे.

असे हे पुस्तक मती गुंग करणारे ठरावे यात शंकाच नाही. पण या पुस्तकात ‘आर्य चाणक्य’ यांच्यानंतर एकाही भारतीयाचा उल्लेख नसावा याचे वाईट वाटते. अच्युत गोडबोले यांनी पुन्हा एक बोर्डरूम लिहावं त्यात अझीम प्रेमजी, के. नारायणमूर्ती, मुकेश अंबानी, धीरूभाई अंबानी, गजानन पेंढारकर यांच्याबरोबर माझंही नाव यावं हेच माझं ध्येय. मी उद्योजकच होणार आणि ‘बोर्डरूम’ ही माझी मॅनेजमेंटची गीता आहे यात मला शंकाच वाटत नाही.

मला आज तुमच्याशी मॅनेजमेंटवर लिहिल्या गेलेल्या या पुस्तकाबद्दल संवाद साधता आला याचा आनंद वाटतो. मराठी साहित्यातला हा एक वेगळा प्रकार तुमच्यापर्यंत मला पोहोचवता आला याचा मला अभिमान आहे. असं काहीतरी वेगळं लिहिल्याबद्दल अच्युत गोडबोले यांचा, ते वाचायला प्रोत्साहन देणाऱ्या माझ्या आईबाबांचा मी ऋणी आहे.

दूरदर्शन ! कसले दर्शन?... कसले प्रदर्शन ?

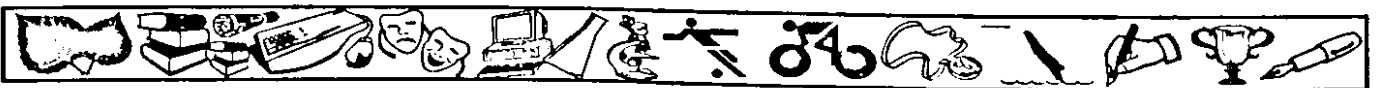
धनश्री सतीश रांजणे - अकरावी वाणिज्य

गेली शंभर वर्षे भारतीय लोक दूरदर्शनचा मनसोक्त उपभोग घेत आहेत. आज आपल्या जीवनात दूरदर्शनला अनन्यसाधारण महत्त्व प्राप्त झाले आहे. दूरदर्शनवरील कार्यक्रम आपल्या मनावर चांगले संस्कार करतात असे नव्हे, पण सर्वच दूरदर्शनवरील कार्यक्रम जीवनाला वाईट वळण लावतील असे बोलणे देखील चुकीचे ठरेल. या शंभर वर्षांत दूरदर्शनने समाजात फार मोठी क्रांती घडविलेली आहे. ज्याप्रमाणे नाण्याला दोन बाजू असतात, त्याचप्रमाणे प्रत्येक गोष्टीला काही चांगले तर काही वाईट गुण असतात. तोंड भाजेल म्हणून आपण दूध पिणे सोडत नाही. त्याचप्रमाणे मनावर वाईट परिणाम होतील या भीतीने दूरदर्शन न पाहणे हे चुकीचे ठरेल.

दूरदर्शनवरील काही कार्यक्रम असे वेधक असतात, की जी माहिती आपल्याला त्यातून मिळते ती पूर्वी कधी पाहिलेली किंवा ऐकलेली नसते. ‘आमची माती आमची माणसं!’ या कार्यक्रमाद्वारे गरीब शेतकऱ्यांना आधुनिक शेती कशी करावी याबद्दल माहिती मिळते. ‘बातम्या’!... बातम्यांमुळे आपल्याला समाजात चालणाऱ्या घडामोडी समजतात. दूरदूरच्या देशांमध्ये चालणाऱ्या क्रिकेट, ऑलिंपिकसारखे खेळ घरबसल्या दूरदर्शनमुळे पाहयला मिळतात. ‘चालता-बोलता’, ‘पडघम’ या कार्यक्रमांद्वारे आपल्या सामान्यज्ञानात भर पडते. तसेच ‘कला-कौशल्य’, ‘खमंग’, ‘बेडेकर आस्वाद’ अशा कार्यक्रमांमुळे गृहिणींना घर बसल्या पाककौशल्य तसेच विविध वस्तू बनविण्याचे कौशल्य शिकता येते. यांसारखे काही कार्यक्रम,

आध्यात्मिक कार्यक्रम, उन्नतीपर, ज्ञानवर्धक, शैक्षणिक कार्यक्रम तसेच प्राकृतिक सौंदर्य दाखविणाऱ्या कार्यक्रमांपर्यंत दूरदर्शन पाहणे मर्यादित असले पाहिजे.

देशात हल्ली वारंवार घडणाऱ्या असामाजिक घटनांचे काय कारण आहे? जे भारतवासी पूर्वी सर्जनात्मक कार्यात संलग्न राहत असत, तेच भारतीय आता विध्वंसक कृत्य करण्यात का रुची घेत आहेत? लोकांचे नैतिक पतन का होत आहे? याचे कारण आहे. दूरदर्शनवर दाखविले जाणारे चित्रपट व काही कार्यक्रम जसे, ‘शक्तिमान?’ या कार्यक्रमांमधील शक्तिमान आपल्याला वाचवायला येईल अशी आशा बाळगून दोन मुलांनी इमारतीवरून उड्या मारल्या व त्यांचा नाहक बळी गेला. ‘आप-बीती’ हा कार्यक्रम पाहून एका अल्पवयीन मुलीला वाटले आपणही मेल्यावर असे भूत बनून येऊ म्हणून तिने स्वतःला जाळून घेतले. तसेच आक्रमक चित्रपटांच्या दुष्परिणामांनी बालमनालाही सोडलेले नाही. मध्यप्रदेशात शिवपुरी गावापासून थोड्याच अंतरावर असलेल्या ‘अरोरा’ या गावातील एक घटित घटना. आज खुलेआम दाखविल्या जाणाऱ्या चित्रपटांपासून प्रेरित होऊन दोन मुलांनी त्यांच्या मालकाच्या मुलाचे अपहरण करून त्यांच्या वडलांकडून धनाची मागणी केली आणि त्या मुलाची हत्या केली. पुढे ही मुले पोलीसांच्या हाती आल्यावर त्यांनी गुन्हा कबूल केला आणि त्यांनी हे स्वीकार केले की, ही प्रेरणा त्यांनी दूरदर्शनवरील सिनेमा पाहूनच मिळविली होती. तसेच या सर्वांबरोबर जाहिरातींचे प्रस्थ वाढले

आहे. जाहिरातीद्वारे आपल्याला माहिती नसलेल्या चांगल्या तसेच वाईट गोष्टीही माहिती होतात. या जाहिराती पाहून लहान मुलेच काय, पण मोठी माणसे सुद्धा आपल्याला गरज नसताना ती वस्तू खरेदी करायला पळतात. पण या जाहिरातींचे काही फायदे तर काही तोटे आहेत. ‘पोलिओ’ या लसीकरणाची दूरदर्शनने जाहिरात केल्याने काही लोकांना त्याचे महत्त्व पटले तसेच पोलिओची लस घेतल्याने पुढे कोणते फायदे होतात हे त्यांना या जाहिरातीद्वारे समजले. त्यामुळे जे लोक आपल्या पाल्याला लस देत नव्हते ते द्यायला लागले. बिस्कीट, चॉकलेट यांच्या जाहिराती पाहून मुले तेच आणायचा हट्ट करतात. त्यामुळे अनेक पालकांना हे खाऊ नये किंवा याने दुष्परिणाम होतो असे माहीत असून सुद्धा मुलांच्या हट्टापुढे ते चॉकलेट, बिस्कीट द्यावे लागते. त्यामुळे मुले

बिघडतात.

दूरदर्शन! कसले दर्शन!.... कसले प्रदर्शन? या विवेचनावरून मला तरी असे वाटले की, दूरदर्शनला पूर्णपणे दोषी ठरविण्यात किंवा मानण्यापेक्षा त्यापासून होणाऱ्या फायद्यांचा आपण पुरेपूर वापर केला पाहिजे. ज्याप्रमाणे राजहंस दूध व पाणी वेगळे करतो त्याप्रमाणे आपण देखील चांगले व वाईट यांमधील फरक ओळखून दूरदर्शनवरील चांगल्या गोष्टींनाच मनात प्राधान्य द्यायला हवे. चांगल्या गोष्टींचा मनापासून आस्वाद घेतला पाहिजे व वाईट गोष्टींपासून, कुसंस्कारापासून आपण स्वतःला व इतर मुलांना परावृत्त केले पाहिजे. दूर ठेवले पाहिजे व त्यांच्यावर चांगले संस्कार होतील अशी योजना करायला हवी !

काय हरकत आहे?

स्नेहा गोपीचंद कांबळे - तृतीय वर्ष शास्त्र

मन दुःखाने भरलं असलं तरी
डोळ्यांच्या काठावरच
अडवायला
काय हरकत आहे?
स्वतःसाठी सारेच जगातात
इतरांसाठी काही क्षण जगायला
काय हरकत आहे?
अश्रू तर सारेच गाळतात
निखळलेले अश्रू पुसायला
काय हरकत आहे?
आधार सारेच शोधतात
आपणच आधार व्हायला
काय हरकत आहे?

मॉडर्न म्हणी

तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे - प्रथम वर्ष कला

- बाईक येती घरा, तोची दिवाळी दसरा.
- डायनासोरला बर्गरची काय चव?
- अडला बेरोजगार, एप्लॉयमेंट एजंटचे पाय धरी.
- दिल्याने (लाच) होत आहे रे, आधी दिलेची पाहिजे
- महागाई मारी, त्याला कोण तारी?
- चोरीच्या सायकलला कुलूप कशाला?
- नटीच्या लग्नाला १७शे अफवा.
- नापासांना ऑक्टोबरचा आधार.
- साहेबाची रजा, शिपायाची मजा.
- अभिनय थोडा, मेकअप फार.
- नेता तारी, त्याला कोण मारी !
- साखरेचे खाणार त्याला डायबेटीस होणार.
- आधीच महागाई, त्यात आला जावई.

अखेरच्या वळणावर

रामदास चांगदेव बहिरट - तृतीय वर्ष कला

आयुष्य फार चमत्कारिक, ठिकठिकाणी फसवी वळणं घेत घेत आलेलं, या जीवनाच्या वाटेवरून प्रवास करताना खूप वळणे काट्याची होती, अनेक जबाबदारीचे घाट होते, अडचणीच्या खिंडीदेखील होत्या. पण सोबतीला तुमच्यासारखे निस्वार्थी, प्रेमळ आणि मनमिळाऊ मित्रांची साथ लाभली, शिक्षकांचे योग्य मार्गदर्शन आणि थोरा-मोठ्यांचे आशीर्वाद यामुळे फुलातूनही गंध वाहू लागला आणि काट्यांचं बोचरं दुःख कमी झालं.

मित्रांनो, प्रत्येकाच्या आयुष्याची वळणे ठरलेली असतात. पुढे ते वळण आले की तेथे त्याला वळावेच लागते. आज माझ्याही पुढे एक असेच वळण आले आहे पण ते अखेरचेच.

जसजसा वेळ जाऊ लागला, तसतसा मी भूतकाळात हरवून गेलो. एका छोट्याशा खेड्यातून शिक्षणासाठी मी येथे आलो. पण मला काय माहीत होतं की येथील खेडं माझ्या खेड्यापेक्षाही अधिक सुंदर असेल. ह्या गावातील माणसे, सरपंच, पाटील हे सर्व आपले होते. एकटेपणा कधी जाणवलाच नाही. रक्ताच्या नात्यापेक्षा वेगळे आपलेपणाचे एक घट्ट नाते आपल्या प्रत्येकामध्ये तयार झालं होतं.

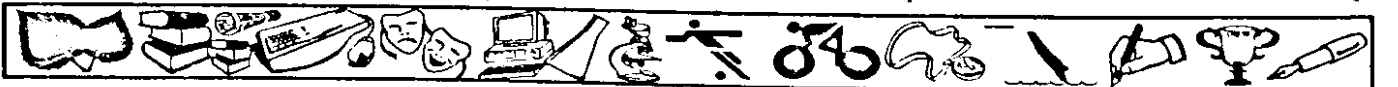
पुढं आयुष्यात जरी मी कुणी अधिकारी बनलो नाही तरी एक चांगला नागरिक नक्की असेल आणि या सर्वांच्या पाठीमागे माझे आई-वडील, मित्र-मैत्रिणी, सर्व गुरुजन आहेत. मराठीच्या तावरे मॅडम व कोरात्रे मॅडमकडून मी हसरं, मंजूळ बोलणं शिकलो, तसेच भंडारे मॅडम, वैद्य मॅडम आमच्यावर रागावून पण प्रेमाने मराठी शिकवू लागल्या.

राज्यशास्त्राच्या खोकलेसरांनी आणि भूगोलाच्या कांबळेसरांनी मला स्पर्धा परीक्षेमध्ये आणलं. तर देखमुखसर, अदमाने मॅडम अशा प्रत्येक गुरुजनाने आम्हाला जे मोलाचे मार्गदर्शन केले, जे ज्ञानाचे दान आमच्या पदरात टाकले त्याचा आम्हाला भावी आयुष्यात नक्कीच उपयोग होईल.

ज्यांच्याबरोबर मी माझी सुख-दुःख वाटू शकलो. माझं चुकणारं पाऊल ज्यांनी सावरलं आणि यशात पाठ थोपटली, मला समजाऊन घेतलं ते माझे जिवलग मित्र. मित्रांबरोबर घालवलेले प्रत्येक प्रसंग. अण्णांच्या चहावर केलेलं प्रेम, रीडिंग हॉलमध्ये केलेला अभ्यास, गॅदरिंगमध्ये पळवलेली मोटारसायकल आणि विशेष म्हणजे साजरा झालेला आमचा वाढदिवस. ज्या हातांनी माझ्या तोंडात मैत्रीचा घास भरवला त्या हातांचे ऋण मी फेडू शकणार नाही आणि फेडणारही नाही, कारण मला मैत्रीच्या, प्रेमाच्या ऋणात राहयला आवडेल.

आणि याही पुढे मला घडविण्यात मोलाची साथ दिली ती एन.एस.एस. ने. एन.एस.एस. ने मला काय दिले ते मी शब्दात सांगू शकत नाही. त्या आठवणी आजही डोळ्यांत पाणी आणतात. कारण अखेरच्या दुःखदायी वेदनामय वळणावर एन.एस.एस. गुलाबाचे फूल घेऊन मला देत होते.

कॅम्पमध्ये आपण एकत्र खेळलो, बसलो. मला आवडत नसतानाही एकत्र चहा प्यायलो त्यावेळेस तो चहाही गोड वाटू लागला. कारण ती चव त्या चहाची नव्हती तर तेथल्या वातावरणाची होती. खरच एकत्रितपणे काम करण्यातला आनंदही

वेगळाच. त्यानंतर मनसोक्त पोहल्यानंतर यथेच्छ जेवण. बालाजी, नारायणपूर, कानिफनाथमध्ये आलेली धम्माल, गाडीच्या टपावर बसून म्हणलेली गाणी, वाद-विवाद स्पर्धेत पुरुष श्रेष्ठ की स्त्री श्रेष्ठ यावरून मुला-मुलींत झालेलं भांडण. सर्व प्रसंग जसाच्या तसा डोळ्यांसमोर उभा राहतोय आणि रात्रीच्या जेवणात कमिटीने वाटलेल्या गोडखाऊबद्दल तर विचारायलाच नको आम्ही जर जेवायला बसलेलो असलो आणि स्वीट डिश वाटणारा विद्यार्थी जर मुलींच्या पंक्तीला वाढायला गेला तर आम्ही सात जण एका सुरात म्हणत असू,

“दोस्त दोस्त ना रहा, प्यार प्यार ना रहा,
जिंदगी हमे तेरा ऐतबार ना रहा”

तो मुलगा ती पंगत सोडून आम्हाला वाढायला यायचा. तो वाढत असताना आम्ही परत म्हणत-

“ ये दोस्ती हम नहीं छोड़ेंगे, तोड़ेंगे दम
मगर तेरा साथ ना छोड़ेंगे”

ह्या गाण्याबरोबरच पोट धरून सगळेजण हसत आणि शेवटच्या दिवशी सांस्कृतिक कार्यक्रमांनी गावकऱ्यांना पोट धरून हसायला लावलं. मीही बऱ्याच कार्यक्रमांत भाग घेतला होता. त्यात गाडीवाला म्हणून प्रसिद्ध झालो. दुसऱ्या दिवशी जेव्हा आम्ही गावात गेलो तेव्हा एका बाबांनी मला बोलावले व म्हणाले, “मोटार सायकलवाल्या छान काम केलंस !” बस ! अजून काय पाहिजे.

आणि अखेर तो दिवस आलाच. प्रत्येकजण सामानाची आवरा-आवर करत होता प्रत्येकाने आपापल्या बॅगा बाहेर आणल्या. आता सर्वजण

आपापल्या वळणाने वळणार होते. तेवढ्यात माझ्या एका मित्राच्या डोळ्यांत पाणी चमकले, मी त्याला सावरायला गेलो आणि मीच कोसळलो. माझ्या डोळ्यांत सहसा घरचेही पाणी पाहत नाहीत. पण त्या वेळेस प्रत्येकजण एकमेकाला मिठी मारून अक्षरशः दहा दिवस जेवढे हसलो तेवढे रडत होतो. आपले अश्रू ढाळण्यासाठी त्यांना भक्कम खांदा मिळाला होता नां! एवढेच पुरे झाले नाही तर कांबळेसरांच्या डोळ्यांतही थेंब चमकू लागले. हे ईश्वरा आम्हाला क्षमा कर. प्रथम आनंद, सुख, प्रेम देऊन नंतर त्यांना दुःखी करण्याचा आम्हाला अधिकार नव्हता. त्या चांबळीमधील शाळेतील माझे बालमित्रही आम्हाला रडताना पाहून अश्रू ढाळू लागले. खरंच आयुष्य कधी-कधी इतकं दुःख का देतं, पण काय करणार? आयुष्य जे देतं ते स्वीकारावं लागतं.

जीवनात खूप जण भेटतात, परत दूर जातात पण या जीवनाच्या खेळीत असे खूप कमी असतात जे जीवनाच्या शेवटपर्यंत मनात घर करून बसतात. तुमच्याबरोबर मी माझ्या जीवनातील फार आनंदाचे क्षण घालवलेत ते पुढे जीवनातील संकटांना सामोरे जाण्यासाठी मला नक्कीच उपयोगी पडतील. पुढेही आयुष्याच्या सुख-दुःखाच्या क्षणात मला अशीच साथ द्याल ना?

आज जगभर वैफल्य आहे. कारण मला लायकीपेक्षा कमी मिळालं अशी जवळजवळ प्रत्येकाची तक्रार आहे. मला तसं वाटत नाही. मला देवानं भरभरून, माझ्या लायकीपेक्षा जास्तच दिलं असं वाटत.

मृत्युंजय : तुमच्या-माझ्यातला कर्ण

नांदेडकर ईश्वरी श्री. - तृतीय वर्ष कला

'मृत्युंजय' वाचून खाली ठेवलं आणि मा. शिवाजी सावंतांच्या लेखणीबद्दल अपरंपार आदर वाटला. प्रत्येकाच्या मनात 'कर्ण' रुजवणाऱ्या त्यांच्या लेखणीला माझ्याही नकळत हात जोडले गेले पण मन शांत झालं नाही, ते कशाचा तरी शोध घेत राहीलं! हो, ते त्या 'कर्णा'चा शोध घेत राहीलं. हो, शोधच.. कारण 'मृत्युंजय' मधला 'कर्ण' वाचताना 'तो' जसजसा महान, तेजस्वी वाटत होता, तसतसा तो मला जवळचा वाटला. असं वाटलं की, आपण 'या' कर्णाला जवळून ओळखतो, पाहतो, अनुभवतो! आणि मी अस्वस्थ झाले. खूप विचारान्ती माझी अस्वस्थता कमी झाली, आणि मला दिसू लागला, कर्ण..... माझ्या अवतीभवती..... माझ्यातही !!

मृत्युंजय - मृत्यूवर विजय मिळवणारा! मग प्रश्न पडतो, आपण तर मृत्यूच्या हातचे बाहुले, मग 'कर्ण' आपल्यातला कसा? पण कर्ण तुमच्या माझ्यातलाच आहे! प्रत्येकाच्या मनात ठसलेला नव्हे तर प्रत्येकामध्ये असलेला! समाजात कोणतीही वाईट गोष्ट घडली की, अखिल सुधारित मानवजातीच्या सुधारितपणावर आपण 'असंस्कृतपणाचा' शिकामोर्तब करून मोकळे होतो... कायम नकारात्मकच विचार करतो. थोडासा सुसंस्कृतपणे, डोळसपणे विचार केला, तर काय दिसतं? विश्वातला एक स्वतंत्र आणि सर्वोच्च घटक म्हणून ज्या मानवला ओळखलं जातं, विवस्त्र अवस्थेपासून मंगळावर झेंडा रोवण्यापर्यंत सर्व अवस्थांत ज्यानं आपलं 'माणूसपण' जपलं,

आपली 'संस्कृती' घडवली, तो माणूस इतक्या सहजपणे बदलत्या काळाला शरण जाऊन आपली संस्कृती विसरेल? आपलं माणूसपण गमावेल?

प्रवाहपतिताचं जीवन ज्याच्या वाट्याला आलं तो कर्ण, जन्मापासून स्वतःच्या घरट्याला पारखा झालेला कर्ण - स्वतःची ओळख निर्माण करून ठाम उभा राहिलाच ना? आम्ही त्याचेच वारस आहोत. हा अवाढव्य निसर्ग आणि ही विशाल धरणीमाय हेच आमचे सखे-सोबती! पण तेही कधीतरी पाठ फिरवतात. कधी वादळी फुंकर घालून मानवाच्या लेकरांना झोडपतात. कधी राक्षसी लाटांच्या काटेरी फण्यांनी काळी झडप घालतात. तर कधी ती धरणीमायही नुकत्याच व्यालेल्या वाघीणीसारखी आपल्या वखवखलेल्या जबड्यात या निष्पाप मुलांना गिळंकृत करते. तरीही आपल्या अलौकिक बुद्धीवर विश्वास ठेवून दोन तुडतुडीत पायांवर मानव ठामपणे उभा आहे, हे सत्य नजरेआड करता येत नाही. कर्ण आपल्या तत्त्वांवर भावनांची गदा येऊ नये म्हणून कौरवांच्या बाजूने उभा राहिला म्हणून तो नराधम नाही ठरला, तर तत्त्वनिष्ठ म्हणून अजरामर झाला. दुर्योधनासारख्या दुगुंगी प्रतिनिधी नराधमातूनही चांगले गुण शोधणाऱ्या कर्णाची प्रतिरूपं आपल्याला आजही दिसतातच! तसं नसतं तर विवेकानंद आणि विरप्पन एकाच भूमीचे पुत्र असूनही वेगवेगळे ठरले नसते. सुष्ट आणि दुष्टाचं हे प्रमाण महाभारतापासून आजतागायत असंच आहे, मग तरीही महाभारत हे 'महाकाव्य' आणि आजचा मानव मात्र 'असंस्कृत' असं का?

समोरच्याच्या वेदनांनी विव्हळणारा कर्ण, येणाऱ्या प्रत्येक याचकाची सढळ हातांनी ओंजळ भरणारा कर्ण, आपल्या वचनाशी प्रामाणिक राहताना जन्मतःच मिळालेली कवच-कुंडलेही दान करणारा कर्ण, तुमच्या-आमच्यात दिसत नाही? दिसतो... नक्कीच दिसतो! त्सुनामी लाटांच्या तडाख्याने बेघर, पोरक्या लोकांना जगाच्या काना-कोपऱ्यातून मदत करणाऱ्या माणसांत, मांढरदेवीच्या चेंगराचेंगरीत कचाकच तुडवल्या गेलेल्या जिवांच्या वेदनांनी कळवळणाऱ्या प्रत्येक माणसांत, कर्णाचा अंश दिसत नाही? युद्धाच्या आदल्या दिवशी आपल्या जन्माचं रहस्य कळूनही आपल्या कर्तव्याशी आणि तत्त्वांशी प्रामाणिक राहणारा कर्ण, मातृभूच्या संरक्षणाचे कर्तव्य पार पाडताना उघड्या छातीवर गोळ्या झेलणाऱ्या जवानांत दिसत नाही?

‘मृत्युंजय’ मध्ये कर्ण म्हणाला होता,

‘मृत्यूच्या महाद्वारातसुद्धा ज्या श्रद्धेला तडा जात नाही तीच खरी श्रद्धा!’ आणि हे युगानुयुगे आपल्या मनःपटलावर कोरून घेतलेल्या मानवाची पूर्णपणे श्रद्धा आहे आपल्या बुद्धीवर, आपल्या संस्कृतीवर.... आपल्यातल्या कर्णावर ! म्हणूनच त्या राक्षसी लाटांनी सर्वस्व ओढून नेलेल्या उजाड जमिनीवर आपल्या मातीच्या हातांनी आपल्या उद्याच्या स्वप्नांना तो गाव देतोय ! मृत्यूलाही त्याचं अस्तित्व विसरायला लावून त्यावर विजय मिळवू पाहतोय ! निराधार जिवांच्या अश्रूंच्या शिंपणातून सूर्य बनवतोय... आणि आमच्यातलाच कर्ण त्या सूर्याला अजूनही सश्रद्ध अर्घ्य देतोय... त्याच्या असंख्य तेजोमय हातांनी... उद्याच्या युगाला प्रकाशून टाकण्याच्या सूर्याला निर्माण करण्यासाठी त्याच्यासारखेच असंख्य तेजोमय हात घडवतोय !!!

भन्नाट जाहिराती

तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे - प्रथम वर्ष कला

पाहिजे

मिठाईच्या दुकानात, देखरेखीच्या कामासाठी अनुभवी व्यक्तीची गरज आहे.

डायबेटीस असलेल्यांना प्राधान्य

‘खड्डेदर्शन’ दूर

पुण्यातल्या रस्त्यांवरील

सर्व खड्ड्यांचे जवळून दर्शन घडविणारी दोन दिवसाची रोमांचकारी दूर.

यात्रेचा लाभ घेणाऱ्या पाच भाग्यवंतांसाठी वैद्यकीय उपचार फ्री. त्वरा करा!

आयुष्याचं गणित

स्नेहल वागस्कर - प्रथम वर्ष कला

आयुष्य हे असचं असतं

ते असचं चालायचं असतं ।

आपली आपण पावले मोजून

जीवनाचं गणित जुळवायचं असतं ॥

जगताना प्रत्येक पान उलटत राहायचं असतं.

वेदना देणारं मागचं सारं विसरून जायचं असतं ।

मनात साठवलेलं सारं काही,

कधीतरी दोन शब्दांनी बोलायचं असतं ॥

चुकलेल्या भावनांच्या आकड्यांना,

दोन अश्रूंनी पुसायचं असतं ।

चालताना जोडून जीवनाची सूत्र एकमेकांना,

आयुष्याचं प्रमेय सोडवायचं असतं ॥

रंग मैत्रीचे

अमोल अविनाश बेल्ले - प्रथम वर्ष विज्ञान

‘मित्र म्हणजे काय’ हा माझ्यापुढे पडलेला एक प्रश्न आहे. या मित्राची व्याख्या आहे तरी काय? मित्र या शब्दातील पहिले अक्षर ‘मि’ याचा अर्थ माहीत आहे का तुम्हाला ?

माझ्या मते मि चा अर्थ असावा, मि=मनाने आपलेसे करणारा, मि मि पणा विसरून दुसऱ्यासाठी जगणारा हाच तर पहिल्या ‘मि’चा अर्थ नसेल ! आणि ‘त्र’ म्हणजे, त्र=त्रासातून मुक्त करणारा, अडीअडचणीला धावून येणारा, मनातल्या वेदना जाणणारा, असा तर अर्थ नसेल ?

खरेच ! असा जर अर्थ असेल तर मला पण एक मित्र हवाय - जो मी काही न सांगता माझ्या मनातले जाणून घेतो. मग ते दुःख असो, आनंद असो, वा आणखी काही... पण तेव्हा मीही त्या मित्राचा मित्र होतो नाही का? म्हणजे मला पण सगळे हेच नियम लागू होणार आणि मलाही याच प्रमाणे वागावे लागणार. पण म्हणतात ना, ‘दोन घडीचा डाव, त्याला जीवन ऐसे नाव.’ या दोन घडीच्या जीवनात आपल्या आयुष्यात कितीतरी स्वभावाची माणसे भेटतात. यातून आपण आपला मित्र कसा शोधायचा बरे? बाप रे ! केवढे मोठे प्रश्नचिन्ह ! पण याच प्रश्नचिन्हाला सामोरे जाऊन जर पुढे वाटचाल केली, तर आपल्यालाही एखादा छानसा मित्र किंवा मैत्रीण मिळायला काय हरकत आहे? पण आत्तापर्यंतच्या माझ्या अनुभवात मला एकही चांगला मित्र मिळालेला नाही. त्यामुळे मला मात्र कुणाशी मित्रत्वाचे नाते जोडायला जरा भीतीच वाटते. पण असे म्हणून चालणार आहे का? दररोज या समाजाशी झगडून तर आपल्याला पुढे जायचे

आहे ना ! मग घाबरून कसे चालेल !

आपण घाबरून चालणार नाही. ही गोष्ट सत्य असली तरी, मौखिकरित्या सांगितलेली गोष्ट कृतीत आणण्यास फारच कठीण जाते. आपण म्हणतो की एखाद्याशी मैत्री जोडायला काय हरकत आहे ? पण त्या एखाद्या व्यक्तीशी आपला, खरोखर दररोजचा संबंध यायला सुरुवात होते ना तेव्हा कळते, की एखाद्याशी कायमचे संबंध टिकवून ठेवणे किती कठीण असते ते. कारण त्या क्षणापासून आपण ज्याला मित्र मानले आहे त्याच्यातील गुण तर आपल्याला आवडतात, पण अवगुणांचे काय? मग बऱ्याचदा मित्रमित्रांमध्ये वाद होताना दिसतात. ते कशामुळे होतात? माहीत आहे का तुम्हाला? अहो प्रत्येकालाच वाटते, मी माझ्या मित्रातील दुर्गुण सुधारणार म्हणून पण सगळ्याच गोष्टी काही इतक्या सोप्या नसतात. त्या जर सोप्या असत्या तर मग माणसाने कशाचाच प्रयत्न केला नसता.

मैत्री टिकवण्यासाठी देखील प्रयत्न करावे लागतातच की ! मित्र माझ्यावर रागवला म्हणून काही दुसरा मित्र लगेच त्याच्यावर राग धरत नाही. त्याच मित्राचा राग काढण्याचा प्रयत्न करतो. पण अखेरीस त्याला आपली बाजू समजावून सांगतो. हीच तर खरी मैत्री.

सोन्याच्या दागिना तयार करायला सोनाराला जसे सोने ताऊन-सुलाखून काढावे लागते, ना तशीच ही मैत्री. मग मैत्रीला, सोन्याला जसा चकचकीत पणा असतो तसा चकचकीत पणा येतो. मैत्रीची आणि सोन्याची कल्पना तर फारच फुलली पण ती प्रत्यक्षात आणायला फारच अवघड आहे

बरं का ! अशी मैत्री जो प्रत्यक्षात फुलवेल ती मैत्री खरी वाखाणण्याजोगी असेल. कारण तेव्हा त्या मैत्रीत राग, लोभ, मत्सर, द्वेष या कोणत्याच गोष्टींचा लवलेश नसेल. असेल तो फक्त विश्वास, आणि फक्त विश्वास !

आता विश्वास म्हणजे काय ? तर जशी दुधावरची साय ! दुधावरची साय जशी दुधापेक्षा

घट्ट तशी ही मैत्री घट्ट हवी. दूध उकळून जशी दाट साय तयार होते. तशी मैत्री कालांतराने घट्ट सायीसारखी होते.

अशी मैत्री करेल का कोणी माझ्याबरोबर ? अशा मैत्रीची मी वाट पाहत आहे. देईल का कुणी मला मैत्रीचा हात....?

आडवळणी व्याख्या

तृती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे - प्रथम वर्ष कला

- पश्चाताप - चुका धुण्याचा साबण
कॉलेज - तरुण प्रेमवीरांनी एकमेकांना भेटण्याचे ठिकाण
लग्नपत्रिका - आहेराची नोटीस
सासू - नसलेले दोष शोधून काढणारे सूक्ष्मदर्शक यंत्र
रिमिक्स - शिळ्या भाताला फोडणी
पेशंट - डॉक्टरांची प्रयोगशाळा
ब्रेकडान्स - लाथा झाडण्याचा प्रकार
वाचनालय - रिकामटेकड्यांचे आरामगृह
गॉगल - कुठेही बिनधास्तपणे पाहण्याचे साधन
रस्ता - मोटारीखाली आत्महत्या करण्याचे ठिकाण
पाईप - चोरांच्या सोयीसाठी केलेला जिना
जिना - मुद्दाम धक्का मारून ‘सॉरी’ म्हणण्याचे ठिकाण
चंद्र - कवींच्या कचाट्यात सापडलेला दुर्दैवी उपग्रह
आपलेपणा - वेळ प्रसंगी फुकटात काम करून घेण्यासाठी दाखवलेले नाते.

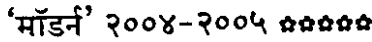
अपयश

भावना रवींद्र वाघचौरे - प्रथम वर्ष कला

- खूप ताकद लागते
आलेले अपयश पचवायला ।
मग डोळ्यात आलेले पाणी पुसून
ओठावर हसू खेळवायला ॥
रंगवलेली सारी स्वप्ने सुगंधासारखी विसरून जातात
आपण केलेले सारे प्रयत्न वाऱ्यासारखे उडून जातात
खूप कष्ट घ्यावे लागतात,
मनाला परत उभे राहायला.
मग डोळ्यात आलेले पाणी पुसून
ओठावर हसू खेळवायला ।
आलेले अपयश एक आव्हानच असतं,
त्याला न स्वीकारता जगणं हे जगण नसतं ॥
काही ध्येय लागतात आपल्याला जगवायला,
डोळ्यात आलेलं पाणी पुसून ओठावर हसू
खेळवायला
शेवटी अपयशाचीच गरज असते ।
मनाला खंबीर बनवायला डोळ्यांत
आलेलं पाणी पुसून
ओठावर हसू जगवायला ॥

सौ. शशिकला देसाई - एम.ए., मराठी

तर मी लहानपणी अगदी खेड्यात पण जेथे रेल्वे स्टेशन होते अशा खेड्यात राहत होते. कारण माझे वडील रेल्वेत नोकरीला होते. मी चार-पाच वर्षांची असताना टिटवाळा (कल्याण जवळील गणपतीचे ठिकाण) येथे राहत होते. मी प्रथम शाळेत जाऊ लागले त्यावेळी तुमची आताची प्री-प्रायमरी आहे तशी आमची बिगरी होती. त्या खेड्यात एकच 'एक शिक्षकी' शाळा होती. एक शिक्षकी शाळा म्हणजे एक १०'/२५' आकाराच्या खोलीत शाळा भरायची. एकच गुरुजी असायचे आणि त्या एका खोलीत बिगरी, पहिली, दुसरी, तिसरी आणि चौथी असे वर्ग असायचे. प्रत्येक वर्गात पाच-सात मुले असायची. ज्याला त्याला आपले बसकर घरून आणावे लागे. फक्त चौथीच्या मुलांसाठी एक बाक असायचा. इतर मुलांना त्या बाकावर बसलेल्या मुलांचा खूप हेवा वाटायचा आणि आपण लवकर लवकर पास होऊन बाकावर बसायची मोठी महत्वाकांक्षा असायची.

एकाच खोलीत सगळे वर्ग असल्यामुळे बिगरी ते चौथी पर्यंतच्या सगळ्या कविता माझ्या पाठ असायच्या. बहुतेक मी दुसरीत असेन. त्यावेळी माझी मी शाळेत जाऊ लागले होते. वडील रेल्वेत असल्या कारणाने स्टेशनच्या आसपासच आमचे राहते घर असायचे. आमच्या घरून निघाले की शाळेत जायला मध्ये रेल्वे लाईन क्रॉस करावी लागे. तसे आमच्या घरापासून रेल्वे फाटकाच्या पलीकडे जाईपर्यंत रेल्वेचे बरेच रुळ असायचे. त्यांचा उपयोग शुटिंगसाठी होत असे. पण रेल्वे फाटकाच्या अलीकडे कल्याणहून कसारा, इगतपुरी, नाशिक या बाजूला जाणाऱ्या गाड्यांसाठी अप व डाऊन अशा दोन लाईनी असायच्या. या लाईनी ओलांडून मला शाळेत जावे लागे. मी त्या लाईनी ओलांडून जाईपर्यंत माझी आई आमच्या माडीवरच्या खिडकीतून पाहत असे. लाईन ओलांडून मी फाटकाच्या पलीकडे गेले की ती घरात कामाला लागत असे. तर अशी एक दिवस मी शाळेत दुलत दुलत निघाले. रेल्वे लाईन ओलांडताना कसे कोण जाणे माझे दप्तर (म्हणजे एक पिशवी) खाली पडले

आणि त्यात असलेल्या माझ्या बिट्ट्या खाली सांडल्या. मी तिथेच बसकण मारून माझ्या बिट्ट्या माझ्या तंद्रीतच गोळा करू लागले. एवढ्यात कल्याणहून धाड धाड करीत नाशिककडे जाणारी गाडी आली. माझी आई खिडकीतून ओरडून मला उठायला सांगत होती अर्थात माझ्यापर्यंत तिचा आवाज येत नव्हताच आणि मी माझ्या तंद्रीत गाणे म्हणत म्हणत माझे काम करत होते. तेवढ्यात गाडी आली. माझी आई जवळ जवळ बेशुद्धच झाली. आणि रेल्वे फाटका पलीकडून एक मनुष्य तीरासारखा धावत आला आणि मला पटकन उचलून घेऊन पलीकडे गेला. माझ्या आईला आता आपल्याला काय पाहयला मिळणार असे वाटत होते आणि मी रडत रडत त्या माणसावर माझ्या बिट्ट्या लाईनीत राहिल्यात म्हणून त्याच्यावर रागवत होते. माझ्यावर काय प्रसंग होता याची मला काहीच कल्पना नव्हती. माझी आईही धावत धावत तिथपर्यंत आली आणि मला सुखरूप पाहून रडू लागली. एकच गोंधळ. तो मनुष्य पळत येऊन मला रुळाच्या बाहेर ओढून घेऊन गेला नसता तर?

मध्यंतरीच्या काळात माझ्या वडीलांची त्याच भागात उंबरमाळी, कसारा घोटी अशी कुठे कुठे बदली होत होती. चौथीच्या वर्षी त्यांची बदली कल्याणला झाली आणि टिटवाळ्याच्या एक शिक्षकी शाळेत बाकावर ऐटित बसायचे माझे स्वप्न विरून गेले. नंतर इंग्लिश पहिलीपासून आम्ही पुण्यात आलो. माझ्या वडलांची नवी मुंबई विभागात बदली झाली तरी आई आम्हा भावंडांना घेऊन आमच्या शिक्षणासाठी पुण्यातच राहयची. वडील त्यांना जसा वेळ मिळेल तसे घरी यायचे. रेल्वेत असल्यामुळे गाडी मिळण्याचा आणि गाडी

भाड्याच्या खर्चाचा प्रश्न नसे.

असे करत करत मी मॅट्रिकला आले. त्यावेळच्या परिस्थितीची तुम्हाला कल्पना यावी म्हणून सांगते की त्यावर्षी मला प्रथम चप्पला घेतली. वर्गातल्या चाळीस मुलींपैकी तीस जणींच्या पायात चप्पल नसायच्या आणि आम्हाला त्याचे काही वाटत नसायचे. तर मॅट्रिकच्या वर्षी परीक्षेला जाताना घड्याळ घालून जा आणि प्रत्येक प्रश्नाला घड्याळात बघून ठरावीक वेळ द्या असे आमच्या शिक्षिकांनी सांगितले असे. त्यावेळी आमच्या घरात फक्त एक गजराचे घड्याळ आणि दुसरे वडलांचे मनगटावरचे घड्याळ अशी दोन घड्याळे होती. वडील मुंबईला नोकरीला. त्यामुळे घड्याळ ही आवश्यक बाब. पण तरीही मुलगी मॅट्रिकला म्हणून त्यांनी आदल्या दिवशी घरी आले असताना त्यांचे घड्याळ त्यांनी मला दिले. त्यावेळी मुंबई युनिव्हर्सिटीची मॅट्रिकची परीक्षा चार दिवस चालायची. सगळे सातही विषय कंपल्सरी. रोज दोन पेपर. सोमवारी परीक्षा सुरू होऊन गुरुवारी संपत असे. फक्त अंकगणित हा जादा विषय ज्यांनी घेतला असेल त्यांना गुरुवारी दुपारी ३ ते ६ तो पेपर असे. तर अशी आमची मॅट्रिकची परीक्षा.

आजच्या कॉलेजच्या प्रवेशाची धकाधकी तुमच्या ताजी ताजी स्मरणात असेल म्हणून माझ्या कॉलेज प्रवेशाची मजा मी तुम्हाला सांगणार आहे. आम्ही चार भावंडे मॅट्रिक झाल्यानंतर माझ्यावर कॉलेजचा खर्च केला तर इतर भावंडांचे शिक्षण कसे शक्य होईल? म्हणून मला कॉलेजमध्ये प्रवेश घ्यायचा नाही असेच जवळ जवळ ठरले होते. त्यावेळी माझी आई अहिल्यादेवी हायस्कूलमध्ये क्राफ्ट टीचर म्हणून नोकरीला लागली होती.

फर्ग्युसन कॉलेजचे व्हाइस प्रिन्सिपल हे त्या शाळेचे जबाबदार अधिकारी होते. त्यांच्या कानावर ही कुणकुण गेली. त्याबरोबर ते आमच्या घरी आले. माझ्या आई-वडलांना त्यांनी समजावून सांगितले की मुलगी हुशार आहे तिला घरी बसवून तिचे लग्न करून देऊ नका. पहिल्या सहामाहीला फी मध्ये कन्सेशन मी तिला मिळवून देतो. नंतर ती तिच्या हुशारीवर कन्सेशन किंवा स्कॉलरशिप मिळवू शकेल. त्यामुळे मी कॉलेजमध्ये प्रवेश घेऊ शकले.

त्यावेळी आम्ही बुधवार पेठेत राहत होतो तेथून फर्ग्युसन कॉलेजमध्ये जाण्यासाठी म्हणून सायकल घ्यायची तर आमच्या तिथल्या एका सायकलच्या दुकानदाराने दरमहा दहा रुपये फेडायचे या बोलीवर एक सेकंड हँड सायकल देण्याचे कबूल केले आणि अशा तऱ्हेने अस्मादिकांना सायकल मिळाली व सकाळी सहा वाजता पी.टी. करून

घरी येऊन साडेसात वाजता कॉलेजला जाण्याची कसरत सुरू झाली. त्यावेळी सायकलमध्ये हवा भरणे, पंक्चर झाल्यास पंक्चर काढणे इ. साठी मोठ्या उदार मनाने माझ्या आईवडलांनी मला दरमहा दोन रुपये पॉकेट मनी म्हणून मंजूर केले होते. मी त्या पैशाचा हिशेब देऊन उरलेले पैसे परत करत असे.

आम्ही खूप सुखी होतो. आमच्या आजूबाजूची मुले-मुली ही अशीच असायची. त्यावेळी इतर प्रलोभने फारशी नव्हतीच. संबंध कॉलेजमध्ये एक किंवा दोन मुलांच्या जवळ मोटरसायकली होत्या. त्यापैकी एक बहुधा धनंजयराव गाडगीळांचा मुलगा होता आणि दुसरा राजा नातू असे आठवते.

लिहिलेल्या सगळ्या गोष्टी अगदी खऱ्या खऱ्या आहेत बरं का !

मन वेडं फुलपाखरू

अमोल चंद्रकांत भरणुडे - द्वितीय वर्ष कला

मन वेडं फुलपाखरू
सुंदर फुलावर बसलेलं
पण त्याच फुलासाठी होतं
दुसरं फुलपाखरू आसुसलेलं

फुलात सुंदर गुण होते
म्हणून दोघांनाही ते आवडलं
जीवन साथीदार करण्यासाठी
दोघांनीही त्यालाच निवडलं

पण फुलालाच नव्हती
कल्पना त्या दोघांची
फुलपाखरे मात्र वेडी
फुलाभोवती रमायची

ते फूल नाही फुललं
की, दिवस दुःखात जायचा
दिवसाचा दोष नाही त्यात
पण तोही निरुत्साही व्हायचा

आता प्रश्न फुलाचाच आहे
की फुलांना कोण पसंत आहे?
त्यातून कोणालाही निवडलं त्यानं
तरी त्यात दोघांनाही आनंद आहे...

पालक-पाल्य संबंध

सपना शरद खांडरे - एम.सी.ए., द्वितीय वर्ष

पालक आणि पाल्य यांच्यातील नाते अतिशय जिवाळ्याचे, प्रेमाचे आणि स्नेहाचे असते. (पालक आणि पाल्य या धाग्यारूपी नात्यातला सुवर्णमध्य जेव्हा गाठला जातो तेव्हा समाजातील हे नाते रक्ताचे, अतूट असे असते. कधी कधी हे रक्ताचे जरी नसले तरी प्रचंड बलशाली असते. पालक म्हणजे ज्या व्यक्तीला पाल्याच्या पालनपोषणाची जबाबदारी दिलेली असते, म्हणजेच पाल्याचे पालकत्व प्रदान केलेले असते. ही पालक या संकल्पनेची व्याख्या आहे. ही व्याख्याच पालकांची कार्ये, जबाबदाऱ्या सारे सारे काही सांगून जाते. असे हे पालक म्हणजे नुसते आई-वडीलच नव्हे तर काका-काकू, मामा-मामी, मावशी-काका अशी समाजातील अनेक व्यक्ती आहेत. पालक आणि पाल्य या नाण्याच्या दोन बाजू आहेत. यांपैकी कोणीही वेगळे होऊ शकत नाही. संसाररूपी गाडीची पालक आणि पाल्य ही दोन चाके आहेत. या गाडीचे एकही चाक जरी निसटले तर ही संसाररूपी गाडी अपघातात सापडेल तर यामुळे दुसरेही चाक अपघातग्रस्त होईल.

समाजाच्या आजच्या परिस्थितीनुसार समाजातील लोकांचे तीन गटांत वर्गीकरण होते. उच्चभ्रू वर्ग, मध्यम वर्ग व कनिष्ठ वर्ग. उच्चभ्रू वर्गातील मंडळी त्यांची विद्यमान स्थिती कायम राखण्यासाठी अहोरात्र पैशाच्या मागे वेड्यासारखी धावत असतात. अशी ही पालक मंडळी मोठमोठे समारंभ, भेटीगाठी यामध्येच व्यग्र असतात. या वर्गातील मंडळी त्यांचा व्यवसाय पसरविण्यात व

वाढविण्यात मग्न असतात. त्यांच्या या वर्तनामुळे त्यांचे त्यांच्या मुलांकडे दुर्लक्ष होते. त्यांची मुले अतिलाडाने वाया जातात. या मुलांच्या सवयी देखील तशाच उच्च दर्जाच्या असतात. या मुलांचे वर्तनही तसेच असते. यामुळे पालकांना त्यांच्या पाल्यांशी संवाद साधता येत नाही. जेव्हा पालकांना पाल्यांशी संवाद साधता येत नाही तेव्हा त्या दोघांमध्ये प्रेमही हळूहळू संपुष्टात येते. यामुळे उच्चभ्रू वर्गातील पालक-पाल्य संबंध फारसा चांगला नसतो.

मध्यम वर्गातील पालक मंडळी त्यांच्या पाल्याकडे बारकाईने लक्ष देत असतात. पालक त्यांच्या पाल्याचे मित्र-मैत्रिणी कोण आहेत? ते कसे आहेत? त्यांच्याबद्दल सर्व माहिती ठेवतात. ते त्यांच्या पाल्याशी त्यांचे मित्र बनून संवाद साधतात. त्यांची मुलेही त्यांच्या आई-वडलांवर खूप प्रेम करतात व त्यांना आयुष्यातला एक अविभाज्य घटक मानतात. त्यांच्या जवळपास सर्वच निर्णयात आपल्या आई-वडलांना सामाविष्ट करतात. या वर्गातील मुले तर कधी त्यांचे आई-वडल परस्परांच्या इच्छेपूर्तीसाठी, स्वप्नपूर्तीसाठी एकमेकांच्या इच्छांचे बलिदानही करतात. म्हणून तर मध्यम वर्गातील लोकांवर चित्रित केलेले सिनेमे सर्वसाधारण व्यक्तींना आकर्षित करतात पण, कधी कधी मुलांना आई-वडलांची ही पाल्याबद्दलची अतिदक्षता नकोशी वाटते. ही वाजवीपेक्षा जास्त वाटणारी काळजी या मुलांचा जीव गुदमरून टाकते. एवढेच नव्हे तर कधी कधी ही काळजी मुलांवर

त्यांचे निर्णय लादण्याचा प्रयत्न करते.

तर कनिष्ठ वर्गाची गोष्टच न्यारी. ज्या लोकांना दोन वेळच्या जेवणाची सोय करण्याशिवाय दुसरे काही माहीत नसते. अशा लोकांचे देखील उच्चभ्रू लोकांप्रमाणे आपल्या पाल्याकडे दुर्लक्ष असते. ते त्यांच्या पालकांशी नीट संवादही साधू शकत नाही. काही पालक तर आपल्या मुलांना शिक्षणापासून वंचित ठेवतात. या वर्गातील पालक-पाल्य संबंध फोल ठरण्यामागचे महत्त्वाचे कारण म्हणजे शिक्षणाचा अभाव. त्यामुळे पाल्याचा पूर्णपणे विकास होत नाही. पाल्याच्या सर्वांगीण विकासाला अडथळा म्हणजे पालक-पाल्य संबंधाला गेलेला तडा होय. या मुलांना शिक्षण अर्धवट सोडून त्यांच्या मूलभूत गरजा भागविण्यासाठी प्रयत्न करावे लागतात. यामुळे पालक-पाल्य संबंध प्रगल्भच होत नाही. अशा प्रकारे पालक-पाल्य संबंधाचे तिन्ही स्तरांतील चित्रण आज आपल्या समाजाच्यापुढे मांडलेले दिसते.

पालक आणि पाल्य यांच्यातील आपुलकीचे, प्रेमाचे हे नाते जतन करून ठेवण्यानेच वृद्धिंगत होत राहतात. जर हे पालक म्हणजे पाल्याचे आई-वडील असतील तर पालक आणि पाल्य या दोघांनीही आपापली जबाबदारी योग्यरितीने पार पाडली पाहिजे. पाल्याने म्हणजेच मुलांनी आपल्या आई-बाबांशी प्रामाणिकपणे वागावे. पालकांनी मुलांच्या लहानपणापासूनच त्यांची मित्रमंडळी कशी आहेत ते पाहून पाल्याला योग्य ती समज द्यावी. जर मुलांना लहानपणापासूनच चांगल्या मित्रपरिवाराची साथ लाभली तर मोठे झाल्यावर त्यांना याचा नक्कीच फायदा होतो. आई-वडलांनी

मुलांशी मैत्रीचे नाते ठेवावे पण त्यांना आई-वडील तसेच घरातील थोरामोठ्यांचा आदर करण्याची ही सवय लावावी. कारण लहान मुले हे एका मातीच्या गोळ्यांप्रमाणे असतात. या गोळ्याला कुंभार म्हणजेच आई-वडील जसा आकार देतील तसा आकार या मातीच्या गोळ्याला प्राप्त होईल. मुलांनी आई-वडील यांना विश्वासात घेऊन त्यांना प्रत्येक गोष्टी सांगाव्या अशी प्रत्येक आई-वडलांची अपेक्षा असते. मुलांकडून अपेक्षा बाळगाव्यात. पण, वाजवीपेक्षा जास्त अपेक्षा ठेवू नयेत किंवा अशा अवास्तवी अपेक्षांची अपेक्षापूर्ती होण्याचा अट्टाहास धरू नये. आई-वडलांनी त्यांच्या इच्छा अपेक्षांच्या रूपाने मुलांवर लादण्याचा प्रयत्न करू नये. मुलांचे जीवन हे त्यांचे स्वतःचे आहे व त्यांच्या जीवनातील महत्त्वाचे निर्णय जसे शैक्षणिक क्षेत्र निवडणे, आपल्या जीवनाचा साथीदार निवडणे, क्रीडापटूना आपला खेळ निवडणे असे अनेक निर्णय त्यांचे त्यांनाच घेऊ द्यावे.

तसेच, पाल्यांनेही आपल्या पालकांना आदरपूर्वक वागणूक दिली पाहिजे. आपल्या आयुष्यातील निर्णयांमध्ये त्यांची संमती व आशीर्वाद घेतले पाहिजे. आपल्या संस्कृतीचे व पालकांनी केलेल्या सुसंस्कारांचे जतन करून ठेवले पाहिजे. पाश्चात्य संस्कृतीचे अनुकरण करावे पण फक्त चांगल्या म्हणजेच योग्य गोष्टीचे. आपली संस्कृतीही लक्षात ठेवावी. समाजातील गरिबी हटवून शिक्षणाचा प्रसार चोहीकडे करावा. जेव्हा समाजातील अशिक्षितता नष्ट होऊन प्रत्येकाच्या घरी देवी सरस्वती वास करील. तेव्हाच देवी लक्ष्मीही वास करील व समाजाची स्थिती सुधारण्यास मदत होईल. तसेच, समाजाच्या

प्रगतीबरोबरच देशाची आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक प्रगती होईल. तेव्हाच आपला देशही विकसनशील देशांच्या यादीतून निघून विकसित देशांच्या क्रमवारीत मानाचे स्थान पटकावेल. या

सर्व गोष्टीमधला एक महत्वाचा दुवा म्हणजे पालक-पाल्य संबंध. हा संबंध सुधारण्याने देशालाही फायदा होणार असेल, तर आपण हा संबंध अधिकाधिक दृढ होण्यासाठी सदैव प्रयत्नशील असले पाहिजे.

असं वाटतं

प्रियांका सिन्नरकर - द्वितीय वर्ष वाणिज्य

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी हकाने रागवणारं

आपणहून हक्क बजावणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी साथ देणारं

एकटीच चालताना येऊन हात धरणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी गुपित सांगणारं

आपल्याला न सांगताच बाजू सावरणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी भरभरून प्रेम करणारं

चुकलेच कधी तर खडसावून सांगणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी खोटं खोटं भांडणारं

आणि मग, स्वतःहूनच माझी समजूत घालणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी बरोबर पावसात भिजणारं

पाऊस नसला तरी प्रेमाने चिंब करणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी साद घालणारं

मी जवळ नसताना विरहाने झुरणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी मला हसवणारं

कधी रडताना येऊन डोळे पुसणारं

असं वाटतं...

असावं कोणीतरी, भेटावं कोणीतरी, या आयुष्याच्या

वाटेवर

सुख दुःखाचे मार्ग सापडतील मला त्याच्याबरोबर

प्राजक्त

राजन गाटे - द्वितीय वर्ष वाणिज्य

मुकं प्राजक्ताचं फुल एकदा

स्वतःच्याच मनाशी काहीतरी बोललं

वादळात हरवलेलं फुलं एकलं

प्रेम त्याचं कुणालाच नाही कळलं.

चारोळी

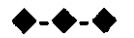
तृप्ती मुरमुरे, रूपाली टिंगरे - प्रथम वर्ष कला

स्टोव्ह पिनला म्हणाला,

मला प्रेम पाशात अडकवू नको ।

सारखे-सारखे टोचून मला

विनाकारण भडकवू नको ॥

खरे कर्मयोगी

अमोल अविनाश बेल्ले - प्रथम वर्ष विज्ञान

शिशिर लागतो. झाडांची पानगळ सुरू होते. हिरव्या पर्णभाराने डोलणारी झाडे ओकीबोकी होतात. जीर्ण पानांचे ढीग झाडाखाली साचू लागतात. कचरा म्हणून या पानांची विल्हेवाट लावली जाते. नाहीतर त्यांना जाळले जाते. या गळालेल्या पानांकडे तुच्छतेने पाहिले जाते. खरे म्हणजे झाडांच्या वाढीसाठी या पानांचे किती योगदान असते. तीच झाडांसाठी अन्न तयार करतात. स्वतः ऊन सोसून दुसऱ्यांना सावली देतात. या जीर्ण-शीर्ण पानांकडे पाहिले की, मला वेगळेच वाटते. जोपर्यंत झाडाला गरज आहे तो पर्यंत ही पाने त्याच्या बहरण्या-फुलण्यात सहभागी होतात. पिवळी झाली की झाडाला व येणाऱ्या नवीन पानांना त्रास नको, म्हणून स्वतःच झाडापासून अलग होतात.

वावटळीचा भाग बनून वाऱ्याबरोबर स्वतःला इथे-तिथे विखरून घेतात. काही खताचा भाग होऊन कुजतात. काही आगीत उडी घेऊन राख होतात. मग माणसांनी सुतक पाळावे तसे

झाडेही काही दिवस उदास दिसू लागतात. काही दिवसांनी कोवळी पाने येतात. झाडे पुन्हा सळसळू लागतात. वाऱ्याबरोबर डोलू लागतात. मग या जुन्या वाळलेल्या पानांचे स्मरण कोण करते?

खरेच, इतिहास कुणाचाही असो, माणसांचा वा झाडांचा. काम करणाऱ्या पानांची कुठे नोंद असते? पाणी शोषून घेत एके ठिकाणी स्थिर राहून वाढत जाणाऱ्या झाडाचीच इतिहासाला किंमत असते. जुनी पाने जळतच असतात. अन् झाड नव्याने वाढतच असते. निसर्गचक्र म्हणून गप्प राहिले तरी मनात कुठेतरी या वाळलेल्या पानांचे जगणे घर करून बसते. मी विचार करायला लागतो अन् वाटते, ही पाने खरेचं कर्मयोगी-झाडांच्या वाढीत अन् बहरण्या-फुलण्यास सर्वोत्तोपरी सहकार्य करणारी, आपली काया त्यासाठी झिजवणारी अन् काम होताच काहीही कुरकूर न करता सहजपणे आत्मत्याग करणारी....!

आधुनिक व्याख्या

नीलेश नारायण लोंढे - द्वितीय वर्ष कला

तुरंग - बिन भाड्याची खोली

कुलूप - बिनपगारी फुल अधिकारी

पेट्रोल - गाड्यांचा चहा

आहेर - लग्नाची प्रवेश फी

टोपी - केसांचा ओव्हर कोट

स्पर्शान - जीवनाच्या सुपरफास्ट एक्सप्रेसचे अंतिम स्टेशन

शिकवणी - विद्यार्थी पास होण्याचे लायसन्स

चित्रपटगृह - कलायुगाचे मंदिर

बूट - पायांचे लॅमिनेशन

टाय - गळ्यात घेण्याची फाशी

दुथ ब्रश - दात घासण्याचा खराटा

गॉगल - कोणाकडे एक टक लावून पाहण्याचे साधन

चहा - आळस घालवणारं टॉनिक,

कॉलेज कट्टा - बिन भिर्तीचा वर्ग

परीक्षेचा रिझल्ट - कभी खुशी कभी गम

महाविद्यालयात ‘डेज’ साजरे व्हायला हवेतच का?

रूपाली रामदास जवळकर - प्रथम वर्ष कला

शाळा हे जसं लहान मुलांसाठी विद्येचं मंदिर असतं तसंच प्रत्येक महाविद्यालय हे तरुणांसाठी विद्येबरोबरच सद्वर्तवणुकीचं मंदिर आहे असं मला वाटतं. आपल्या महाविद्यालयात मॅडम वर्गात नेहमी सांगत असतात. की ऐंशी टक्के उपस्थिती आवश्यक आहे. पण या उपस्थितीकडे काही विद्यार्थी फारसे लक्ष देत नाहीत, पण याच विद्यार्थ्यांना जेव्हा कळतं की महाविद्यालयात ‘डेज’ सुरू झाले आहेत तेव्हा मात्र महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांची गर्दीच गर्दी दिसून येते. ‘डेज’ च्या दिवशी महाविद्यालय विद्यार्थ्यांनी तुडुंब भरलेले असते.

अशा प्रकारे महाविद्यालयात ‘रोझ डे’, ‘टाय डे’, ‘कुर्ता डे’, ‘जिन्स डे’ ‘व्हॅलेंटाईन डे’, ‘मिस मॉर्निंग डे’ अशा नाना तऱ्हेचे ‘डेज’ साजरे केले जातात.

आता ‘रोझ डे’ या दिवशी भल्या सकाळीच कॉलेजात जाऊन तरुण, तरुणींची इच्छा नसताना त्यांना फुलांचे गुच्छच्या गुच्छ दिले जातात. पण हे फूल किती काळ टिकते हो? आणि ही मैत्री तरी किती काळ टिकते हो? ‘रोझ डे’ च्या दिवशी एखाद्या इस्पितळात जाऊन तेथील रुग्णाला एखादे गुलाबाचे फूल दिले तर क्षणैक का होईना त्याच्या दुःखाचा भार हलका होऊ शकतो आणि असा ‘रोझ डे’ आयुष्यभर स्मरणात राहू शकतो !

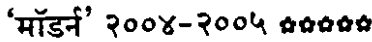
हे झालं फक्त ‘रोझ डे’ च्या बाबतीत. वर्षभर असे बरेच डेज असतात. जसे ‘शिक्षक दिन’ ‘पर्यावरण दिन’, ‘विज्ञान दिन’, इ. परंतु मला सांगा की आपण हे दिन साजरे करतो का? या दिवसांशी समरस होतो का ? स्वतःच्या मनाला विचारा,

उत्तर तुमच्याजवळच आहे. असो, सौजन्य दिन, ‘स्वच्छता दिन’, ‘वृक्षारोपण दिन’ यांसारखे अभिनव उपक्रम आपण राबवू शकतो. ‘स्वच्छता दिन’, या दिवशी आपण तरुणांचे गट करून कॉलेजचा परिसर, निदान आपल्या राहत्या घराच्या आसपासचा परिसर आपण स्वच्छ करू शकतो. या दिवशी आपण लोकांना स्वच्छतेचे महत्त्व पटवून देऊन तरुणांच्या गटामार्फत ‘संत गाडगेबाबा नागरी स्वच्छता अभियान’ राबवू शकतो आणि तसेच या दिवशी वेगवेगळ्या गावांना भेटी देऊन तेथे लोकांना स्वच्छतेचे महत्त्व पटवून देऊन त्या भागात ‘संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान’ सुरू करण्याचा वाटा उचलला पाहिजे.

‘वृक्षारोपण दिन’ या दिवशी आपण सगळे एकत्र येऊन आपल्या परिसरात झाडे लावली पाहिजेत. तसेच पुढेही त्यांची निगा राखली पाहिजे आणि तसेच या दिवशी आपण तरुणांचे गट वेगवेगळ्या गावांना भेटी देऊन तेथे वृक्षारोपण करून तेथील गावकऱ्यांना पुढे त्याची काळजी घ्यावयास सांगितली गेली पाहिजे. त्यामुळे नक्कीच पुढची पिढी पाणी टंचाई या समस्येला बळी पडणार नाही. ही अशी विधायक कार्ये आजची तरुण पिढीच आपल्या ऊर्जाशक्तीच्या जोरावर अधिक जोमाने करू शकते.

तसेच ‘सौजन्य दिन’ या दिवशी आपण आपल्याच दुरावलेल्या माणसांशी, समाजबांधवांशी सौजन्याने वागून सुसंवाद साधू शकतो. अनेक दुःखितांचे दुःख क्षणैक का होईना दूर करू शकतो. अशा प्रकारे आपण ‘सौजन्य दिना’च्या दिवशी

असे म्हटले जाते की, 'डेज' साजरे करणे, हा पाश्चिमात्य संस्कृतीचा प्रभाव आहे. या

अनंत आमुचि ध्येया शक्ती
अनंत आमुच्या आशा
किनारा तुला पामराला.

संगीता पुंडलीक पाघन - द्वितीय वर्ष कला

क्षणभंगुर हे जीवन असतं
तरीही ते जगायचं असतं
इथं कुणीच कुणाचं नसतं
तरीही 'नात' हे जपायचं असतं !

विद्यार्थ्यांनो लेक्चर्सना बसा !

किरण जमदग्नी - प्रथम वर्ष कला

विद्यार्थी सुरुवातीला कॉलेजला आले की लेक्चर्सला का नाहीत बसत याचे उत्तर आजपर्यंत कळलेले नाही. १०वी पास झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांच्या मनात कॉलेजबद्दल काय आहे आणि काय नाही आणि त्याच्या मनावर काय बिंबवले आहे हे ब्रह्मदेव सुद्धा जाणू शकत नाही.

विद्यार्थ्यांना समजत का नाही की या लेक्चर्समध्ये एवढी प्रचंड ताकद व सामर्थ्य आहे. महाविद्यालय हे एक प्रचंड मोठे ज्ञानाचे मंदिर आहे. या ज्ञानाच्या मंदिरात ज्ञान ही देवता आहे. जी विद्यार्थ्यांनी तपश्चर्या करून मिळवली पाहिजे. ते ज्ञान कुठल्याही क्षेत्रातील असो आणि विद्येला प्रसन्न करून जेव्हा हा विद्यार्थी जगाच्या बाजारात पाऊल ठेवेल तेव्हा या विद्यार्थ्याला सातासमुद्रापलीकडून मागणी असेल एवढे प्रचंड सामर्थ्य लेक्चर्सना बसण्यामध्ये आहे. आज प्रत्येक गुरूकडे एवढ्या मोठ्या प्रमाणात ज्ञान आहे की सर्व गुरूंचे ज्ञान घेतले तरी कमीच आहे. सर्वात प्रथम आपले आई-वडील हे गुरू आहेत आणि नंतर दुसरे गुरू शिक्षक आहेत. ज्या आई-वडलांनी आपल्याला बोट धरून चालायला शिकवले आणि नंतर आपल्या शिक्षकांनी आपल्या शरीरात एवढी प्रचंड ताकद भरली की आम्ही मुक्तपणे विहार करायला शिकलो पण जगाच्या बाजारात आपली ताकद कमीच पडत आहे. कारण आपल्याकडे पुरेसे ज्ञान नाही. जर हे ज्ञान कॉलेजच्या काळात म्हणजे पाच वर्षांच्या कालावधीत वाढवले तर आपण पन्नास वर्षे जगण्याची कला प्राप्त करू. ज्ञान हे कुठल्याही

क्षेत्रातील असावे त्यामुळे आपले जीवन सार्थकी लागेल.

ज्ञान संपादन करण्यासाठी आपण जे प्रयत्न करतो त्याला शिक्षण असे म्हणतात. आईच्या कुशीतून शिक्षणाला जी सुरुवात होते म्हणजेच जन्मापासून ते मरेपर्यंत शिकत राहिले पाहिजे. शिकत या शब्दाचा अर्थ 'शिक-क्षण' म्हणजेच 'क्षणाक्षणांला शिकणे म्हणजे शिक्षण' ज्ञान नसेल तर माणूस म्हणजे दोन पायांचा पशू होय. माणसातील दोन पायांच्या पशूंची संख्या दिवसेंदिवस प्रचंड प्रमाणावर वाढत आहे. त्यामुळे देशात लुटालूट, चोऱ्या-माऱ्या, दंगली, खून, दरोडे, अतिरेकी कारवाया मोठ्या प्रमाणावर गुन्हे घडत आहेत. हे जर थांबवायचे असेल तर प्रत्येकाने शिकले पाहिजे. म्हणजेच प्रत्येकाने शिक्षण घेतले पाहिजे. जेणे करून माणसांचा सर्वांगीण विकास होवून माणूस प्रगती पथावर जाऊ शकतो आणि आपला म्हणजे पर्यायाने देशाचा उद्धार करू शकतो.

ज्ञान हे शस्त्र, अस्त्र व शास्त्र आहे
ज्ञान हे शक्ती, बल व सामर्थ्य आहे
ज्ञान हे धन, संपत्ती व ऐश्वर्य आहे
ज्ञान हा देव, ईश्वर व परमेश्वर आहे
म्हणून ज्ञानी व्हा व धन्य व्हा.

अनिकेतांचे निकेतन

गायंकवाड संदीप बाळासाहेब - द्वितीय वर्ष कला

आमची मानसशास्त्र विभागातर्फे शैक्षणिक सहल प्रसिद्ध काले, भाजे, लेणी व भाजे लेणीच्या पायथ्याशी असलेल्या ‘संपर्क बालग्राम’ या अनाथ आश्रमाच्या ठिकाणी गेली होती.

१९९० मध्ये संपर्क संस्था भाजे गावात श्री. अमित बॅनर्जी व श्रीमती लता पांडे यांनी भाड्याच्या घरात आठ मुलांसमवेत सुरू केली. त्यानंतर भाजे लेणीच्या पायथ्याशी दीड एकर जमीन विकत घेऊन त्यावर मातीचे घर बांधले. कालांतराने आणखी जमीन घेऊन संस्थेचा विस्तार केला. सध्या सहा एकर जमिनीवर हा अनाथ आश्रम असून प्रत्येक घरात दहा मुले-मुली त्यांच्या गृहमातेसह कौटुंबिक वातावरणात राहतात. शंभर मुलांकरिता अशी दहा घरे तसेच कम्प्युनिटी हॉल, वाचनालय, मेडिकल सेंटर, खेळाचे मैदान, बालवाडी, कार्यालय इ. सुविधा आहेत.

संपर्क बालग्रामचे उद्दिष्ट म्हणजे ग्रामीण वातावरणात अनाथ, निराधार व असहाय्य मुलांचे संगोपन व पुनर्वसन करणे.

अनाथ हा शब्दच किती अनाथ वाटतो ना ! आम्ही काही क्षण त्या मुलांमध्ये घालवले. अगदी तीन वर्षांच्या मुलांपासून आम्हाला सर्व मुलांच्या चेहऱ्यावर अनाथ असल्याच्या भावनेची छाया दिसली. कु. उज्ज्वला फाटे या तेथे समुपदेशक म्हणून काम पाहतात. त्यांनी आम्हाला या अनाथ मुलांविषयी माहिती सांगितली. ही सर्व मुले पूर्णतः अनाथ आहेत. त्यांना आई-वडील नाहीत. इतर

नातेवाईक असले तरी त्यांनी सांभाळ करण्यास नकार दिलेला असतो. या मुलांपैकी काही मुले बालसुधार गृहातून आलेली असतात. तर आपल्या काही आई-वडलांच्या पापांची फळे भोगत असतात.

या आश्रमात बालवाडी इंग्रजी व मराठी माध्यम आहे. पुढील शिक्षणासाठी ही सर्व मुले जवळच असणाऱ्या मळवली गावातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळेत जातात. या सर्व मुलांचा खर्च देणगीदाराने दिलेल्या देणगीतून केला जातो. प्रत्येक घरावर लक्ष ठेवण्यासाठी एक निवासी सदन माता आहे. त्या सर्व मुलांची देखभाल व त्यांच्यावर संस्कार करतात. आठवड्यातून एक दिवस बाजार असतो. त्या दिवशी जाऊन आठवडा भर पुरेल एवढा भाजीपाला घेऊन येतात. आठवड्यातील सात दिवसांपैकी कोणत्या दिवशी कोणती भाजी करायची, न्याहारीला काय करायचे? हे सर्व सदनमाता ठरवितात. सणाच्या दिवशी सर्व घरे मिळून एकत्र स्वयंपाक करतात व एकत्र जेवण करतात.

परंतु कल्पना करा हे निष्पाप, गोंडस, निरागस, नाजूक जीव आपले सण कोणत्या प्रकारे साजरे करीत असतील? प्रत्येक सण ते एका भयाण वास्तवतेच्या जंगलात साजरा करतात. दिवाळीला फटाक्याचे आवाज बाहेर घुमत असताना त्यांच्या मनातील फटाके उडवण्याची इच्छा पूर्ण होत असेल? रक्षाबंधनाला त्यांच्या आश्रमातील बहिणी

भावांना राखी बांधून रक्षण करण्याची भीक मागतात. परंतु भाऊ ही या आधुनिकतेच्या जगात सुरक्षित नसल्याने तो ही तिच्या सुरक्षिततेची खात्री तिला ओवाळणी म्हणून देऊ शकत नाही. ही सर्व स्थिती लक्षात आल्यावर भविष्यात एक तरी सण यांच्यासोबत येऊन साजरे करण्याचे ठरवले.

आम्ही जेव्हा त्यांच्याशी बोललो, त्यांची घरे पाहिली तेव्हा त्यातील एका मुलाने भाजे लेणीवरून लेणीच्या पायथ्याशी असलेल्या आश्रमाचे काढलेले चित्र पाहून आम्हाला त्यांच्यातील प्रतिभेची कल्पना आली. काही वेळ आम्ही त्या सातवीत असणाऱ्या मुलांबरोबर क्रिकेट खेळलो. पुढे बालवाडीचा वर्ग पाहिला. तेथे सगळे नाजूक जीव आनंदाने नाचत होते, गाणी गाऊन उड्या मारत होते हे पाहून आनंदलो. आम्ही तेथे गेल्यानंतर त्यांच्या बाईंनी आमच्यासाठी पुन्हा त्यांना गाणी म्हणायला लावली. नंतर आम्ही मुलांचे कौतुक करीत त्यांच्याशी हितगूज करू लागलो. काही वेळाने त्यांची जेवणाची सुट्टी झाली. सर्व मुले आनंदाने डबा घेऊन बाहेर गेली. परंतु एक मुलगा मात्र तेथेच एका कोपऱ्यात उभा राहिला. त्या बाई ओरडल्या, “चल जेवायला चल लवकर.” तो म्हणाला, “मला भूक नाही” त्या बाई म्हणाल्या “भूक नसायला काय झालेय? चल लवकर.”

आम्ही हे सगळे पाहतच होतो. या मुलांना फक्त यंत्राप्रमाणेच वागवले जाते का? यांना खरे प्रेम मिळते का? आपल्या घरी आपली आई आपल्याला प्रेमाने जेवायला बोलावते. आपल्या

मनात काही बिनसले तर आई आपला प्रत्येक हट्ट पुरवते. ‘चल रे माझ्या सोन्या’ म्हणून वीस वर्षांच्या मुलाला कुशीत घेत जेवायला लावते.

परंतु या तीन-चार वर्षांच्या मुलाला एवढी माया-प्रेम मिळेल का हो? यांना इथले विकतचे प्रेम दिले जाते. त्यांना शिकवणाऱ्या बाई किंवा त्यांच्या सदन माता किंवा त्यांना कौन्सिलिंग (समुपदेशन) करणाऱ्या त्या मॅडम तरी हजार-दोन हजारांच्या बदल्यात त्यांना खऱ्या आईची माया देऊ शकतील ?

माझ्याशी आपला काय संबंध आहे

हे माहीत नाही

परंतु प्रत्येक आत्मा

हा एकाच परमेश्वराचा अंश आहे.

निराधार मुलांना आधार देणारा हा संपर्क बालग्राम अनिकेतांचे निकेतन बनला होता. हे कट्ट सत्य मनात घेऊन तेथून निघालो.

‘सात’च्या आत घरात

अरुंधती अनिल भोसले - द्वितीय वर्ष कला

‘सातच्या आत घरात’ ही वेळ नव्हे. मर्यादा... खरंच चित्रपट पाहिला आणि आयुष्यात घडणाऱ्या प्रत्येक घटनांना किती महत्त्व असते ते उमगले. सध्याची पिढी बिघडत चालली आहे असा दोष सतत दिला जातो पण पिढी बिघडवते कोण? याचा तुम्ही-आम्ही कधी विचार केलाय? यात दोष कुणाचा? समाज, पालक की अन्य कोणी.

‘सातच्या आत घरात’ हा चित्रपट सध्याच्या परिस्थितीत सर्वांनीच पाहण्यासारखा आहे. या चित्रपटांतून निर्माण होणाऱ्या प्रश्नांना दोन बाजू पडतात. चित्रपटातच काय पण खऱ्या जीवनातही ‘स्त्रियांकडे पाहण्याचा दृष्टिकोण बदलायला हवा’ प्रत्येक पालकांना वाटते आपल्या मुलाने चांगल्या मोठ्या महाविद्यालयात शिकावे. चांगला अभ्यास करून मोठं नाव व एक चांगला नागरिक व्हावे. पण मध्यमवर्गीय लोकांच्या मुलांनाही चांगल्या, मोठ्या कॉलेजमध्ये ॲडमिशन मिळते. त्यासाठी ते परिश्रम घेऊन अभ्यासही करतात. पण त्या महाविद्यालयात तेवढेच पुरेसे नसते, इतर मुला-मुलींप्रमाणे थोडेफार का होईना वागावे लागतेच आणि मुले तशी वागायला लागली की पालक चिडतात मग यात दोष कुणाचा? पालकांचाच ना! पालकांनी आपली कर्तव्य केली की झाले. तसे नसते पालकांनीही आपली जबाबदारी व कर्तव्यदक्षता बाळगली पाहिजे. पालकांनी जागृत राहून मुलांशी योग्य प्रसंगी संवाद साधला पाहिजे. वेळप्रसंगी त्यांना समजून घेऊन विश्वासात घेऊन त्यांच्या मनात काय आहे हे समजावून घेतले पाहिजे. पालकांनीच आपल्या पाल्यांना त्यांच्या

जबाबदारीची व त्यांच्यातील सामर्थ्याची जाणीव करून देऊन त्यांच्यात आत्मविश्वास निर्माण केला पाहिजे. जेव्हा पालक जागरूक आणि आपली कर्तव्ये पार पाडतील तेव्हाच नवयुवकांकडून येणाऱ्या पिढीकडून चांगले वर्तन घडेल. आपल्या मर्यादा आपणहूनच ओळखल्या पाहिजेत. पाल्य नेहमी मोठ्यांचे अनुकरण करतात. पालक नोकरी करणारे असतात. मुलांना वेळ द्यायला त्यांना जमत नाही. ते एकमेकाशी संवाद, संभाषण साधत नाही. त्यामुळे घरातील सुखसोईपेक्षा बाहेर मिळणाऱ्या मित्र-मैत्रिणींच्या गुपमध्ये, बाहेर जास्तीत-जास्त वेळ घालवतात. घरी आल्यानंतर आई-वडील घरी नसतील ते संवाद कोणाशी साधणार, त्यांनी आपली मते, विचार कोणासमोर मांडायचे? म्हणूनच ज्या त्या वयात जे ते काही नाते मिळाले तर मुले योग्य प्रकारेच वागतील.

एकविसाव्या शतकातही स्त्रियांना सीतेप्रमाणे अग्निपरीक्षा का द्यावी लागते? म्हणजेच आजही केवळ स्त्रीकडे उपभोग्य वस्तू म्हणूनच पाहिले जाते. आजही ते केवळ स्त्रियांच्या देहावर प्रेम करतात. ते कधीच अंतरमनातून प्रेम करू शकत नाहीत. एखाद्या पुरुषाला विधवा स्त्री लग्न करण्यास योग्य वाटते. तो तिला बायको म्हणून स्वीकारण्यास तयार असतो मग त्याला एखादी बलात्कारी स्त्री आपली बायको म्हणून का नको वाटते?

स्त्रीची इज्जत गेली म्हणजे नेमकं काय गेलं.
शरीराच्या केवळ दोन अवयवांवर जर स्त्रीची इज्जत
असेल तर पुरुषालाही तशी इज्जत आहे. पुरुषाने
बलात्कार केला की स्त्री देह विटला मग त्याच

पुरुषाला आपण तुझाही देह विटला आहे असे का म्हणत नाही ! त्याच्याशी का कुणी लग्नास नकार देत नाही. शिक्षा केवळ स्त्री जातीलाच का?

माणसाने स्वतःला शरीर व शरीराचे अवयव आणि मनाऐवजी शुद्ध चैतन्यरूपी आत्मा समजून स्वच्छ अंतःकरणाने आपल्या सद्गुणांचा प्रभाव पाडावा. मी म्हणजे माझा देह हा अभिमान, अहंपणा सोडून दिला तरच मन शांत होईल. पुरुष हे स्त्रियांपेक्षा शारीरिकदृष्ट्या कितीही बलवान व शक्तिशाली असले तरी ते मानसिक व भावनिक दृष्ट्या खूपच कमजोर असतात. स्त्रिया सत्य परिस्थितीशी, वास्तवतेशी लवकरात-लवकर सामना करण्यास समर्थ असतात पण ती भावना पुरुषांत नसते.

‘जनरेशन गॅप’ म्हणजे नेमके काय हो, एकमेकांना मिठीत मिठी घालून बसणे, एकमेकांचे पापे घेणे किंवा इतर गोष्टी, आपल्या रूढी, परंपरा, संस्कृतीने जी काही बंधने घालून दिली आहेत. बंधने म्हणण्यापेक्षा मर्यादा घालून दिल्या आहेत त्यांचे आपण थोडेतरी पालन करायला हवेच. प्रत्येकाने प्रत्येकाच्या मर्यादा पाळल्या, स्वतःच स्वतःवर बंधने घातली तर आजच्या काळात रावणापेक्षा ही अतिशय घृणास्पद वर्तन करणारे नराधम जन्मालाच येणार नाहीत.

शेवटी एक प्रश्न अनुत्तीर्णच राहतोच तो म्हणजे बलात्कारी स्त्री आपली पुरुष प्रधान संस्कृती का स्वीकारत नाही? ज्या स्त्रीवर बलात्कार झाला ती स्त्री आपल्याला नको मग ज्याने बलात्कार केला त्या पुरुषाला आपण का स्वीकारावा? अंतःकरणातून व्यक्त होणाऱ्या सौंदर्यापुढे आरशात

दिसणारे सौंदर्य हे थिठेच, कमी पडते. म्हणूनच एका बलात्कारी स्त्रीला आपल्या पुरुषप्रधान संस्कृतीने स्वीकारावे असे मला वाटते. स्त्री ही अपूर्णाक आहे तसेच पुरुषही अपूर्णाक आहेत. अपूर्णाकाला अपूर्णाकाची जोड देऊनच पूर्णाक घडवण्याचा प्रयत्न तुम्ही, आम्ही आपल्याच समाजाने केला पाहिजे. म्हणूनच तरुण पिढीला ‘सातच्या आत घरात’ अहो, असे घाबरून जाऊन नका, तुम्हाला कोणी सातच्या आत घरात येण्याची सक्ती करत नाही तर आपल्या मर्यादा पाळून गुन्हेगार प्रवृत्तीस आळा घालावा अशी आव्हानात्मक योजनाच केली पाहिजे आणि असे चित्रपटच आजच्या पिढीला योग्य मार्गदर्शन, विचार करण्याची प्रवृत्ती देतील.

सागर

प्रसाद रायकर - तृतीय वर्ष कला

थेंब थेंब जपण्याचा

छंद हा सागराचा कसला

जीवनभर हा सागर

थेंब थेंबच जमवत बसला

थेंबार्थेंबातून बनलेल्या सागराचे

आणखी काय सांगायचे

थेंब थेंब याने जमवायचे

सुख ते दुसऱ्याने भोगायचे

वाटतं कधी जीवन

आपणही असंच जगावं

कोणतीही अपेक्षा न करता

पाऊल पुढे टाकतचं राहावं

मैत्री

भाग्यश्री भंडारी - ११वी कला

मैत्री, मैत्री म्हणजे तरी काय हो? मैत्रीची व्याख्या मोजक्या शब्दांत करता येणे शक्यच नाही.

एखादी व्यक्ती कितीही श्रीमंत असली, धनवान असली पण त्या व्यक्तीला स्वतःच्या मनातील भावना, सुख-दुःख व्यक्त करण्यासाठी मित्रच नाहीत तर त्या व्यक्तीच्या जीवनाला काही अर्थच उरत नाही. याउलट, ज्या व्यक्तीला भरपूर मित्र-मैत्रीणी असतात तीच व्यक्ती खऱ्या अर्थाने श्रीमंत व आनंदी असते. मैत्रीविना जीवन म्हणजे जणू काही पाकळीविना फूल.

'मैत्री' ही काही आपोआप होत नसते. किंवा 'फ्रेंडशिप डे' साजरे करून देखील होत नसते. मैत्री करण्यासाठी त्या दोन व्यक्तींच्या मनातील विचार जुळावे लागतात. तसेच काहीवेळेस खूप वर्षांची ओळख असते पण तिथे मैत्री होतेच असे नाही याविरुद्ध कधी जास्त ओळख नसताना देखील काही क्षणात मैत्री होते. अशा प्रकारे, मैत्री ही कधी, कोठे व कशी होईल हे सांगता येत नाही.

'मैत्री' ही अतिशय मौल्यवान गोष्ट आहे. अनेकदा मनुष्याच्या आयुष्यात निराशेचा अंधार पसरतो, जीवन जगणे कठीण होऊन बसते अशावेळी जर मैत्रीरूपी दिवा तेवत ठेवला तर जीवन नक्कीच आनंदी होईल. मैत्री मुळेच आपल्या जीवनात आनंद व उत्साह येतो. आपल्या यशाने ज्याला आनंद होतो. जो मनापासून आपले अभिनंदन करतो पण आपली एखादी गोष्ट जर चुकत असेल तर तोंडावर चूक म्हणून सांगतो तोच खरा मित्र.

मैत्रीमध्ये सर्वात महत्त्वाचा असतो तो म्हणजे विश्वास. मित्र किंवा मैत्रीणीवर आपण सर्वात जास्त विश्वास ठेवतो पण काही वेळेस या अगदी खऱ्या वाटणाऱ्या मैत्रीतदेखील विश्वासघात होतो आणि मग मैत्रीचे हे अतूट नाते अचानकपणे तुटते व हे नाते तुटल्यामुळे मन अतिशय दुःखी होते. तसेच, मैत्री ही निस्वार्थी असावी, त्यात स्वार्थ अजिबात नसावा. काहीजण फक्त स्वार्थ साधण्यासाठीच मैत्री करतात आणि काम झाल्यावर मैत्रीचे नाते तोडून टाकतात.

म्हणून ज्या मैत्रीमध्ये विश्वासघात आणि स्वार्थ असतो त्याला मैत्री म्हणताच येणार नाही त्यामुळे जीवनात आनंद, उत्साह, प्रसन्नता आणणारी मैत्री अतूटच ठेवावी व एखाद्या सुंदर व नाजूक फुलासारखी जपावी. जीवनातील या मैत्रीच्या रोपट्यासाठी नेहमी विश्वासरूपी पाण्याच्या सिंचनाची आवश्यकता असते.

अॅलेक्झांडर यांनी म्हटले आहे की, मैत्री म्हणजे ईश्वराने मनुष्याला दिलेले बक्षीस आहे.

चारोळ्या

संगीता पुंडलीक पाघन - द्वितीय वर्ष कला

मला वाटलंच होतं मला पाहिल्यावर

तू मागे वळून पाहशील

वळून पाहण्याइतकी तरी तू

नक्की माझी राहशील !

विनाशाचे थैमान

मनिषा प्रविणकुमार गांधी - द्वितीय वर्ष कला

‘हा सागरी किनारा ओला सुगंध वारा...’ अशा प्रकारे अनेक कवी लेखकांनी आपल्या साहित्यातून शांत अशा सागराचे वर्णन केले आहे. पण मग २६ डिसेंबर २००४ रोजी या शांत सुंदर सागराला काय झाले होते? पूर्वी कधीही न पाहिलेले रौद्र रूप धारण केले होते. समुद्रात झालेल्या भूकंपामुळे डोंगरा एवढ्या राक्षसी लाटा निर्माण झाल्या. किनाऱ्याची मर्यादा तोडण्याचा त्यांनी प्रयत्न केला आणि बघता बघता आशियातील लाखो नागरिकांना गिळंकृत केले आणि समोर दिसले ते आपल्या पोटात खेचून घेतले आणि शेवट ठेवले ते विद्रूप असे दृश्य. पडकी घरे, मृतावशेष, जखमी लोक आणि त्यांचे अखंड असे अश्रू.

या रौद्र रूप धारण केलेल्या लाटांनी अनेक किनारी प्रदेश उद्ध्वस्त केले. यामध्ये भारतासारख्या चार-पाच किनारी देशांचा समावेश असून तेथील प्रदेशाचे अपरिमीत नुकसान झाले. मानवी बळींची भूक भागवून लाटा निघून गेल्या. येथे माणसे काही क्षणात होत्याची नव्हती झाली. किनारी भागात वसलेल्या कोळी व शेतकरी लोकांचे प्रचंड नुकसान झाले. या प्रलयाचे शेती व्यवसायावर तर अनिष्ट परिणाम झालेच. तसेच मच्छिमारी या कोळी लोकांच्या व्यवसायावरही या प्रलयामुळे पसरलेल्या काही अफवा व गैरसमजुतीमुळे अनिष्ट परिणाम झाल्याचे आढळते.

या मानवी जीवनाच्या वाटचालीत अशा अनेक आपत्ती आल्या, त्यांनी मानवा समोरील जगण्या-मरण्यातील सीमारेषा अरुंद केली. या सर्व संकटांना मनुष्यप्राणी सामोरा गेला. आपल्या

अस्तित्वासाठी तो संकटांशी झुंजला नि लढलाही. आता अशीच लढाई भारतासह आशियातील चार-पाच देशांना करावी लागणार आहे. खरंच, ‘त्सुनामीचे संकट महाविनाशक होते.’ कल्पनेपेक्षाही वेगाने आले होते आणि दूरगामी परिणाम घडविणारे होते. त्याची व्याप्ती अजूनही नीट समजू शकली नाही. यात जे गमावले ते परत न मिळण्याजोगे आहे. आणि झालेले नुकसान केवळ पैशांनी मोजण्यापलीकडचे आहे. एवढे सगळे झाले असले तरी आता सर्वात मोठे आव्हान आहे ते मरण पावलेल्यांची अखेरची व्यवस्था करणे, कारण जागेपेक्षा मरणान्यांची संख्याच मोठी, तसेच बेपत्ता नागरिकांचा शोध घेणे, भुकेलेल्यांना अन्न पुरवणे इ. कामे असली तरी याहून सर्वात मोठे आव्हान आहे ते कणा गमावलेल्या माणसाला त्याच्या पायावर उभे करण्याचे, त्यांच्या जखमांवर फुंकर घालण्याचे, त्यांचे पुनर्वसन करण्याचे आणि जगण्याची स्वप्ने त्यांच्यात पेरण्याचे!

खरंच, या आपत्तीचे महाभयंकर स्वरूप लक्षात येताच जगातून तसेच, देशातल्या काना-कोपऱ्यातून मदतीचा ओघ सुरू झाला. परंतु आपत्तीच्या वेळी जशी माणुसकी जागी होते, तशी काही गिधाडेही धिरट्या घालायला लागतात. मृतदेहाच्या टाळूवरचे लोणी खाण्याचा प्रयत्न करतात. म्हणूनच की काय सरकार घोषित करते तेवढी मदत सगळ्यांपर्यंत पोहोचत नाही. काही ठिकाणी तर उशिरापर्यंत अन्न-वैद्यकीय सुविधा न पोहोचल्याचे समजते. याला कारण काही असो, गेले ते गेले. परंतु आता आपण व आपल्या

आजूबाजूच्या समाजाने जागृत होणे गरजेचे आहे. विशेष म्हणजे राजकीय पक्षांनी अतिशय संयमाने आणि आपले राजकारणाचे रंग, आपापसातील भेद बाजूला ठेवून एकदिलाने काम करण्याची आवश्यकता आहे. कारण या त्सुनामी लाटांनी कोणाचा धर्म पाहिला नाही, जीव घेताना भेदभाव केला नाही आणि प्रत्येकाला सारखीच वागणूक दिली. हे सर्व घेतले पाहिजे आणि त्यानुसार योग्य ती वर्तवणूक केली पाहिजे आणि हे करताना सरकार किंवा समाज काय आणि किती करतो हे विचारात न घेता 'मी काय मदत करू शकतो' याचा विचार केला पाहिजे. तेव्हा खऱ्या अर्थाने आपल्या संघटनांचा वापर त्यांच्या पुनर्वसनासाठी प्रामाणिकपणे होऊ शकेल. त्यावेळी काश्मीरपासून कन्याकुमारी पर्यंत पसरलेला अवाढव्य भारत आपल्यामागे असल्याची भावना भूकंपग्रस्तांना होईल आणि मोठ्या आत्मविश्वासाने श्वास घेण्याचा प्रयत्न ते करतील. 'उद्ध्वस्त किनाऱ्याची उद्ध्वस्त माणसांची सर्वांकडून हीच अपेक्षा आहे.'

आवडतं मला ◆◆◆

ईश्वरी श्रीकांत नांदेडकर - तृतीय वर्ष कला
आवडतं मला, तळपत्या सूर्याला पहाणं,
डोळेभरून पहाताना हृदय दिपून जाणं !
आवडतं मला, भगवा सूर्यास्त बघणं,
उदयाच्या 'तांबड्या'साठी अतुर होणं !
आवडतं मला, सूर्यानंतर चंद्राचं येणं,
शीतलतेनं कणून कण रोमांचित करणं !
आवडतं मला, चंद्राचं मावळणं,
सूर्याला मंदशी हाक देणं !
नाही आवडत मला, नाही आवडत मला सूर्याचं उगवणं,
उगवतीनंतर पुन्हा मावळतीला लागणं !

सायकल

श्री. भूपेंद्र र. दोशी - अधीक्षक, कार्यालय

मित्र, नातेवाईक प्रश्न विचारती एकच वारंवार
किती महिने बाकी आता तुमच्या निवृत्तीला?

उत्तर माझे इमानदारीचे
निवृत्तीला राहिले आता चारच महिने बाकी?

म्हणू लागले ते मज खरे नाही वाटत तुम्हाला पाहून?
मग माझा खुलासा त्यावर रोज वापरतो सायकल हेच वाहन

आठ किलोमीटर पळते सायकल खर्च ना पेट्रोलचा
ना ऑईल ना दुरुस्तीचा, वाचवी पैसा मालकाचा

मूक संदेश तिचा हा सल्ला काटकसरीचा
उपयोग तिचे किती? बघा तुम्हीच आता

पळे, डांबरी रस्त्यावर ती सरसर
ऑफिसला पोहचवी कशी झरझर

चढ येता म्हणजे आता तुझीच पाळी
उतार येता म्हणजे आता माझी पाळी

तिचा शृंगार अवर्णनीय जशी नववधू निघे लग्नाला
तिचा त्रास कुणा, धूर ना काढी चालताना

कशी काढेल धूर ती प्रदूषण विरहित असताना
तिच्यापाशी ना जातिभेद, लिंगभेद, गरीब श्रीमंतीचा भेद

हे तर आम्हा जनतेचे वाहन
वापर करा नेमाने? नको वेगळा व्यायाम लागी
रहस्य हे आरोग्याचे, डॉक्टरला सतत दूर ठेवी.

‘रिमिक्स’ बदल थोडंसं !

शलाका अरुण पाठक - प्रथम वर्ष कला

लेखाचं शीर्षक वाचूनच मी कशाबदल लिहीत आहे, याची कल्पना आली असणार. हो अगदी बरोबर मी, सध्या लोकप्रिय होत असलेल्या रिमिक्स गाण्यांबद्दल लिहीत आहे.

आजच्या काळात जुन्या हिंदी-मराठी गाण्यांची मोडतोड करून, नवीन गाणे बनवले जाते व ते रिमिक्सच्या नावाखाली चांगलंच लोकप्रियही होत आहे. मी, म्हणत नाही की, सगळीच रिमिक्स गाणी चांगली नसतात किंवा वाईट असतात म्हणून, मला मान्य आहे की, त्या गाण्यांपैकी काही गाणी चांगलीही आहेत. पण पंच्याऐंशी टक्के गाणी तरी बीभत्स किळसवाणी व्हिडीओ प्रसिद्ध करून लोकप्रियतेच्या शिखरावर पोहोचली आहेत आणि आजच्या कॉलेजमधील तरुण-तरुणी एवढंच काय दुसरी तिसरीतील चिमुरड्यांनाही ही गाणी फारच आवडतात. आजतर, चार वर्षांची सोनुली देखील ‘काँटा लगा’ सारख्या रिमिक्स गाण्यावर ताल धरते, काय आहे हे ?

आजच्या तरुण पिढीला जोशपूर्ण गाणी हवी असतात. म्हणून जुन्या गाण्यांचा पचका करून, त्यांची मोडतोड करून गाणी बनवण्यात कसलं आलंय कौशल्य? पूर्वी ही रिमिक्स गाणी होती, पंचमदांनी (आर. डी. बर्मन) ही पद्धत सुरू केली. त्यांनी आशा भोसले यांच्याकडून अशी गाणी गाऊन घेतली, पण त्यांनी मूळ गाण्याच्या संगीताला किंवा बोलांना अजिबात धक्का न लावता जुनी गाणी पुढच्या पिढीला लक्षात राहवी म्हणून परत गाऊन घेतली.

पण आता काय चाललंय, एखादी तरुणी तोकड्या कपड्यांत गाणं म्हणताना दाखविली, वेडेवाकडे हात-पाय हलवताना दाखविली की,

झाल गाणं हिट, आजचे तरुण-तरुणीही अशी गाणी डोक्यावर उचलून धरतात, पण त्यांना समजत नाही की, अशामुळेच आपली संस्कृती, संस्कार कुठेतरी हरवून गेले आहेत.

आजच्या तरुणीही अशा रिमिक्स गाण्यांवर तसलेच घाणेरडे कपडे घालून, नाचाच्या नावाखाली विक्षिप्त चाळे करतात, व पुढच्या संकटांना स्वतःहून आमंत्रण देतात. त्या गाण्यातील मॉडेल्सना तशा कपड्यांबद्दल पैसे मिळतात पण शौकीन तरुणींना काय मिळतं? म्हणजे बघा, ह्या रिमिक्स गाण्यांमुळे काय-काय घडतंय व काय घडू शकेल याची कल्पना न केलेलीच बरी.

मला मान्य आहे की, जुनी गाणी परत आजच्या पिढीला ऐकायला मिळावी म्हणून ‘रिमिक्स’ हा प्रकार प्रचलित केला. परंतु, माझं म्हणणं आहे की, जर जुन्या मूळ गाण्यात काहीही बदल न करता फक्त नवीन गायकांकडून ती गाऊन घेतली किंवा जुन्या रेकॉर्ड्स मधून नवीन गाण्यांची रेकॉर्ड्स तयार केली तर पूर्वीचं गाणं तेच राहील व खऱ्या अर्थाने त्याची ओळख आजच्या पिढीला होईल व आज लता दिदींना आपले गाणे रिमिक्स झाल्यावर जे दुःख होत आहे, ते कमी होईल व त्यांना आजच्या आपल्या पिढीबद्दल सार्थ अभिमानच वाटेल नाही का?

मग, काय मित्रांनो, आपण काय करायचं, रिमिक्स गाणी, त्यातील हिडीसपणा, बीभत्सपणा अंगीकारायचा, की, मूळ जुने गाणे त्याच्या ठिकाणी ठेऊन, नवीन-नवीन माध्यमांच्या साहाय्याने ते प्रसिद्ध करायचे? व परत जुनं ते सोनं हे रूढ करायचं व जुनं ते सोनंच राहू द्यायचं, रिमिक्स करून ते पितळ करायचं नाही.

◆◆◆

आनंदी जीवनाचे सूत्र

माधुरी प्र. बोधले - द्वितीय वर्ष कला

एक सूत्र कायम लक्षात ठेवावे, कंटाळ्याचा कंटाळा करावा आणि कामावर, जगण्यावर प्रेम करावे मग जीवनात आनंद शोधावा लागणार नाही.

जीवनात प्रेमानेच माणसे जिकता येतात आणि जिकून आपलीशी करता येतात. या प्रेमानेच जीवनात आनंद निर्माण करता येतो.

हसणारा सर्वांना हसवतो, पण रडणारा एकटाच रडतो, म्हणून आपण नेहमी हसत व हसवत राहिले पाहिजे.

संकटे झेलत झेलत, जगायला शिकलं पाहिजे. वादळ वाऱ्यातल्या झाडासारखं सामर्थ्यनि टिकलं पाहिजे. सुखात सगळेच सहभागी होतात,

पण आपण तर इतरांच्या दुःखात सहभागी होऊन त्यांना मदत केली पाहिजे. कारण पदोपदी दुःख देणाऱ्या या जगात मनुष्याला खरोखर मोठी गरज असते ती मायेने आसवे पुसणाऱ्या माणसाची !

देवाने आपल्याला मन दिले आहे दुःख लपवण्यासाठी. तरीही नेहमी हसत राहवं इतरांना दाखविण्यासाठी.

कारण स्वतःसाठी सगळेच जगतात. आपण इतरांसाठी जगले पाहिजे. आपला आनंदी चेहरा पाहून इतरांना जगण्याची स्फूर्ती मिळाली पाहिजे.

'Life is like a camera
so face it with smile !'

कविता

गायकवाड अमोल रत्नाकर - अकरावी

कविता..... कविता म्हणजे काय?

मनात आलेले विचार

की कागदावर उतरलेले शब्द?

मनातल्या शब्दांना दिलेला आकार

म्हणजेच कविता असते...

जिच्यातून सत्य, वास्तविकता स्पष्ट होते

ती कविता असते

प्रेमभंग झालेल्या हृदयातून निघालेले शब्द

म्हणजेच कविता असते.

प्रेमाने आश्रय दिलेल्या मनाचे सुखद विचार

म्हणजेच कविता असते

कविता ही आनंदी ही असते

कविता ही दुःखी ही असते

कविता म्हणजे माणसाचे मन असते

कविता ही लिहिणाऱ्याची वाणी असते.

कलियुगातील भविष्याचे सूत्र

ज्योती व्यं. तरकसे - द्वितीय वर्ष कला

नुसत्या बुद्धीला नाही या जगात काही माप

सोबत असावे लागतात गांधीजींचे हिरवे चेहरे अमाप ।

तरच मिळतात या जगी गौरवचिन्हांचे छाप

नाहीतर बसावे लागते जळत आतल्या आत ।

अशीच आहे या युगाची रीती

कोवळ्या मनात बसते कायमची भीती ।

आताच जागी होऊन बस गं आई

कर बाळाच्या उज्ज्वल भविष्यासाठी घाई ।

असेल वर्तमानात भविष्य सुरक्षित

तर घडणार नाही भविष्यात अनपेक्षित ।

एकतर्फी प्रेम

कपिला विनायक देखमुख - एम.सी.ए., द्वितीय वर्ष

सकाळी उठल्याबरोबर वर्तमानपत्र वाचण्यास प्रारंभ केला असता मुखपृष्ठावर दररोज म्हणजे एक-दोन दिवसाआड ही बातमी असतेच की,... हिचा एकतर्फी प्रेमातून खून.

या एकतर्फी प्रेमास जबाबदार असतं तरी कोण? प्रेम करणं हा गुन्हा नक्कीच नाही, परंतु एकतर्फी प्रेमातून दुसऱ्याचा छळ करणं, त्याचा खून करणं हा मात्र नक्कीच गुन्हा आहे. ज्याप्रमाणे नाण्याला दोन बाजू असतात त्याचप्रमाणे एकतर्फी प्रेमास दोघंही जबाबदार असतात. मुलीदेखील अंशतः जबाबदार असतातच.

आज दूरचित्रवाणीवर, खाजगी वाहिन्यांवर दाखविले जाणाऱ्या हिंसात्मक, अश्लील कार्यक्रमांमुळे व चित्रपटांमुळे युवक विकृत होऊन खून करण्यास पुढे धजावत आहेत. परंतु या एकतर्फी प्रेमातून निरागस, निष्पाप, कोवळ्या मुलींचे मात्र नाहक बळी जातात. शालेय, महाविद्यालयीन तरुण मुलींचे भर रस्त्यावर चाकू, पिस्तुलाने आपल्या डोळ्यांदेखत बळी जाताना समाज नुसताच बघ्याचे काम करतो. अशा वेळी सर्व लोकांनी एकत्र येऊन त्या नराधमास पोलीसांच्या ताब्यात द्यायचे सोडून एकतर घाबरून पळून जातात अथवा हाताची घडी घालून उघड्या डोळ्यांनी त्या निरागस मुलीचा प्राण जाताना बघत बसतात. अशा वेळी समाजाने पुढे येऊन त्या असहाय मुलीला मदत का करू नये?

एकतर्फी प्रेमातून खून करणाऱ्या अशा व्यक्तींचे हे प्रेम नसून वासना आहे. आपण एखाद्या व्यक्तीवर जर प्रेम करतो तर तिचाच खून करून प्रेमाचा घात करताना या युवकांना काहीच कसे

वाटत नाही? प्रेम हे माणसाला मिळालेले नैसर्गिक वरदान आहे. प्रेम हे केवळ शरीरसुख नसून आपल्याला आवडलेल्या प्रिय व्यक्तीवर प्राण ओवाळून टाकणारी मनाची उत्कटता ! तिच्या प्रत्येक सुखासाठी आपण केलेले प्रयत्न म्हणजे खरे प्रेम. पण जर ती व्यक्ती आपली झाली नाही तर तिचा सूड भावनेने खून करून तिला जीवनाचा आनंदही न घेऊ देता जीवनातून घालवून देणे हे केवळ प्रेम नसून आकर्षण आहे. आपल्या क्षणिक सुखासाठी तिचे सगळे जीवनातले सुख हरवून टाकणे ह्याला प्रेम म्हणतात का?

प्रेम हे कोणावरही असू शकते. आईचे मुलीवर, भावाचे बहिणीवर, वडलांचे मुलावर, मित्राचे मित्रावर वगैरे, पण यौवनावस्थेत मात्र प्रत्येकाची नजर आपला जीवनसाथी शोधण्यातच असते. युवावस्थेत सुंदर तरुणी आपल्या सौंदर्याचा तोरा मिरवित असतानाच एखाद्या मुलाला प्रेमासंबंधी नकार देऊन त्याचे मन दुखविते. अशा वेळी, त्या मुलीने समोरच्या व्यक्तीच्या भावनांचा विचार करून त्याला नीट विश्वासात घेऊन त्याला हे सांगणे महत्वाचे आहे की, आपण एक चांगले मित्र बनू शकतो. तसेच त्याला मार्गदर्शन पर साहाय्य किंवा त्याला गरज भासेल तेव्हा मदत करून धीर दिल्यास तो देखील प्रेमाचा वेडा अट्टाहास सोडून तुम्हाला एक चांगली मैत्रीण मानू शकेल. असा प्रयत्नाने समाजात होणारे एकतर्फी प्रेम-खून प्रकरणांना नक्कीच थोड्याफार प्रमाणात आळा घालू शकेल.

दुसऱ्या बाजूने विचार केला असता, मुलांनी

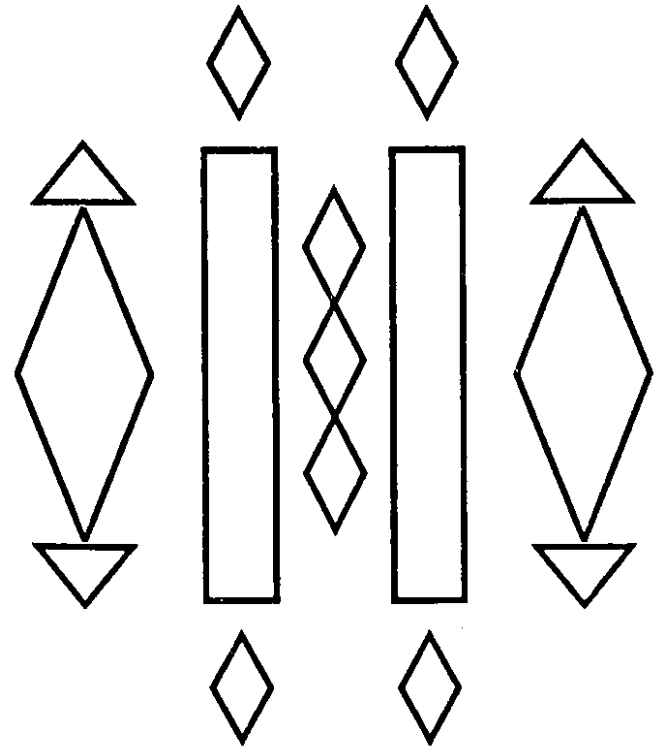
देखील आपणास प्रेमाचा प्रतिसाद न मिळाल्याने खचून जाण्यापेक्षा आपले आत्मपरीक्षण केले पाहिजे, की यात आपलेही काही चुकले असेल. कदाचित हे आकर्षणही असू शकेल. तिने नकार देण्यापाठीमागे अनेक कारणे असू शकतील. तिच्या वडीलधारी मंडळींच्या तसेच तिच्या इच्छा-आकांक्षांपुढे तिचा प्रेमास नकार देण्यास नाईलाज झाला असेल. त्यामुळे 'प्रेम मागण्यापेक्षा ते देण्यात खूप सुख असते.'

'त्याग' ही प्रेमामध्ये सर्वात महत्त्वाची गोष्ट आहे. त्यागाशिवाय प्रेमाला अर्थच नाही. प्रेमात त्याग केल्याची अनेक उदाहरणे आहेत. पण आजकाल हतबल, मुलींची निर्घृण हत्या करणाऱ्या दुष्ट नराधमांना 'त्यागातच खरे प्रेम असते' हे ठाऊकच नाही. या युवकांना खऱ्या प्रेमाचा अर्थच कळलेला नाही.

आज एकविसाव्या शतकातदेखील विनयभंग करण्यास अनेक छुपेरुस्तम बसलेले असतात. त्यामुळे एकट्या मुलीने घराच्या बाहेर देखील पडणे अवघड होऊन बसले आहे. पालकदेखील मुलीस एकटे पाठविण्यास तयार होत नाहीत. आजच्या इंटरनेटच्या युगात समाजात जर असेच हिंसात्मक प्रकार घडत राहिले तर मुलींनी देखील न भिता यावर मात केली पाहिजे. मुलींनी देखील पापभीरूपणे न राहता प्रतिकार करून हिंसात्मक प्रकारांना आळा घातला पाहिजे. तसेच समाजाने देखील एक चांगला नागरिक म्हणून आपल्या डोळ्यांदेखत मुलींवर होणारे अत्याचार बघत न बसता एकत्रित येऊन त्या असह्य मुलीला साहाय्य केले पाहिजे. भर रस्त्यात चाकूचे वार करून त्या निष्पाप मुलीचा प्राण घेणाऱ्या क्रूरकर्म्याला न

घाबरता पोलीसांच्या हवाली केले पाहिजे. खरे तर असा मनुष्य फाशीच्या शिक्षेसच पात्र ठरेल.

परंतु या दुर्घटनेस फक्त तरुणच जबाबदार असतात असे नाही तर त्यात तरुणींनी देखील आपली नैतिक जबाबदारी पार पाडली पाहिजे. मुली भावनेच्या भरात प्रेमात पडतात आणि जाचक सामाजिक बंधने, आई-वडलांचे प्रेम, आर्थिक चणचण, मन मारण्याची तयारी यांवर मात करण्याची कुवत स्वतःमध्ये नसल्याने प्रेमापासून लांब पळण्याचा प्रयत्न करतात. अशा वेळी समोरच्या व्यक्तीच्या भावनेचा विचार होत नाही. वैयक्तिक स्वार्थापोटी त्याच्या भावनेशी खेळल्यामुळे तो हिंसक कृत्ये करण्यास धजावत नाही. त्यामुळे प्रेमाचा होकार देताना किंवा नकार देताना प्रकरण योग्य रीतीने हाताळणे व त्यावर सारासार विचार करणे आवश्यक आहे.

थंडीचा हा काळ मजेचा !

कांचन भालेराव - द्वितीय वर्ष कला

आपल्याला आवडता ऋतू कोणता असे विचारले तर साहजिकच बरेच जण पावसाळा हाच सांगतात. कारण पावसाळा हा बहराचा ऋतू आहे. काहीना पावसामुळे शाळेला दांडी मारायला मिळते म्हणून आवडतो तर क्वचित असे असतात की त्यांना उन्हाळा आवडतो कारण मे महिन्याची सुट्टी !

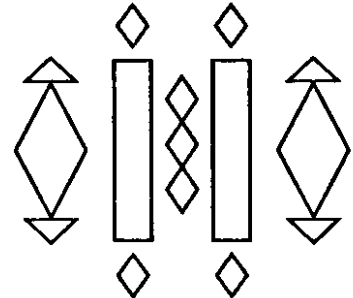
पण मला मात्र सगळ्यांपेक्षा वेगळा असा हुडहुडीचा म्हणजेच कडाक्याची थंडी असलेला ऋतू आवडतो. म्हणजे हिवाळा! खरंच हिवाळा म्हणजे माझा आवडता काळ ! या दिवसांत दिवस छोटा आणि रात्र मोठी असते. हळूहळू थंडी वाढायला लागते आणि बॅगेतल्या, कपाटातल्या शाली, स्वेटर कानटोप्या बाहेर येतात. पहाटे फिरायला जाणारी मंडळी त्यात गुडूप होतात. थंडीत सकाळी फिरायला जाणे म्हणजे मौजच असते. अंगात स्वेटर घालून किंवा शाल घेऊन कितीही थंडी असली तरी सकाळी फिरायला जाणाऱ्या मंडळींच्या दिनक्रमात खंड पडत नाही.

मला तर थंडीत सकाळी फिरायला जायला आवडतेच पण जास्त लांबच्या प्रवासाला आणखी मजा येते. कुठं बाहेरगावी प्रवासाला निघायचं असेल तर रात्रीच सर्व बॅगा वगैरे भरायच्या आणि पहाटेची वाट पाहत झोपून जायचं. पहाटेच उठायचं थंडीत कुडकुडत बसमध्ये किंवा स्वतःच्या गाडीत लांबच्या प्रवासाला निघायचं आणि पहाटेच्या गुलाबी थंडीची मजा लुटायची आणि उगवत्या सूर्याला पाहण्याचा आनंद घ्यायचा. किती किती छान कल्पना आहे नाही ?

काही ठिकाणी तर बर्फ पडत असतो तिथे तर किती छान वाटत असेल पण थंडीही तितकीच कडाक्याची असणार, पानांवर जेव्हा दवबिंदू पडतात ते तर मोत्याप्रमाणेच भासतात. किती सुंदर दिसतात! रात्री जेव्हा थंडी वाढते तेव्हा सर्व मित्र-मैत्रिणी जमून शेकोटी करतो आणि शेकोटीभोवती बसून त्या बोचऱ्या थंडीत त्या शेकोटीच्या उष्णतेचा आनंद घेत अनेक गप्पा-गोष्टी करायच्या व लहानपणीच्या आठवणी, गमती-जमती सांगायच्या. गाण्यांच्या भेंड्या खेळायच्या, कधी विनोदाचे किस्से सांगत-ऐकत, अर्धी रात्र केव्हा संपते कळतच नाही. आणि मग नंतर रात्री चांगली दोन-चार पांघरुणं घेऊन स्वप्नांच्या दुनियेत जात असू !

अशी ही थंडी ! सकाळी गुलाबी थंडीत फिरायला जाणे. कधी पहाटेच लांबच्या प्रवासाला जाणे तर कधी उगवत्या सूर्याला पाहून प्रसन्न सकाळ अनुभवत तर कधी, रात्रीच्या शेकोटीची मजा घेत हिवाळा ऋतू कधी संपतो हे कळत ही नाही. खरंच हिवाळा ऋतू सारखा-सारखा यावा असे मनापासून वाटते. ही सर्व मजा फक्त या गुलाबी थंडीतच उपभोगता येते म्हणूनच तर मला हा ऋतू आवडतो.

थंडीचा हा काळ मजेचा पुन्हा पुन्हा यावा.

चक्रीवादळ - एक अनुभव

मिहीर राजुरकर - फ्लोरिडा इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी मेलबर्न, फ्लोरिडा, अमेरिका

नुकतेच आम्ही विद्यार्थी फ्लोरिडा इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी मध्ये दाखल झालेले असतो. बी.एस.साठी Molecular biology हा पसंतीचा अभ्यासक्रम मिळाल्यामुळे मी खुशीत असतो. सुरुवातीचा ओरिएंटेशन वीक संपून अभ्यासक्रमाला सुरुवात झालेली असते. नवीन प्रोफेसर्स, नवीन मित्र, नवीन ओळखी होत असतात. शिस्तबद्ध शिकविणे, चाचणी परीक्षा वगैरे लगेचच सुरू होते व आम्ही नवीन विद्यार्थी जरा स्थिरावत असतो. आणि अचानक चक्रीवादळ Hurricane फ्रान्सिस येत असल्याचा बोलबाला सुरू होतो. येथे येण्यापूर्वी हा भाग चक्रीवादळ प्रवण आहे हे माहीत होते. पण इतक्या लगेचच त्याचा अनुभव येईल हे अपेक्षित नव्हते. रोज रेडिओ, टी.व्ही.वर व कॉलेजमध्ये अद्ययावत माहिती सांगितली जात होती. गेल्या तीस वर्षांतील हे सर्वात मोठे चक्रीवादळ आहे, ते मेलबोर्न म्हणजेच आमच्या जवळच येऊन धडकणार आहे, त्याचा वेग ताशी १६५ किलोमीटर आहे, वगैरे माहिती सांगितली जात होती. ज्या लोकांना त्याचा भयंकरपणा माहीत होता ते अत्यंत अस्वस्थ झाले व जे त्यापासून अनभिज्ञ होते त्यांना काहीच कळत नव्हते. आमच्या विद्यापीठाचा अधिकारी वर्ग तसेच आमच्या विद्यार्थीगृहाचे प्रमुख आम्हाला मेलबोर्न सोडून जाण्यास सांगू लागले. जसजसे फ्रान्सिस पुढे पुढे येऊ लागले, तसे तसे संपूर्ण मेलबोर्न ओस पडले. अमेरिकेतील विद्यार्थी त्यांच्या घरी गेले. आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी त्यांच्या अमेरिकेतील नातेवाइकांकडे जाऊ लागले. नुकतेच इथे आल्यामुळे आणि ओळखीचे लांब असल्यामुळे

मी व माझ्या मित्रांनी ठरवले की आपण इथंच राहूच. आपल्या संस्थेच्या इमारती अतिशय मजबूत आहेत आणि आपल्याला त्या नक्कीच चांगला आश्रय देतील. पण दुसरीकडे चक्रीवादळाच्या भयानक परिणामांचे चित्रही समोर उभे राहत होते. आमची स्थिती अतिशय दोलायमान झाली होती. आमच्या एकूण परिसरात जेमतेम पन्नास लोक असतील. आमची मित्रमंडळी एक-एक जावू लागली, जवळच्याच शहरात त्यातील काहीजण आमची व्यवस्था करायला तयार होते, आम्ही जायचे ठरवतही होतो तेवढ्यात सकाळी बातमी येते की त्या शहरातही तेवढाच धोका आहे. आणि चक्रीवादळ लवकरच येऊ घातलेले आहे. त्यामुळे आम्ही आमचा विचार रद्द करतो व इथेच राहूच ठरवतो. सरकारतर्फे व संस्थेतर्फे या चक्रीवादळासंदर्भात विविध सूचना जारी होतात. चार दिवसांचा अन्नपाणी व जीवनावश्यक वस्तूंचा साठा करून त्वरित आश्रयस्थानी जाण्याची सूचना त्यात दिलेली असते. पण आम्हाला आमच्याच संस्थेत राहणे सोईस्कर व श्रेयस्कर वाटते. वाऱ्याचा प्रचंड वेग लक्षात घेता आम्ही सातव्या मजल्यावरून दुसऱ्या मजल्यावर आमचे सामान घेऊन आलो. चक्रीवादळामुळे छप्पर उडण्याची शक्यता होती. जसजसे चक्रीवादळ आमच्या दिशेने येऊ लागले तसतशी त्याची भयानकता जाणवू लागली. सतत टी.व्ही. वरून चक्रीवादळाची माहिती सांगितली जात होती. सारे शहर रिकामे झाले होते. संस्थेने सगळी उपकरणे व्यवस्थित बांधून सुरक्षित ठिकाणी ठेवली, त्यामुळे घरी ई-मेलचा संपर्क तुटला व फक्त फोनवरून काळजी व खुशालीची देवाणघेवाण होऊ

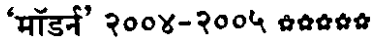
लागली. जेव्हा चक्रीवादळ आमच्या इथे यायला फक्त काही तासांचाच अवधी राहिला तेव्हा एकदम लक्षात आले की आपली इमारत थोडीशी खोलात आहे. त्यामुळे पूर आल्यावर धोका संभवतो. मग मी माझ्या काही मित्रांसह आमच्या संस्थेच्या दुसऱ्या इमारतीत जाऊन राहिलो. फोनचाही संपर्क आता पूर्णपणे तुटला होता. आता फक्त चक्रीवादळाची वाट बघणे हाच एकमेव उद्योग होता, आणि तो क्षण आला ! चक्रीवादळ आमच्या येथे येऊन धडकले. फार मोठ्या वेगाने वारे वाहू लागले. झाडे पंचेचाळीस अंशाच्या कोनातून वाकू लागली. जोरदार पावसाची संततधार सुरू झाली. पागोळ्या गळू लागल्या, आणि अचानक ट्रान्सफॉर्मर जळू लागलेला दिसला. अवघे मेलबोर्न संपूर्ण अंधारात बुडाले. चित्रविचित्र आवाज वातावरणात घुमू लागले व निसर्गाचे एक रौद्र रूप आमच्यासमोर उभे ठाकले. अशा परिस्थितीत पूर्णपणे अंधारात आम्ही तीन दिवस काढले. भोवती पाणीच पाणी पण प्यायला मात्र जरूरीपुरतेच जपून वापरण्या एवढेच. मन अगदी सुन्न झाले होते. अंगावर रोमांच उभे राहिले होते. सुमारे छत्तीस तास फ्रान्सिस मेलबोर्नवर धडकत होते. त्याचा जोर थोडा कमी झाल्यावर आम्ही आमच्या इमारतीत काही सामान घेवून गेलो. माझी छत्री वादळात उडून गेली होती पण रेनकोटने वाचवले. त्यावेळेस वारे ताशी ९० कि.मी. वेगाने वाहत होते. सगळीकडे समुद्राच्या पाण्याचा विचित्र वास भरून राहिला होता. तसेच दिवसाही पूर्ण झाकोळलेले हवामान होते. नुसत्या नूडल्स खाऊन आम्ही झोपलो.

दुसऱ्या दिवशीही चक्रीवादळाचा जोर कायम होता. पण त्या परिस्थितीतही एक उपहारगृह चालू होते. म्हणून आम्ही तेथे गेलो पण तिथली प्रचंड गर्दी पाहता परत येऊन जे काही जवळ होते

ते खाऊन झोपलो. चक्रीवादळाचा तडाखा संपल्यावर संपूर्ण परिसराच्या साफसफाईसाठी व दुरुस्तीसाठी आम्हाला खोली सोडून जाण्यास सांगितले. आता कुठे जायचे हा मोठा प्रश्न होता. मेलबोर्नमधील विमानतळ बंद. ऑनलाईन तिकीट घ्यायचे तर इंटरनेट बंद. दुसऱ्या शहरातील विमानतळावर जायचे तर इंधनाचा वांदा. शेवटी दुसऱ्या शहरातील एका मित्राने त्याच्या भावाकडून विमानाचे तिकीट काढले. कॉलेजने ऑरलँडो येथील विमानतळापर्यंत वाहतूक व्यवस्था केली. जवळ जवळ चोवीस तास विमानतळावरील बाकावर बसून काढावे लागले व तेथून पुढे मी बहिणीकडे ओहायोला गेलो. तिथे गेल्यावर कळले की लगेचच चार दिवसांत कॉलेज सुरू होत आहे. पण इव्हान नावाच्या दुसऱ्या चक्रीवादळाचीही भीती आहे असे कळले. परत दोलायमान स्थिती झाली ! पण नशिबाने ते चक्रीवादळ मेलबोर्नमध्ये आले नाही. परत सगळे सुरळीत चालू झाले. एका आठवड्यानंतर लगेच परत चक्रीवादळाच्या सूचना जारी झाल्या वेळ अगदीच कमी होता. मग मी मेलबोर्नमधील आमच्या एका स्नेह्यांच्या घरी जाऊन राहिलो. जीन (Jeanne) हे चक्रीवादळ पहिल्यापेक्षा ही भयंकर होते. पण ते फक्त काही तास मेलबोर्नवर धडकले. अर्थातच अतिशय नुकसान करून गेले. एकाच महिन्यात दोन महाभयंकर वादळांचा अनुभव घेतला. त्यावरून असे वाटले की कायमच इथे राहणाऱ्यांची काय स्थिती होत असेल.

चक्रीवादळाची दिशा अचूकपणे वर्तवून लोकांना सावरण्याचा वेळ देणाऱ्या शास्त्रज्ञांचे खरेच कौतुक वाटले व फक्त काही दिवसांतच संपूर्ण साफसफाई करून व्यवहार सुरळीतपणे चालू करणाऱ्या यंत्रणेचेही !

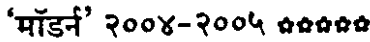
इंडोनेशियात त्सुनामी संकटातून बचावलेल्यांची शारीरिक, मानसिक आणि आर्थिक स्थिती कमालीची खालावली असताना या वाईट परिस्थितीचाही काही नराधम आपल्या पोळीवर तूप ओढून घेण्यासाठी उपयोग करीत असल्याचे ओंगळवाणे पण तितकेच संतापजनक चित्र दृष्टीस पडत आहे. ओसाड पडक्या घरातील हाती लागतील त्या चीजवस्तू लांबविणे हा तर अनेकांचा धंदाच झाला आहे. हे एवढेच नाही. अनेक तरुण स्त्रिया छत्र हरविल्याने उघड्यावर आल्या आहेत. अनेकांची दोन्ही छत्रे हरविली आहेत. तद्वत आई, वडील, पती, पुत्र यांसारखे छत्रही अनेकजणी गमवून बसल्या आहेत. त्यांचा कोणी वाली उरलेला नाही. मिळेल तेथे आश्रय घेऊन जीवन जगण्याची केविलवाणी वेळ त्यांच्यावर आली आहे. या अनाथ असाहाय्य महिलांवर नराधम समाजकंटक वाईट नजर ठेवून त्यांच्या या स्थितीचा गैरफायदा घेत आहेत. त्यांना आधार देण्याची फसवी आश्वासने देऊन हे लोक त्यांना वाममार्गाला लावीत आहेत. कुंटणखाण्यात पाठवत आहेत. त्सुनामीग्रस्त लोकांच्या हंगामी वस्त्यांजवळ अशा लोकांची वर्दळ प्रचंड वाढली असून प्रशासन यंत्रणेपुढे त्यांच्या रूपाने एक समस्याच उभी राहिली आहे.

फक्त इंडोनेशियातच नव्हे श्रीलंका किंवा इतर देशांतही संधिसाधूंचे पेव फुटल्याचे दिसते. ओस पडलेल्या घरांना प्रथम त्सुनामी लाटांनी धुतले. आता ही मंडळी धुताहेत. मृतांच्या अंगावरचे दागिने लांबवतानाही त्यांचे हात थरथरत नाहीत. मानवतेवर ओढवलेल्या अशा अमानुष संकटाच्या वेळी मुलांचे, तरुणींचे अपहरण करण्याची संधी साधून ज्या प्रवृत्ती मानवतेचाच लचका तोडू पाहतात त्या

नराधमांबद्दल त्यांच्या लांछनास्पद कृत्यांबद्दल न बोललेलेच बरे. हिडीस मनोवृत्तीचे हे दुसरे अंगावर शहारे आणणारे दर्शन.

त्सुनामी संकटाने काही क्षणात होत्याचे नव्हते झाले आणि अनेक सुस्थितीतील लोक आपद्ग्रस्तांच्या वसाहतीत फेकले गेले. प्रसंगी दुसऱ्याला मदतीचा हात देणाऱ्यांवर आज इतरांपुढे मदतीसाठी हात पसरण्याची दुर्दैवी पाळी आली आहे. आपल्या कोणत्या पापाचे हे फळ आहे असा त्यांना प्रश्न पडतो. अनेक बेसहारा कुटुंबे आपल्या तरुण मुलींसह या आपद्ग्रस्त शिबिरात वास्तव्याला आहेत. या शिबिरात वावरताना त्यांना सतत आपल्या लेकी (मुली) अब्रूने जगू शकतील ना या काळजीचे ओझे घेऊन जगावे लागत आहे. थायलंडचे अधिकारीही सांगतात की, आई-वडील गेल्याने पोरक्या झालेल्या व मदत शिबिरात वास्तव्याला असलेल्या मुलांच्या सुरक्षिततेची त्यांना फार काळजी वाटते. या संकटाची संधी घेऊन गुन्हेगारी प्रवृत्ती या मुलांचे अपहरण करू शकतील याचीही चिंता आहे. थायलंड परिसरात जवळपास तेरा हजार मुले अनाथ झाली आहेत. किती मुलांचे आई-वडील प्राणास मुकले आणि किती मुलांची व त्यांच्या आई-वडलांची चुकामूक झाली हे सांगणे अवघड होऊन बसले आहे. अमेरिकेच्या परराष्ट्र खात्याच्या प्रवक्त्याने मानवी व्यापाऱ्याच्या वृत्ताबाबत गंभीर चिंता व्यक्त केली आहे. या प्रकाराला आळा घालण्यासाठी अमेरिकेने प्रत्यक्ष मदत कार्यात मग्न असलेल्या अधिकारी आणि स्वयंसेवी संस्थांना काही मार्गदर्शक सूचना दिलेल्या आहेत. अर्थात आपण आपली मुले गमावून बसलो या चिंतेने व्यग्र अनेक पालकांना आपल्या मुलांच्या

बंदी तात्पुरती उठवली. त्याचा फायदा घेऊन काही स्वार्थी प्रवृत्ती बेसुमार वृक्षतोड करून आपले उखळ पांढरे करण्याचा प्रयत्न करणारच नाहीत असे नाही हिडीस मानवी प्रवृत्तीचे हे अजून एक दर्शन ठरेल. ही कीड आहे. समाधान एकच अशा कडीचे प्रमाण अत्यल्प आहे. पण त्याचा ज्यांना उपसर्ग होईल त्यांच्या अपेक्षांचे काय? त्यांना वेदना होणारच. दुहेरी वेदना. अगोदर निसर्गाने नागवल्याची आणि आता हाडामासाच्या माणसांच्या रूपातील राक्षस नागवत असल्याची. कालाय तस्मै नमः म्हणायचे आणि गप्प बसायचे, दुसरे काय !

जयू एकनाथ मोरे - द्वितीय वर्ष वाणिज्य

जयू एकनाथ मोरे - द्वितीय वर्ष वाणिज्य

की या सर्वाना वाटावं आपण सुद्धा हिच्यासारखचं जगावं

मेरी मनपसंद कहानी

आशा जाधव - द्वितीय वर्ष कला

‘करवा का व्रत’ यह कहानी नई नई शादी हुए एक पती पत्नी की है। इस कहानी में कन्हैयालाल प्रमुख पात्र है। कन्हैयालाल एक दफ्तर में नौकर था। अपनी पत्नी लाजो पर अत्यंत निर्दयता के साथ अत्याचार करता था। उसे अपने काबू में रखने के लिए कई बार वह उसपर निष्ठुरता के साथ अत्याचार करता था। अपनी पत्नी बहुत सरकश न हो जाए, इसलिए वह लाजो की दो बातें मानता, तो तिसरी पर इनकार कर देता वह उसे डाँटनेका एक भी मौका गँवाता नहीं था। और उसे मारता भी था। लाजो ने अन्य स्त्रियों के साथ ही करवा का व्रत रखा था। सभी उपवास करके प्रसन्न थी। लाजो ने कन्हैयालाल के लिए सुबह जो खाना बनाया था। उसमें से बची रोटियाँ कटोरदान में पड़ी थी। लाजो उठी। उपवास के फल से बचने के लिए मनको वश में कर एक रोटि रुखी ही खा ली और पानी पीकर लेट गई।

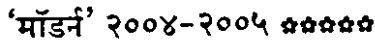
करवा के व्रत के लिए उसके भाईने जो पैसे भेजे थे। वे पैसे भी दोस्तों में खर्च कर डाले थे। शाम को जब दफ्तर से लौटे, लेटे हुए लाजो की ओर क्रोध से देखा और कहा अभी तक पारा नहीं उतरा? मालूम होता है, झाड़े बिना नहीं उतरेगा। लाजो जवाब न देकर घूमकर फिर दीवार के सहारे फर्शपर बैठ गई। कन्हैयालाल का गुस्सा भी उबल पड़ा यह अकड़ है। आज तुझे ठीक कर ही दूँ। लाजो की बाँह पकड़कर खींचकर गिराते हुए दो थप्पड़ पूरे हाथ के जोर से जड़ दिए और हँसते हुए लात उठाकर कहा और मिजाज दिखा! खडी हो सीधी ! लाजो का क्रोध भी सीमा पार कर चुका

था। खीची जानेपर भी वह फर्श से उठी नहीं। और मार खाने के लिए तैयार हो, उसने चिल्लाकर कहाँ मार ले, जान से मार डाल आज ही तो मारेगा। मैंने कौन सा व्रत रखा है। तेरे लिए जो जनम, जनम मार खाऊँगी, मार मार डालो नं।

कन्हैयालाल का लात मारने के लिए उठा पाँव वही रुक गया। लाजो का हाथ उसके हाथ से छूट गया। वह स्तब्ध रह गया। मुँह में आई गाली भी मुँह में रह गई। कुछ क्षण वह हाँफता हुआ सोचता रहा और फिर चिंता में डूब गया। थोड़ी देर बाद उठा और बाहर चला गया। उसे पुकारे बिना ही वह दीवार के साथ बिछी चटाईपर चुपचाप बैठ गया। उसने कन्हैयालाल को खाना परोसा जाने की सूचना दी। कन्हैयालाल पानी देनेके लिए लाजो की राह देखे बिना ही हाथ नल से धोकर झाड़ते हुए भीतर आया। दो रोटि खाकर लाजो की राह न देखकर नल की ओर हाथ धोने चला गया। स्वयं ही लाजो की बिना प्रतीक्षा किए बिस्तर बिछा रहा था। आजतक उसने लाजो की चिंता इसके पहले नहीं दिखाई थी। लाजो को उसने अपनी चीज समझा था। आज वह ऐसे बात कर रहा था। जैसे लाजो भी इन्सान हो, उसका भी खयाल किया जाना चाहिए। लाजो को इस बात पर शर्म आ रही थी। और अच्छा भी लग रहा था। कन्हैयालाल के व्यवहार में नरमी आ गई थी।

सीख :- इस पात्र का कन्हैयालाल मूलतः बुरा इन्सान नहीं है। दफ्तर में उनके मित्रोंने उन्हें भडकाया था। उन्होंने कहा था। पत्नी को अपनी

बुरा व्यवहार करना छोड़कर उससे अच्छा बर्ताव करने लगे। जिस आदमी को खुद अपनी गुनाहों का एहसास हो जाए। वही इन्सान सही होता है। इसलिए यह करवा का व्रत यह कहानी मुझे पसंद है।

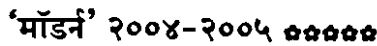

चाहत तेरी... एहसास है।
 आँखों-आँखों मे इज़हार... एहसास है।
 तुम अपने हो..... यह भी एक एहसास है।
 वह बीता पल..... एक एहसास है।
 आनेवाला कल.....
 इन सब में रहना अविचल..... यह भी एक एहसास है।
 जागी रातें..... एक एहसास है।
 खोये खोये दिन
 हम तेरे बिन..... यह भी एक एहसास है।
 यह भूख.....
 पानी की प्यास
 आखिर जीने की आस भी तो एहसास है।
 दो दिलों का मिलना.....
 फूलों का खिलना.....
 फिर मुझाँना और दिल जलना..... यह भी एक एहसास है।
 वह लमहा-ए गम....
 वह खुशी का खुमार....
 आखिर हँसना-रोना भी.....
 तनहा होना.....
 पल पल जीना.....
 यह चलती साँस अगर थम जाए
 तो वह भी एक एहसास है।

बुरा शायद लगे किसीको
फिर भी हम शरारत कर लेते हैं।
कोई चाहे या ना चाहे हमें,
हम अपने आपसे ही मोहब्बत कर लेते हैं।
अपने आपसे झूठ बोलकर
कभी कभी बगावत कर लेते हैं।
मन की सुनकर करते हैं फैसला,
और अपने आपकी इजाजत भी ले लेते हैं।

अपनों का साथ छूट जाएगा,
लेकिन अपने आपका साथ कभी नहीं छूटता।
अपने आपसे ही हमने कर ली है दोस्ती,
क्योंकि ऐसा दोस्त ज़िंदगीमें बार-बार नहीं मिलता।

शिल्पा परख - प्रथम वर्ष कला

शाश्वत सत्य : जिसने जन्म लिया है, उसे एक दिन मरना अवश्य है। मृत्यु सत्य है, वह एक

दिन दबे पाँव आकर देह से आत्मा को अलग कर देगी। जो देह है जिसके द्वारा दुनिया में नेक काम किये जा सकते हैं। देह से आत्मा के अलग होने पर वह निर्जीव बन जायेगी। जिन्हें हम अपना मानते हैं वे भी मृत देह से घृणा करने लग जायेंगे। राजा हो या भिखारी, चक्रवर्ती-सम्राट हो या इन्द्र, काल को कोई रोक नहीं पाया है। रामकृष्ण भी काल के हाथों नहीं बच सके। भीष्म जिन्हें कि इच्छा मृत्यु का वरदान था वे भी काल के ग्रास बने, फिर सामान्य व्यक्ति की तो ताकत ही क्या है जो मृत्यु का ग्रास बनने से बच जाये? मृत्यु तो एक रास्ता है जिस पर प्रत्येक जीव को एक दिन अवश्य चलना होगा। मृत्यु से डरकर चाहे कोई सात सालों के कमरें में छिप जाये, मृत्यु उसे ढूँढ़ ही लेगी। अच्छे कर्म करोगे तो जीवात्मा पुण्य संचय होंगे और ऐसा नहीं कर पाये तो जीवन का प्राप्त होना निरर्थक हो जायेगा। अपने आप पर आपको पछतावा भी हो सकता है कि हमें समय मिला और हम उसका उपयोग नहीं कर पाए और आज-कल के चक्र में इस अमूल्य जीवन को यूँ ही खो दिया।

कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया

अहमद एस. बेग - तृतीय वर्ष वाणिज्य

कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया
तेरे इश्क ने हमे फटा हुवा टायर बना दिया ।
कभी हार्ट अटैक आगया
कभी ब्लड प्रेशर बढ़ा दिया
तुम्हारे होटलके बिलों ने
हमे बे मौत मार दिया ।
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
कभी शाहरूख बन गये
कभी सलमान बना दिया
तुम्हारी तारिफों ने हमें तमाशा बना दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
शायरी आती न थी
गज़ल में अनपढ़ थे
लेकिन तुम्हारे हुस्न ने
हमे गालीब बना दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
कभी मोबाईल गिफ्ट दिया
कभी नेकलेस दिला दिया
तुम्हारे हर जन्मदिन ने
मेरा मरन दिन बना दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
कभी बापू ने सर फोड दिया
कभी माँ ने की धुलाई
तेरी चाहत ने मुझे इस तरह

ड्रायक्लिन कर दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
कभी ई-स्केअर कभी मंगला कभी आयनॉक्स
कभी मॅकडोनाल्ड कभी पिज़्ज़ाहट कभी स्नोबॉल
कभी सारस बाग कभी सिंहगड कभी संभाजी पार्क
इस तरह मुझे घुमा घुमा कर घन चक्र बना दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
कानपूर का काजल, लखनऊ के कंगन, लंडन की
लाली,
यू पी की बाली, फ्रान्स का परफ्यूम, जपानी मोबाईल
दुबई का सोना, और पाकिस्तानी चूड़ियाँ, या खुदा,
तुम्हारे इन खर्चों ने मुझे भिखारी बना दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
कमाता हूँ दो हजार
तुम करती हो खर्चा चार हजार
इस बदलते हुए फॅशन ने
मेरा जीना हराम कर दिया
कभी शायर बना दिया कभी कायर बना दिया ।
इसलिए दोस्तों, इश्क करो जरा संभलकर क्योंकि
‘इश्क करना हो तो पत्थर का कलेजा चाहिए
अरे ओ मियाँ मजनू
मुहोब्बत को समझने के लिये, सर में एक नही
चार चार भेजे चाहिए’

वो वक्त

प्रविण के. कुंभार - तृतीय वर्ष कला

देखो वो वक्त आ रहा है....

जो कल हमें जुदा कर जाएगा

वो साथी जो बरसों से अपने साथ था

कल हमेशा के लिए बिछड़ जाएगा

आज जिसके साथ होने की खुशी है

कल उसकी जुदाई का दर्द तडपाएगा

देखो वो वक्त आ रहा है....

जो कल हमें जुदा कर जाएगा

बहालो कितने ही आँसू करलो फरयादें

यह वक्त कभी न रुक पाएगा

बस, तुम भर लो यादों की झोली

कि, बाद में यही काम आएगा

देखो वो वक्त आ रहा है....

जो कल हमें जुदा कर जाएगा

मिटा लो सारे गिले-शिकवे

हर पराया अपना बन जाएगा

लगा लो सबको गले से

कल न जाने कौन काम आएगा

देखो वो वक्त आ रहा है....

जो कल हमें जुदा कर जाएगा

भरलो कस के बाहों में, के,

वो तुम्हारा हिस्सा कल जुदा हो जाएगा

आज चाहे जितने बहा लो आँसू

कल न जाने वो पोछनेवाला फिर कब आएगा

देखो वो वक्त आ रहा है....

जो कल हमें जुदा कर जाएगा

उर्दू शेरशायरी

योगेश वि. सरपोतदार - तृतीय वर्ष वाणिज्य

इश्कसे तबियतने जीस्तका मजा पाया ।

दर्द की दवा पायी, दर्दे बेदवा पाया ॥

(अर्थ-प्रेमामुळेच जीवनाची लज्जात अनुभवावयास मिळाली, दुःखाला औषध मिळाले आणि ज्याच्यावर कसले ही औषध चालत नाही अशी वेदना अनुभवास आली.)

शमाएँ भी कम नहीं कुछ इश्क में, परवाने से।

जान देता है अगर वह, तो यह सर देती है ॥

(अर्थ : प्रेमामध्ये ज्योत ही पतंगापेक्षा काही कमी नाही. पतंग आपला जीव देतो तर मेणबत्ती आपले शिर (वात) देते.)

आप माशुक हैं, कातिल नहीं, जल्लाद नहीं।

दिल दुखानेके लिए हुस्ने खुदादाद नहीं ॥

(अर्थ : तुम्ही प्रेमवीर आहात, कत्तल करणारे किंवा कसाई नाही. ईश्वराने दिलेले सौंदर्य इतरांची हृदये दुखविण्यासाठी नसते.)

इश्कने 'गालिब' निकम्मा कर दिया ।

वरना हम भी आदमी थे काम के ॥

(अर्थ : या प्रीतीने मला अगदी निरूपयोगी बनवून टाकले. नाहीतर मी सुद्धा जगात काही तरी करून दाखविले असते)

शेख हो या बिरहमन, माबूद है सबका वही।

एक है दोनों की मंजिल, फेर है कुछ राहका ॥
(अर्थ : शेख (मुस्लिम धर्मगुरू) असो की, ब्राह्मण असो, त्या दोघांचा ईश्वर एकच आहे. दोघांचे मुक्कामाचे ठिकाण एकच आहे, फक्त मार्ग थोडे वेगळे आहेत.)

सारे जहाँसे अच्छा हिन्दोस्ताँ हमारा ।

हम बुलबुलें हैं इसकी यह गुलिस्ताँ हमारा ॥

(अर्थ : सर्व जगांत आमचा हा हिन्दुस्तानच चांगला आहे. आम्ही येथील बुलबुल असून ही आमची बाग आहे.)

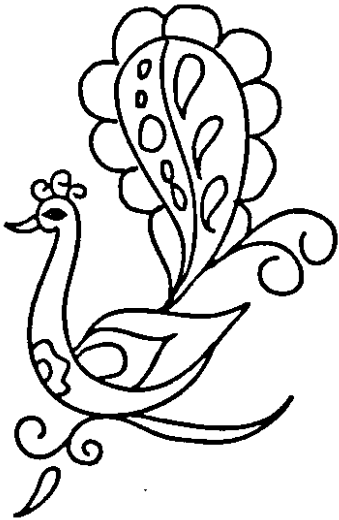

माँ

कविता अशोक शिंदे - प्रथम वर्ष कला

माँ की ममता बहती धारा
जिसका ना है कोई किनारा ॥१॥
माँ एक ऐसी सूरज की किरण है
जिससे खिला जीवन का सुमन है ॥२॥
सबसे पहले माँ मुखसे आता
माँ से बढकर ना कोई नाता ॥३॥
जब हो गमों से मन ये बोझल
सहारा बने ममता का आँचल ॥४॥
भले ही हो सब अपने पराये
माँ हरदम अपना साथ निभाए ॥५॥
जिसके प्यार की हरदम मुझपे नजर
माँ ही है मेरे मनमंदिर का ईश्वर ॥६॥

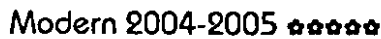

बेटी

नेहा अग्रवाल - प्रथम वर्ष वाणिज्य

किस तरह उसे घर हम कहें,
जिसमें हो कोई खिडकी नहीं,
सूने आँगन में कोई कैसे रहे,
खिलखिलाती जहाँ कोई लडकी नही,
मैं तो भोली थी और मैं तो अनजान थी,
एक दिन मुझको एक नियामात मिली,
एक नन्हीं कली मेरे घर में खिली,
फूलों के पराग से थी वो सनी,
स्वर्ग की अप्सरा सी वो लगी ।
मुस्कुराए तो जैसे हो रोशनी,
वो हँसे तो अमावस में चाँदनी,
मेरा खुद का तो जैसे नया रूप है
मेरे आँगन में जैसे खिली धूप है।
ज़रा-ज़रा सी बात पर तुनकती है वो,
पिता के लिए हिरन का छौना है वो,
भाई का प्यारा खिलौना है वो,
पडोसियों को प्यार की तस्वीर वो लगे
मेरे लिए तो ख्वाब की ताबीज वो लगे।
दुनियाभर की बातों का खजाना है वो,
सवालोंने और जवाबों का कारखाना है वो,
वो कोमल कली है मेरे बाग की,
चलती-फिरती निशानी है अनुराग की,
उसे इस तरह से बनाना मुझे,
चालाक दुनिया से जो लड सके।
कितनी मुश्किल आए मगर,
तरकी और घर का उजाला बने,
रूप नारी का सबसे निराला बने,
सब पूछे भला किसकी लडकी है ये,
इतराकर, शरमा कर, मुस्कुराकर कहूँ,
मेरी लडकी है ये।

Sayali Athalye - S. Y. B.Com.

We love our parents, teachers, friends and we love them in a different manner because each one carries a different place in our heart.

At the end I would say that to be in love is like having entered a temple, love is like God because it is pure, silent but still love its presence can be felt.

SCIENCE DAY IN INDIA

Priya Sharma Pradhan - XI Sc.

The government of India has decided to designate 28th February as the National Science Day. On this day, in the year 1928, the 'Raman Effect' was discovered by Professor C.V. Raman. He was subsequently awarded the Physics Nobel Prize. Professor Raman was the only Indian scientist to have been awarded the Nobel Prize for work done in India.

Before coming across the objectives of the National Science Day, we should know about Professor C.V. Raman and his achievements in the field of science.

C.V. Raman

Chandrasekhara Venkata Raman was born at Trichinopoly in Southern India on November 7, 1888. Raman joined the Indian Finance Department in 1907. He found opportunities for carrying on experimental research in the laboratory of the Indian Association for Cultivation of Science at Calcutta (of which he became Honorary Secretary in 1919). He was offered the newly endowed Palit Chair of Physics, in 1917 at Calcutta University. He founded the Indian Journal of Physics in 1926.

He contributed an article on the theory of the musical instruments to the 8th Volume of Handbuch der Physik, 1928. In 1922, he published his work on the 'Molecular Diffraction of Light', the first of a series of investigations with his

collaborators which ultimately led to his discovery on the 28th of February 1928, of the radiation effect which bears his name (A new radiation, Indian J. Physics, 2 (1928)387), and which gained him the 1930 Nobel Prize in Physics.

OBJECTIVE

The basic objective behind designation of a specific day in a year as the National Science Day is to focus national attention to science and scientists in India. The words 'science' and 'scientists' being used here in a much larger sense to include engineering and technology areas as well as engineers and technologists. The need for such a day was felt in view of the increasing importance and role of science and scientists in the life of our nation.

SIGNIFICANCE

It needs to be emphasized that the designation and celebration of 28th February, as the National Science Day has a far greater and much deeper significance than a mere ceremonial commemoration of Professor Raman's great scientific achievement.

National aspirations, relating to finding solutions to India's major problem, and others such as transporting India into a class of top and front-ranking nations, transforming her into a world leader in several selected areas and the

like, would inevitably make heavy demands on Indian science and scientists. The role, the responsibilities and the needs of Indian science and scientists, in turn, would require focusing of national attention. Making all this happen is implicit in the spirit behind the celebrations of the National Science Day.

More than ever before, time is ripe and opportune to reinstall amongst us Indians' confidence in ourselves, in our abilities and capabilities to think for ourselves and to find our own solutions to our peculiar problems, utilizing our own resources and intellect to our best advantage.

Celebrations on this day must also help bring forth critical assessments and evaluations of achievements and potential of Indian science and scientists and a vigorous debate and discussion on future directions for Indian science.

Through an enhanced cultivation of the scientific attitude and increasingly operationalised use of the method of science, we need to kindle a feeling in each one of us that if anyone can do something we in India can do just as well or better.

Few Facts about men and women

Ms. Zia S. Shaikh - S.Y.B.Sc. 'A'

1. Women act as wives for young men, as companions for middle aged men

and nurses for old men.

2. It's a pity that, how to manage a woman is known best to a bachelor only.
3. A woman would be a better wife if she did not try to make her man a better husband.
4. Like kids a woman enjoys saying 'No'. That does not mean men should take it seriously.
5. Man has his will but woman has her ways.
6. Its not true that women want a great deal. A woman is quite content with very little, if that very little is precisely what she wants, if not, nothing is enough.
7. All the reasoning of men are not worth one sentiment of a woman.
8. The only way to understand a woman is to love her and then it isn't necessary to understand her.
9. A woman's guess is more accurate than a man's certainty because they know less but understand more.
10. There are no ugly women. There are only women who do not know how to look pretty.
11. It is better for a woman to marry a man who loves her than a man she loves.
12. A deaf husband and a blind wife are always a happy couple.
13. Marriage is one subject on which all women agree and all men disagree.
14. Woman cries before the wedding, the man afterwards.
15. Men have always found it easy to govern what is hard to govern themselves.

I Have Made It

Ameya Parab - S.Y. Bcom

I as a Junior under officer 36 Mah. BN. NCC Pune group was selected for National Intergration camp to go to Gurdaspur-Punjab by Lt. Dr. T.D. Nikam of Modern College. I was the only one representing Modern College and I also represented Maharashtra Directorate along with 15 other cadets. We were about 500 cadets from all over India. A unique and memorable experience to be related.

Our National Intergration camp left Pune for Gurdaspur on 13rd September 2003 at 5.30 pm. We boarded the Jammutavi Express and reached Pathankot at 10 am on 25th September 2003. We took a local train for Gurdaspur at 12.30 pm. and reached Gurdaspur at 2pm. We stayed in a Government college which is 3km from the railway station where we camped and settled down comfortably. Our concern was ever increasing. The inaugural address was given by Lt. Cor. M.P.S. Khaira who welcomed and informed us about N.I.C. and our scheduled programme.

On 27th Sept 2003 we visited Ranjit Sagar Dam. This is the water supplying dam for entire Punjab. A marvellous experience of water (water everywhere and plenty of water to drink.)

On 28th we built a tent on the college ground with the material provided. Again a delightful experience. 29th Sept. was 'The Day' for which we

were anxiously waiting. We visited Durgiana Temple at 9.30am, Jallianwala Bagh at 11.30am, The Golden Temple at Amritsar at 1pm and Wagah Border at 5.00 in the evening.

An unparalleled experience, full of excitement, anxiety and fulfillment. I had read about these places in books and the newspapers. But on 29th Sept. I was standing there really having a real and personal experience.

We had 'Khana' in the 'Temple Langur' first, then entered the Golden Temple tying a cloth round our heads each and removing all leather material on us. This is obligatory.

We were dazzled on seeing the carving and architecture of the temple. There in the museum the paintings of the Sikh Gurus, old rifles, swords and antiques were displayed. My joys knew no bounds when I climbed up the pinnacle. From there I looked up towards heaven and said 'O Lord I have made it! I have represented the Parabes, Modern college, Maharashtra and now am a proud Indian!'

The same evening we reached the Wagah Border at 5.30 pm and witnessed the 'Ceremony of Evening Quarter'. The convention is that the soldiers of India and Pakistan meet each other and then the flags of the two countries are lowered and 'Salami Shashtra' (Salute) with rifles

is given. This gets over by 6.30pm. At 7pm. we left for our camp site. What an encouraging and heartening experience. A dream come true! Unbelievable!

30th Sept was spent in completion tent building. On 1st Oct., I was standing at the Indo-Pak Border. A Thrilling and awesome experience. We were all watching the Pakistan area where the grass was about 5ft high and their bunkers could be spotted and no firing takes place on the wagah Border and indo-pak border. It takes place only in extreme cases.

Then we visited Dera Baba Nanak Gurudwara and adjoining villages on Indo-Pak Border. It was a day never to be forgotten.

We saw different types of tanks Bofors, SLR / INSAS / LMG and ammunition during our visits to the Army units on 2nd & 3rd Oct. The entire Maharashtra Directorate sat together to discuss National Integration presentation with ANO 2 Lt. Mr. Kuchekar. The day ended with the folk dances of Punjab by the hosts.

On the next day various competitions such as solo songs and dances, group songs and dances were held. A special feature was National Integration Quiz Competition in which cadets from each directorate had participated. I was one of them from Maharashtra. My directorate stood first in the Tent building competition and second in the National Integration Quiz.

Lt. Col. M.P.S.Khaira and Col. Ghuman delivered very inspiring speeches during the closing address on 5th Oct., followed by our joining the Dassera procession.

6th Oct. was our last day at the N.I.C. We reached Gurudaspur station at 1.45p.m., boarded the local train at 2.15p.m. and reached Pathankot at 3.30p.m. We could not resist visiting the shopping centre here. Dinner was fixed at our friend's place whose mother prepared various delicacies. A very hospitable family. We left Gurdaspur at 12.20am by Jhelum Express for a Journey back home with mingled feelings. A Feeling of joy & satisfaction for having achieved much, yet feeling cheerless at the thought of separation.

I returned home with glorious memories and achievements in my life, my parents, my family and friends and my college feel proud.

Few Mathematical views of life

Gopal Kulkarni - S.Y.B.Sc.

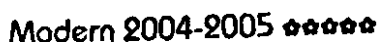
Life is equated to the sum of two things- sorrows and happiness.

Life is a zig-zag path that completes at a point called 'death'.

Truth and life are two parallel lines never meeting anywhere in the plain of life.

Man is a 'centre' of a 'circle' inscribed by a line called 'life' where life is the 'radius' that connects man to life.

Gajanan Arvind Nerker - T. Y. Bcom

I do not remember a single morning in my life when there was no newspaper in my hand while a cup of tea. The newspaper provides us with NEWS from North, East, West, South. One fine morning, I started thinking about the importance of Newspapers. Newspaper is regarded as the 4th estate of the nation.

Newspapers are regarded as the 'Eyes and ears' of the world. This is so because they give the up-to-date report and photographs of almost all incidents that in the daily take place. I think that the function of newspapers is to inform, to interpret, to educate and to entertain each and every person who reads the newspaper. The newspaper is full of current political news, sports report and advertisements, beautiful photographs, pictures worth collection.

During the pre-independence period, newspapers proved to be a weapon of India to challenge the British empire. Great leaders like Lokmanya Tilak established 'Kesari' and 'Mahratta'. Dr. Bababsaheb Ambedkar started 'Prabuddha Bharat Nayak' and 'Bahishkrit Bharat'. Veer Savarkar started 'Shraddhanand' and launched in India. The main-motto was public welfare and social equality. Lokmanya Tilak wrote an explosive article against the cruel British empire for which he was imprisoned. He criticised the government policies at that time. Thus, newspapers proved to be a vital phenomenon in the pre

independence period.

The newspapers not only brought about a revolutionary change in the minds of the people in the preindependence period but also post-independence period. At the time of emergency in 1975, newspapers played a uital role.

A newspaper includes the main political news, sports, weather, stock exchange, Import-Export, currency values, interviews, articles, advertisements, extra-supplements on holidays and many more. It always welcomes and gives publicity to the views of common people in "Readers column" and supports democracy.

Thus, unlike food, clothing and shelter, newspaper has become the basic necessity for every living person on this earth. Newspaper may also help the villagers to become literate. Every living person on this earth is directly or indirectly related to newspaper. It is a history book of preceding 24 hours.

A person can obtain information from all over the world, sitting in his room. Though media like Television, and mobile phones, etc. are capturing the human minds, newspapers have still maintained their position of importance in his life while and there will be no change in it forever. A person can go on a "World Tour" while reading a newspaper. Newspaper is vital Crucial and inseparable part of human life. I am grateful for the 'World tour' through newspaper every morning!!!

Birds

yogesh V. Sarpotdar - T. Y. Bcom

What is a Bird? : A bird has been described as a 'Feathered Biped'. (Biped means two footed.) This description is apt and precise, and can apply to no other animal. Also bird has a beak, two wings, eggs lays and is usually able to fly e.g. house sparrow, parrot, crow, etc. but not a 'Bat', because it is a mammal. The forelimbs of birds have been changed to wings and so they can fly.

Birds are vertebrate warm-blooded animals, i.e. whose temperature remains more or less constant and independent of the surrounding temperature. The body temperature of birds, about 38 to 44 degree C, is higher than that of most mammals. Assisted by their non conducting covering of feathers birds are able to withstand great extremes of climate. As long as they can procure sufficient food supply, of 'fuel' of the system, it makes little material difference to them whether the surrounding temperature is over 60 degree C on the hot desert sands or 40 degree C below zero in the icy frozen north. Their rate of metabolism is higher than that of mammals.

Of the senses, those of sight and hearing are most highly developed in birds, but that of taste is comparatively poor, while smell is practically absent. For the safety of their eggs and young, birds build nests.

Number of bird Species : In the world, the total no of bird species known to science are about 800 and subspecies are nearly 30000. In India, the total no. of bird species are about 1250 and subspecies are nearly 2400 and in Maharashtra, number of bird species and subspecies are about 540.

Do You know ?: In the world, 1) The largest wing – expansion is of the 'Wandering Albatross Bird' – (South Antarctic). 2) The smallest bird is 'Cuban Bee Humming Bird' 3) The largest height of bird is of 'Ostrich' (Africa). Also it is a fastest runner. 4) The faster flier bird is 'Alpine Swift' (India). 5) The fast swimmer bird is 'Penguin'.

Different types of birds:

- 1) **Not- flying birds :** For e.g. – Ostrich, Penguin, Emu, Kiwi and Cassowary, etc.
- 2) **Sea birds :** For e.g. – Albatross, puffin, Pelican, Gull, Tern and Penguin, etc.
- 3) **Water birds :** For e.g. – Different types of Ducks, Herons, storks, Cranes and Egrets, etc.
- 4) **Tree birds :** For e.g. – Parrot, Crow, Sparrow and Myna etc.
- 5) **Raptor birds :** For e.g. - Eagles, Vultures, kites & owls, etc.
- 6) **Land inhabitant birds :** For e.g. – Cock, Turkey, Peacock and Partridge, etc.

- 7) **Singing birds** : For e.g. Magpie Robin, Koel, Shama, Fantail Flycatcher and Thrush, etc.
- 8) **Migratory birds** : For e.g. – Different types of Ducks, Herons, Storks, Cranes and Ibises, etc.

The daily routine and behaviour of birds : 1) Flying, 2) singing, 3) making flocks, 4) Acquiring food, 5) Giving various types of signals such as vocal and behavioural, 6) Cleaning feathers, and 7) Bathing with water and / or dust, etc.

The usefulness of birds : 1) destroyers of insect pests and other vermins, 2) Scavengers, 3) Flower – Pollination agents, 4) Seed dispersers, and 5) Food for man etc.

National and state bird: Our National bird is 'Peacock' and our Maharashtra state bird is 'Common Green – Pigeon' or 'Hariyal'.

Only you

Ishwari S. Nandedkar - T.Y.B.A. (English)

You are the soul of
My thoughts,
You are the life of
My soul
You are the creator of
My life,
You are the light of
My creation

AWESOME DEFINITIONS

Gopal R. Garud - S.Y. B. A. English

- Atom Bomb**: An invention to end all other inventions.
- Cigarette**: An inch of tobacco rolled in a paper with fire at one end and a fool at other.
- Committee**: Individuals who can do nothing individually and sit to decide that nothing can be done together.
- Doctor**: A person who cures with your ills his skills and kills you with long bills.
- Politician**: A person who shakes hands with people before the elections and shakes their confidence after elections.
- Etc**: A sign to make others believe that you know more than you actually do.
- Passengers**: Shock absorbers for buses.
- Girlfriends**: Good absorbers of money.
- Break Dance**: Reminds us that our ancestors were monkeys.
- Zoo**: A place where wild animals are successfully protected from social animals.
- Marriage**: A situation where he is going to lose his bachelors degree and she is going to gain a master's degree.
- Alarm clock**: A machine to wake up people who don't have children.

FRIEND

Bhaskar Khemanar - S.Y.B.A.

Friends are of different kinds
some are very
good & fare

while some are
Blunt & rude
Some keep secrets
To themselves

While Some tell
To every one

A few are balanced & poised

Also there are
Those who always
Make noise about small
things

There are friends with a

Helping hand
and there are those
who always demand

while some of them
Give great advise
Few of them just
Raise a light

But you are a friend
Rare & complete
with a bit of everything
That makes you unique

**A Real friend is like a bright
Diamond but
Not Cracking as a Glass !**

ONLY FOR YOU

Bhaskar Khemnar - S.Y.B.A.

I go to college
for you

I attend periods
for you

I study for you
you are the architect
of my life

I spend night after night
in memory of you
you are the aim
of my life

I know the time of our meeting

I prepare to meet you
'o' my dear annual exam
come soon I miss you

**I will lose you
and my life !**

MY INDIA

Pratibha Balwant Pawar - T.Y.B.A.

Kashmir for beauty

Madras for cooking duty

Kkmedaba'd for dance

Mysore for sandal

Ahmadabad for mills

Nagaland for hills

Bombay for beauty

Delhi for majesty

Bengal for writing

Punjab for fighting

Bihar for mines

Himachal for pines

Gujarat for wealth

Madhya Pradesh for health.

THE ROSE

Tipsy Paul - SY.B.Com.

It's petals were soaking soft
It's stem was long and thin
She knew who it was for
The rose was for him

He was leaving that day
She would miss him a lot
For when he would return
Neither knew not

She gave him the rose
When he smiled
His heart held the pleasure
The feeling was not mild

He held the Rose tightly
With love in his eyes,
I will never let it go,
Our love shall never die.

"Was he telling the truth?"
"Would he keep it forever?"
He looked at the Rose
And smiled in wonder

He held the Rose tightly
And she kissed him good-bye
She promised to write
And never to cry

But the promise was broken
That very night
When she couldn't stop crying
Try as she might.

When she sat down destroyed
The engine failed and the plane fell
We are sorry to say
That all is not well

There are no survivors
We are not sure
About the man
There is a rose
We can't remove from his hand.

FRIEND

Kiran Kondhalkar - S.Y.B.Sc.

Beauty says...

Don't say my shadow is with
me in the dark of night
Does a friend have friendship
throughout the life...
does a lover have love
throughout the life...
does a fragrance of flower remain with it,
when a shadow is not
with me always
Then how I should expect happiness to
last for ever; when no beat of heart
remains through out the life...
no, no one stays with each other for a long
time

don't say my shadow is with
me in dark of night
The Supreme Being
"Who are you?"

on the first day
of his existence,
the sun asked Him
He was calm and quite
with excessive confidence
He continued his walk
on His planned path
on the final day
of His existence
the sun repeated
his question again
with a firm reliance
he answered
"I am self illuminated
self existent
just like you !"
the sun kept down
all his weapons
and surrendered
It was his noble defeat
by the wings of fire.

Friends

Zia. S. Shaikh - S.Y.B.Sc. 'A'

Friends are like stars,
They make our smiles shine;

Friends are like tears,
They sometimes taste like salty wine;

Friends are like flowers,
Their petals colour our lives;

Friends are like gardens,
Filled with aromas and butterflies.

Friends are like the sun,
They guide us through dark days;

Friends are like the moon,
Shining at night and spreading soft rays;

Friends are like the great sea,
You can never measure their love;

Friends are like free birds,
They care for you like a mother dove;

Friends are like the sky,
Endless, spiritual and high;

Friends are like doctors,
Worried at your every sigh

Friends make our heart beat,

our Shelter, our retreat.

They give us courage and make
us laugh with them.

We live our life full and without them half.

Thoughts

Pranav G. Alat. - T.Y.B.Sc. (Zoo+Biotech)

I loveth ye not dear one,
Just for thy looks fine....

But for the thoughts of thine B'coz, its
these thoughts of great refine...

That can take you beyond the thought
regime.

And beyond the barriers of me and mine....

Into the nothingness so divine.

These thoughts tell ye,
that ye art none.

And yet they teach you,
how to be the 'best'
amongst everyone.

They help you mix in every crowd,
be it, quiet, abusive or loud.

These thoughts dare you to stay astern,
even when the ship seems about to
over-turn.

They don't let you lose hope,
when you are slipping over
the edge of a cliff...

And there's nowhere to grope.

These thoughts make ye try again,
even when your previous attempt went in
vain.

And even when ye succeed again...
These thoughts don't let ye get vain.

So my dear one,
Loveth me not first for fun;
but for these thoughts due
to which hath our love beegen.

Why Worry ?

Pratibha Balwant Pawar - T.Y.B.A. (English)

There are only two things to worry about
Either you are well or you are sick.

If you are well there is nothing
to worry about.

If you are sick then there are two things
to worry about.

Either you will get well or you will die.
If you get well there is nothing
to worry about.

If you die there are two things
to worry about.

Either you go to heaven or hell
If you go to heaven then there is nothing
to worry about.

Shaking hands with your friends you won't have time
to worry.

Life's like that

Pranav C. Alat - T.Y.B.Sc. (Zoo+Voc. Biotech)

Life is an amalgam of joys and sorrows;
Life is living this moment to its fullest;
Life is giving when you have nothing;
Life is living in the hope of something;
Life is loving others for what they are;
Life is believing in the power of truth and humanity;
Life is faith that the things will change;
Life is hoping for the best to happen;
Life is enjoying small things even in unhappy times;
Life is telling yourself; everything is fine;
Life is life; you call it whatever.

Annual Report 2004-2005

1) Junior College	90	17) Commerce	125
2) Arts Association	91	18) Planning Forum	128
3) N.C.C.	92	19) Commerce Association	129
4) Sports (Jr. Wing)	96	20) Computer Science	130
5) Sports (Sr. wing)	98	21) Geography	136
6) Physical Education & Gymkhana (Sr. wing)	98	22) Zoology	138
7) Prize Distribution	99	23) Botany	139
8) N.S.S. (Sr. wing)	108	24) Electronics	141
9) N.S.S. (Jr. wing)	109	25) Chemistry	147
10) Marathi	111	26) Statistics	148
11) Hindi	112	27) Library	152
12) English	115	28) Vidhyarthini Manch	153
13) Economics	119	29) Time Table	154
14) Psychology	121	30) Best Student Trophy	155
15) History	124	31) Science Association	155
16) Politics	124	32) Annual Social Gathring	158
		33) Arts Circle	160

JUNIOR COLLEGE

Head of Department- Prof J.P. Chinchore

i) Merit holders of class XII HSC Exam held in March 2004

Name	General Merit List ranking achievement	Special
Rohan Joshi	12 Maths	100/100
Vinayak Khot	14 Maths	100/100
Surya Rajivan	17 Maths	100/100
Kruthika Dang	8 (science stream)	
Ajay Akhade	12 (Science stream)	
Sumit Sonagra	12 Maths	100/100

The meritorious students were felicitated at the hands of Dr. Pandit Vidyasagar, Director, School of Energy Studies (Inter-disciplinary-Biotechnology)

ii) Scholars' batches are being run for class XII science & commerce students for the last 15 years. The following teachers taught these batches during this academic year.

Science Batch

Sujata Gaitonde (co-ordinator), Bhalchandra Bhome, Jaiprakash Dashputre, Ashok Khandagale, Jaiprakash Pawar, Shubhangi Barve, Jayashri Kulkarni, Amrita Satbhai, Charulata Butala, Mangal Shinde, Manisha Mandhre, Ravindra Ingole, Kanchan Rajadhyaksha, Sulakshana Rathod, Subhash Karekar, Sarika Dhande, Yogesh Thipse, Archana Apte, Sanjay Daf, Beena Muttalgiri, Rajeev Kulkarni, Swati Karve, Leena Patankar, Sanjivani Kuwalekar, Sunil Doiphode, Vinod Suryawanshi.

Commerce Batch : Rajeev Kulkarni (co-

ordinator), Sanjivani Kuwalekar, Beena Muttalgiri, Sunil Doiphode, Sunita Gosavi, Swati Karve, Sanjivani Gharpure, Sudha Dhonsale, Sarika Dande, Kanchan Rajadhyaksha, Rekha Agashe, Veena Nargund, Vidya Sharma.

iii) **Sports department :** Jyoti Chitroda-Gold Medal-International Rope Mallakhamb Competitions, Spain.

Sagar Rahulkar-1st place-International Swimming Competition.

Swapnil Borde, Mrinal Sandhbhor-selected in State Volleyball team.

Guidance-Vinod Chhabra, Vinay Sherikar.

iv) **Arts Circle:** Intra-college & inter-collegiate participation in various competitions of dance, drama, debate, group singing, posters, rangoli, mehendi etc. Various prizes won under the guidance of Amrita Satbhai. Annual prizes distribution at the hands of the well-known compere, Mr. Arun Nulkar. Ashwin Chitale, the little star of the famous Marathi film-'Shwas' was felicitated on this occasion.

v) **National Service Scheme :** Organised several activities. Tree plantation in 90 pits dug at Bhoogaon, Mawal. 10 days' camp at Kondhapuri, Tal-Shirur, Dist. Pune. Water Literacy scheme. Construction & water bund Cleanliness drive at Aghakhan Palace. Ashwini Murkute was selected for Republic Day parade, Mumbai.

vi) **N.C.C. :** Cadets of Army, Navy & Air took part in several competitions.

Cadets' participation in National Integration Camps in Jammu & Kashmir, Rajasthan, Gujarat, West Bengal. Naval Unit-Awarded The Best Unit in India award on 26th January. Flt. Lt. Alhat retired after 10 years' N.C.C. service.

vii) Teachers' achievements : Jayashri Kulkarni I received ideal Teacher Award from P.E.S. Jayant Jorvekar received National Integration Fellowship for service in journalism, from Infotech Features. Appointment as P.R.O. of P.E.S., Appointment as Chief Controller Commerce Board of Studies, H.S.C. Board. Swati Karve: published IInd Edition of 'Bharatiya San and Utsav' improved edition of 'Sakal-Newspaper & Group'. Wrote series of articles in 'Vipulshree' Sola sanskar-swarup ani Anvayartha. Wrote under a title 'Smaran Nishthawantanche' – series of articles about various journals published in 'Rajhans Granthavedh'. Vandana Joshi-passed L.L.B. examination. Veena Nargund guided to students of Shivbhumi Jr. College, in the subject Secretarial Practice. Sanjivani Gharpure-Guidance to students of Shivbhumi Jr. College in Economics. Publication of book- 'Indian Economy' for B.A. of Tilak Maharashtra Vidyapeeth's Open Education Centre. Prof. Jagdish Chinchore: Appointment on Maharashtra states Sant Gadagebaba Gramswachhata Abhiyan Committee.

4) Same high lights

- i) Number of students studying in the Junior College (Arts, Science and Commerce)-2500
- ii) Unflinching co-operation & inspiration from- Principal Prof. Anant Gosavi Vice-Principal, Office, Library, Non, teaching staff.
- iii) Sad demise of Dattatraya Datrange from the Physics Dept.

Prof. J.P. Chinchore
Vice-Principal
Mrs. Mangal Shinde
Supervisor

ARTS ASSOCIATION

Chairperson -

Mrs. A. S. Oke

Members -

Mrs. Sunita Pirohit
Mrs. Asha Parulekar
Mr. Dohiphode
Mr. Suryavanshi
Mr. Khokale

Activities conducted:

1) Workshop

Resource person - Dr. Shreeram Geet

Designation - In-charge of Career Guidance cell, Jnana Prabodhini, Pune.

Subject - How to build a career?

Date - 8th Feb. 2005

Participation - 100 Students

2) Hindi-day

Guest Lecturer - Smt. Vidula Gupte

Designation - Ex Hindi Officier, Bank of Maharashtra

Subject - Functional Hindi

3) Marathi Department organized two lectures.

Guest Lecturer - Dr. Mrunalini Gadkari

Subject - Translation an art

Guest Lecturer - Dr. Kiran Deshmukh

Subject - 'Maharashtratil Shilpavaibhav'

4) Competitions:

Hindi department organized following competitions

- Natyavachan
- Advertisement
- Essay Writing

I appreciate the efforts taken by all teaching and non-teaching staff members in the association.

Prof. Amruta S. Oke

NCC

2. Name of the Teachers:

S. Lt. A. V. Kamble, NAVAL

Lt. B. B. Yenage, Army

3. Student's strength:

OUR COLLEGE HAS THE FOLLOWING NCC WINGS :-

1. 36 Maharashtra Army Wings (Boys)	= 53 Cadets
2. 03 Maharashtra Naval Wing	= 40 Cadets
3. 03 Maharashtra Air Wing	= 12 Cadets
4. 02 Maharashtra Army Wing (Girls)	= 24 Cadets
5. 03 Armed	= 01 Cadets
6. 01 Maharashtra Signal	= 01 Cadets
TOTAL	= 79 Cadets

4. Activities conducted during the year:**36 MAHARASHTRA ARMY WING:**

36 MAH BN NCC is one of the NCC units in Modern College. Army officer Mr. B.B. Yenage completed pre-commission this year, He has been promoted as

lieutenant. Ano, Army wing.

The commanding officer of 36 MAH BN NCC Lt. Col. K. S. Brar visited college NCC unit in January 2005.

Our NCC cadets participated in various activities under the guidance of ANO Lt. B.B. Yenage and the senior cadet SUO Sharad Bhoite. During this year:

- 1 7 cadets represented 36 MAH BN NCC during the visit to the unit by ADG of NCC & GC of Pune group headquarter on 1st March 2005.
- 2 53 cadets showed their responsibility towards the society In Ganesh Festival, co-operating with Pune Police force at various junctions.
- 3 53 cadets worked with police force in the 19th International Marathon held on 19th December 2004 at Pune as volunteers.
- 4 25 cadets participated in the tree plantation at Modern College, Ganeshkhind.
- 5 10 cadets worked as volunteers for the flower-exhibition at 'Sakhar Sankul'.
- 6 10 cadets again shouldered their responsibility towards the Society, by working as volunteers for 'Pulse Polio'.
- 7 All cadets participated in 'AIDS Rally' on NCC day at Pune GP HQ.
8. Our cadets were responsible for

maintaining discipline at the Annual Social Gathering, of our college.

9. 7 cadets donated blood in the Blood Donation Camp at Pune GP HQ on 17th November 2004.
10. Our cadets attended duties when called by the GP HQ and by the 36 MAH BN NCC time to time.
11. 25 cadets attended 'Smt. Savitribai Phule Award Function' at Pune on 10th March 2005.
12. NCC day was celebrated On 23rd Feb 2005 in the college.

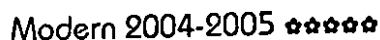
PARTICIPATION OF OUR CADETS IN VARIOUS CAMPS ACTIVITIES:

1. SUO Sharad Bhoite, senior of Army Wing. was selected for National Integration camp at Jammu & Kashmir. He represented Maharashtra *Directorate in this* camp. He was the commander of the parade on occasion of NCC day on 29th November 2004 at Pune GP HQ.
2. JUO Vinay Takawale actively participated in National Integration camp at Pondicherry. He was camp senior for this camp.
3. JUO Satish Nailkar actively Participated in National Integration camp held at Chennai. He performed well in this camp.
4. CSM Sudhir Parab was selected for 'Ocean to sky' trekking camp at Goa.

he was selected as pilot for NCC day at Pune GP HQ.

5. Sgt Ganesh Kahane was selected for the National Integration Camp at Nagpur & actively took part in the camp activities.
6. Sgt Sourabh Patwardhan represented Pune Group in the special National Integration Camp at Leh-Laddakh. The camp was arranged under DG of NCC. He showed his excellence during the camp. He was also selected as pilot on NCC day at Pune GP HQ.
7. Cdt Anand Gunawant was selected in NIC at Nagpur & actively participated in the camp activities He was selected for march-past at Pune GP HQ for NCC day.
8. Cdt Sidhivinayak Garje was selected for TSC I at Solapur. He performed well in camp.
9. ATC is the base of NCC cadets. 25 cadets participated in ATC at Kanhe, which was arranged by 8 MAH INDEP (Coy). Our cadets showed their excellence to other units. They won 2nd rank in line-layout competition & 2nd prize in cultural activity.
10. Cdt Hemant Sable, Cdt Ranjit Magar, Cdt Amol Taur with SUO Sharad Bhoite were selected for RD Camp I.
11. With Sgt Sourabh Patwardhan, Cpl Abhas Belapurkar, L/Cpl Gopal

Visit to unit by ADG of NCC. L/Cpl Gopal Kulkarni was also selected for March-past at Pune GP HQ on NCC day.

3 MAHARASHTRA NAVAL WINGS

ANO of Naval wing S. Lt. A.V. Kamble completed ANO's training course at Nagpur and Cochin held during 19th July to 08th October 2005 successfully in this year. He got two gold medals in this course.

ACTIVITIES OF NAVAL WING CADETS:

1. Cadet Captain Dhiraj Gosavi completed 'Ocean to Sky' trekking camp at Goa. He showed his excellence in this camp.
2. Petty officer Virbhawal Patil was selected for 'Ocean to Sky' trekking camp at Goa.
3. Petty Officer Kshitij Gambhir completed Nau-Sainik camp, Yachting Rigatta Competition & Sailing camp at INS Chilka successfully.
4. Cdt Ashutosh Kumar was selected for Ship Attachment camp at Mumbai.

5. 4 cadets achieved first rank in National sailing expedition.
6. 10 cadets attended 'Smt. Savitribai Phule Award Function' at Pune on 10th March 2005.

Our cadets participated in social activities like Blood Donation Camp, Ganesh Festival, International Marathon at Pune, Polio irradiation etc. Actively participated in NCC day celebrated at the college.

Tree plantation programme was conducted at Modern College, Ganeshkhind, Pune-53 camps. Mr. Vankalas Principal Modern College ganeshkhind, inaugurated the function and guided the cadets.

3 MAHARASHTRA AIR WING

1. All 12 cadets from air wing at the time of 'Ganesh Festival' worked.
2. All the cadets participated in 'AIDS awareness Rally'.
3. All the cadets were detailed for Pune International Marathon.
4. They did micro-light flying, parasailing at NDA, Pune. Also they did gliding at Hadapsar, Pune.

THE CADETS SELECTED FOR CAMPS ARE AS FOLLOWS :

1. LFC Altaf Shaikh was selected for Rifle shooting competition at SRPF Pune. He was selected as top shooter for 'G.V. Malvankar rifle

shooting trials' at Kolhapur where he represented Pune GP.

2. Cdt. Tejashree Panchal was selected for NIC at Jammu & Kashmir. She was also selected for 'Enduro 3' at NDA, Pune. NIC at Nag pur. She was selected as camp senior in the camp.
4. Cdt. Aparna Bhosale completed ALC at Vijaywada, Andhra Pradesh. She showed her excellence in this camp.
5. Cdt. Vaibhav Vedpathak was selected for 'Pre-vayu sainik camp' at Sone-Gaon, Air force station at Nagpur.
6. Cdt. Preeti Ud giri won the "Kale Prize" for Best Air Wing cadt.

2 MAHARASHTRA ARMY WING (GIRLS)

- 1 10 Cadets worked as volunteers for Flower show at 'Sakhar Sankul'.
2. Some cadets participated in AIDS rally on NCC day at Pune GP HQ.
3. 15 Cadets worked as volunteers for Pune International Marathon.

PARTICIPATION OF CADETS IN VARIOUS CAMPS:

1. CSM. Anjana Sharma was selected & actively participated in TSC& BLC.
2. L/Cpl. Anushree Deshpande was selected & participated in TSC& BLC.
3. L/Cpl. Lochan Baundkar, L/Cpl.

Radhika Dorlikar, Cdt Usha Belikatte, Cdt. Priyanka Rane, Cdt. Sapana Pawar completed BLC.

The NCC activities of this year concluded after the celebration of NCC day on 23rd Feb 2005. On this occasion some cadets were felicitated with prizes for their achievements in NCC activities during the whole year.

Ex.ANO, Flt.Lt. V.B.Alhat *guided* the cadets for preparation of March Past conducted on this day. *For* this function our Principal Prof. A.G.Gosavi was the Chief Guest.

Cadets of all the wings participated in various activities during academic year 2004-05.

Participation of cadets in various camps held at National, State & District level with ATC, our Principal & Head of different departments helped us & also helped in completion of the practicals during the camp period.

We sincerely thank our principal Prof.A.G.Gosavi, Ex-ANO Flt. Lt. V.B.Alhat and all those who helped us in completing the NCC activities during the year 2004-05.

Thank you.

Lt. B.B. Yenage
S. Lt. A.V. Kamble
Flt. Lt. V.B. Alhat
EX-ANO

SPORTS (JR. WING)**(Junior-Wing)**

- 1) Prof. T. P. Lale (Chair person)
- 2) U. K. Chhabra
- 3) V. M. Sherekar
- 3) Inter School Sports participation, P.T. period's & Exam. Inter Class Sports.
- 4) Inter School Sports participation in various sports
- 5) Inter class sports conducted.
- 6) Team event-volley ball gents runner's up.
Individual, Name, Level, Event
- 7) Pragati Paraswar, State, Roller Skating
- 8) Sagar Rahrkar, State, Swimming
- 9) Amit Jadhav, Inter School, Athletic
Winner
- 10) Swapnil Bhorde, State, Volley Ball
- 11) Mrunal Sandhbor, State, Volley Ball
- 12) Tejas Ghatpande, State, T.T.
- 13) Jyotsna Chitroda International Rope
Mallakhamb.

Ms. Jyotsna Vinod Chitroda

Started playing Rope Mallakhamb from
1993 in Academy of Physical Education.

National level championships:

Year	Venue	Individual Team	
1997	Mumabi	Fourth	First
1998	————	Cancelled	————
1999	Satara	Third	First
2000	Sangli	First	First
2001	Jhansi	First	First
2002	Bhusaval	First	First
2003	Satara	First	First
2004	Rajasthan	Second	First

State level Championships

Year	Venue	Individual Team	
95-96	Pune	—	Second
96-97	Mumabi	Second	Second
97-98	Mumbai	Second	Second
98-99	Amravati	Fourth	First
99-2000	Sangli	First	First
2000-01	Pune	First	First
01-02	Sangli	Second	Second
02-03	Thane	First	Second
03-04	Chiplun	First	second.

District level Championships.

95-96	Second
96-97	Second
97-98	First
98-99	First
99-2000	First

2000-01 First

01-02 First

02-03 First

03-04 First

04-05 First [Best Mallakhambist.]

In district championships 'Thrice
honoured as 'Best Mallakhambist'**Inter schools**

1998 First place

1999 first place

2000 first place

2001 first place

2002 first place

2003 first place

2004 first place

Z.P. districts

1998-99 fourth

2000-2001 first

2001-2002 first

2002-03 first

2002-04 first

2004-05 first

Zonals

1998-99 fourth

2000-01 first

2001-02 first

2002-03 first

2003-04 first

2004-05 first

Z.P.	States.	Ind	Team
1998-99	Gadchiroli	Second	second
2001-02	Satara	Second	Second
2002-03	Sangli	First	First
2003-04	Satara	First	First

Invitational states comperition
organized by Pawanputra Vyayam
Mandir 2001-02 First placeIn state level
championships (Pune 2000-01) received
'FIRODIA CHASHAK'

Ganesh Vyayam Mandir
(Chinchwad) Individual-First Place.

International yoga federation had
organized XIII th yoga world cup in
Madrid (Spain) on 16th-18th October 04
Those who participated in the Event-
yoga on rope secured – first place. Indian
team won the world cup

SSC Examination (March 2004)
Scored- 612 marks out of 750 i.e. 81.60

Awarded with 'Best Girl of the
School' title in January 2004 by Modern
high school (English medium.)

SPORTS (SR. WING)

Pragati Pradeep Paraswar
Roller speed skating

Age Group : Above 14 In the year 2004
In May 4 & 5 (Koregaon Park)

Rink 1	-	Gold
Rink 2	-	Silver
Road1	-	Silver
Road 2	-	Silver

Overall- 2nd

On November 4th and 5th
Age group- above 16

OPEN NATIONAL

16 states participated In Balewadi

Rink 1	-	Gold
Rink 2	-	Gold
Road 1	-	Gold
Elimination	-	Bronze

Overall- 1st

Overall championship trophy

Total Medals-

Gold medals	-	4
Silver medals	-	3
Bronze medals	-	$\frac{1}{8}$

PHYSICAL EDUCATION & GYMKHANA SR. W.

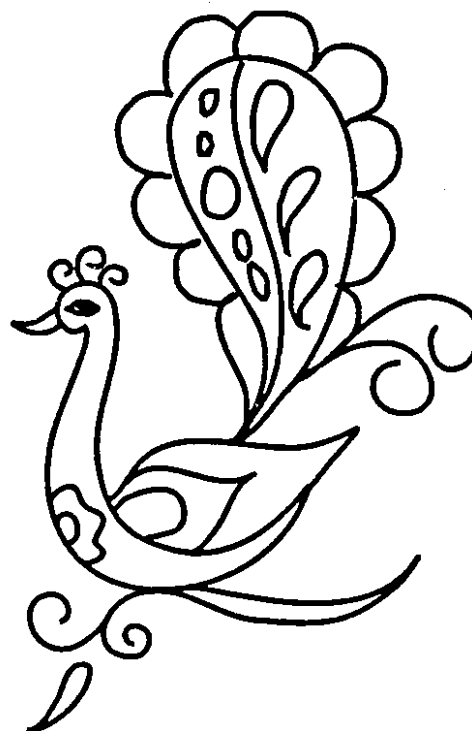
Students strength

1) Male 180 Female 150.

Activity conducted during the year:-

- Selection of various teams.
- Preparation of the schedules for participates.
- Actual participation, in the Intercollegiate tournaments.
- INTER class sports, gymkhana day, sport men's gathering .

Kiran Shankar Lagoo

PRIZE DISTRIBUTION

1. Radhika Gogate	Girl student from P.E.S. Girl's High School with highest marks	(i) Late Seetabai Nirgudkar scholarship
2. Mayur Jamdar XI th Sci	Boy student from Modern Highschool Pune-5 with highest Marks	Late Govind Nirgudkar scholarship
3. Omkar Shaligram XI th Sci	Student Scored highest from all schools of P.E.S	Dwarika Sangamnerkar prize.
4. Aditya Kapre XII th Sci	i) Stood first at XI th Sci ii) Secured highest marks at Physics in XI th Sci	(i) Satifund Prize (i) Dwarkabai Parasnis Prize
5. Shilpa Deshpande XII th Com.	i) Stood first at XI th Com.	Staff fund Prize
6. Tejashree Kuikarni XII th Com.	1) Secured highest marks in B.K.&A/C in XI th Com.	Late Prof Jyostna Godbole Prize
7. U.A. Munshi XII th Com.	(i) Secured highest marks in S.P. at XI th Com.	(i) Ganesh Dhondopant Nargund Prize.
8. Afroj Pathan XII th Arts	(i) Stood first at XI th Arts	(i) Staff Fund Prize.
9. Rohan Joshi XII th Sci.	(i) highest scored total at XII th Science in College with rank in H.S.C. Board examination. (ii) highest scored marks in 'Maths' at H.S.C. Board exam. (iii) Stood first among Arts, Science and Com. Faculties in college.	(i) Late Raobahadur Dattatray Balwant Rajopadhye Prize. (ii) Staff Fund Prize. (iii) Scholar Batch Prize for Maths (shared) (i) Late Balkrishna Savalaram Rasane Prize. (v) Late Yashwantrao Anantrao Sukhthankar Prize. (vi) Late A.P. Phadke Prize (Shared) (vii) Late Mrs. Kamalabai Panse Prize (shared) (viii) Scholar Batch Prize (ix) Memento.

10. Sunit Sonigara	(i) Secured highest total at 'PCM' group at H.S.C. Board exam. (ii) Highest marks at 'Maths' at H.S.C. Board exam. (iii) Highest marks at 'Physics' at H.S.C. Board exam. (iv) Highest marks at 'Elec. Sci' at H.S.C. Board exam. (v) Board exam rank at H.S.C. Board.	(i) Late D.K. Atre Prize (shared) (ii) Scholar Batch Prize for maths (shared) (iii) Late A.P. Phadke Prize (shared) (iv) Late Mrs. Kamalabai Panse Prize (shared) (v) Scholar batch prize for Physics (shared) (vi) Scholar batch prize for Elec. Sci.
11. Vinayakrao Khot XII Sci.	(i) Secured highest marks in 'PCM' group at H.S.C. Board Exam. (ii) 14 th rank at H.S.C. Board Exam.	(i) Late D.K. Atre Prize (shared).
12. Rohan Gadkari XIIth Sci.	(i) Secured highest marks in 'PCM' group at H.S.C. Board Exam.	(i) Late D.K. Atre Prize (shared).
13. Aparna Acharya XIIth Sci.	(i) Secured highest marks in 'Chemistry' at H.S.C. Board Exam.	(i) Scholar Batch prize (shared).
14. Ajay Akhade XII Sci.	(i) Secured highest marks in 'Chemistry' and 'Biology' at H.S.C. Board Exam. (ii) 12 th rank at H.S.C. Board exam (Sc.)	(i) Scholar batch prize (shared) for Chemistry. (ii) Scholar batch prize for Biology.
15. Gauri Anekar XIIth Sci.	(i) Secured highest marks in 'Chemistry' at H.S.C. Board Exam.	(i) Scholar batch prize (shared)
16. Sagar Patil XII Sci.	(i) Secured highest marks in 'Physics' at H.S.C. Board Exam.	(i) Scholar batch prize (shared).
17. Heta Bile XII Sci.	(i) Secured highest marks in 'Physics' at H.S.C. board exam.	(i) Scholar batch prize (shared)
18. Sharmila Shivadkar XII Sci.	(i) Secured highest marks in 'comp. Sci.' at H.S.C. Board Exam.	(i) Scholar batch prize.

19. Rashmi Bhujabal XIIth Sci.	(i) Secured highest marks in Maths at XIIth Board exam. Among the students of NCL Eng. Med. School.	Pilot officer late Ganesh Chandiram mate prize.
20. Surya Rajeevan XIIth Sci.	Secured 17 th rank at H.S.C. Board exam.	Scholar batch prize.
21. Krutika Dang XIIth Sci.	Secured 8 th rank at H.S.C. Board exam.	Scholar batch prize.
22. Yadnyesh Pujari F.Y.B.com.	(i) Stood first among XIIth com. Students at H.S.C. Board exam. (ii) Stood first among boys at XIIth Com. Students in college. (iii) Highest total at XIIth Commerce and continuing education in Modern College. (iv) Highest marks in 'Maths' at XIIth Com. At H.S.C. Board exam. (v) Highest marks in 'Economics' at XIIth Com. At H.S.C. Board exam.	(i) Late Balkrishna Savalaram Rasane prize. (ii) Late Vasudeorao Tatke prize (iii) Late Jyostna Godbole prize (iv) Late A.P. Phadke prize (shared) (v) Prof. Datta Limaye prize. (vi) Scholar batch prize (for standing 1 st in Com. Faculty and Maths (shared) Economics).
23. Aarti Mundada F.Y. B.Com.	(i) Stood first among the girl students at XIIth Com. H.S.C. Board Exam. (ii) Secured highest marks in Book Keeping and admission to this college	(i) Late Jyostna Godbole prize (ii) Scholar batch prize (iii) Late Jyostna Godbole prize (for Book Keeping).
24. Mithun Surpuria F.Y.B.Com.	(i) Secured highest marks in 'Maths' at XIIth Com. Board exam.	(i) Late A. P. Phadke, Prize (shared). (ii) Scholar batch prize (shared).
25. Sagar Jeurkar F.Y. B.Com.	(ii) Secured highest in Information Technology (ii) secured highest marks in Organisation of 'Commerce' and 'Art' at XIIth Com. Board exam.	Scholar batch prize for 'OC and IT'.
26. Gajanan Mitragotri F.Y.B.Com.	(i) Secured highest marks in 'Secretarial Praticce' at XIIth com. Board exam.	(i) Scholar Batch Prize.

27. Nitin Gaikwad, F.Y.S.C., Sci.	Secured highest marks in 'Marathi' at H.S.C. Board exam.	(i) Late Gauribai Mahadeo Sidhaye Prize (shared) (ii) Scholar batch prize (shared).
28. Daval Chitre F.Y. B.Com.	Secured highest marks in 'Marathi, at H.S.C. Board Exam.	(i) Late Gauribai Mahadeo Sidhaye Prize (shared) (ii) Scholar batch prize (shared).
29. Vandita Javali F.Y.Sci.	Secured highest marks in 'English' at H.S.C. Board exam.	(i) Scholar Batch Prize.
30. Kalpana Sawant F.Y.B.A.	Secured highest marks in 'Hindi' at H.S.C. Board exam. Highest total at 12 arts & admission.	(i) Scholar Batch prize. (ii) Late vasudeo Tatke prize.
31. Jitendra Mali F.Y.Sci.	Secured highest marks in 'Sanskrit' at H.S.C. Board exam.	(i) Late Sreepal Mathur Joshi prize. (ii) Pralhad Nimbraj Satbhai prize (iii) Scholar Batch prize.
32. Harshita Krishnamurthy F.Y.Sci.	Secured highest marks in 'German' at H.S.C. Board exam.	(i) Late Shreepad Malhar Joshi prize. (ii) Scholar batch prize.
33. Prajakta Paluskar F.Y. Sci.	Secured highest marks in 'Geography' at H.S.C. Board exam.	Scholar Batch prize (shared).
34. Soniya Warule F.Y.Sci.	Secured highest marks in 'Geography' at H.S.C. Board exam.	Scholar Batch prize (shared).
35. Sneha Phulari F.Y.B.A.	First among XIIth Arts students at H.S.C. Board exam.	(i) Staff fund prize (ii) Scholar batch prize. (iii) Late Balkrishna Savalaram Rasane prize.
36. Aarti Naik F.Y.B.A.	Secured highest marks in 'History' and 'Psychology' at H.S.C. Board Exam.	Scholar batch Prize for History and Psychology.
37. Devendra Kokale F.Y.B.A.	Secured highest marks in 'Politics' at H.S.C. Board exam.	Scholar Batch prize
38. Amita Inkar XII th Sci.	Secured highest marks in 'Information Technology' at H.S.C. Board exam.	Scholar Batch prize.

39. Reshma Bhosle S.Y. B.Sc.	(i) Secured highest total at F.Y.B.Sc. (ii) Highest marks in 'Chemistry' at F.Y. B.Sc. and admission to S.Y.B.Sc. in this college.	(i) Staff fund prize (ii) Prof. Dr. K.S. Kale sponsored prize.
40. Amit Khangaonkar S.Y. B.Sc.	(i) Secured highest total at F.Y.B.Sc. (ii) 'A' group (ii) Secured highest marks in 'Maths' at F.Y.B.Sc. (ii) Sau Laxmibai Tatke prize.	(i) Narayanrao Bhagwat prize.
41. Rucha Bhawe S.Y. B.Com.	Secured highest total at F.Y. B.Com.	(i) staff fund prize.
42. Rupali Dhavale S.Y. B.Com.	Secured highest marks in 'Maths' at F.Y.B.Com.	(i) Vishwanath Madhav Rayrikar prize
43. Rajkiran Chindhe S.Y.B.A.	Secured highest total at F.Y.B.A.	(i) Staff fund prize
44. Ghungaru Thakur S.Y.B.A.	Secured highest marks in English at F.Y.B.A. and admission to special English at S.Y.B.A.	(i) Late Gopal Yashwant Parab prize.
45. Pranali Kulkarni T.Y.B.Sc.	Secured highest total at S.Y.B.Sc.	(i) Staff Fund Prize
47. Pallavi Hailkar T.Y.B.Sc.	Secured highest marks in 'Electronic Science' at S.Y.B.Sc. Most deserving student of T.Y.B.Sc. Elec. Sci.	(i) Balkrishna Savalaram Rasane Prize ii) Late Devki Yashwant Gambhir Prize.
48. Madhavi Shitole T.Y.B.Sc.	Secured highest marks in 'Physics' at S.Y.B.Sc.	(i) Ravishankar Rasane Prize.
49. Ajeet Bhumkar T.Y. B.Sc.	Secured highest marks in 'Chemistry' at S.Y.B.Sc. and admission to T.Y.B.Sc. in this college	(i) Sadashiv Vishwanath Jog prize
50. Poonam Dabale T.Y. B.Sc.	Secured highest marks in 'Statistics' at S.Y.B.Sc.	(i) Late Sau. Indirabai Chirputkar prize
51. Avinash Raut T.Y.B.Sc.	Secured highest marks in 'Mathematics' at S.Y.B.Sc. and admission to T.Y.B.Sc. Maths.	(i) Prof. Pramila Chikte prize.
52. Alok Vyas	(i) Secured highest total at S.Y.B.Sc. and student of this college from XIth Science to T.Y.B.Sc. (ii) Secured highest total at S.Y.B.Com.	(i) Matorshree Yashodabai Gadgil, Paluskar Scholarship (ii) Staff Fund prize

		(v) Trimbak Purshottam Gondhalekar Prize (vi) Ravishankar Rasane Prize for Standing 1 st in 'M.Law' (v) Memento
64. Sunita Shilwant	Secured highest marks in 'Advanced Costing' at T.Y.B.Com. exam.	Late Balkrishna Savalaram Rasane Prize
65. Vinesha Kakkassery T.Y.B.Com.	Secured highest marks in 'Banking' at T.Y.B.Com.	Vishwanath Madhav Rayrikar Banking Prize.
66. Sweta Anand T.Y.B.Com.	Secured highest marks in 'Statistics' T.Y.B.Com.	Chandrakant Moreswar Shinde Prize.
67. Lavanya Baht T.Y.B.Com.	Secured highest marks in 'Accounting & Auditing' at T.Y.B.Com.	Matoshree Mulabai Karnavat Prize
68. Kanchan Shingre T.Y.B.A.	Secured highest total at T.Y.B.A.	(i) Staff Fund Prize (ii) Past students, prize (iii) Late Vasudeo Vyankatesh Pandit Prize. (iv) Memento
69. Hemlata Balkawade T.Y.B.A.	Secured highest marks in 'English' at T.Y.B.A.	Late Balkrishna Savalaram Rasane Prize.
70. Prachi Shinde T.Y.B.A.	Secured highest marks in 'Spl. Marathi' at T.Y.B.A.	(i) Late Balnath Shankar Pathak Prize (ii) Narayan Chepe Prize.
71. Prashant Bodas T.Y.B.C.S.	Securing highest Position in T.Y.B.C.S. in college.	(i) Staff fund Prize (ii) Memento.
72. Rakhi Chawgule M.A.	'Spl. Marathi' total at M.A. (II)	Memento.
74. Sujeet Bhapkar M.Sc. Elec.	'Spl. Marathi' total at M.Sc. Elec. Sci. Part I	Laxman Deuskar Prize
75. Seema Rao M.Sc. Elec.	'Spl. Marathi' total at M.Sc. Elec. Sci. Part II	(i) Laxman Deuskar Prize. (ii) Memento.
76. Dhanashree Chavan M.C.S.	'Spl. Marathi' total at M.C.S. II	Memento.

77. Pratibha Taware M.com.	Highest total at M.Com. I & II	Staff Fund Prize
78. Shantanu Gore B.Com.	Other Prizes Highest total at degree exam among the sons and daughters of non-teaching Staff of college.	Late Ravishankar Balkrishna Rasane Prize.
79. Kapil Dharmadhikari T.Y.B.Sc.	Presenting best project at T.Y.B.Sc. 'Physics'	H.B.Joshi Prize (Shared)
80. Sumeet Deshpande T.Y.B.Sc.	Presenting best Project at T.Y.B.Sc. Physics	H.B.Joshi Prize (Shared)
81. Alhad Deshpande T.Y.B.C.S.	Writing best programme in programming Language	Prof. R.M.Marathe prize.
82. Pankaj Navhal T.Y.B.Sc.	Presenting Best project at T.Y.B.Sc.Electornics Science	Annuparnabai Gondhalekar Prize (Shared)
83. Sangram Kale T.Y.B.Sc.	Best Student of T.Y.B.Sc. 'Chemistry'	Malati Madhusudan Gokale Prize
84. Pramod Bankar T.Y.B.Sc.	Most deserving student of T.Y.B.Sc. 'Physics'	Late Yashwant Pandharinath Gambhir Prize
86. Ramkrishana Ghumbre T.Y.B.A.	Deserving student of T.Y.B.A. doing good work at NSS for two years	Late Shankar Seva Shelar Prize
87. Vishal Totre T.Y.B.A.	Most deserving student of N.S.S. (Sr. wing)	Late Bapura Kashinath Satpute Prize.
88. Ganesh Shinde XI B	Most deserving student of N.S.S. (Jr. wing)	Late Balnath Shankar Pathak prize
89. Rupali Dike XI G	Best performance at NSS camp (Jr.wing)	Late Sadashiv Salunke prize
90. Sonal Gaikwad XII F	Deserving and studious girl student of Jr. wing	Late Kamalabai Jagannath Kale prize
91. Rohan Sawant XI B	Deserving and studious student of Jr. wing	Golden Jubilee Fund prize

92. Ashwini Patil S.Y.B.A.	Deserving and studious girl student of Sr. wing	Golden jubilee Fund prize
93. Taty Jagtap XII G	Deserving and studious student of class XII	Late Vishnu Tribak Tatke Prize
94. Siddharth Kamble XII B	Deserving and studious student of class XII	Late Shankar Ramchandra kanitkar Prize
95. Datta Avhad T.Y.B.A.	Deserving and studious student of Sr. wing	Late Jagannath Kale Prize
96. Cdt. Sgt. Preeti Udgiri	Best performance in N.C.C. activities with excellent academic record	Late Sudhabai Shankar Kale prize
97. Jyotsna Chirtoda XI Science	Excellent achievement in Sports (Jr. wing)	Late Pandurang Vishnu Mahadkar Sports prize
98. Priyanka Paraswar S.Y.B.Com.	Excellent achievement in Sports (Sr. wing)	Late Pandurang Vishnu Mahadkar Sports prize
99. Rasika Kulkarni XII Com	Excellent achievement in cultural activities (Jr. Wing)	Late Pandurang Vishnu Mahadkar cultural prize
100. Pranav Kulkarni B.Sc.	Excellent achievement in cultural activities (Sr. wing)	Late Pandurang Vishnu Mahadkar cultural prize
101. Siddarth Karkare XII th Science	Excellent academic achievement	Late Pandurang Vishnu Mahadkar Prize
103. Vrishali Khaldkar B.Sc. Maths	(i) Highest marks in 'Maths' at T.Y.B.Sc. (ii) Best Graduate of the year	(i) Pralhad Nimbrai Satbai Prize (ii) S.K. Argade prize (iii) Prin. Vishwanath Keshav Joag prize
104. Harshali Damle XII Com	'Best Student' of Junior wing	(i) Late Jyotsna Godbole Prize (ii) Best students Trophy and Memento
105. Dipti Dole T.Y.B. Com.	(i) Best Student of Senior wing (ii) Highest total at S.Y.B.Com.	(i) Staff Fund prize (ii) Veer Sawarkar prize (iii) Damodar Shield (iv) Memento

N.S.S. (SENIOR)

Chairperson :

1. Prof (Mrs) Swati Ahiwale
2. Prof. Vilas B. Kamble

Members :

1. Advisor: Dr. S.K. Ujalambkar
2. Dr. (Mrs.) B. S. Dole
3. Prof. (Mrs.) N. J. Kulkarni
4. Dr. (Mrs.) K. R. Gandhe
5. Prof. S. R. Wagh.
6. Dr. R. S. Zunjarrao
7. Prof. V. T. Shelke
8. Dr. (Mr.) M. K. Admane
9. Prof. D. L. Khokale
10. Prof. (Mrs.) A.A.Kamble
11. Dr. (Mrs.) Manisha Sane
12. Dr. A. H. Shende
13. Prof. (Mrs.) Deepa Thakur.

Activities conducted during the year

11 July 2004

Shramadan Sheebir For Volunteers.

26 July 2004

'Seed Plantation,' 'Bijaropan' Programme, conducted by Maharashtra State, University of Pune. N.S.S. Dept. on 'Singhagarh'. 100 students Participated along with two P.O.

2 Aug. 2004

Inaguration of N.S.S. Unit
Chief Guest Dr. Sanjay Chalke
Co-ordinater, N.S.S.
Prof. Nitin Ghorpade
Pune city, Co-ordinater

9 Aug. 2004:-

Seminar on C.C.T. three students participated in Daund

19 Aug. 2004:-

Lecture Sub. National Integration
Guest:- Prof. S.D. Godbole.

15 Aug 2004:-

Lecture Sub:- Sacrifice of Freedom Fighter.

Guest:- Dr. Pradeep Agashe

2 Sep. 2004:-

One day work shop on family planning
81 students of N.S.S. participated whole day.

7 Sep 2004:-

'Shrama Dan' on college campus.

17 Sep 2004:-

Tree plantation 'Thoogaon' 100 trees were planted in the 2 acres of land.

21 Sep 2004

Lecture on 'Competitive examination'
Guest:- Prof. Ratnesh Agarwal, Prof. Ranjeet Deshmukh.

6 Dec. 2004:-

6 Dec. 2004 to 15 Dec. 2004 10 days Special winter camp was organised in Chambali village. 83 students participated in the camp.

4 Feb. 2005

Blood donation Camp was organised in our college. 96 Bottles of blood were collected in the camp.

Students achievements & Awards: National Camp held in Manglore. Miss Abhilekha More. S.Y.B.A. got first prize in cultural activities.

Other High lights:-

- i) An exhibition was held in Ferguson college regarding N.S.S. activities. Our college participated in it.
- ii) National seminar on N.S.S was held in Hiware Bazar. Two Students participated.
- iii) N.S.S. students participated in pulse polio yojana.

N.S.S. (JUNIOR)

National Service Scheme + 2 level (Jr. wing)

Prof. J.P. Chinchore - Chairman

Prof. M.S. Salunke - Advisor

Prof. V.S. Nargund - Programme officer

Prof. P.M. Sambare - Programme officer

Prof. S. Dhonsale - Programme officer

Members Shri. Gawali, Shri. Khandale, Mrs. Nighot, Mrs. Gharpure, Mrs. V. Joshi, Shri. Suryavanshi, Shri.

Sherkhane, Mrs. Barve, Mrs. Chabukswar, Mrs. Vaidya (office staff)

Activities conducted during the year 2004-2005

Raksha Bandhan at Kandhapuri, primary school was organised by Sri. Sambare and Mrs. Chabukswar.

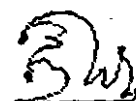
International literacy day –

A survey by the NSS volunteers under the guidance of Shri. Dilip Khandale and Shri. Vinod Suryavanshi. was made One day orientation camp was organised by Mrs. Nargund and Mrs. Dhonsale.

Students were taken for trekking on 12th sep 2004 by Mrs. Nargund, Mrs. Gharpure and Shri Suryavanshi. We even asked the students to clean the college campus on 23rd sept. One day seminar was attended by Mrs. Nargund and Mrs. Gharpure at Mangeshkar Hospital. Shri Sherkane and Shri Khandale accompanied the students and attended One day camp at Agakhan palace on Gandhi Jayanti.

Some special lectures were arranged for personality Development. A lecture by Mrs. Oak and Anand Lele

Mrs. Leena Patankar spoke on Lokmanya Tilak.

Mrs. Thakur gave a lecture on Vasudev Balwant Phadke.

Dr. Pradeep Agashe was the Chief Guest on Independence day 15th Aug 2004.

Inter college competitions were arranged on 'Bharatiya Sanskriti' Day. Three volunteers got the ranks.

Special activities and Achievements.

Under Tree plantation programme, 100 plant trees were planted at the campus of P.E.Society. at Thugam Tal. Maval.

A survey regarding education was carried out by NSS students and 15 teachers. They completed their work on time. This comes under 'Sarva Shikshan Abhiyan' organised by Govt. of Maharashtra.

State level camp was held at Hivare Bazar. Tal. A.Nagar. Chandrashekhar Suryavanshi and Sagar Jagtap Participated.

State pre R.D. parade camp was held from 16th to 20th Dec. 2004.

Students who attended were Hemant Vanve, Ashwini Murkute, and volunteers from XI Arts Div B.

Ms. Ashwini Murkute attended the State R.D.Parade at Mumbai as a representative of NSS Jr. wing Pune division on 26th Jan 2005.

Prizes/Awards

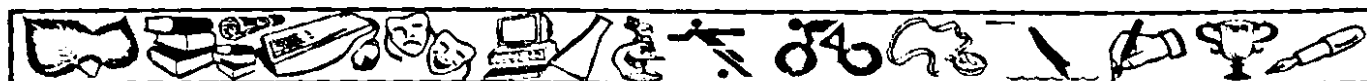
Charity Pratishthan award was received by Parmeshwar Kale. The best volunteer prize at special camp was awarded to Ganesh Shinde.

Special Winter Camp.

10 days special winter camp for the third year students was arranged at Kondhapuri Tal.Shirur from 18th to 27th Dec. 04. 50 students attended the camp.

During this period various activities were arranged such as personality development, cleanliness, etc. All the Junior College staff members visited the camp and made it lively. Mrs. B.U. Muttalgiri guided the students of SSC at Kondhapuri Achievements.

Shri. Sambare has been appointed as a coordinator of NSS Jr. wing Pune. Dist and Pune region by NSS officers.

MARATHI DEPARTMENT

Marathi department is a post graduation department. The department has students from Arts, Commerce, and Science wing. During this year the department has an exhaustive schedule of curricular and extra curricular activities. The staff consists of following faculty members.

- 1) Dr. Snehal Tawre (H.O.D.)
- 2) Dr. Madhura Koranne
- 3) Prof. Nisha Bhandare
- 4) Prof. Vaikhari Vaidya
- 5) Dr. Ujjawala Gokhale (Visiting Prof.)

For P.G. Section we have 48 students and in U.G. Section for second and third year B.A. we have 35 students who have taken Marathi as a special subject.

During this year we organized series of lectures on variety of topics which were very useful for the students as well as the teachers. The list of speakers & their topics were as under.

- 1) Dr. D. T. Bhosale on 'Gramin sahityache yogdan on 17 Jan. 2005.'
- 2) Dr. Veena Deo on 'Hindolyavar' novel review on 17 Feb. 2005.
- 3) Dr. Kiran Deshamukh on 'Maharashtrache Shilpavaibhav' dated 18 Feb. 2005.
- 4) Dr. Kalyan Kale on 'Samajik Bhashavidnyan' on 21 Feb. 2005.

- 5) Mr. Niranjana Ghate on 'Superclone' novel on 23 Feb. 2005
- 6) Dr. Kalyani Divekar on 'Done Mane' novel on 23 Feb. 2005.
- 7) Dr. Mrunalini Gadkari on 'Bhashantar: Eka Kala' on 26 Feb. 2005. She was felicitated by Principal A. G. Gosavi for winning Academy Award.

For all the lectures, Dr. Snehal Tawre introduced the speakers and vote of thanks was proposed by Dr. Madhura Koranne, Nisha Bhandare and Vaikhari Vaidya.

Another programme was organized for P.G. & U.G. students titled 'Udhache Sameekshak' (उद्याचे समीक्षक). It was very interesting to see the students expressing their thoughts and views on various books. They expressed their views in scholarly and literary language. A very very 'young' and bright student Mrs. Shashikala Deasi, at the age of 74 years has successfully completed her post graduation studies.

Achievements

1) Dr. Snehal Tawre

- 1) Published a book a titled-' Golden Hair.
- 2) Delivered speech on 'Value Education' organized by Dnyana Prabodhini Vidhyalaya.
- 3) Marathi newspaper Loksatta has published an artical on her titled 'Prakashanatalya Taraka'

- 4) Dr. Snehal Tawre has been appointed on interview panels in various Colleges.
- 5) She is on LIC panel-check.
- 6) For the prize distribution ceremony in Snehavardhini Mahilamandal, she was invited as a chief guest.
- 7) She delivered a speech on the publication programme 'Chadannyachi Aksshare' (चांदण्याची अक्षरे) organized by Shabda Vaibhav (शब्द वैभव)

2) Dr. Madhura Koranne

- 1) Her book 'Stree Sammsya Ani Ajache Natak' has been awarded puraskar for best book by an organization known as Akshar Bharati, Pune (Akshar Bharati Vangmaya Puraskar, 2005)
- 2) She delivered a speech on the subject 'Malatibai Bedekar, - Vangamayain Kartutva' organized by Maharashtra Sahitya Parishad, Pune.
- 3) She wrote articles on drama & were published in magazine such as Deepmala' (Diwali Magazine - 2004)
- a) 'Tana-Mana' Natak Samiksha.
- b) 'Kase Asel 2020 Madhil Kutumb ?'

Dr. Snehal Tawre

HINDI DEPARTMENT

Names of the teachers

Senior Wing

1. Mrs Sunita D. Purohit

Junior Wing

1. Mr S. B. Doiphode
2. Mr. V. V. Suryawanshi

2. Students' strength

1. XIth Arts, Com. Sci.	371
2. XIIth Arts, Com. Sci.	370
3. F. Y. B. A.	91
4. S. Y. B. A.	42
5. T. Y. B. A.	40
6. F. Y. B. Com.	111

3. Activities conducted during the year

The department organised various competitions during this year as under.

- a) Essay competition – for F.Y. B.A. students
- b) The Advertisement writing competition for S. Y. B. A. & F. Y. B. Com. students. The topics were especially selected from their syllabus. Both the competitions were very useful and interesting to them. Prof. Bharati Dole and Prof. Vaikhari Vaidya were the judges of these competitions.
- c) The Natya – Wachan (Marathi) competition was organised by Prof. Doiphode and Prof. Suryawanshi for Junior Wing.

	Date & place	Organizer	Subject
1]	16 th , 17 th , 18 th March 2004 Pune	Hindi Sahitya Sammelan	Discussion on various topics of literature.
2]	6 th Feb 2005	Department of English & Dr. Anandprakash Dixit of Bharatiya Nyas	The interpretation of poetry with reference to of contemporary poetry

4. Celebration of Hindi Day

The department celebrated Hindi Day on 14th September 2004 with lot of interesting programmes such as reciting poems, singing songs & prize distribution. Students enthusiastically took part in the programme. All Hindi language lovers attended this function. Dr. Vidula Gupte (Retired Hindi Officer of Bank of Maharashtra)

was the chief guest of this function. She delivered an interesting lecture on functional Hindi. Dr. Y. P. Waghmare (Vice Principal of Modern College) was the chairperson on this occasion. Prof. Sunita Purohit organised this function with the help of her students. Kirti Bansal, Neeta Agarwal & others. Prof. Suryawanshi gave a vote of thanks.

Date	Name of the programme	worked as	Chief Guest of the programme
1] 25 th June 04	A lecture & demonstration on Nandikesh wara's 'Abhinaya Darpan' – By Dr. Rohini Bhate	Co-ordinator & compere	Dr. Hira Aadantaya & Dr. Ashok Kelkar
2] 5 th Dec 04	Kathaka di Kathak (कथकादिकथक)	Compere	Shri Jayant Kastuar (Secretary of Sangeet Natak Academy)
3] 26 th , 27 th Feb 05	A seminar on interrelationship between Fine Arts (ललित कलांचे अंतःसंबंध)	Co-ordinator & compere	Participats 1] Ravi Paranjpe 2] Deepak Kannor 3] Dr. Hemant Kothari 4] Deepa Shreeram 5] Dr. Rohini Bhate 6] Dr. Dhadphale

5. Following were the seminars which were attended by Mrs. Purohit
6. Mrs. Purohit actively participated in seminars, workshops which were organized by various institutions, colleges etc.
 - a) Abasaheb Garware College, Hindi Department organized two days National level seminar on 4th & 5th Feb. 2005 which was in four sessions. In the fourth session Mrs. Purohit introduced the invitees.
 - b) Mrs. Purohit actively worked as a co-ordinator & compere in the various types of programmes organized by Rochit Kathak Dance Academy. Rochit is a branch of the well-known Kathak Academy, Nrityabharati, Pune. Rochit is celebrating its 25th year.

On 24th Feb 05 sampreshan (संप्रेषण) published a book (marathi) written by Dr. Padmaja Ghorpade. Mrs. Purohit

compered this programme & recited the poems with Padmaja & Sadanand Mahajan.

7. Published books, Articles etc.

A. Kathak Darpan Deepika is a Hindi translation of original Sanskrit treatise 'Abhinayadarpan (Aacharya Nandikeswar's) in the form of original Sanskrit verse. It's syntax and Marathi translation with supportive critical notes, was done by Dr. Rohini Bhate and the Hindi translation of her work by Prof. Sunita Purohit which was published by Akhil Bharatiya Gandharva Mahavidyalaya Mandal on 6th Nov. 2004.

8. Lectures, talks etc.

1. Mrs. Purohit gave a talk on Pune Radio in weekly Hindi Programme – Kalash (साप्ताहिक हिंदी कार्यक्रम-कलश) The topic was – National integrity in Hindi poetry (हिंदी काव्य में राष्ट्रीय एकता) on 2nd nov 2004.
2. A lecture of Mrs. Purohit was

B. ARTICLES WRITTEN BY MRS. PUROHIT

Name of the books	Date	Title
1. Rashtrawani (periodical) Maharashtra Rashtrarhasha Sabha's publication	oct-nov 2003-04	Surkavyame Nrityatatva (सूर काव्य में नृत्यतत्व)
2. Dr. Bhupatkar Gaurav Granth (Essay, critical articlison, Drama etc) – published by Dr. P. R. Bhupatkar Smriti Samiti	Feb. 2005	Interrelationship between Natya & Nritya (नाट्य, नृत्य, नृत्य-नाट्य अंतःसंबंध)
3. Kalavarta – A publication of Madya Pradesh Kala Parishad, Bhopal.	Jan, June 2004	(अनटुटी रहे परम्पर) Antuti rahepartampara

organised by Hindi Department of Fergusson College, on 9th Sept. 2004.

3. Maharashtra Rashtrabhasha Sabha organized a lecture series for the S.Y.B.A. T.Y.B.A. – Hindi students – Mrs. Purohit gave a lecture on 'Essays' for T.Y.B.A. students on 19th march 05.

4. Dr. Babasaheb Ambedkar college, Yerawade invited Mrs. Purohit as a chief guest for the inaugural function of the Art-circle. The function was held on 26th Aug 2004.

9. Worked as an examiner & Judge

1. On 9th sept. 04 Mrs. Purohit worked as an examiner for the essay competition organized by Fergusson College.

2. On 7th Dec 04 Hindi colloquial competition was organized by Maharashtra Rashtra Bhasha Sabha, Pune (XIth, XIIth) Mrs. Purohit worked as a judge of this competition. Apart from all the above mentioned external activities, Mrs. Purohit worked on various committies, of Modern College such as Vidyarthini manch, Kala mandal, Magazine Committee, NSS etc.

Mr. Doiphode from Hindi departmentn of Junior wing received the best teacher award (महात्मा फुले ज्ञानज्योति आदर्श

शिक्षक पुरस्कार) on 28th nov 2004. From Sant Guru Vichar Samiti, Nigdi, Pune. (संत गुरुविचार समिती, निगडी, पुणे).

Mrs. S. D. Purohit

ENGLISH DEPARTMENT

Names of the members of Teaching Staff. (Senior wing)

1. Ms. Surekha Parab,
Head of the Dept.
2. Mrs. Alka Kamble
3. Mr. Hemant Shirsath
4. Mrs. Anuradha Alurkar
5. Mrs. Deepali Thakur.

Visiting Teachers for PG

1. Dr. Supriya Sahasrabudhye
2. Dr. Rama Gautam.

Junior College

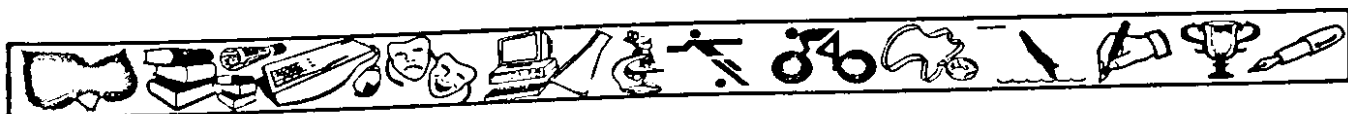
1. Mr. Jagdish Chinchore,
Vice Principal
2. Mr. Rajiv kulkarni
3. Mrs. Beena Muttalgi
4. Mr. Sambare
5. Mrs. Swati Pandit.

Student Strength : Senior College.

English Special :

- S.Y.B.A. (Special English)
Total 23; Male : 10, Female : 13
T.Y.B.A. (Special English)
Total 21; Male : 5, Female : 16
M.A. (Special English)
Total 66, Male : 31, Female:35

Our students Ms. Rakhi Chowgule,

Ms. Priya Deshmukh, Sentirenla Rengnma and Dyandeo Kale got a first class at the M.A. English special examination. Ms. Shwetambari Kulkarni and Ms. Hemlata Balkawde got a first class at the T.Y.B.A. English special examination.

Four students participated in 'An Inter Collegiate English Recitation Contest' organised by St. Mira's College for Girls, on 10th Aug. 2004. The competition was in two parts. Part I – Recitation from Shakespeare. Part II – Recitation of Original Verse. Ms. Priyanka Chondke (F.Y.B.Com) recited a Shakesphearean Sonnet. Ms. Ruchi Sharma (F.Y.B.Com) recited a passage from 'The Merchant of Venice'. Ms. Priyanka Chaskar, F.Y.B.Com composed and recited a poem 'Fishy Fish', Ms. Eshwari Nandedkar (T.Y.B.A. – special English) composed and recited a poem 'Wings of Fire'. Ms. S. Parab (H.O.D.) was invited to judge this contest. The best performers in this contest recited their passages in the International Seminar on Shakespeare held in the University of Pune from 12th to 14th Aug 2004 to honour Shakespeare as the bard of the millennium.

The T.Y.B.A. students – Poonam Mohite, Vidya Adhari, Ishawari Nandedkar, Nilesh Patil and S.Y.B.A. student Dattatraya Sonawanne attended and participated in a Two-Day Seminar on 'Career Guidance' organised by Shree Siddhiivinayak Arts and Com.

Mahila Mahavidyalaya on 27th and 28th Jan. 2005. They were escorted by Mr. Hemant Shirsat and guided by Ms. S. Parab.

An Elocution competition for Senior and Junior college was organised by Ms. Vandana Joshi on 28th Aug. 2004 in the college. Ms. S. Parab and Mrs. B. Muttalgiri judged the competition. 44 students participated. The topics were as under :

Senior wing :

1. Jamshetji Tata – A great industrialist
2. Manage your time.
3. The place of women in Indian Society.
4. Protect Environment
5. My thoughts on 'Celebration of Days' in a college

Junior Wing:

1. It is always possible !
2. My Ambition
3. Health is Wealth
4. Life is a game
5. Wings of fire – an effective autobiography.

We congratulate the winners – Ruchi Sharma – 1st (F.Y.B.Com.) Pushpa Gandev 2nd (F.Y.B.Sc.) Pritha Das – 1st (XI Arts) Snehal Nikam – 2nd (XI Sc).

Guest lectures under quality Improvement Programme :

Lecturer were delivered for U. G. and P.G. students. Ms. Madhuri Gokhale,

lecturer in English from T.J.College, spoke on 'Grammar and Usage' on 9th Sept. 2004. She received a thumping response with more than two hundred students from all the faculties attending the lecture. Mrs. Sudha Jawadekar – a retired teacher and former H.O.D. – Dept of English, Fergusson College spoke on 'Hamlet – A Revenge Tragedy' on 16th March 2004 and Dr. Mohini Khot, Reader, St. Mira's College Pune, spoke on 'The Way of the World – A Defence' on 17th March 2005. The students benefitted from these lectures.

Two academic movies based on the novels prescribed at the U.G. level were screened for the special English students (Sr. wing) on 22nd Feb 2005 in the college by Mr. H. G. Shirsath. Movies were 'Animal Farm' & 'Wuthering Heights'.

A short session of Poetry Recitation with the audio aid was arranged for the T.Y.B.A. English special students on 2nd Mar 2005 in the college library by Mr. H. G. Shirsath.

Different types of presentations and mock interviews were conducted for T.Y.B.A. and S.Y.B.Sc. students in Jan. 2005 by Ms. A. Kamble.

An Inter - collegiate speech competition for std. XI was organised by Abeda Inamdar College on 5-2-2005. Our heartiest congratulations to Ms. Pritha Das (XI Arts), Ms. Snehal Nikam (XI Sc) and Rahul Bandgar (XI Sc) who participated in the competition and bagged the Trophy for the Best Team,

and also received the individual prizes. Ms. S. Parab and Ms. V. Joshi guided the students.

Ms. S. Parab was invited to be a judge for the Inter-Collegiate English Drama Competition by S. P. College on 28th and 29th Dec. 2004. The scripts were based on Anton Chekhov's Short Stories. This was a part of the centennial tribute paid to the esteemed playwright Anton Chekhov. Ms. Parab spoke at the end of the competition on behalf of the judges and declared the prizes for the winners and presented the 'Trophy' to the Best team.

As a language teacher Ms. S. Parab is appointed from 3-2-2005 to assess and evaluate the project 'Bhasha Mandakini' – Maharashtra – The Place'. (written in English) by Deccan College, Western Regional Language centre.

Ms. Parab was invited by Chanakya Mandal Pune to act as a consultant and to teach the MPSC students, English language skills and communication skills from 2nd Feb. 2005 to 15 Feb. 2005.

Ms. Parab was invited as a visiting faculty member, to teach 'Technical Communication' to the MCA students, by the Dept. of Computer Science, Modern College.

Ms. Parab was invited to compere a cultural programme of the 114th session of Brahmo Conference 2004 held at Bharatiya Vidya Bhavan on 5th Nov. 2004.

Ms. Parab was appointed as the

Chairman of the Annual Social Gathering of Modern College held on 29th and 30th Dec. 2004.

Ms. Parab was appointed as a member (Advisor) of the Election Committee formed to conduct the Local Managing Committee (LMC) elections held in Feb. 2005 in Modern College.

Ms. Parab was invited by the British Council for a Public Lecture 'The Future of Language' delivered by Professor David Crystal, one of the world's leading authorities on reference publishing and languages. He has written and edited over a 100 books. Ms. Parab met Prof. Crystal and his wife and exchanged views with them. This lecture was delivered on 13th Oct. 2004 in Spicer Memorial College. Mrs. D. Thakur and Mr. H. G. Shirsath also attended this lecture.

Ms. Parab and Mrs. Thakur attended a one day seminar on 'Bridging Cultural, Communal and Regional Difference through the Media' on 4th Feb. 2005, organised by Wadia College and actively participated in the workshop held in the second session of the seminar. They both attended a unique cultural programme 'Trisanga' by Tom Alter and his group.

Ms. Parab and Mrs. Thakur attended the International Seminar on 'Shakespeare- from Hamlet to Coriolanus' held from 12 to 14 Aug. 2004 organised by University of Pune. Ms. Parab and Mrs. Thakur attended a State Level seminar on Women's Writing in

English and Marathi in 20th century, organised by Abasaheb Garware College on 7th Jan. 2005.

Ms. Parab attended a One day seminar on 'Remembering Chekhov' organised by Department of English, S. P. College on 23rd Dec. 2004. This seminar was organised to Commemorate the renowned Russian play write Anton Chekhov in his death centenary year.

Ms. Parab was appointed as a paper setter for M.A. Part II Oct. and March examinations.

Ms. Parab attended and participated in an exciting programme 'Poetry Alive in Pune' on 5th Jan. 2005 organised by N. Wadia College. The programme was held by a well-known poet and writer Randhir Khare and international educationist Susan Bullough.

Ms. Parab spoke on 'Is Autonomy in Colleges inevitable' at a brain storming session organized by Staff Academy on 24th April 2005 in Modern College.

Mrs. Alka Kamble was appointed as a member of 'The Vidyarthini Manch' Modern College for which she held a workshop and arranged for a Guest Lecture.

Mrs. Kamble worked as an Advisory member of the NSS – Modern College.

Mrs. Kamble is appointed as a paper setter by Bharati Vidyapeeth Nursing College. She worked as a Co-ordinator for the F.Y.B.Com., S.Y.B.A. and

S.Y.B.Sc. English oral Annual Examinations of the college students.

Mr. Shirsat attended a one day seminar on 'The Interpretation of poetry with reference to contemporary poetry' organised by Dr. Anandprakash Dikshit, Bharatiya Bhasha Nyas and the Dept. of English, Univ. of Pune on 6th Feb. 2005.

Mrs. Deepali Thakur enrolled for the Advanced Diploma in Spanish at the Dept. of Foreign Languages at Ranade institute, Univ. of Pune.

Mrs. Thakur acted in a Spanish play 'Tres Sombreros de Copa' which was staged at Sudarshan Rangamanche on 16th Dec. 2004. Tolani Maritime Institute on 22 Feb. 2004 and at Symbiosis Vishwabhavan on 25th Feb. 2005. Mrs. Thakur compered at the book release function of the book 'Dental Anthropology' by Dr. Sharma at Deccan College in Jan. 2005.

Mrs. A. Alurkar attended the second annual conference on Post Modernism : 'Theory and Practice' organised by Mumbai University Teachers' Association, on 4th and 5th Feb. 2005.

Mr. Jagdish Chinchore, Vice Principal of Junior College has been appointed as a committee member of Sant Gadgebaba Swachhata Abhiyan to inspect the workings of nine corporations in Satara District.

Mrs. Vandana Joshi completed III LLB(Advocate) successfully in Jan. 2004. She has written articles in Marathi on different subjects in 'Sahitya Suchi'

'Bahinai' and 'Shikhar Sankraman'.

Mrs. Beena Muttalgiri guided the students of std X of Kondhapuri (District – Shirur) and Chambli for the NSS activity held in Dec. 2004.

Mr. R. V. Kulkarni judged the Audio – Visual Advertisement competition organised by Commerce Association of the College on 8 Feb. 2005.

Mr. P. M. Sambare participated in 'Disaster Management Conference' organised by Vidya Pratishthan's Arts and Com. College Baramati as an N.S.S. Programme Officer.

The department congratulates the students and Mrs. Thakur, Mr. J. P. Chinchore and Mrs. V. Joshi.

I thank Ms. Rakhi Chowgule and all the members of the department and the visiting teachers for their whole hearted co-operation.

Ms. S. G. Parab

ECONOMICS DEPARTMENT

Names of the Teachers :

1. Mrs. Kulkarni V. S. (HOD)
2. Mr. Dr. Shende A. H.
3. Mrs. Vartak S. A.
4. Ms. Mujumdar P. B.
appointed on leave vacancy of Mrs. Satam M. M. who has been awarded teacher fellowship)

Students strength

TYBA (special) Economics

Total No of students : 35

1. Male : 10

2. Female : 25

Name of the guest Lecturer	Designation	Subject	Date
1. Mr M. S. Chitale	General manager Cosmos Bank	Letter of credit & secured advance	25/2/2005
2. Shri D. V. Lonkar	International Trade consultant	Prospects of Agri Exports of India	03/9/2004
3. Mr. Ramesh Babu	Manager ICICI	Career in Banking Industry	09/9/2004
4. Mr Raj Chaudhari	Cashier, Bank of Maharashtra	Indentification of fake currencies	11/1/2005

Seminars / workshops conducted / organized

College competition organized

39th Seth Walchand Hirachand Elocution competition – sponsored by Forum of free enterprise – Joint Activity of planning forum and Dept. of Economics on Saturday 6th Oct. 2004.

Educational Trip :

Visit to Industrial Exhibition

Venue – Mahatma Phule
Agricultural College Ground, Pune.

On 10th Jan. 2005.

Sub: "Globalisation and its Impact on Indian Economy"

Seminars/Conferences attended by Teachers :

1. Mrs. Vartak S. A. attended and participated 6th Biennial International conference of world fellowship on 2nd to 4th Nov. 2004 (WFSAD) held at Chennai, India.

2. Shri. Deshmukh S. S. attended

the Inter College seminar on "Globalisation and service sector" at Shahu Mandir Mahavidyalaya on 7th Jan. 2005.

3. Miss. Mujumdar P. B. has attended and participated in the one day seminar on "The World bank and it's knowledge Resources" jointly organized by the Servants of India society's Dananjay Rao Gadgil Library of the Gokhale Institute of Politics and Economics, Pune – 4 and the Public Information Centre and World Bank, India office, New Delhi, on 21st Jan. 2005.

4. Teachers' Achievements :

1. Prof. Mrs. Satam M. M. has been awarded Teacher Fellowship in this Academic year (June 2004) for Two years for doing Ph. D.

2. Prof. Dr. Shende A. H. of the Department has been awarded Ph. D. degree by the University of Pune on the subject. Problems and Prospects of Grape Exports: A case study of Maharashtra, Hearty congratulations to

3. Miss Mujumdar P. B. was appointed as a Lecturer (Leave vacancy of Mrs. Satam) in Economics (Full Time) for two years from 10th Aug 2004 'Welcome to the Dept'.

4. Mrs. S. A. Dhonsale of our department in the Junior wing was felicitated and awarded 'Best Teacher' by the P. E. Society. She retired in Nov. 2004.

5. Mr. Wagh V. C. has been appointed in the Junior wing 'Welcome to him'.

Students' Achievements :

1. 39th Seth Walchand Hirachand Elocution Competition

- First prize of Rs 3000/- won by Miss Hema Punjabi TYBSc..
- Second prize of Rs 2000/- won by Mr. Gajanan Nerkar of T.Y.B.Com.
- Third prize Rs 1000/- shared by two students i) Ms. Sarika More T.Y.B.Com ii) Ms. Sunita Gaikwad T.Y.B.A consolation prizes to Tejal Yerwadkar and Kirti Bansal F.Y.B.Com.

2) Essay Competition :

Winners

- Ms. Sunita Gaikwad-T.Y.B.A.
- Mr. Gajanan Nerkar T.Y.B.Com & Ms. Pallavi Sutar S.Y.B.A.
- Ms. Priyanka Bhandari S.Y.B.A. & Ms. Madhavi Todkar.

Consolation prizes to –

Ms. Anuradha Shah T.Y.B.Com, Mr.

Varun Nagpal – T.Y.B.Com.

Community services:

Mrs. Kulkarni V. S. (HOD)

Dr. Shende A. H. and

Mr. Deshmukh S. S. attended NSS camp organized at Chambli near Saswad during the period 6th Dec. to 15th Dec. 2004.

Mrs. V. S. Kulkarni

PSYCHOLOGY DEPARTMENT

Mrs. Amruta S. Oke -Head of Department

Teachers :

Smt. Vijaya K. Jagtap

Mrs. Asha Parulekar

Mrs. Ranjeeta Poddar

Students Strength :

Total : 52 (9 Males, 43 Females)

Psychology department conducted various academic and extra-curricular activities during the year 2004-05. Such activities are helpful to students in acquiring various skills required for their personality development. In addition to classroom learning, Psychology (special) students were exposed to applied work going on in day to day life.

The activities taken up in the year 2004-05 were -

Guest Lecture - Mrs. Supriya Aaigalikat a clinical psychologist from

Lokinanya hospital, Chinchwad and a visiting faculty of S.N.D.T. University was invited to give talk on 'Role of Clinical Psychologist in treating head-injury' patients.

Workshop organized -

Department organized, one day workshop for teachers on 'developing professional skills' with the help of 'Human Education Society.' Dr. Medha Kumathekar, co-ordinator S.N.D.T. Post Graduate Centre, Dr. Savita Deshpande from Garware College, Dr. Shobhana Abhyankar from Fergusson College, Prof. Gauri Kulkarni from Shahu Mandir College, Prof. Darekar from Waghire College, Saswad attended the workshop. Dr. C.G. Deshpande, Ex. Head of the Dept., Mumbai University presided over the function.

Participation in one-day workshop - 25 students actively participated in one day workshop arranged by Abasaheb Garware College, Pune on account of World Mental Health day on 10th October 2005.

Inter-College Competition - 3 students participated in inter-college essay competition organized by Abasaheb Garware College, Pune on account of World Mental Health day on 10th October 2005.

Educational visit - 30 students of Psychology Department visited 'Samparc Balgram' a home for orphans at Bhaje, near Lonawala. Students interacted with orphan children for the

whole day. Some students taught these children how to draw Mehendi and Rangoli. Some donated woolen clothes, story books, toys to them.

Interdisciplinary Programme -

Department organized workshop on how to build career, by Dr. Shreerarn Geet, Incharge, Career Guidance Cell Jnana Prabodhini, Pune. Students from all the faculties and from Junior and Senior wing participated in this workshop.

With the help of S.N.D. T. Post Graduate Students, Psychology Dept. organized intelligence and aptitude testing programme, 75 students from F. Y. Bcom. And F. Y. B.A.. took benefit of this facility.

Department conducted demonstration of Intelligence Tests for B. Ed. (Special Education) students on 30th March 2005.

Film Show - A Film Show was arranged for students. Students watched the movie 'Devarai' which is based on schizophrenia, a psychological disorder. This film show was followed by group discussion.

Students participated in series of activities conducted under self-awareness programme.

Achievements of the teacher

- Mrs. Oke Amruta was invited as a visiting faculty by Post Graduate Department of psychology to teach, counselling, psychology practicals to M.A.Part II students.

- Mrs. Oke Amruta was invited by Distance education centre of Fergusson College, Pune to give talk on the topic 'Self-awareness-backbone of personality.
- Mrs. Oke Amruta was invited by Commerce Association of Modern College to give talk on mental health.
- Mrs. Oke Amruta was invited by N.S.S. Junior Wing of Modern College to conduct workshop on Communications Skills.
- Mrs. Oke Amruta attended International Seminar organized by Dept. of Psychology, University of Pune on Jan. 3rd, 4th, 5th 2005.
- Mrs. Oke Amruta was appointed by University of Pune as a member of committees to revise the syllabus of F.Y.B.A., F.Y. B.Sc. And T.Y.B.A.
- Mrs. Oke Amruta was appointed by University of Pune as a chairman of T.Y.B.A. assessment programme.
- Mrs. Oke Amruta was invited by Academy of personality development to give career guidance to students.
- Abasaheb Garware College appointed Mrs. Oke Amruta to judge Inter college essay competition.
- Mrs. Oke Amruta worked as a counsellor in telecounselling and Apayashatun Yashakade' programme organized by 'Daily Sakal'.
- Mrs. Oke completed 'Masters in Subject Communication' from YCMOU, Nashik and secured First

class.

Mrs. Asha Parulekar was appointed as a member of B.O.S. in Psychology by H.S.C. board, Pune. She was invited by Sinhgad College of Arts and Commerce to give a talk to students on how to study and prepare for XIIth psychology exam.

Following books of Mrs. Asha Parulekar were published during the year 2004-05

Suvichar Malika Part I and II

Vaidnyanic Jagat Part I to III

Palak Margadarshika

Palakatva Ase Nako

Community Services -

Department conducted group Intelligence testing program for 25 children of 'Samparc Balgram' at Bhaje. On the basis of IQ results these children were given guidance in improving their study skills. Mr. Banarjee and Mrs. Lata Pande (Trustees of Samparc Balgram) appreciated our work and requested us to visit again.

Activities of the Alumni - It is the tradition of the Psychology department of the Modern College, that many past students visit Psychology Dept. on 'Guru Pournima', day to exchange their experiences with present students. This year also Alumni, attended the function held in the department.

On that day welcome party was arranged by T.Y. students. Three students were felicitated who secured highest

marks in the 2004 University exams.

Counselling Centre - Department is running a counseling centre for students, parents and staff of Modern College. Many people take benefit of this activity. Final year students help us in this activity.

Department is always enthusiastic in establishing healthy interactions with the students through informal get together like welcome party, fare-well party etc. We provide valuable guidance for career building.

I appreciate the efforts taken by all teaching and non-teaching staff members in the department.

Prof. Amruta S. Oke

HISTORY DEPARTMENT

The department of history organized various activities during year 2004 – 2005

1. Trips & Study Tours

The department organized historical trips at Rajgadh, Mahabaleshwar & Shivthairgadh Fort.

2 VCD's / Historical Films & Audios

The Department organised film-shows related to historical personalities like Hitler, Napolian, Dr. Babasaheb Ambedkar, Savarkar and there visuals.

3 Student's achievement & activities

Ashutosh Chavan bagged first prize for highest marks in history at U. G.

level. Students participated in the seminar at Modern College (Ganeshkhind, Pune.)

4 Growth

Students showed interest in their special subject & actively participated in various activities. Dr. Manda Admane completed refresher Course at Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad. We are positive & hopeful about the future of the department & take great efforts under the guidance of our Principal, & Vice - Principals.

Prof. Dr. R. Y. Kulkarni
(History Dept.)

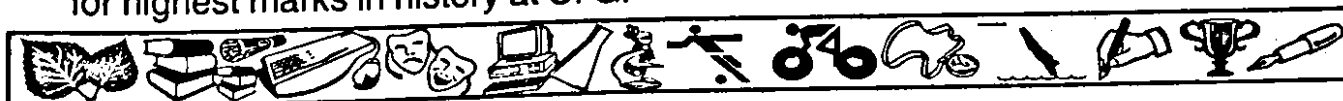

POLITICAL SCIENCE DEPARTMENT

Political Science dept. had organized different functions during the year 2004-2005. The main reason was to know the ability of the students.

The dept. organized poetry recitation on politics. The chief guest being Dr. Snehal Tawre. About 30 students participated in it. There was a debating competition on 'Political party system.'

A study tour was arranged on 11th Feb. 2005. 30 students were taken to Mumbai to see the proceedings in the Vidhan Bhavan. The Main objective of this was to visit personally see the proceedings themselves. The students

were happy to meet and discuss with the enthusiastic Deputy Chief Minister R. R. Patil himself being a political science student. He discussed with the students in detail for about 45 minutes. He discussed about democracy, corruption, morality and Gandheism. The students also met Dr. Vimal Mundada, cabinet minister for health. She discussed many issues like women reservation, women in politics and other things. The students appreciated the architecture of Vidhan Bhavan and enjoyed the trip and liked the surrounding & proceedings.

DEPARTMENT OF COMMERCE

In the academic year 2004-05 the students and staff members of the Commerce Department actively participated in various academic activities such as quiz- contests , exhibition etc. organized by the Commerce Association , in which most of the members of Staff from the department were associated. We would like to take a brief review of the various activities of the department.

Students Activities

The Students of T.Y.B.Com made a Study of around 120 listed companies' Annual Accounts with a special reference to 'Significant Accounting Policies' and 'Qualified Audit Report' and have prepared a report with the guidance of Dr. Y.R. Waghmare.

Four students participated in the "Hoarding Advertisement Competition" organized by Abeda Indamdar College, Pune. Prof. Jivita Gujar guided these students.

- (a) Pune Stock Exchange Ltd.
- (b) District Forum of Consumers
- (c) Shri Shakti Industries, a franchise of Parle Products
- (d) District Registration office, Pune
- (e) Pune Merchants Chambers, Pune -37.

24 Students conducted a survey at the company 'United Tyres' Pune. Prof Jivita Gujar organized and guided the students for conducting this survey

Guest Lectures

During the year, following Guest lectures were organized for the benefit of the students.

- (1) Permanent Account Number under Income Tax, 1961 by Mr. S.A. Gandhi
- (2) Government Policy and Foreign Direct Investments by Mr. Sunil Nanan, Company Secretary.
- (3) Appointment of Directors and their duties by Mr. Pramod Behere, Company Secretary.
- (4) Office Automation and designing MIS and MIS exertion by Prof S.S. Deshmukh, Head Computer Science.
- (5) 'Cost Audit' by Mr. Arvind Paranjape,
- (6) Accounts of Non-trading concern by

Mr. Santosh Sharma, Tax consultant.

- (7) 'How to prepare for Competitive Examinations' by Mr. Santosh Gandhi, Dy. Superintendent of Police and Supriya Gandhi, Sales Tax Officer.
- (8) 'Changing Role of a Company Secretary' by Pramod Behere, Company Secretary.

Counseling:

Informal counseling is always a part of the activity done by the staff for the students. This counseling is done in the area of careers, personality development as well as personal problems.

Placement Services

The department has organized placement seminars of various companies for S.Y. and T.Y. B.Com. students. Campus Interviews were organized for H.P. Bangalore and Pantaloon India Ltd, New Delhi. 23 Students from T.Y.B.Com. were selected by H.P. Bangalore and these students were given appointment letters by the Company. Prof. Jivita Gujar, Prof Vijay Gaikwad worked as co-ordinators in organizing campus Interviews.

Results

(1) B.Com. : 448 Students appeared for B.Com degree Examination and 335 students passed the examination passing percentage is 75%. 13 students passed securing Distinction while 108 students passed securing a First class.

(2) M.Com. 41 students appeared for the examination out of which 35 students passed. 2 students passed in First class with Distinction while 8 students passed in First class. Total passing percentage is 85%

(B) Staff Activities

(I) Dr. Y.R. Waghmare was appointed as Chairman on Syllabus Revision Sub-Committee for M.Com. in case studies by Board of Studies, University of Pune. He was also invited as an expert by Board of Studies in costing for preparing model, case studies in cost and works accounting for M.Com. Part II

(II) Prof A.V.Kamble worked as an Election officer for LMC election of the college. He also conducted the election of P.E.S. Employees Credit Co-operative Society.

(III) Prof S.K. Rahane completed Postgraduate Diploma in 'Psychological Counseling' from the Institution of Psychotherapy and Management Sciences, Mumbai.

(IV) Dr. Y. R. Waghmare was elected member of the Local Managing Committee of the college for a period of 5 years for the third time.

(C) Lectures delivered by the Dept. Staff

Prof. A. G. Gosavi :

(i) Chaired the session in the State Level Seminar on 'Can India Export

Higher Education' held on 17th & 18th March, 2005

(ii) Delivered lectures on "College Administration Challenges & Opportunities" as a resource person in the orientation course organized for the Principals of colleges, organized by Indian Institute of Education, Pune.

(iii) Delivered Lectures on preparation for SET Examination at Arts & Commerce College, Akurdi, Pune.

(iv) Conducted Sessions for 'C.V. Writing and Preparation of Interview' for students of Pharmacy organized by Careers Academy Nasik in January, 2005 and for the students of MCA & MCS of Modern College, Pune-5.

(v) Delivered lectures on 'career planning courses in Management' organized by Modern Career and Guidance Center Pune in January 2005.

Dr. Y.R. Waghmare delivered lectures on the following topics;

- (a) 'Income tax for salaried persons' at H.V. Desai College, Pune-2. in October, 2004.
- (b) 'How to prepare for elective subject Accountancy at SET Examination' in a workshop organized by Shivaji University, Kolhapur in January, 2005.
- (c) 'Value added Tax' to MBA student of Alluna Institute of Management Science at Industrial Tour, Mahabaleshwar.

- (d) 'How to prepare project report' at Shri. Shahu Mandir Mahavidyalaya, Pune in Feb. 2005.

Dr. Bharati Dole conducted a session in workshop on 'Women & Law' organised by Ness Wadia College of Commerce, Pune in July 2004.

Prof. Sanjeevani Rahane delivered three guest lectures at Indira College of Commerce, Pune on Central Excise Registration, Valuation of goods and Practical cases in Central Excise.

Prof. R. W. Deshpande delivered lectures on 'Convergence 2004' at Cummins Engineering College, ILS Law College, Electronics research & Development Center, Trivandrum, Electronics Research & Development Center, Kolkatta.

Workshop and conferences

Dr. Y. R. Waghmare attended 27th All India Conference and International Seminar on accounting research organised by Utkal University, Bhubaneshwar and Indian accounting Association and presented a paper on "Environmental Accounting Some Issues" in December 2004.

Dr. Bharati Dole presented a paper "Marketing Strategy Post GATS (for educational institutes) at National level seminar organised by Brihan Maharashtra College of Commerce in December, 2004 Prin. A. G. Gosavi chaired the session and it was also

attended by Dr. Y.R. Waghmare.

Dr. Y.R. Waghmare and Prof. Vijay Gaikwad attended a seminar 'Value added, Tax – A road map to new Economic Reforms, organised by Garware College of Commerce, Pune in March 2005.

Prof. R.Y. Deshpande was a party to organise 'Training on patent search in association with TIFACC for industry'.

Prof. Jivita Gujar attended a workshop 'Marketing beyond 2004' organised by MINCC, Pune in September, 2004.

Prof. Rasika Date attended a seminar on 'Investment and Capital Market Management on Service Tax' organised by the Institute of Chartered Accountants of India, and also attended 'Tele Conferences' conducted at 'GNOU, Pune on 'Issues in CARO and Service Tax'

Dr. Y.R. Waghmare, Prof. S.K. Mehta and Prof. Mule attended national conference on information technology 'Emerging IT Applications and Trends for Technology Accountants' organised by Information Technology Committee of ICAI in September 2004.

I appreciate the efforts taken by all teaching staff of the department in conducting various activities for students.

Prof. Y. R. Waghmare
(Dept. of Commerce)

PLANNING FORUM

The planning forum is an association which aims in educating students in understanding economic policies of the nation.

The following activities were carried out in the academic year 2004-05.

1. On 3rd Sept. 2004, the forum was inaugurated at the hands of Mr. D. V. Lonkar, International Trade Consultant. He spoke on 'Prospects of Agricultural exports of India'.
2. On 9th Sept. 2004, Mr. Ramesh Babu, Manager ICICI, guided our students on 'Careers in Banking Industry'.
3. On 6th Oct. 2004, we conducted the 39th Seth Walchand Hirachand Elocution competition. Miss Hema Punjabi of T.Y.B.Sc. got first prize along with a cash prize of Rs. 3000/-
4. On 10th Jan. 2005 we visited an Industrial Exhibition held at Mahatma Phule Agricultural College ground, Pune.
5. On 11th Jan. 2005, Mr. Rao Choudhary an experienced cashier of the Bank of Maharashtra delivered a lecture on 'Identification of fake currency notes' to students.
6. On 14th Feb. 2005, an essay competition on 'Globalisation and its impact on Indian economy' was conducted. Prof. Mrs. Sandhya

Vartak took pains to conduct this competition.

7. The valedictory function was held on 26th Feb. 2005 and our chief guest Mr. B. T. Badhan, Joint Director, sugar, GOM spoke on the Positive impacts of WTO on the Indian Economy'.

The above activities were a result of good team work by Prof. Ashok Kamble, Prof. Mrs. Sandhya Vartak, Prof. Suresh Deshmukh and Prof. Miss Mujumdar, Dr. Abhay Shende, Chairman Planning Forum.

Dr. Abhay Shende

COMMERCE ASSOCIATION

Names of the members:

Prof. A. V. Kamble,
Prof. J. P. Gujar,
Prof. S. A. Ahiwale,
Prof. S. Sardesai,
Prof. D. P. Mule,
Prof. S. Mehta
Prof. P. Parchure,
Prof. S. A. Vartak

Activities conducted during the year

1. Students prepared a wall paper on 'service tax'.
2. 'Role-play' competition was organised for S.Y.B.Com. students. The

participants presented role-plays based on their optional subjects.

3. 'MOD-COM-Sale' – An exhibition cum sale was organised on 19th and 20th of Oct. 2004. the students sold the articles, handicrafts and eatable prepared by them. The activity was aimed at developing of entrepreneurial abilities and sales talents among the students. There was spontaneous and overwhelming response from the students. There were twenty stalls offering various articles and services. Students from all disciplines and staff members visited MOD-COM-Sale and encouraged the students. The exhibition was inaugurated at the hands of Mrs. Meenakshi Dadhe of Bhagini Nivedita Bank Ltd., Mrs. Dadhe and Principal Prof. A. G. Gosavi gave a motivational talk to the students, explaining the need and scope for self employment, in the near future. At the end of the day, the participants went home with business insight.

4. Commerce Association celebrated second week of Feb. 2005 as 'Commerce Week'. During this week the following activities were organised.

1. Audio – Visual Advertisement competition : Students presented 'live' advertisements in groups. The

creativity and originality of students was evident from subjects and presentation of the advertisements.

2. Mr. S. Padekar gave a lecture-cum-demonstration on 'Yoga'. He mainly concentrated on how Yogic exercises can help to prevent and cure various ailments.

3. A talk on 'Mental Health' was given by Prof. A. Oke, Head Department of Psychology. Through questionnaires and games she demonstrated 'how mental health can be improved.'

4. Dr. Suhas Joshi, Garware College of Commerce guided the students on 'Interview Techniques.' He gave away prizes to the winners of Audio – Visual Advertisement competition.

5. In order to help the students get practical insights, two visits were organised as under :

1. Visit to M/s Shakti Foods Ltd.

2. Visit to 'market yard' Pune. The authorities there were very co-operative. They also organised an expert talk on "VAT" for our students.

6. In addition to a guest lecture, Commerce association, in association with Geography and Computer Science department of the college, arranged following lectures for the students.

Date	Speaker	Subject
15 th Sept. 2004	Mr. A. A. Gandhi	Computerisation of Income Tax Dept.
19 th Jan. 2005	Prof. Deshmukh Head Computer Sc Department	Computerisation in modern office, part 1
20 th Jan. 2005	Prof. Patil Computer Sc Department	Computerisation in modern office, part 2
24 th Jan. 2005	Prof. Lira Viegas Department of Geography	Tsunami waves

All the above activities would not have been possible without the wholehearted co-operation from the members of the Commerce Association and enthusiastic participation by the students.

COMPUTER SCIENCE DEPARTMENT

Names of the Staff Members:

Senior Wing

- 1) Mr. Deshmukh S. S.
- 2) Mrs. Suryawanshi M. S.
- 3) Mrs. Ghanekar M. S.
- 4) Mrs. Raut S. R.
- 5) Mr. Sathe A. v.
- 6) Mrs. Shah P. R.
- 7) Mrs. Chavan M. S.
- 8) Mrs. Pise V. R.
- 9) Miss. Pund Shilpa
- 10) Mrs Sardesai Anjali
- 11) Mrs. Khedekar Radha
- 12) Mr. Chellapan Manish

13) Mrs. Salla Kalyani

Junior Wing

- 1) Mr. Daf Sanjay
- 2) Mrs. Shweta Khadse
- 3) Mrs. Karlekar Savita

Non Teaching Staff

- 1) Mr. Samir Badmanji
- 2) Mr. Dalvi Balasaheb
- 3) Mr. Gaikwad Rajendra
- 4) Mr. Mahalim Chandrakant
- 5) Mr. Pawar Ramdas
- 6) Mr. Bhapkar Sanjay

3) Students Strength:

Class	Male	Female	Total
XI (Voc.)	34	17	51
XII (Voc.)	29	12	41
F.Y.B.Sc.	98	67	165
S.Y.B.Sc.	96	72	168
T.Y.B.Sc.	76	50	126
M.Sc.-I	47	15	62
M.Sc.-II	46	14	60
M.C.A.-I	35	13	48
M.C.A.-II	23	20	43

Students from other Countries:

- F.Y.B.Sc. (Computer Science) : 09
 S.Y.B.Sc (Computer Science) : 06
 T.Y.B.Sc. (Computer Science) : 07
 M.Sc. (Computer Science) : 01

4) Activities conducted during the

year:

- Career Campaign Workshop
- Placement Activity
- Student Counselling
- Best Programmer Competition
- Campus interviews
- Seminars
- Group Discussion
- Guest lectures
- Single Window Centralized Admission Programme .
Departmental Library
- Special Skill Programme for Science Association students
- Conduction of Entrance Examination at Mass Level .
- Contribution of the staff members in Central Assessment Programme

5) Seminars/Workshops:

This year the Department organized a Seminar Series by inviting eminent personalities in the field of IT. Prof. A. V. Sathe & Prof. Manish Chellapan worked as coordinators for the same. This activity proved beneficial to the students as well as to the staff. With this we found that serious thought is being given to establish communication between college and industry. All teaching & non-teaching staff members took active participation in the smooth conduction of the seminar series. We are also thankful to the college administration for providing us necessary support in this regard.

Sr. No	Name of the Guest Speaker	Topic of the Seminar	Organization
1	Mr. Meghaneel Gore (MS)	Career Opportunities For Further Education in Abroad	Templeton University
2	Mr. Avinash Sethi	NET Technology	InfoBeans Incorporation
3.	Mr. Omkar Damle	General IT Awareness	BMC Software
4.	Mr. Sachin Sandhanshiv	Programming Paradigms	BMC Software
5.	Mrs. Viegas Leera	Tsunami Disaster	Modern College, Geography Dept.
6.	Mr. Sanjay Katkar	Antivirus slw	Cat Computer Services
7.	Mr. Arjun Dixit	Web Services	Asetlink India Pvt Ltd.
8.	Mr. Sournabut Sudaindra	Career Planning	V yom
9.	Mr. Ajit Joshi	Blue tooth Technology	Intel Incorporation, US
10.	Principal A.G. Gosavi	CV Writing & Interviews	Modern College, Shivajinagar

Details of the teachers who have participated in seminar work :

- Prof. A. V. Sathe delivered a lecture on Java as a resource person in the workshop "Restructuring of TYBSc, (Computer Science) Syllabus" organized by Modern College Ganeshkhind, Pune -53
- Prof. M. S. Suryawanshi, Prof. Mrs. Kalyani Salla & Prof. Manish Chellapan had actively participated in the workshop.
- Prof. Deshmukh S. S. delivered a lecture on "Computerization in the College Administration" in the Workshop organized by Shri. Shivachattrapati College, Junnar for non-teaching staff members.
- Prof. Deshmukh delivered a lecture on "Career options in Computers" to the IX and X students of Modern English School, Shivajinagar Pune -5
- Prof. Deshmukh delivered a lecture on 'Management Information System' & Prof. Mrs. Suryawanshi Manisha delivered a lecture on 'Introduction to Computers' to the FYBCom, SYBCom & TYBCom students of Modern College, Shivajinagar, Pune -5. The Commerce Association of the college arranged these lectures.
- Prof. Sanjay Daf delivered lecture on 'Computer Science as a Vocational Course' to the XI & XII students at Choskey Junior College & at Sinhgad Institute, Pune.
- A Special Skill Programme was organized by the staff members of the

Sr.No.	Name of the Staff Member	Topic
1	Prof. Manish Chellapan	Introduction to Computers
2	Prof. Mrs. Raut S. S.	MS-Access
3	Prof. Mrs. Ghanekar M. S.	Introduction to Programming
4	Prof. Deshmukh S. S.	Business Applications & Computer as a Career option
5	Prof. Mrs. Anjali Sardesai	MS-Excel
6	Prof. Mrs. Lokhande M. Y.	MS-Word
7.	Prof. Pise V. R.	Linux Operating System
8.	Prof. A. V. Sathe	C-Programming

department to train the students of the science association. Following staff members delivered lectures in this programme. Prof. Sathe A. V. worked as a coordinator

6) Inter-College Competitions organized:

The Department organized Best Programmer Award Competition

under the chairmanship of Mrs. Ghanekar M. S. Overwhelming Response was ther for the same competition. This year 'Best Programmer Award' went to Mr. Alhad Deshpande (TYBSc. (Computer Science) A Division) 2004-05

7) Educational trips :

Class	Place	No. of Students Participated
FYBSc. (Div A)	Ozar, Lenyadri, Bhimashankar	50
FYBSc. (Div B)	Pratapgarh, Mahableshwar	55
SYBSc. (A & B)	Raigarh	120

8) Details of publication by the teachers:

Sr. No.	Title	Author	Year of Publishcation
1	Object Oriented Programming & Visual programming (Vision Publication)	Mrs. Manisha Suryawanshi	2002

9) Community Services:

- Contribution from Students & Staff for Tsunami Relief Fund.
- Active participation from students and Staff in the Blood Donation Camp.
- Active participation from Students and Staff in providing financial assistance to a needy student.

10) Activities and support from the Alumni:

- Alumni supported in placement of current batch students in reputed industries and in offering training programmes.
- Necessary guidance is given by the from alumni to the students by means of lectures, project guidance & counselling sessions.
- Donations in kind to the Department such as First Aid Box, Wall Clock, Books, CD's, Telephone, etc.
- Panel discussion by past students

11) Students achievements & awards:

- Miss Neha Hans and Miss Priti Nahar (TYBSc. Computer Science) secured First Prize in the Software Project Competition organized by Modern College, Ganeshkhind, Pune-411 053.
- Miss Neha Hans and Miss. Priti Nahar (TYBSc. Computer Science) secured the Second Prize in the Software Project Competition organized by

Symbiosis College, Pune.

- Mr. Alhad Deshpande (TYBSc. Computer Science)) secured Best Programmer Award of the year 2004-2005.
- Prof. Mrs. M. S. Ghanekar, Prof. Mrs. V. R. Pise, Prof. Ms. Shilpa Pund & Mrs. Sardesai Anjali, Mrs. Radha Khedekar encouraged students to participate in the various intercollegiate events.

12) Placement services provided to students:

- Department of Computer Science runs a Placement Cell for Post Graduate Students and Under-Graduate Students. This year Prof. Manisha Suryawanshi worked as a co-ordinator for the placement cell. Under her able guidance 90% of students from the Post Graduation Wing were placed in the reputed organizations. Teaching and Non-teaching staff members of the Department provided necessary support in the smooth conduction for this activity. Following companies have offered placement/training programme to the students.

13) Any other relevant information:

- Members of the Teaching and Non-teaching staff had taken active participation in the Central Assessment Programme (CAP) of University of Pune.

AssetLink	Cash Tech Solutions I) Pvt. Ltd.
Educe Solutions P Ltd.	C-DAC
India International Multiversily	Tata Institute of Fundamental Research
Kalzoom Technologies	SRS Limited
NIC	Intex Infosys
Akshay Technologies	Fortune Decision S stems (P) Ltd.
6-Cube Technologies	Borse & Shinde Information Technology
Dream Craft Computers	Infiniti Consulting
Magus (I) Pvt. Ltd.	NetAce Technologies Pvt. Ltd.
Passion Infotech (P) Ltd.	Prosys Infotech (P) Ltd.
RadicalInfotech (P) Ltd.	Samsonite (I) Pvt. Ltd.
Shrikant S.S. & Company	3 Global Services Pvt. Ltd.
e-Zest Solutions	Obero Technology
Kanetech Computers Pvt. Ltd.	Kirloskar Oil Engines Ltd.
Gurukul Software Systems Ltd.	HP invent

Staff members had taken active participation in the admission process of FYBSc.(Computer Science), MCA & MSc.(Computer Science) courses.

A committee was constituted for

conducting MCA entrance Examination 2004. Principal A. G. Gosavi (Chairman of the committee) Dr. Sulbha Deuskar (Vice Principal, PG Wing) & Prof. A. V. Deshpande

Persistent S stems P Ltd.	IBM
Veritas	Cognizant Technology Solution(P)Ltd.
Patni Computer Services	AfteK Infosys Ltd.
Cat Computer Services (P) Ltd.	Dishnet (DSL) Ltd.
Jopasana Software & Systems (P) Ltd.	Ruksun
Harbinger Systems (P) Ltd.	MBT
Ensim (I) Pvt. Ltd.	Star Network Pvt. Ltd.
Opus Software Solutions	Sigma Limited.
Zensar Technologies	KPIT
Kale Consultants Ltd.	Modular Infotech (P) Ltd.
3Genesis	Algorithms Consultants Pvt. Ltd.

(Incharge, Non Grant Courses) provided us necessary guidance & administrative support in organizing the entrance examination.

- Mr. Samir Badmanji & Prof. Vidap Raghu had undertaken maintenance work of the computers & allied peripherals of the college.

Prof. S. S. Deshmukh

Head Dept. of Computer Science

GEOGRAPHY DEPARTMENT

The department of Geography carries out the Academic Programmes and Departmental Extra curricular Activities with the help of the teaching staff in the senior wing as well as junior wing of the department.

In the academic year 2004-2005, Geography department organised guest lectures, study tours, village survey and other activities.

GUEST LECTURES

The department of Geography organised guest lectures on:-

- 1) Interlinking of rivers in India: Fact and facets: by Prof. Dr. Sunil Gaikwad, Reader in Geography, S.P.College, Pune 30.
- 2) Prof. Mrs. Leera Viegas delivered an informative lecture on Tsunami for the

members of the staff in the college, and also delivered another lecture on same subject for B.Sc. and B.C.S. students.

- 3) Prof. Mr. Mansing Salunke was invited to deliver lectures on

i) 'Anubhavache Bol' organised by Annasaheb Awte college, Manchar.

ii) Provided Guidance to 12th standard students, on invitation by Mahilashram Junior College, Karvenagar.

iii) Gave lectures to the students of Modern Highschool, Warje Malwadi during 'Hedagewar Vyakhyanmala' Pune.

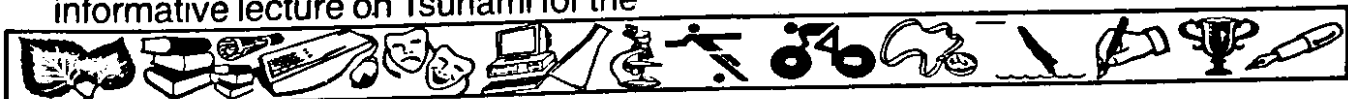
iv) On Jalsaksharata awareness about the use of water : to the N.S.S.students in special Camp at Chambali.

- 4) Prof. Salunke was also invited from P.M.C. as a special invitee in standing committee to speak on the awareness of use of water in Pune City.

- 5) Prof. Salunke worked as a translator of 'New course' of NIOS New Delhi.

- 6) Prof. Mansing Salunke and Prof. Vilas Alhat were invited as Chair Persons to select best students from N.C.C. & N.S.S. for by Charitaya Pratisthan's Yuva Puraskar.

- 7) Prof. Ramchandra Zagade was

invited to deliver lecture on 'std. XII students and geography' organised by Sinhgad institute, Pune.

- 8) Prof. Vilas Alhat worked as team leader for Sarva Shiksha Abhiyan, programme launched by central Government.
- 9) Prof. Vilas Kamble delivered a series of lectures for the students appearing for M.P.S.C. examination, at Tilak Smarak Mandir, Pune.

STUDY TOURS AND EXCURSIONS: (SENIOR COLLEGE)

1) Chalke Wadi Thoseghar : A field trip of S.Y. T.Y. B.A. (SP) students was arranged at wind energy project at Chalke wadi and waterfall at Thoseghar. Purpose was to study the development of non-conventional energy resources. Prof. Nayana Kulkarni and Prof. Vilas Kamble accompanied the field trip

2) Alibag-Kihim : A field trip to Alibag-kihim for S.Y.B.A. (SP) students was arranged for the study of coastal landforms accompanied by Prof. Nayan Kulkarni and Prof. Vilas Kamble.

3) Madurai, Kodai, Ooty, Bangalore : A study tour for T.Y.B.A. (SP) students was conducted for the comparative study of cultural, economic landscape with reference to environment

Set-up. It was accompanied by Prof. Nayana Kulkarni and Prof. Vilas Kamble.

4) A field trip to Gargoti of Students F.Y.B.Sc.: A field trip was arranged for F.Y.B.Sc. Geography students, for the study of different rocks and associated minerals. This trip was accompanied by Prof. Leera Viegas and Prof. Vilas Kamble.

5) Mahabaleshwar Ambenali : A field trip for S.Y.B.Sc. geography students was arranged. It was interdisciplinary venture with Department of Botany. This trip was accompanied by Prof. Leera Viegas.

Junior College

Village Survey :-

6) Pasarni : A Village survey for std. XII 'A' Div was conducted. Students were accompanied by Prof. Mansing Salunke and Prof. Vilas Alhat.

7) Anpatwadi : Tal-wai, dist. Satara:- A village survey for std. XII B div was arranged by Prof. Vilas Alhat & Prof. Mansing.

8) Pedali : Tal. Sudhagad, Dist Raigad:- A Village survey for std. XI was arranged by Prof. Vilas Alhat and Prof. Mansing Salunke.

9) Mahad, Pali, Unhere : A Village survey for std. XI was arranged by Prof. Mansing Salunke and Prof. Vilas Alhat.

Achivements : 1) Award by 'Lahooji Wastad Pratishthan for the work in the 'Socio Educational field' to Prof. Vilas Kamble. 2) The Best achivements award in 'Water Conservation' Maval Tahasil was awarded. Prof. Vilas Kamble was awarded by the government of Maharashtra- irrigation department.

Students Achivements: 1) **Mayuresh Prabhunre:-** Outstanding contribution in the field of Astronomical survey. He become a surveyor in the same department. 2) **Sunita Gaikwad** T.Y.B.A. i) First Prize in essay competation: Sub 'Effect of Glabalisation on Junior Economy' ii) Third Prize: In Debating: Walchand Hirachand debating competition. 3) **Abhilekha More:** S.Y.B.A.first prize in dance & cultural activities held at Manglore and organised in National special camp.

N. J. Kulkarni

Head Dept. of Geography

ZOOLOGY DEPARTMENT

Names of the Teachers :

Dr. H. V. Ghate

Mr. Shubro Sen (CHB)

Dr. A. M. Bhalerao

Mrs. Smita Gaikwad (CHB)

Dr. (Mrs.) S. J. Thatte

Mr. Milind Gambhir

(Leave Vacancy)

Mr. N. M. Naidu

Mr. B. T. Kalbage

Students Strength -

1) Male & Female T. Y. BSc.

Male : 11 Female : 23

Activities conducted during the year:

Guest Lecturers

* Dr. Ramesh Bhonde

Scientist E - NCCS, Pune - 7, gave a lecture on STEM CELLS & TISSUE ENGINEERING

on 11th Sep. 2004

approx : 150 students attended

* Dr. Surendra Ghaskadbi Scientist EARI, Pune - 4, gave a lecture on

'REGENERATION IN HYDRA'

4th Feb. 2005

approx : 100 students attended

Educational trips

* S.Y.B.Sc. (Zoology) :

1) Govt. Sericulture Institute, on 1st Sept. 2004, Central Hatcheries CBRTI

Govt. Fisheries Farm

* T. Y. B. Sc. (Zoology) :

Konkan Sea Coast; KK vidyapeeth, Dapoli 12-15th Feb. 2005.

Research Projects

1) Newly implemented one

BOTANY

1. Names of the teachers:

Dr. R. V. Gandhe
Dr. Mrs. K. R. Gandhe
Dr. R. S. Zunjarrao
Dr. Mrs. N. M. Patil
Prof. R. B. Barmukh
Prof. U. R. Wayase
Prof. V. A. Patil
Prof. S. P. Salunke
Prof. Mrs. M. B. Shinde
Prof. R. N. Ingole
Prof. Manisha Mandhare

2. Student's strength:

1. Male and Female:

F.Y.: 120, S.Y.: 180, T.Y.: 55

3. Activities conducted during the year:

- Applied for DST-FIST programme, New Delhi.
- Initiated a presentation programme for M.Sc. students (Part I)

4. Seminars/workshops conducted / organised:

- SET examination orientation workshop for Life Sciences in collaboration with SET BHAVAN, University of Pune.

5. Educational trips: F.Y.: Visit to an informal garden: Empress Garden

Visit to a formal garden: Sambhaji Park.

S.Y.: Visit to Mahabaleshwar to study forest vegetation -

T.Y.: Visit for study of evergreen forest vegetation: Amboli

6. Research projects:

1. Newly implemented: UGC Minor Research Project 2005-2007

Dr. R.V. Gandhe, Dr. K. R. Gandhe

2. Completed: UGC Minor Research Project 2004 by

Dr. R.V. Gandhe, Dr. K. R. Gandhe

7. Number of research scholars:

● Kuvalekar Aniket, UGC Junior Research Fellow—doing research under the guidance of Dr. Kanchanganga Gandhe.

● Dr. Anandini Kshirsagar DST Fast Track Scholarship

● Miss Anagha Kurne- DST-(WOS) B Scholarship

8. Details of Published books, articles and papers presented in the seminars by the teachers.

● Dr. R. V. Gandhe and Dr. K. R. Gandhe published two research papers in National Botanical Journals in the year 2004-2005.

● Dr. K. R. Gandhe and Shri Kuvalekar Aniket presented a poster in National Seminar at Goa University.

● Dr. R. S. Zunjarrao

Participated in the following workshops:

- i. Attended two days workshop on B.Sc. syllabus in Biotechnology, organised by the Department of Biotechnology, Modern College, Ganeshkhind, on 25th and 26th September 2004.
- ii. Participated in 'Hands on workshop for teachers on Fundamentals of Protein Biotechnology', at S. P. College, Pune-30, from 7th to 9th October 2004.
- iii. Participated in the 'Workshop on Genetic Engineering', conducted by

the Department of Microbiology, Modern College, Ganeshkhind, Pune-53, on 12th and 13th March 2005.

Published Research papers:

"In vitro cormlet and plantlet formation in *Gladiolus*", published in the Proceedings of the National Conference in Plant Sciences, organised by the PVP College, Pravaranagar on 10th to 12th March 2005.

● **Dr. Mrs. N. M. Patil**

A) Participation in the workshops:

- i. Attended two days workshop on B.Sc. syllabus in Biotechnology, organised by the Department of Biotechnology, Modern College, Ganeshkhind, on 25th and 26th September 2004.
- ii. Participated in 'Hands on workshop for teachers on Fundamentals of Protein Biotechnology', at S. P. College, Pune-30, from 7th to 9th October 2004.
- iii. Participated in the 'Workshop on Genetic Engineering', conducted by the Department of Microbiology, Modern College, Ganeshkhind, Pune-53, on 12th and 13th March 2005.

B) On going UGC Minor Research Project:

Granted UGC Minor Research Project in March 2005 on "Physiological and Biochemical Studies in *Stevia rebaudiana*"

C) Presented a paper in the poster session of the 'National Seminar on Plant Physiology' organised by the Department of Botany, University of

Pune in the month of December 2004.

● **Prof. U. R. Wayase**

He attended and presented a research paper in 'National Seminar on Plant Physiology' conducted by the Department of Botany in collaboration with the Indian Society of Plant Physiology, New Delhi, held between 27th to 29th December 2004.

He took part in

- 1) Community services:
- 2) Activities and support from the alumni:
- 3) Student's achievements and awards:
- 4) Placement services provided to the students:

Any other relevant information:

● **Dr. Kanchanganga Gandhe:**

Received an award as a resource person from the Department of Forest, Maharashtra State at the hands of the Minister of Forest, Maharashtra State, Shri Babanrao Pachpute.

● Resource person in T.Y.B.Sc. Botany practical syllabus workshop.

● **Dr. R. S. Zunjarrao**

He Completed "Certificate Course in Information Technology" (MS-CIT) with 87% marks, at MCITR, Pune-5, in January 2005.

● **Prof. U. R. Wayase**

He was Awarded the M.Phil. degree of the University of Pune.

Dr. R. V. Gandhe

ELECTRONIC SCIENCE DEPARTMENT

The main aim & objective of the department is to undertake & implement academic programs & promote better standards. Department conducts various courses at Junior, Senior, Post Graduate, Vocational (Computer maintenance) level. It is also a recognized center for the B.Tech Course of Electronic Engineering of Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University (Y.C.M.O.U.) Nasik.

Names of the staff members:

Efficient & hardworking staff members are working tirelessly for the improvement of the department & College.

Senior Wing:

1. Dr. Sulabha Deuskar
2. Mr. S. R. Chaudhari
3. Mr. B.B. Yenage
4. Mr. D. B. Gaikwad
5. Mr. T.B. Sonawane.
6. Mrs. M.A. Sonawane
7. Mr. R. K. Thombare (C.H.B.)

Self Financed (B. Sc. Computer science)

1. Mr. A.V. Kamble
2. Mr. R.V. Vidap
3. Mr. P.S. Varade
4. Mr. Joyti Shrote
5. Mr. U. R. Mungekar (C.H.B.)

Non Grant (P.G.)

1. Dr. U. N. Hivarkar (Visiting faculty)

2. Mr. M.S. Kshirsagar
3. Mrs. J.A. Bangali
4. Mr. A.G. Budddhikot

Junior Wing

1. Mrs. A.S. Apate
2. Mr. Y.S. Thipse
3. Miss. A. A. Kulkarni

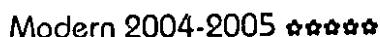
Non-Teaching Staff

1. Mr. Vivek Diwate (Lab Assistant)
2. Mr. V.C. Bhide
3. Mr. B.R. Pawar
4. Mr. Maruti Kadam
5. Mr. R.D. Dalvi
6. Mr. V.N. Lambe
7. Mr. Sudhir Tope

Student strength:

Class	Strength
XI	47
XII	40
F.Y.B.Sc	56
S.Y. B.Sc	93
T.Y.B.sc	38
F.Y B.Sc (Vocational)	26
S.Y. B.Sc (Vocational)	41
T.Y.B.Sc (Vocational)	21
F. Y.B.Sc (Comp. Sci)	165
S.Y. B.Sc (Comp. Sci)	168
M,Sc I	23
M.Sc II	25
Total	717

S.Y.B.Sc (Comp. Sci) 06

A) Seminars/ workshops/ Guest lectures Conducted

The members of the department always take a lead in organizing various seminars & guest lectures. Under **Quality Improvement Program**, the department organized Guest lectures of

various eminent personalities from National Institutes & Industry in the field of Electronics. Mr. Mohan Kshirsagar, Mrs. J.A. Bangali & Mr. R.V. Vidap worked as coordinators for the same. This activity proved beneficial to the students as well as to the staff.

Considering interdisciplinary aspect, staff members from various departments, were invited to deliver lectures in their specialized fields. Department is also thankful to college administration for providing necessary support.

Sr, No.	Name of Guest Speaker	Topic	Organization
1	Mr. Savant V.N.	Passive components Manufacturing	Maintenance Manager (Vishay Components)
2	Dr. D.C. Gharpure	Image processing	University of Pune
3	Dr. M.N. Awatade	Sensors used in sugar & allied industry	Vasantdada Sugar Industry, Manjari
4	Mr. Shibu Naiar	Computer Networking	I.T.G.I. (Pune)
5	Mr. Rajesh Wagale	Network Administrator	P.C. Smile
6	Mr. Sambhaji Pawar	Monitor Troubleshooting	Monitor Solutions
7	Dr. Zunjarrao R	Green House Instrumentation Tissue Culture	Modern College Dept. of Botany
8	Mr. Sathe A.V.	Computer Networking	Modern College Dept. of Computer
9	Mr. Vijay Gaikwad	Entrepreneurship Development	Modern College Dept. of Commerce

B) Workshops Organized:

In Keeping with the tradition of organizing workshops, department has successfully

organized a One day Workshop on restructuring of M.Sc (Electronic Science Syllabi).

Dr. Sulabha Deuskar was convener of the Workshop.

Dr. Sulabha Deuskar, Mr. S.R. Chaudhari, Mr. D.B. Gaikwad worked as resource persons for the workshop. First year syllabi & Course structure has been designed at the workshop.

All teaching staff of department actively participated in the workshop.

The workshop was partly sponsored by

Technical Book Publication Pune.

Workshop proved fruitful since the syllabus proposed at the workshop has been accepted by B.O.S. (Electronic Science).

Workshop Participation

To keep & improve the knowledge according to current trends in the subject. Staff members actively participated in the workshop organized by different institutes.

Sr, No	Name of Teacher	Name of the Institute	Title of Conference
1.	Resource Persons: a) Mr. S.R. Chaudhari b) Dr. Sulabha Deuskar c) Mr. D.B. Gaikwad Participation: a) Mr. T.B. Sonawane	Dept. of Electronic Science, Ferguson College	T.Y. B.Sc Practical Implementation
2.	Resource Persons: a) Dr. Salabha Deuskar b) Mr. D.B. Gaikwad Participation: a) Mrs. J.A. Bangali b) Mr. S.R. Choudhari c) Mr. M.S. Kshirsagar	Dept. of Electronic Science, Ferguson College	Second Year M.Sc Syllabus Revision
3.	Mr. P.S. Varade	B.R. Gholap College, Pune.	Embedded Systems

Educational Trips

For better exposure to industry & institutes, every year the department organizes educational trips/ tours. This year department has successfully organized one-day trips to different

places,

On the occasion of Science Day students visited Giant Microwave Radio Telescope Khodad, where students gathered information about telescopes, various

Place	Staff Members	Students	Noof Days
Kisan 2004 (Moshi) Organized by Ministry of Agriculture	Mr. M.S. Kshirsagar Mrs. J.A. Bangali Mr. T.B. Sonawane	T.Y. B.Sc & M.Sc II	1
Mahatech Organized by MCCA	Mr. M.S. Kshirsagar Mrs. J.A. Bangali MS.A.S. Apate Mr. A.G. Buddhikot	M.Sc I & M.Sc II	1
G.M.R.T. Khodad	Mr. A.G. Buddhikot Mr. Rajesh Desale	M.Sc I & M.Sc II	1

parameters of data collection.

As Agrielectronics is the field of research interest of the department, students & staff members visited Kisan 2004 (Moshi) Organized by Ministry of Agriculture. Students visited the stalls of electronic instruments like bird scarer, moisture measurement, soil analysis setup which are helpful to farmers.

Inter disciplinary Programs Started:

a) T.Y.B.Sc students visited Department of Botany for the study of different Electronics Instruments used in Agriculture.

b) Institute collaboration:

I) At National seminar on promotion of basic science as a career 2003, M O U has been worked out with Homi Bhaba Center for Science Education (Mumbai), since last two years students are working at HBCSC for partial fulfillment of M.Sc project. Various students of M.Sc are working in different industries a list of which is given below.

II) Pushpam Nayak, a T. Y. BSc students is working in Indian Armament Technology (Pune) for completion of his project Phase array antenna. To test his work he worked on spectrum analyzer (13.56 GHz) which is available at Institute.

Name	Industry Name	Project Name
Tanmay Ullegaddi	Bharat Forge,Pune	PLC
Swati Kumbhar	Power Tech,Pune	UPS
Suhas Padwal	Santosh ChemicalsJPune	Six tank Automation

Staff Members appointed on different Committees of University of Pune

- I) Dr. Sulabha Deuskar was appointed as a chairperson of a committee to decide framework of M.Sc part II syllabus.
- II) Mr. D.B. Gaikwad was appointed on the panel of examiners for project examination of Certificate course in embedded systems run by Department of Electronic Science University of Pune.
- III) Dr. Sulabha Deuskar & Mr. D.B. Gaikwad were appointed on committee for the implementation of M.Sc syllabus at different centers.
- IV) Dr. Sulabha Deuskar has been appointed as a member of Ad hoc board in vocational subjects by University of Pune.
- V) Dr. Sulabha Deuskar has been appointed as member of selection committee for interview of scientists by the D.R.D.O. New Delhi.
- VI) Mr B.B. Yenage has been appointed as a Chairman for First Year B.Sd Electronic Science Examination.
- VII) Mr. S.R. Chaudhari has been appointed as a Coordinator for Third Year B.Sc Electronic Science Practical Examination.

Research projects (Newly implemented)

- a) Feasibility study of Phased array fed reflector antenna for satellite Communication funded by ISRO, Principal Investigator: Mr. A.V. Kamble.

11. Number of research Scholars: One (JRF)

12. Placement Activity

M.Sc & T.Y.BSc students actively participated in the placement activities conducted by college.

Students attended test & group discussion of Patni Computer Services, Mahindra British Telecom, G. E. etc.

13. Community Services:

- a) Mr. A.V. Kamble attended workshop on 'National Integration & Secularism organized by MMC & Govt. of India'.
- b) Tree plantation program has been organized and conducted by Mr. B.B. Yenage & Mr. A.V. Kamble at Modern College Pune - 53.
- c) Dr. Sulabha Deuskar is a president of Bhagini Nivedita Pratishthan, Pune which works for empowerment of Women.
- d) Mr. M.S. Kshirsagar is working as a Secretary, Krishna residency Cooperative housing Society Ltd.

Extracurricular Activity by Staff Members

- a) Dr. Sulabha Deuskar is In charge Innovative ideas & Electronic

development under 'Pune Inter College Science consortium', a U.G.C. project jointly implemented by Science colleges in Pune

- b) Mr. A.V. Kamble attended three months Pre-commission training (Navy) at Cochin, and received two Gold medals in NCC activities.
- c) Mr. B.B. Yenage attended three month Pre commission training (Army) at Nagpur.

- c) Staff members & students of T.Y. B.Sc. (Computer maintenance) are maintaining computer laboratory of Electronic department & other departments.

Committee of four staff members is formed for smooth functioning of computer Lab & Network. Members of committee are Mr. R.V. Vidap, Mr. T.B. Sonawane, Mr. A.G. Buddhikot & Ms. A.A. Kulkarni.

Name	Responsibility
a) Dr. Sulabha Deuskar	Vice - Principal, P. G. Co-ordinator: Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University (Y.C.M.O.U.), Contributory Teacher YCMOU.
b) Mr. S.R. Chaudhari	Member: Science Association Member: House keeping Contributory Teacher YCMOU
c) Mr. D B. Gaikwad	Member: Science Association
d) Lt. B.B. Yenage	N.C.C. Officer (Army wing)
e) S Lt. A.V. Kamble	N.C.C. Officer (Naval wing), Member: Kala Mandal
f) Mr. Y.S. Thipse	Co-ordinator YCMOU
g) Mr. P.S. Varade	Contributory Teacher YCMOU
h) Mr. A.G. Buddhikot	Contributory Teacher YCMOU
i) Miss A. A. Kulkarni	Technical support for online Admission of YCMOU

Dr. Sulabha Deuskar

CHEMISTRY DEPARTMENT

Names of the Teachers :

1. R. G. Limaye,	2. T. P. Lale
3. S. R. Adhav	4. S. D. Joag
5. M. J. Faras	6. K. S. Kale
7. S. R. Pokharkar	8. S. K. Ujalmbkar
9. A. M. Vankalas	10. S. S. Sakle.

Students strength

Male : 29, Female:36

Details of Seminars participated by teachers. Prof. S .R. Adhav, Shri. M. J. Faras

Shri. R. G. Limaye, Shri. S. R. Pokharkar, they attended workshop of syllabi framing of T.Y.B.Sc. Theory and practicals. Shri. R. G. Limaye attended workshop on Autonomy of colleges – Need of hour conducted by Government of Maharashtra and Shri Shahu Mandir Mahavidyalaya.

Shri. S. S. Sakle presented papers in national seminars held at SRTM University Aurangabad and Tirucharapall. He is the youngest researcher whose paper is published in international journal, Tetrahedron letters (vol 26 pag 1573-1574).

International competition : 28 students of FY participated in CHEMIAD

– 2005 competitions conducted by chemistry department of University of PUNE.

Educational Trips : T.Y.B.Sc.
Students visited forensic laboratory on Open House Day. They could learn use of instrument in analysis which helps in crime investigation.

Number of Research Scholars :
1) (Shri. S. S. Sakle).

Details of Teachers : Shri. S. R. Adhav has written a book for Manali Publication which is useful for T.Y.B.Sc. students for theory courses and practical course.

Shri S. S. Sakle attended national seminars and presented papers.

Activities and support from Alumni
: Several past students visit frequently, they write letters and are ready to come to guide students. Some Alumni holding position are ready to help students to secure job.

Department of chemistry conducted a course in communication. It was 20 hours course and was taught by an expert English teacher. It included the technique of writing and conversational skills in English etc.

Prof. R. G. Limaye

STATISTICS DEPARTMENT

Names of the teachers :

Prof. P.G. Dixit (Head of the Department)

Dr. (Mrs.) A.A. Dharmadhikari

Dr. (Mrs.) V.R. Prayag

Prof. P.S. Kapare.

Dr. (Mrs.) M.M. Sane

Prof. R.H. Phatangare

Prof. S.B. Pathare.

Mrs. Trupti Deshmukh (CHB)

Students strength:

F.Y.B.Sc.: 91 S.Y.B.Sc.: 86 T.Y.B.Sc.: 11

F.Y.B.Com.: 427 S.Y.B.Com.: 24 T.Y.B.Com.: 24

F.Y.B.Sc. (Comp. Sc.): 155

Students from other Countries:

4 from F.Y.B.Sc. (Comp. Sc.)

Activities conducted during the year:**(i) QUIZ CONTEST FOR F.Y.B.Sc.:**

Department of Statistics and Pune University Statistics Association (PUSA) organized a quiz contest for F.Y.B.Sc. students on 26th February 2004. Our college was one of the centers for the quiz. Fourteen students from Modern College and twenty students from H.V. Desai College had participated in the contest. Mr. Sudeep Mane from our college stood first at our center.

(ii) QUIZ CONTEST FOR S.Y.B.Sc.:

Every year University Department

of Statistics and PUSA organizes a statistics quiz for S.Y.B.Sc. students. This year the first round of S.Y.B.Sc. Quiz was conducted on 8th October 2004. Twenty-one students participated in the quiz. Ms. Joshi Sneha and Ms. Pagaria Namrata were selected for the second round. The second round is more rigorous. Students are tested for different abilities such as (a) identifying and solving problems using statistical methods (b) group discussion (c) expressing power.

(iii) PERSONALITY DEVELOPMENT CAMP:

Our department had pioneered the activity of residential camp for students of statistics. This year the residential camp was organized on 16th, 17th and 18th December 2004. Fergusson College coordinated it Mr. Vishal Thorat, Mr. Yuvraj Janbhare and Mr. Sachin Mule from T.Y.B.Sc. actively participated in the camp. The activity helps students to their develop personalities. The different events in the camp make students more resourceful and widen their horizon of knowledge. The lectures in the camp covered wide range of applications of statistics in diversified fields.

(iv) GUEST LECTURES ORGANIZED:

The Department organized several Guest Lectures during this academic year. The details are as follows:

- (a) 'Applications of Statistics in Daily Life' by Prof. A.R. Darekar from Garaware College on 8th October 2004. Everyone appreciated the

same.

- (b) 'Data mining and applications of statistics in software industry' by Ms. Nagmani Katta on 3rd January 2005. Ms. Nagmani is our past student and ex faculty member also. She has experience in statistical software. It was really a fascinating experience to listen to her.
- (c) 'Careers in Statistics' by Prof. P.S. Chirputkar, former Principal of the College on 24th January 2005. He guided the students on how to pursue a specific career. He also explained how to prepare for various competitive examinations.
- (d) 'C.R. Rao: A Statistician' by Prof. M.B. Kulkarni from H.P.T. College, Nashik on 26th February 2005. He introduced the world renowned scientist to the students. He also explained the hardships taken by C.R. Rao to develop himself. It was really an inspiring lecture to everyone.

Seminars/Work shops conducted/organized and details of the teachers who have participated in seminar work:

(i) WORKSHOPS:

This year syllabus for T.Y.B.Sc. was revised and some new courses were introduced. Workshops for these courses were conducted in various colleges.

Mrs. V.R. Prayag participated in a workshop on 'R. Software Package'

conducted by Garware College from 15th May 2004 to 19th May 2004.

H.P.T. College, Nashik, organized a workshop for "Actuarial Statistics" on 22nd and 23rd June 2004. Prof. P.S. Kapre attended the same.

S.P. College organized a workshop on 'Probability and Mathematics' held from 7th to 10th December 2004. Mrs. V.R. Prayag worked as resource person.

Prof. P.G. Dixit attended a workshop on 'Probability and Mathematics' organized by S.P. College from 7th to 10th December 2004.

He worked as an evaluator for S.Y.B.Sc. Quiz, second round at T.C. College, Baramati on 13th February 2005.

Prof. P.G. Dixit worked as a resource person in a workshop on C Programming conducted for teachers in Mathematics at Modern College, Ganeshkhind, Pune-53 on 28th February 2005.

(i) LECTURES DELIVERED:

Prof. P.G. Dixit delivered a lecture on 'Application of Technique of Simulation' on 5th February 2005 at D.Y. Patil College, Pimpri, Pune-18.

Dr. Mrs. V.R. Prayag delivered lectures as follows:

- (a) 'Applications of statistical distributions' on 24th January 2005 at Hutatma Rajguru College, Rajgurunagar under the Quality Improvement Scheme of Pune University.

- (b) 'Job opportunities in Statistics' on 27th February 2005 at Garware College, Pune.

Prof. P.S. Kapare delivered lectures on various topics as follows:

- (a) 'Applications of Statistics in real life' on 8th October 2004 at New Arts, Science and Commerce College, Ahmednagar.
- (b) 'Utility of Statistics in day to day life' on 26th February 2005 at Vidya Pratishthan Arts, Science and Commerce College, Baramati.

Dr. Mrs. Manisha Sane gave a lecture on 'Applications of Statistics' on 8th October 2004 at HPT Arts and RYK Science College, Nashik.

Inter College Competitions organized:
PROJECT COMPETITION FOR T.Y.B.Sc.:

Pune University Statistics Association (PUSA) and Statistics Department of Pune University conducts Project Competition for T.Y.B.Sc. students. Working on the project and participating in the competition is a good academic experience for T.Y.B.Sc. students. Students solve the problems in day today life. Collection of data and its analysis using statistical methods and software are the main steps in the project.

This year we were the organizers of Project Competition. In the first round we shortlisted the projects. The second

round of presentation was conducted on 13th March 2005 at Department of Statistics, University of Pune.

From our college, three teams had submitted the projects for competition out of which two were selected for second round. Project by Miss Neelam Gurav, Miss Aparna Jadhav and Mr. Vishal Thorat received second prize. The title of the project was 'Sample Survey of Telephone Users with Special Reference to Mobile Holders'.

Educational trips:

The Department organized a study tour on 11th February 2005 at Agricultural College, Pune. The students appreciated the various applications of statistics in agricultural science. The trip has bridged the gap between theory and practice. The experiment gave the students an insight to learn especially designing of experiment. The designing of experiment is part of syllabi.

Details about the Teachers who published books, articles, paper, in seminars etc.):

In all three textbooks were published by the staff members.

Prof. P.G. Dixit published two books namely (i) "Commercial Mathematics and Statistics" for F.Y.B.Com. and (ii) "Basic Business Statistics" for B.B.A.

Prof. P.S. Kapre has written a textbook "Business Mathematics and Statistics" for F.Y.B.Com. alongwith Prof. P.S. Cirputkar.

Activities and support from the Alumni: During Silver Jubilee Celebrations a Past Students' association has been formed. Our past students have promised us to help in placement of our students.

Students achievements and awards:

(i) Glorious Achievement in the Silver Jubilee Year of B.Sc. Statistics:

Ms. Kalyani Gajmal brought laurels to the Statistics Department and the College. She is the topper in Merit list of University examination conducted in May 2004 among all students of B.Sc. Obviously, she has secured first rank in Statistics subject also. This achievement in the Silver Jubilee Year is really a matter of great pleasure to all of us.

The achievement is a jewel in the crown of Modern College. We are proud of her meritorious performance. In the history of the Department this is an unique event so far.

(ii) The recipients of "Late Sou. Indirabai Chirputkar Prize" are:

Ms. Dahale Poonam (S.Y.B.Sc.)

Ms. Anaspure Amruta (S.Y.B.com.)

They have scored the highest marks in respective classes.

The recipients of "Late Nirmala Eknath Potnis Prize" are:

Ms. Gajmal Kalyani. (T.Y.B.Sc.)

Ms. Anand Shweta. (T.Y.B.Com)

They have scored the highest marks in the respective classes.

Placement services provided to

students:

Various companies (Wipro, Patani, Cognizant, H.P. Services) have conducted entrance tests for T.Y.B.Sc. students. Our students have appeared for the tests.

Any other relevant information:

Silver jubilee Ceremony

Department of statistics had started teaching statistics as a Principal subject at T.Y.B.Sc. from academic year 1979-80. A grand silver jubilee function was organized on 15th August 2004.

Prof. P.S. Chirputkar, former Principal and Head of Statistics department was felicitated at the hands of the students of first batch as a token of love and respect. The entire function was memorable. The past students expressed their love respect for the staff. This nostalgic occasion was shared by every one. Some students expressed that mere words are not sufficient to express their feelings. They expressed gratitude and asked for blessings. Some past students abroad contacted us on phone while some sent letters expressing their feelings as to how college and department had played an important role in their career building. Mr. Sunil Dadhe (I.A.S.) sent e-mail. Mr. Sadanand Date (ACP) visited and wished good luck to the department a few days before the function.

Past students who could not remain present for the function, visited the

department afterwards and said that they had missed a lot.

Principal A.G. Gosavi appreciated the significant progress made by the department. Prof. P.S. Chirputkar expressed his feelings of satisfaction and happiness due to this wonderful gathering. He guided the audience.

Such get-togethers of present and past students will be helpful to the department in its further growth.

The common feeling every past student was expressing was that the positions achieved by them were due to the help and guidance given by staff. Further they also suggested organizing of get-together every year and hoped that golden jubilee function would be conducted with same enthusiasm.

Achievements of Staff:

Prof. P.G. Dixit is nominated as a member of Board of Studies in Statistics at Solapur University, Solapur.

Prof. S.B. Pathare has been awarded the M. Phil. Degree by University of Pune in August 2004. The dissertation was titled 'What is kurtosis?'

Shri. Ashok Sanas has been elected as a representative member of non-teaching staff on Local Management committee of Modern College, Pune-5 for the period 2005-2009.

Prof. P.G. Dixit

LIBRARY

1233 have been added books in the library from Jan. 2004 to Dec. 2004 and now there are 73,177 books in the library.

We subscribe 82 magazines and journals in our library for our staff and students. Library receives 14 daily newspapers which include Hindi, Marathi and English newspapers. We have also started keeping newspaper clippings on selected topics, e.g. Career Development, Higher Education etc. Library has back issues of few research journals for research students.

A Book Exhibition was held and Saraswati Pooja was on 20th October, 2004 in the library. Pooja was performed by Prin. A.G. Gosavi. New books purchased in the library were displayed for staff and students in this Book Exhibition.

Our library organised a one day workshop on "Services expected of libraries in Modern Age," for library personnel of institutions under Progressive Education Society. This workshop was organised in co-operation with Modern College of Engineering Library. The main objective of this workshop was to make library personnel aware of the developments in the field of library science and have better communication among all libraries under Progressive Education Society.

This year, library received nearly 100 books as donation from staff-members

of our College and other people as well as other organizations. The list includes:- Prin. A.G. Gosavi, India Today Group, Pragati Book Centre, Shri Kavade S.B., Prof. R. Kothavade. Ms. Jain Rekha, Wani Publishers, Prof. Mrs. Datre, Rajaneesh Foundation, Dr. Ghate H.V., Mrs. Mahajani Vinita, Parchure Prakashan, Mrs. P.P. Chikate, Snehwardhan Prakashan, T.Y.B.Com. Div. 'C' (2003 batch), P.M.C., Dr. Shejawalkar P. C., Prof. Mrs. Vegus. We are grateful to the donors for these donations.

This year 70 students from F.Y./S.Y./T.Y.B.A., B.Sc. and B.Com. availed the book-bank facility from the Library.

Three students from S.Y./T.Y.B.A. and B.Sc. worked in library under the Earn and Learn Scheme of UOP.

Data entry of 35000 books was done in the library software. The work is in process and I hope that we will complete the computerization of library books before the next 'NAAC' visit.

M. S. Datre

VIDHYARTHINI MANCH

Vidhyarthini Manch is a platform for those girl students who are weak in presentation and communication. The association would like to spread information on various subjects like legal rights of women, health awareness and social responsibility of a person.

Members and chairman

1. Principal A. G. Gosavi	Chairman
2. Smt. Nayana Kulkarni	Secretary
3. Mrs. Sunita Purohit	Member
4. Mrs. Neesha Bhandare	Member
5. Mrs. Alaka Kamble	Member
6. Miss. Priyanka Thorat	Student Representative

Activities conducted during the year:

1. The Inagural function was held on 10th Sept. 2004. Advocate Vandana Chavan was the Chief Guest and Vice Principal Dr. Sulbha Deuskar was the chairperson.
2. Celebration of 'Savitribai Phule Jayanti' on 5th Jan. 2005. Dance ballet was performed on Savitribai Phule's life pratice by Smt. Roshan Date, the Director of Rochit Kathak Dance Academy.
3. Essay competition on Marathi movie 'Satchya Aat Gharat' was held in Feb. 2005.
4. Lecture and discussion on 'Selection of life partner by Smt. Vandana Kulkarni on 20th Jan. 2005 Principal A. G. Gosavi was the chairperson.

Workshops and seminars:

1. A workshop organized by Vidhyarthi Kalyan Mandal, Pune University was attended by Smt. Nayana Kulkarni and Mrs. Sunita Purohit on 23rd Dec. 2004.

2. A seminar organized by S. M. Night College of Commerce and Arts was attended by smt. Sunita Purohit and student Miss. Pragati Deshmukh on 11th Feb. 2005.

N. J. Kulkarni

TIME TABLE COMMITTEE

Members :

Prof. (Mrs.) V. A. Abhyankar, Prof. S. R. Chaudhari, Prof. A. V. Rayrikar, Prof. S. R. Pokharkar, Prof. (Ms.) Jivita Gujar, Prof. (Mrs.) M. M. Satam, Prof. (Ms.) A. A. Dharmadhikari, Prof. (Mrs.) A. S. Oak, Prof. B. B. Yenage, Prof. V. N. Gaikwad, Prof. A. V. Sathe, Prof. B. W. Bhome, Prof. (Mrs.) M. B. Shinde, Prof. R. V. Kulkarni, Prof. (Mrs.) S. V. Kuvalekar, Prof. J. J. Pawar, Prof. (Mrs.) Rekha Agashe, Prof. (Mrs.) A. C. Makhale, Prof. R. N. Ingole, Prof. A. V. Thakur, Prof. (Mrs.) A. S. Apte

The Time-Table Committee was constituted in the month of April, 2004. The suggestions from various staff members were invited regarding any necessary change required in the time-tables. Subsequently, in the two separate meetings, the various problems of the students, administrative staff and the

teaching staff were discussed.

Sub-committees were formed for making the necessary changes in Junior and Senior College time-tables. The problem related to allotment of halls to certain classes was solved with the help of Principal, Vice-Principals, Registrar and Jr. College Supervisor. After the necessary discussions and approval the printing of the time-tables was carried out with the help of college office staff members.

The necessary hall adjustment during guest lectures, inauguration of various associations of the college, curricular & extra curricular activities were carried out without disturbing the other classes.

The Committee takes this opportunity to thank Principal A. G. Gosavi, Vice-Principals Prof. R. G. Limaye, Prof. (Dr.) Y. R. Waghmare, Dr. (Mrs.) Sulbha Deuskar, Prof. J. P. Chinchore, Supervisor (Jr. College) Prof. (Mrs.) M. B. Shinde, Registrar Mr. D. S. Khopkar, Office Staff Members Mr. R. P. Kale & Mrs. Swati Patwardhan as well as all teaching & non-teaching staff for their kind co-operation.

Prof. A. V. Deshpande

BEST STUDENT TROPHY

Chair-person-Dr. Bharati Dole
Committee Members –

Prof. D. L. Khokale,
Prof. K. S. Lagoo,
Prof. R. V. Kulkarni,
Prof. Mrs. L. R. Patanker,
Prof. V. K. Chabra,
Prof. Shri. S. N. Inamdar.

Every year the best Student Trophy is awarded to the deserving student on the basis of his or her academic performance, participation in sports and other activities and performance in the interview.

This year eight students from senior college and eleven students from junior college were short listed for interview. The interview panels for selection of the 'Best Student' were as under.

Junior college :

Prof. J. P. Chinchore,
Prof. Mrs. M. B. Shinde,
Prof. Mrs. S. N. Gosavi,
Prof. Mrs. L. R. Patankar
Prof. R. V. Kulkarni.

Senior college :

Prof. R. G. Limaye,
Prof. Dr. Y. R. Waghmare,
Prof. T. P. Lale,
Prof. Mrs. A. S. Oke
Prof. S. S. Deshmukh,
Prof. S. K. Mehta.

Following students were awarded the 'Best Student Trophy'.

1. Dipti Dole – T. Y. B. Com. – C – Senior

College.

2. Harshali Damle – XII G – Junior College.

The committee is thankful to all the teachers and non-teaching staff for their excellent co-operation.

Dr. B. S. Dole
Chairperson Best Students Trophy
Committee

SCIENCE ASSOCIATION

Chairperson : Dr. (Mrs.) S. D. Joag.

Members : Dr. K. S. Kale, Dr. R. S. Zunjarrao, Dr. (Mrs.) N. M. Patil, Dr. (Mrs.) A. A. Dharmadhikari, Prof. S. R. Choudhari, Prof. D. B. Gaikwad, Prof. D. S. Mane, Prof. B. T. Kalbage, Prof. S. N. Ghaisas, Prof. A. V. Sathe, Mrs. V. Kale (Office member).

The year 2004-05 was an eventful year for Science Association. A variety of activities was organised for the students throughout the year to fulfill the threefold objective, viz, to inculcate amongst students an interdisciplinary approach, temperament for working with own hands and ability to write scientifically. The activities are outlined below.

(A) GUEST LECTURES :

- (1) Meteorology and weather forecasting' : Inaugural Lecture by Dr. (Mrs.) N. Jayanthi, Dy. Director General, India Meteorological Dept., Pune, on 24th Aug. 2004.

- (2) Biotechnology – Plant Tissue Culture : Scope and Opportunities' : Lecture by Mrs. S. V. Kendurkar, Senior Scientist NCL, Pune, on 24th Sept. 2004, under the joint auspices of NCL, Inter College Consortium and Science Association.
- (3) 'Nano Science and Nanotechnology' : Lecture by Dr. (Mrs.) S. K. Kulkarni, UGC Scientist, University of Pune, on 2nd Feb. 2005.

(B) ACTIVITIES WITH STUDENTS' PARTICIPATION :

(1) Essay contest : Thirteen student tackled five topics in the essay contest. The members of S. A. involved in the assessment work were RSZ, NMP, DBG, KSK, AAD and SDJ. Prof. N. J. Kulkarni, Head, Dept. of Geography also did assessment of essays. The results were as follows:

No.	Student's Name	Class	Essay title
1	Nalini Gurav	F.Y.B.Sc.	Evolution of Earth
2	Rujuta Joshi	S.Y.B.Sc.	Gene Therapy
3	Deepali Kadu	S.Y.B.Sc.	Handedness of Molecules
4	Pallavi Deshmukh	T.Y.B.Sc.	Gene Therapy

(2) Science Quiz Competition :

Teacher Incharge : Prof. S. R. Chaudhari, Dr. Mrs. A. A. Dharmadhikari.

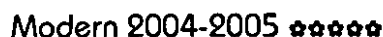
Qualifying Round : 24th Dec. 2004. Fifty one students appeared for the qualifying round, and sixteen were selected for the final round.

Final round : On 5th Jan. 2005. Final quiz had multiple choice question, direct answer question and visual question rounds. Four teams constituting four students each participated in the quiz finals. It was Prof. Limaye's novel idea that quiz can be conducted on applied science subjects. Ten applied science subjects chosen for the quiz were Computer hardware, Ornithology, Horticulture, Meteorology, Astronomy, Gemology, Biomechanical Techniques, Food and Drug Chemistry, Descriptive Statistics and General Mathematics. The members of S.A. who set questions on these applied topics were SRC, DBG, KSK, AAD, RSZ, BTK, AVS and SDJ. Prof. R. G. Limaye and Prof. (Mrs.) Apte (both Elec. Sc. Dept.), Dr. (Mrs.) N. Mahajan, and Prof. (Ms.) A. R. Marathe (both, Mathematics Dept.) also contributed to question setting. Prof. (Mrs.) Apte and Prof. Varade assisted in conducting the quiz was inaugurated at the hands Dr. R. V. Gandhe, Head, Dept Botony. The quiz results were as follows:

Winning Team

Shweta Shetty	XI F
Neelam Kudale	F.Y.B.Sc. 'A'
Snehal Gandhi	F.Y.B.Sc. 'B'
Namrata Pagariya	S.Y.B.Sc. 'A'

Sheetal Potdar	XI E
Sudeep Mane	F.Y.B.Sc. 'A'
Nilesh Waghmare	F.Y.B.Sc. 'A'
Hema Punjabi	T.Y.B.Sc. 'B'

Vidnyan Geet Recital at inauguration Of ICC

Pranav Kulkarni	S.Y.B.Sc.
Nilesh Kulkarni	S.Y.B.Sc.
Deepti Jadhav	T.Y.B.Sc.
Kumudini Shinde	T.Y.B.Sc.
Pradnya Vaidya	M. Com. I
Harshali Damle	XII Com.
Suvarnagauri Muddebihal	XII Com.
Priya Karandikar	XII Arts

(4) Activities for SRAS : Students of all the science classes were appealed to register their names as student representative of Science Association SRAS for participation in special activities. The condition for enrolment as SRAS was to work on an awareness project : 'Science – 2004'. Twenty eight students came forth with a self chosen topic for the project. Special

(i) Visit : A visit to 'Observatory' was arranged on 17th Dec. 2004. Dr. R. S. Zunjarrao worked as visit in charge. Prof. S. R. Chaudhari assisted him.

(ii) Special Skill Programme : A special programme for inculcating computer skills was organized for SRAS. Prof. A. V. Sathe was the programme-in-charge. Prof. S. S. Deshmukh, Head, Dept. of Comp. Sc. and his colleagues Mrs. M. Suryavanshi, Mrs. Pise, Mrs. M. Lokhande, Mrs. A. Sardesai, Ms. S. Pund, Mrs. S. Raut, Mrs. K. Salla and Mrs. M. Ghanekar gave full co-operation in running a six day programme (28-1-05 to 3-2-2005) of daily two hours duration. Eleven SRAS took benefit of this programme.

(iii) Project Competition: All the twenty eight SRAS completed their self chosen awareness projects with general title 'Science 2004', and submitted the project reports in the 1st week of Jan. 2005. completing an awareness project, and having opportunity to participate in special programmes by itself was a reward for every SRAS. Apart from this, the project reports submitted by SRAS were assessed. The assessment work was carried out by AAD, NMP, BTK, SRC, DBG, RSZ, SNG and KSK. Prof. N. J. Kulkarni (HOD, Geography) and Prof. S. S. Sakte (Dept. of Chem) also contributed to the assessment work. The results were as shown below:

(5) Poster : Meenakshi Sharma and Mayura Patil for T.Y.B.Sc. prepared a

poster on 'Cloning' at the inaugural function.

C) Valedictory Function : The activities of S A for the year 2004-05 were formally concluded on 2nd Feb. 2005. The chief guest for the function was renowned UGC career award scientist Dr. (Mrs.) Sulbha Kulkarni from the Dept. of Physics, Univ. of Pune. Dr. Kulkarni appreciated the student's work seen through the beautiful project reports and essays. Her lecture on Nano science and Nano technology' was palatable to all the students and teachers. Prizes were distributed at the hands of the chief guest.

Indeed it was an eventful year for S. A. Corporation of members as well as non members, office staff and staff of Chemistry Dept. is gratefully acknowledged. Support and guidance provided by Prin. Gosavi and Vice Principals Prof. R. G. Limaye and Dr. Y. R. Waghmare was invaluable throughout the year.

Dr. (Mrs.) S. D. Joag

ANNUAL SOCIAL GATHERING

President : Principal A. G. Gosavi.

Vice Presidents : Prof. R. G. Limaye,
Dr. Y. R. Waghmare,
Dr. S. A. Deuskar,
Mr. J. P. Chinchore.

Chairperson : Ms. S. G. Parab

Vice Chairmen : Dr. S. K. Ujalambkar,
Dr. (Mrs.) B. S. Dole,
Mr. U. K. Gawali.

Classwise Variety Entertainment Programme

Convener : Dr. Mrs. K. R. Gandhe.

Advisors : Mrs. J. P. Gujar,
Mr. R. V. Kulkarni.

Refreshment Committee

Convener : Mrs. N. J. Kulkarni,

Advisors : Mr. S. R. Pokharkar,
Mr. Y. S. Thipse.

Co-ordination Committee

Convener : Mr. S. S. Deshmukh.

Advisors : Mr. A. V. Rajarikar,
Mr. B. W. Bhome.

Students Representatives UR :

Sachin Shinde
(M.A. - I)

ICSR (Gents) : Mohan Khot
(T.Y.B.Com.)

ICSR (Ladies) : Priyanka Paraswar
(S.Y.B.Com.).

The Annual Social Gathering held on 29th and 30th Dec. 2004, made the college lively once again! The social was planned for a fortnight in advance. Hectic preparations were made. The 1st meeting was held on 15th Dec. 2004 by the Principal with the Chairman, the members of the managing committee and the class representatives. The Principal gave direction in respect to the organisation, management and conduction of the socials. The Chairman also expressed her views with major thrust on maintaining discipline, co-operation and amicable gesture.

Regular meetings were then held by the Chairman, Vice Chairman, conveners, concerned staff and students. This was to ensure a successful Gathering for a period of two days from 8.00 a.m. to 7.00 p.m., of a college with Junior, Senior and Post Graduate wings, with different faculties of Arts, Science, Commerce and Computer Science, comprising a student strength of 6000 and more.

The planning and designing of the classwise variety programme was excellently tuned with the Refreshment arrangements and timings. This could be executed due to the able assistance and defence given by the co-ordination committee. A united effort enabled us to overcome the Load-Shedding problem efficiently.

The inauguration of the social was done at the hands of Principal A. G. Gosavi accompanied by the Chairman, Gathering Committee members, Staff and Students, on 29th Dec. 2004 at 9.00 a.m. The Principal was given a special invitation for this by the Chairman and the Managing Committee.

The girls colourful and impeccably turned out, with boys smart as they come these days, some in ethnic and traditional outfit also.

A distinctive feature of Modern College is the classwise Variety Programme which is held in the form of a competition. Two teachers work as judges for every class. Marks are allotted

for the items performed. A proforma of items and corresponding marks is given to the judges. The class securing highest marks is declared as the winner – the 'Best Class' in the Senior and Junior wing respectively. The class wise committee takes care of all this.

This year the winners were ; Senior College 1st prize – T.Y.B.Sc. – Div. – B. They were the recipient of the S.Y.B.Com. Trophy. 2nd Prize – F.Y.B.Sc. (computer) Div. – A. Consolation prizes – T.Y.B.Sc. (computer) Div. – A and B. Junior College : 1st prize – XI Sc. Div. 'E'. Consolation prize – XI Com. – Div. I. Congratulations to the winners!

Along with this programme is the enjoyable moment when the students relish the sumptuous eatables, obviously, since the choice of the menu is theirs! They are accompanied by their respective class advisors. The entire help is rendered by the Refreshment Committee.

The most endearing period was on 30th Dec. at 4.30 p.m. 'A get together' of the staff members with 'Ex-Moderners' (staff). A nostalgic meet, the remembering of good old days which would definitely go down the memory lane.

The socials ended with thanks giving by the Principal to the Chairman, Vice Chairmen, Conveners, staff-teaching and non-teaching and the students. The most blissful moment was the loud praise of 'Three Cheers' by the

entire gathering for the Chairman!

I sincerely and whole-heartedly thank the Principal for the trust he reposed in me and I also thank him and the Vice-Presidents, the Advisors, the teaching and non-teaching members of the staff and students for their commendable co-operation and assistance.

My fervent thanks to the Vice-Chairmen, Conveners, Registrar, Prof. Ahav and the student representatives. A word of praise for those who did pains taking work on the computers and in maintaining the financial accounts. A big thank you to Laxmi Dry Fruit and Sweet Centre who provided us with fresh and delicious eats.

Ms. S. G. Parab
Chairman

Gathering Managing Committee

ARTS CIRCLE

Advisor – Prof. R. G. Limaye, Vice-Principal

Chairperson – Mrs. Amruta Satbhai

Members –

1. Dr. Sushama Jog, 2. Dr. Swati Karve
3. Mrs. Sunita Gosavi, 4. Mrs. Jivita Gujar
5. Mrs. Vinita Kulkarni, 6. Mrs. Sanjivani Rahane,
7. Mrs. Sanjivani Kuwalekar 8. Mrs. Vandana Joshi,
9. Mrs. Sunita Purohit 10. Mrs. Kanchan Rajadhyksha,
11. Mrs. Nisha Bhandare, 12. Mr. Vijay Gaikwad,
13. Mr. Vinod Suryawanshi, 14. Mr. Shyam Deshmukh,
15. Mr. Ashok

Kamble, 16. Mr. Ajitsinha Thakur, 17. Mr. D. P. Mule, 18. Mrs. Swati Patwardhan, 19. Mr. Deepak Shah.

Objectives of activities conducted - 1. To develop all-round personality, 2. To provide various facilities which will help the students to identify their own interests & talents in extra curricular activities. 3. To initiate creativity

1. Elocution Competition :- on 26th, 27th, 28th, Aug. 04 Elocution Committee organized 'English' 'Hindi' and 'Marathi' Elocution Competition.

Chief organizer for this competition - Mrs. Vandana Joshi,

Other Members – Mrs. Sanjivni Rahane, Mrs. Jivita Gujar, Mr. Ajitsinha Thakur, Mr. A. V. Kamble

The Competition was inaugurated by Vice Principal Jagdish Chinchore, and teachers in our college worked as examiners. Dr. Snehal Taware – Head of Marathi Dept., Dr. Madhura Koranne, Dr. Swati Karve, Mrs. Sunita Gosavi – For Marathi elocution Competition, Mrs. Sunita Purohit - For Hindi elocution Competition.

Ms. Surekha Parab – Head of the English Dept., Mrs. Beena Muttalgi – For English elocution competition.

This was the first year to hold the English elocution Competition. The students gave a good response. 40 students participated.

This year again there was a tremendous response for 'Sangeet

Spardha' (Music Competition). This competition was organized for Junior & Senior sections independently. There were 133 entry forms from different students.

Examiners were – Mrs. Archana Apte & Dr. Manisha Sane. Final round of this competition was organized on 4th sept. 04. It was inaugurated by Vice - Principle R. G. Limaye. Vice Principal Mrs. Sunita Palsodkar from B.M.C.C. and Flute - Artist Shri Prafulla Kulkarni worked as examiners. There were 66 participants in the final round.

Nritya Zanakr :-

This is a very popular & favourite competition among the students.

Classical dance, based on Hindi – Marathi film – songs, Western dance, Lok-Nritya, were included in the competition. It was inaugurated by famous dance and film artist Sharvari Jamenis. First round of this competition was held on 25th Aug. 04 – 70 students participated 44 participants were selected for final round.

The students of Guru Pandita Rohini Bhate, Mrs. Prerana Despande and Smt. Sujata Bhide were examiners for the final round of this competition Chief organizers of the competition were Mrs. Sunita Purohit, Mr. Narendra Naidu, Mrs. Nisha Bhandare and students worked as volunteers.

Poster, Rangoli & Mehendi Competition

These competitions were organized on 'Nagpanchami' day.

Mehandi Competition :- There was an overwhelming response from the students. (105 from Sr. wing & 25 from Jr. wing.) Mrs. Jayashree Joshi worked as an examiner

Rangoli Competition :- Traditional & Modern both styles were presented by different students. Mrs. Pratibha Barve was examiner.

Poster Competition, 'Malnutrition' 'Corruption' 'Flood' (Natural Calamities) and 'Transport System in Pune' etc. the subjects were announced.

The participants presented their thought, approach & awareness towards these social problems. Famous Artist Ravindra Kale was the examiner for the competition.

All these three competitions were organized by Mrs. Nisha Bhandare, Mrs. Sunita Purohit and Mrs. Sanjivani Rahane.

Mahasparidha :- It was organized on 10th & 11th Sept. 04. 'One Act Play', 'Katha - Kathan', 'Natyabhinay', 'Kavya - Wachan' (Poetry Reading), 'Natyacharan' etc. were the different types for the competitions. Through these competitions students presented their talents.

Examiners were as follows :-

Katha Kathan & Natyabhinay : Shri. Jayant Jorwekar, Shri. Narendra Naidu.

Natyawachan & Kavitawachan : Mrs. Leena Patankar, Dr. Vidya Prayag.

Organizers were – Mrs. Sanjivani Kuvalekar, Mrs. Rajadhyaksha, Shri. Suryavanshi.

Inter – Collegiate Competition :-

Purushottam Karandak Spardha : One Act Play 'Khel' based on the theme of famous Artist Dostovaski was presented. It was written & directed by Mayur Hardas & guided by Mrs. Amruta Satbhai.

Suman Karandak Natya Wachan Spardha;- 'Tipke' – One act play was directed by Maitreyee Biniwale & she got an individual award for reading. She was guided by Mrs. Satbhai.

Late Vishwasrao Sarpotdar Utsphurt Natyavishkar Spardha :-

Two teams had participated. In this competition.

On behalf of ABVP & IPTA & S. P. College –

'Path-Natya Spardha' was arranged, In this competition. The Sr. and Jr. teams participated. Jr. wing got award for acting. They were guided by Shri. Ashok Kamble.

Elocution Competition :- The students of our college participated in different Inter Collegiate competitions & achieved prizes, in the following competitions.

1. Swatantryaveer Sawarkar Karandak – Dombivali
2. Vaman Malhar elocution Competition

3. Annabhau Sathe elocution Competition

4. Savitribai Phule elocution Competition
These students were guided by Mrs. Vandana Joshi and Mrs. Sanjivani Rahane.

Kavya - Wachan Spardha :-

Various students of our college presented 'Kavya – Wachan' Poems written by themselves (Swa - Rachit) in the following competitions

1. Sadhana Granthprasar Kavi – Sammelan
2. Jagtik Mahila Vartul Kavi – Sammelan
3. Shabda – Vaibhav
4. Mahatma Phule Kavita – Wachan Spardha

Different Competition & Winners (2004 – 05)

1. Elocution Competition

1. Swa. Sawarkar Karandak Inter – Collegiate Debate Competition :
Consolation : Mayuresh Prabhune (T.Y.B.Sc.)
2. Vaman Malhar Vakrutva Spardha (SNDT)
Consolation : Angad Paithankar (XI F)

Elocution Competition

Marathi Jr. Wing :

- First - Angad Paithankar (XI F)
Second - Prathamesh Joshi (XI G)
Third - Rohan Gore (XII J)

Marathi Sr. Wing :

- First - Mayura Patil (T.Y.B.Sc.)
Second - Sheetal More (T.Y.B.A.)
Third - Prajakta Inamdar (F.Y.B.A.)

Consolation prize – Roshani Sutar (T.Y.B.A.)

Hindi Jr. Wing :

First - Rahul Bandgar (XI F)

Second - Sukhiya Yadav (XII G)

Hindi Sr. Wing :

First - Kalpana Sawant (F.Y.B.A.)

English Jr. Wing :

First - Priya Das (XI Eng. Medium Arts)

Second - Snehal Nikam (XI F)

Third - Prita Yadav (XII E)

Youth Insynch and Verve are big and popular events in youth world. Our college has been participating in these events for many years. This year our team participated in a very special event 'TARANG'. This is creative combination of Instrumental & Vocal Music. Our Boys played musical instruments like synthesizer, Guitar, Tabala, Harmonium, Bongo, Drumset and sang popular Hindi Film Songs.

Group dance based on Mahatma Gandhi's event and communal assassination, harmony was greatly appreciated.

Ramakant Gaikwad bagged the first prize for his outstanding performance in state level Classical Vocal Music competition 'Swarmadhuri'

In State Level Group song competition, organized by Bharat Vikas Parishad our college won first prize. This national level competition was held in Jaipur. Our college represented

Maharashtra State. Dr. Sushama Jog took great efforts to achieve this success.

This year we celebrated 10th year of 'Modern Trophy Duet Song Competition'.

This very special & successful event was held on 3rd January 2005 at Tilak Smarak Mandir. Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote, Member of P.E. Society inaugurated this competition in the presence of Principal A.G. Gosavi and Vice Principal Jagdish Chinchore. Twenty six competing pairs from various college in Pune and outside Pune colleges took part in the competition.

The Student response was overwhelming. Well known singers like Mrs. Ashwini Tilak, Mr. Shekhar Kumbhojkar and violinist Mrs. Anjali Rao were Judges.

The orchestra was arranged and conducted by our past student & well known Music Director Jitendra Kulkarni.

It took a whole day for the competition and the Prize Distribution was held in the evening.

Chief Guest Mrs. Kirti Shiledar sang a popular Hindi song from the film Navarang, which created great enthusiasm amongst the audience.

Thespian pianist Enoc Danial, our guest of honour was felicitated by our college. He played popular Hindi songs on synthesizer. The prize distribution ceremony was conducted in deafening applaud of students. The 10th year celebration ceremony was supported &

sponsored by many welwishers.

Dr. Swati Karve, Prof. Nisha Bhandare, Prof. Jayant Jorvekar, Mrs. Amruta Satbhai, Vice Principal Jagdish Chinchore took great efforts for sponserhip. All members of Kalamandal, student volenteers, U.R., ICSR, LR. laboured successfully under the guidance of Dr. Swati Karve, Chief co-ordinator of competion and were successful in celebrating 10th year of this competition in a grand way.

The Annual Prize Distribution ceremony of the Art Circle was held on 9th Feb. 05. Prof. Arun Nulkar, renowned Compere was the Chief Guest. He spoke on 'How to become a successful compere'. The child artist Ashwin Chitale was felicitated on this occasion.

The Following students received prizes
Sr. Wing :

First : Ruchi Sharma (F.Y.B.Com.)
Second : Pushpa Gander (F.Y.B.Sc.)
Third : Pranali Kulkarni

● Annabbau Sathe smruti Vaktrutva Spardha (Fergusson College)
Participant – Mayuresh Deshpande (S.Y.B.Sc.)

● Abasaheb Garware College-
Savitribai Phule Vaktrutva Spardha
Participants : -

- 1) Mayuresh Deshpande (S.Y.B.Sc.)
- 2) Ganesh Palande (F.Y.Jc.)

1) Sadhana Granth Prasar Samitee,
Shaniwar Peth, Pune- Kavi Sammelan
Patricipant _ Mayuresh Deshpande

2) Jagtik Sahitya Kala Vartul, Pune
Branch

Participant _ Mayuresh Deshpande

3) Shabd Vaibhav Sahitya Premi Kavi-
Sammelan

Participants :

- 1) Mayuresh Deshpande
- 2) Dattatray Sonawane

4) Mahatma Phule Adhyasan, Pune
Vidyapeeth

Participant – Mayuresh Deshpande.

**Antar Maha Vidyalayin Suman
Karandak Natyawachan Spardha**

Team A – i) Maitreyee Biniwale

ii) Milind Achut-Uttam Wachik

iii) Manish Chattrre

iv) Sonali Kale – Uttam Wachik

v) Narendra Pathak

vi) Dheeraj Gosavi

vii) Prajakta Inamdar

Team B – i) Praful Pawar-Uttam
Wachik

ii) Mayur Hardas

iii) Makrand Nashikkar

iv) Raskia Mulye – Uttam Wachik

v) Shashank Joshi

vi) Mohit.

**Purushottam Karandak/
Probodhankar Thakre**

Participants

1) Maitreyee Biniwale 2) Mayur Hardas

3) Milind Achhut 4) Sachin Dhumal

5) Raskia Mulye 6) Jayant Gopale

- 7) Shashank Joshi 8) Vishal Kambale
9) Dheeraj Gosavi 10) Mayureshwar Kale
11) Makrand Nashikkar 12) Mihir Kannadkar
13) Manish Chatre 14) Ashutosh Dhande
15) Prajakta Inamdar 16) Mayur Gurav

Personal Awards :

Purushottam – 1) Milind Achhut
Prabodhankar 1) Milind Achhut –
consolation

Prasang Natya (BMCC)

Participants

- 1) Mayur Hardas 2) Dheeraj Gosavi
3) Milind Achhut 4) Vishal Kambale
5) Mihir Kannadkar 6) Shashank Joshi
7) Jayant Gopale 8) Shreevats Koratee
9) Sachin Dhumal 10) Prajakta Inamdar
11) Makarand Nashikkar
12) Mayureshwar kale
13) Ashutosh Dhande

Youth Festival (Lonavla)

Utsput Waktrutva & Solo dance
(participation) : Prajakta Inamdar

Pathnatya Spardha

Participants :

- 1) Ganesh Palande, 2) Ajay Zende
3) Pravin Innarkar 4) Abhishek Ghodekar
5) Satya M. Pillai, 6) Manish Kavale
7) Amar Deshmukh 8) Suyog Dedge
9) Raju Kanhe 10) Sahil Desai

- 11) Javed Pansare 12) Bhavana Kadu

13) Prachi Kulkarni
Organized
IPTA & S. P. College :-

Pathnatya Spardha

Participants :

- 1) Makrand Nashikkar,
2) Javed Pansare
3) Mayuresh Deshpande,
4) Ajay Zende
5) Manish Kawale, 6) Pravin Innarkar
7) Sahil Desai, 8) Suyog Dedenge
9) Amar Deshmukh,
10) Swapna Palnitkar
11) Anuradha Kulkarni,
12) Bhavana Kadu
13) Prachi Kuchik, 14) Gyatree Kulkarni
15) Shruti Wadapurkar,
16) Viranche Inamdar

Modern Mahavidyalaya

Sangeet Spardha

Jr. 1) Marathi Geet : (Solo Music)

- First Ramakant Gaikwad (XII D)
Second Harshali Damle (XII Com.)
Third Rasika Kulkarni (XII Com.)
Consolation Priya Karandikar (XII Arts)

2) Hindi Geet

- First Rasika Kulkarni (XII Com.)
Second Harshali Damle
Third Ruta Bhide (XI Arts)

3) UP Shastriy Gayan – (Semi-Classical)

- First Mandar Gadgil (XI Sci)
Second Ramakant Gaikwad (XII Sci)

4) Vadya Vadan / Instrumental Music

First – Priya Karandikar (XII Arts)

5) Samuh Geet

First – Neha Tope & Other (XI Sci)

6) Duet

Sr. Wing.

1) Marathi Geet

First Pranav Kulkarni (S.Y.B.Sc.)

Second Madhura Ranade (S.Y.B.Sc.)

Third Kumudini Shinde (S.Y.B.Sc.)

Consolation Vikas Kulkarni (M.Sc. II)

2) Hindi Geet :

First Artee Naik (F.Y.B.A.)

Second Ketki Adkar (T.Y.B.Sc.)

Third Yashwini Gaikwad
(T.Y.B.Sc.)

Consolation Yogini Kharpudikar
(S.Y.B.com.)

3) Upashastriya Gayan (Semi- Classical)

First Ketki Adkar (T.Y.B.Sc.)

Second Atree Naik (S.Y.B.A.)

Third Pranav Kulkarni (S.Y.B.Sc.)

4) Vadyavadan/Instrumental Music

First Ratnakar Panchal (T.Y.B.Sc.)

5) Duet

First Artee Naik (F.Y.B.A.)
& Ketki Adkar (T.Y.B.Sc.)

6) Group Song

First Dipti Jadhav & Other (T.Y.B.Sc.)

Organised by

Bharat-Vikas Parishad

“Antar Mahavidyalayeen Samuhgan Spardha”

First Prize (selected for State – Level
Competition)

Participants

1) Pradnya Vaidya (M.Com. I)

2) Dipti Jadhav (T.Y.B.Sc.)

3) Priya Karandikar (XII Arts)

4) Harshali Damle (XII Com.)

5) Suvamgouri Muddevihal (XII Com.)

6) Kumudini Shinde (S.Y.B.Sc.)

7) Yogini Kharpudikar
(S.Y.B.Com.)

8) Pradnya Korpe (Msc. I)

9) Lata Pawar (F.Y. B.Com.)

Samwadini Sathi-Pranav Kulkarni (S.Y.
B.Sc.)

Tabla sath – Nilesh Kulkarni (S.Y.B.Sc.)

Khanjiri sath- Nikhil Revankar (XII Com.)

Swar Madhuri - Antar Mahavidyalayeen
Shastriya Sangeet Spardha

First – Ramakant Gaikwad (XII D)

Modern Karandak Antar

Mahavidyalayeen Duet Competition

Best Male Singer : Pranav Kulkarni

Best Female Singer :

1) Harshali Damle

2) Rasika Kulkarni

Vishesh Paritoshik – Jr. Wing

1) Harshali Dample

2) Priya Karandikar

S.N.D.T. Antar Mahavidyalayeen

Nritya Spardha

Third Prize

- 1) Neha Shirname (XI F)
- 2) Aishwarya Salunke (XI G)
- 3) Mrunal Sandbhor (XI D)
- 4) Akanksha Gondhali (XI)
- 5) Devaki Gokhale (XI F)
- 6) Eesha Wadzirkar (XI F)
- 7) Arpita Gupta (XI F)
- 8) Sonal Mahajan

Modern College –

Poster Competition :-

Jr. Wing –

- First Rohan Utturkar (XI Sci)
 Second Mahesh Kambre (XII Arts)
 Third Ashwini Kokate (XII Com.)
 Consolation Prafull Vagholikar (XII Arts)

Sr. Wing –

- First Kavita Padwal (T.Y.B.Com.)
 Second Nilesh Mundhe (T.Y.B.Com.)
 Third Roshani Lonarkar (F.Y.B.Com.)
 Consolation Abhijeet Deshmukh
 Prize – (S.Y.B.Sc.)

Rangoli competition-

Jr. Wing –

- First Namrata Balgude (XI J)
 Second Snehal Patil (XI)
 Third Ashwini Supekar (XI E)
 Consolation Snehal Gavade (XI J)

Sr. wing –

- First Hema Panjabi (T.Y.B.Sc.)
 Second Kalpna Sawant (F.Y.B.A.)
 Consolation Sheetal Kumkale (F.Y.B.Sc.)

Mehendi Spardha

Jr. Wing –

- First Ahwini Karande (XII)
 Second Poonam Chakvate – XII
 Third Roopali Chirme – XII
 Fourth Nisha Bhosale XII
 Consolation 1) Neha Bhagat XI J
 2) Prajakta Shahasane XII J
 3) Seema Dhanewal XI E

Sr. Wing –

- First Roshani Lonarkar (F.Y.B.Com.)
 Second Tarnuum Shaikh (S.Y.B.Com.)
 Third Anuja Chavda (F.Y.B.Sc.)
 Fourth Meenal Belsare (S.Y.B.Sc.)
 Fifth Snehal Bankhele (T.Y.B. Com.)
 Consolation
 1) Roopali Tingare (F.Y.B.A.)
 2) Neha Agarwal (F.Y.B.Com.)
 3) Mangal Galkwad (T.Y. B.A.)
 4) Sonal Tambe (F.Y. B.Com.)
 5) Snehal Gore (F.Y. B.Com.)

Maha Spardha

1) Natyabhinay-

Jr. Wing –

- First – Shantanu Rajguru (XI C)
 Second
 Maha Spardha

1) Natyabhinay

Jr. Wing –

- First – Shantanu Rajguru (XI C)
 Second - Akansha Gondali (XI Eng.)

Ashlesha Jadhav (XII Arts)

Sr. Wing –

First – Chirag Vyas (F.Y. B.Sc.)

Second – Snehal Vankhede (S.Y.B.Sc.)

2) Katha Kathan –

Sr. wing –

First Snehal Lande (T.Y.B.Sc.)

Second Nilesh Kulkarni (S.Y.B.Sc.)

3) Kavya Wachan

Jr. Wing –

Fist Devki Gokhale (XI D)

Second Dipti Vaidya (XI D)

Consolation Rishi Chavan (XI H)
Lata Pawar (XI H)

Sr. Wing –

First Dattatray Sonawane
(S.Y.B.A.)

Second Aboli Avad (T.Y.B.Sc.)

4) Natya Wachan

Jr. Wing –

First – Rahul Gurjal, Akshay Kale,
Yogesh Jadhav

Sr. Wing –

First Kalpana Sawant, Reshma
Lahigude & other (F.Y.B.A)

NRITYA ZANKAR

1) Vaidyaktik Nritya (Personal)

Jr. Wing –

Fist Dipika Kakar (XII J)

Second Priyanka Sonawane (XI B)

Consolation Neha Aphale (XI H)

Sr. Wing –

First Supriya Dhaine
(S.Y.B.Com.)

Second

Sachin Dhumal (S.Y.B.A.)

2) (Classical – Dance)

Shastriya Nritya –

Sr. Wing –

First Artee Malpedi
(S.Y.B.Com.)

Second

Manasi Vatharkar
(S.Y.B.Com.)

3) Group Dance

Jr. wing –

First Devika Gokhale & other
(XI Sci.)

Second Deepika Kakar & other
(XI J)

Sr. Wing –

First Gayatri Kulkarni & other
(T.Y.B.Com.)
Sapna Palneetkar & other
(F.Y.B.Sc.)

4) Yugul Nritya

Jr. wing –

Consolation Rasika Kulkarni,
Gangotri Patwardhan (XII

A)

Sr. wing –

First Bhushan Giri,
Ajita Chincholkar
(T.Y.B.Com.)

Prof Dr. Mirasdar /

Antarmahavidyalayeen Kathakathan

Third Prize - Prasad Pasarnikar.

Ms. S. G. Parab, Head. Dept. of English, A meet with
 Prof. David Crystal, World's Leading authorities on reference publishing and languages.
 Mrs. Crystal, Prof. David Crystal spoke on 'The Future of Language' on
 13th Oct - 2004 in Spicer College, Pune.

Workshop on 'Services expected & Libraries in Modern Age'.
 Chief guest Dr. S. K. Patil, Librarian, Jaykar Library, Pune.

State level Duet Song Competition Modern Trophy
10 th year celebration Prize Distribution
ceremony at Tilak Smarak Mandir on 3 rd Jan. 2005

Modern Trophy 10th year
celebration.
Chief guest well known
Marathi Sangit Theatre
Actress Kirti Shiledar
felicitating Famous Pianist
Inoc Daniel

Silver Jubilee Function of Statistics Department,
15th August 2004